

[illegible]

ÖZEL SAYI

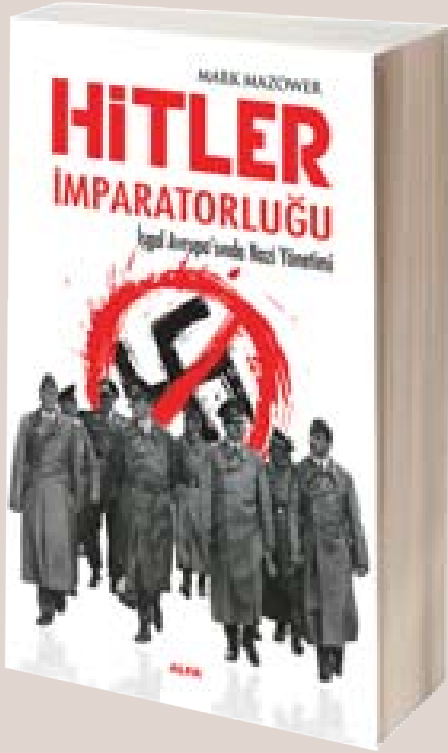
HER YER DİRENİŞ

#gezidirenişi

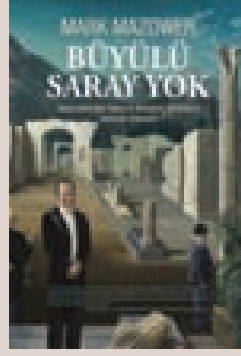
Bu daha başlangıç

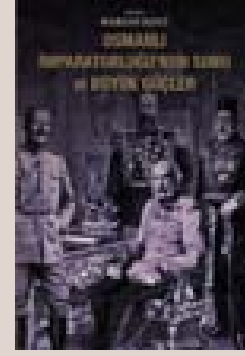
ALFA® TARİH

Hitler İmparatorluğu
Mark Mazower

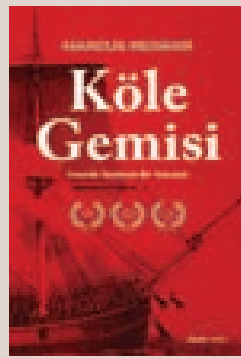
Büyülü Saray Yok
Mark Mazower

Osmanlı İmparatorluğu'nun
Sonu ve Büyük Güçler
editör: Marian Kent

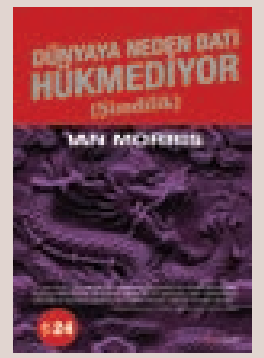
Dünyayı Değiştiren Gemi
Dan Van Der Vat

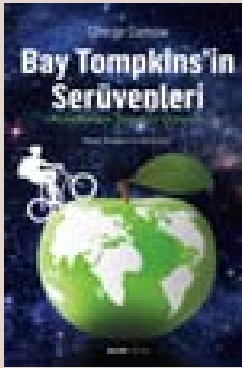
Köle Gemisi
Marcus Rediker

Belgelerle Lozan
Sevtap Demirci

Dünyaya Neden Batı Hükmediyor
Ian Morris

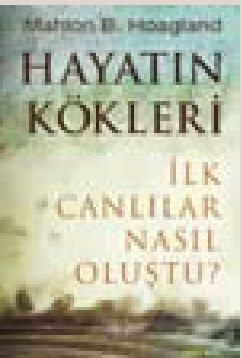
Bay Tompkins'in Serüvenleri
George Gamow

Büyük Patlamanın Işığı
Marcus Chown

21. Yüzyıl İçin Einstein
editör: Peter L. Galison, Gerald
Holton ve Silvan S. Schweber

Hayat'ın Kökleri
Mahlon B. Hoagland

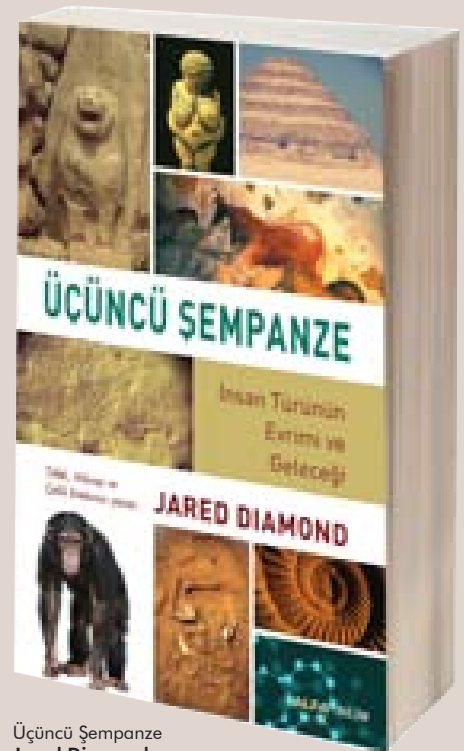

Bilimsel Gerçekçilik ve
Zihnin Esnekliği
Paul M. Churcland

Feynman'ın Kayıp Dersi
David L. Goodstein
Judith R. Goodstein

ALFA® BİLİM

Üçüncü Şempanze
Jared Diamond

Gel de Kramp'ı anma: "Lan n'oldu be?" Ne söylene ya eksik kalır ya mubalağa olur. Marx'ın Avrupa'ya kasıp kavuran 1848 isyanları için söylediği, Türkiye'yi derinden sarsan Gezi direnişi için de geçerli: "Hakikat sözü aştı."

Hakikat deyince... 1930'larda bir grup tıp öğrencisi Viyana'ya gönderilmiş, ruhbilimindeki gelişmeleri, özellikle Freud'un çığır açan kuramını tahsil etmek üzere. Dönüşlerinde, önde dönemin Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel, arkada Freud'un ilminden nasiplenene çiçeği burnunda ruhbilimciler, Çankaya'ya çıkmışlar. Rivayet o ki, o resmî kabulde bir ara İsmet İnönü, Hasan Âli Yücel'e sormuş: "Ne diyorsun Freud'un nazariyesine?" Yücel, "Valla paşam" demiş, "bir hakikat bulmuş, ama abartmış." Paşa içini çekmiş: "Keşke biz de bir hakikat bulsak da abartsak."

Şimdi, 30-31 Mayıs'tan beri, öyle bir hakikat var ki önümüzde –üstelik kendi elimizle ortaya çıkardığımız bir hakikat bu– gönül rahatlığıyla abartabiliriz. Gönül rahatlığıyla, çünkü dünyanın dört bir yanında Gezi direnişi yankılanıyor, alkış kıyamet. Tabii, ister istemez insanın aklına takılıyor: Hakikat sözü aşmıştı, şimdi de söz mü hakikati aşıyor? Gelelim, sözüne çok kıymet verdiğimiz bir düşünürün, üstüne üstlük hakikat kavramını teorize etmesiyle namlı bir ismin, Alain Badiou'nun Gezi için söylediklerine mim koyalım:

"Bu, 'Tarihin Uyanışı' adını verdiğim önemli bir andır. Yaşasın geleceğin siyasetinin yeni yuvasının yaratılışı!"

Hakikaten, "Lan n'oldu be?"... 12 Eylül'ün üzerimizden silindir gibi geçişini anlatan o şarkı, 12 Eylül'ü halefleriyle birlikte Taksim'e gömen haziran günlerine, "Her Yer Gezi"ye nida oldu. Nâzım'ın kulağı çınlasın, ne müthiş bahtiyarlık. Abidin nasıl çizsin? Ancak şarkılar anlatabilir. Anlattılar da: Duman'la başladı, Kardeş Türküler'le devam etti, Marsis, Nazan Öncel, Boğaziçi Caz Korosu derken sayı yüzleri aştı... Dış mihrakların da maşallahı vardı. Tom Morello'dan Thom Yorke'a, Roger Waters'dan Patti Smith'e, verdikleri destekle şarkıları bağlam değiştirip direnişin soundtrack'i oldu.

Hepsini temsilen Pink Floyd ve arkadaşlarından Gezi direnişçileri için gelsin: "Shine On You Crazy Diamond".

O cenahta hislere tercümanlıkta zirveyi Cream'le Mano Solo paylaştı: "I'm so glad, I'm so glad, I'm glad, I'm glad, I'm glad" (Çok bahtiyarım, çok) ve "International Sha la la". Hele Mano Solo'nun o albümünün kapağı için yaptığı, alâmet-i farika edindiğimiz "kafa"..." Her yer Gezi, her yer direniş" için yapmış sanki. Kafa kıyak, gözler çakmak..." "Y kuşağı" diyor-

MERAM

HADİSE

Can ile canan

lar, Y'den kasıt "Yağma Yok"sa, olabilir, ama Y'ye gelene kadar, Ç var. Çarşı'dan "Çare Drogba"ya, Fenerbahçe'ye... Mahir Çayan'lı sloganlarıyla ünlü Ankara'nın Çiçin'inden "ağaç" kelimesinin vurgulu ç'siyle çevreye ve onların hepsini buluşturan Gezi'deki çadırlara... Ernesto'ya selâm (Behzat'a göz kırpmaca), şarkıya devam: "Çapulcu musun vay vay, eylemci misin vay vay..."

Çapulcunun Ç'siyle eylemcinin E'si AKM'nin cephesine asılan Deniz'de buluyor. Alfabenin A'sı –Çarşı pankartına kine ilaveten– Deniz'in bedeninde yazılı: "Yaşasın Türk ve Kürt halklarının mücadelesi". Sehpada herkesi sayamazdı. Gezi çadırlarında tek tek sayılıyor. "Çapulcu musun vay vay, eylemci misin vay, vay..."

Evet, "Lan n'oldu be?"

Aynen Badiou'nun dediği gibi oldu. Ve aynen şarkıdaki gibi. Arkadaş Z. Özger'in anısına, Zeki Müren'den gelsin: "Bir hadise var can ile canan arasında / Kaldım yine bir ateş-i hicran arasında." Makam "hisarbuselik". Hem iktidarın hisarlarını yıkan hem de can ile cananı diriltten hayat busesi. "Hadise" bu. Badiou'nun frenkçede "event" dediği şey.

27 Mayıs'ı 28 Mayıs'a bağlayan geceden beri yaşanan olaylar, "olay" değil, "hadise". Tam da Badiou'nun dediği gibi: "Esaslı bir tarihî dönüm noktası ya da zamanda ve mekânda bir kopuş ânı; dünyaya yeni bir şey getiren an. Bir doğum günü, bir spor müsabakası, hatta ölüm gibi sıradan bir olay değil, nizamı bütünüyle bozan bir vukuat. Nadir görülen ve öngörülemez olan bir vaka. 'Hadise'ler verili durumlarda, cari şartlarda kolay teşhis edilemez. Dolayısıyla, iyi tanımlanmış lokasyonları, adresleri yoktur."

Evet, Gezi neresi? O park, evet. Ama "her yer Gezi". Verili durumda, Mayıs 2013 Türkiye'sinin cari halinde teşhis edilemedi, öngörülemedi. (Kimin aklına gelirdi?) Nizamı, "şeylerin düzeni"ni (iktidarın yönetim tarzını) bütünüyle bozdu. Türkiye'ye ve hatta dünyaya yeni bir şey getirdi ("Geleceğin siyasetinin yeni yuvası"). Bir kopuş ânı oldu ("Tarihin Uyanışı"). Gezi "hadisesi" buydu.

Ama Gezi, soyut bir ilkenin kendi kendisini sentezlemesi değildi, somut insanların, canla başla, hayatlarını ortaya koyarak gerçekleştirdiği bir hadiseydi.

Peki, Gezi'yi "her yer Gezi" hadisesi yapanlar kimlerdi? "Öznel" yani... Kimdi

bu Y veya Ç kuşağı? Nasıl oldu da sahneye çıktı, nizamı bozdu? Ve nasıl oldu da bozmakla kalmayıp o "yeni şey"i, "geleceğin siyasetinin yeni yuvasını" yarattı? Geleceğin siyaseti neydi? Cevapları kolay olmayan sorular... Ama, iki anahtar kavram var elimizde: Sadakat ve hakikat. Özne denen varlık, varlığını bu iki kavramla kuruyor: "Her birey her zaman özne değildir. Bazı bireyler özne haline gelir. İçinde bulundukları durumu bozan bir hadiseyle yüz yüze gelince, sadakatle davranışlarında özneleşirler."

Gezi'deki ilk çadırları kuran bir avuç insan, o ağaçlara, o parka ve onların temsil ettiği kent tahayyülüne, kent hakkına sadakatle bağlı olmasalardı... Çadırların yakılıp yıkılması üzerine Gezi'yle kenetlenen insanlar o sadakatle kendi bireysel ve kolektif sadakatleri arasında bir bağ kurmasaydı... Habire karalanan örgütler, oluşumlar bunca yıldır irili ufaklı gruplar halinde, bıkmadan usanmadan, hak taleplerini sadakatle dile getirip Taksim'i, İstiklâl'i aşındırmasaydı, polis şiddetine şerbetlenmeseydi... Turgut Uyar'ın dizelerindeki gibi, "bir suyun bir başka suya karışması", o sevinç olmasaydı... "Her yer Gezi" olabilir miydi?

Manic Street Preachers'dan gelsin: "This is my truth, tell me yours." (Benim hakikatim bu, seninki ne?) Gezi direnişçileri hakikatlarını haykırdı durdu. Badiou'dan devam edelim (mealen): "Bir vaka, bir olay, ona atfedilen öznel önem ölçüsünde hadiseleşir. Bireyleri sadakate ve dolayısıyla özne olmaya davet eden, bir hadisenin barındırdığı tekil hakikattir."

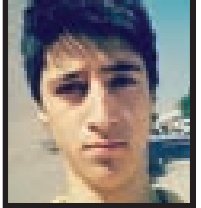
Gezi'deki tekil hakikat malûm. O ağaçlar, o park, o tekil hakikat, öyle dallı budaklı ki, ona sadakat başka sadakatleri de peşine takıp getiriyor. Taksim Dayanışması'nın açıklamalarında vurgulanan "bizi biz yapan değerler" ifadesinde dile gelen özsaygı, özneleştiriyor. Ve bu özneleşme Gezi'yi "hadise"leştiriyor.

Badiou'dan devam: "Hadise bedenlerin olağan duruşunda ve bir durumun olağan hallerinde, kurallarında yaşanan kırılmadır. Durumun kendisinde zaten varolan bir ihtimalin gerçekleştirilmesi ya da değişmesi değildir. Yeni bir ihtimalin yaratılmasıdır. Hadise, sadece gerçeği değil, ihtimali de değiştirir."

Gezi'de olan, her yeri Gezi yapan da buydu. Ve bu daha başlangıç. Yol haritası belli: Tekil hakikatlar... Hakikatlere sadakat... Geleceğin siyasetinin yeni yuvalarını yaratmak... Diğer potansiyel aktörlerle yakınlaşacak adımları atmak... "Hadise"yi kendi sosyal varlıklarımızın dışına yaymak... Her yeri Gezi kılmak... Ezcümle, mücadeleye devam!

HİCRAN YARASI

Mehmet Ayvalıtaz

Abdullah Cömert

Ethem Sarsılük

"Daha kardeşçe bir dünya özlemyle sokaklara hak arayışına çıkan Abdullah Cömert, Mehmet Ayvalıtaz, Ethem Sarsılük savaş sırasında bile görülmeyen bir vahşet, nefret ve şiddetin kurbanları olmuşlardır. Yaşamlarının baharında aramızdan koparılıp alınan canlarımızın anıları önünde saygıyla eğiliyoruz. Onurlu ve kararlı duruşları mücadelemize her zaman ışık tutacak, yolumuzu aydınlatacaktır. Unutmayacağız, Unutturacağız!"

TAKSİM DAYANIŞMASI
22 Haziran 2013

katkıda bulunanlar: Ahmet Gürata, Ahmet Öztürk, Ali Bektaş, Ali Ekber Doğan, Alican Tayla, Altuğ Akin, Aras Çiltepe, Arslan Eroğlu, Aylin Kuryel, Ayşe Akalin, Ayşe Çavdar, Aysegül Oğuz, Baybars Külebi, Begüm Ö. Fırat, Berkay Uluç, Berrin Karakaş, Bilge Ceren Şekerciler, Betül Kadioğlu, Carlos Ramirez, Cem Semerci-oğlu, Çiğdem Öztürk, Demet Dinler, Derya Bengi, Didem Daniş, E. Aras Ergüneş, Emrah Göker, Emre Terekli, Ender Ergün, Erdir Zat, Eren Barış, Ertan Keskinsoy, Ethemcan Turhan,

Evrensel Belgin, Ezgi Bakçay, Fatih Kızıldaş, Fevzican Abacioğlu, Firat Genç, Gaye Eksen, Gökhan Akçura, Gökşun Yazıcı, Gülnaz Can, Hakan Lokanoğlu, Hakan Mertcan, İlker Aksoy, İrfan Aktan, Kerem Eksen, Koray Löker, Merve Erol, Muhsin Akgün, Murat Meriç, Mustafa Sönmez, NarPhotos, Neslihan Akdaş, Nilüfer Şaşmaz, Ozan Kamiloğlu, Özay Selmo, Özgür Eren, Özgür Gökmen, Pelin Özer, Ragıp Duran, Saner Şen, Serhat Köksal, Serkan Seymen, Serra Torun, Siren İdemen, Sonyel Oflozoğlu,

Şahan Nuhoğlu, Şule Camadan, Tan Morgül, Turgut Yüksel, Uğur Biryol, Ulaş Özdemir, Ulus Atayurt, Ümit Altas, Ümit Kartal, Yaşar Adanalı, Yiğit Atılğan, Yücel Göktürk, Zeynep Nuhoğlu
bası: Ezgi Matbaacılık, Sanayi Caddesi Altay Sok. No:10 Yenibosna / İstanbul
Tel: 0.212.452 23 02
basım yeri ve tarihi: İstanbul, Haziran 2013
dağıtım: Turkuvaaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
yönetim yeri: Kuloğlu Mah. Gazeteci Erol

Dernek Sok. no: 11/4 Oda 3 Beyoğlu, İstanbul
tel-faks: 0.212.251 87 67
e-mail: express@birdirbir.org
abonelik: abonelik@birdirbir.org
yıl 11 sayı 136 Haziran-Temmuz 2013
imtiyaz hakkı: Özay Selmo
sorumlu yazarları müdürü: Merve Erol
ilan irtibat: Özay Selmo (0.533.514 90 49)
YEREL SÜRELİ YAYINDIR. AYDA BİR YAYINLANIR. ISSN 1307 - 461X

17, 18, 19, daha fazla haziran

Hükümet pusuya yattı, 15 Haziran akşamı hava kararırken çeviklerini meydana saldı. Biber gazı, ilaçlı su, plastik mermi... Çoluk çocuk, genç, yaşlı demeden yapılan taarruz dünya çapında bir demokrasi timsali haline gelen Gezi Parkı'nı yerle bir etti. Ama, nefsi müdafaa diye bir şey var, bu barbarlığa 15 Haziran'ı 16 Haziran'a bağlayan gece boyunca tarihî bir direnişle karşılık verildi. 17 Haziran'dan itibaren ise Gezi ruhu yeni mecralar, yeni mekânlar yaratmaya başladı. "Duranadam"lar ve park forumları sahneye çıktı. "Bu Daha Başlangıç" sloganı hayatın ta kendisi oldu, başka bir hayatın, başka türlü bir ülkenin ihtimali doğdu.

Günlerden cumartesi, tarih 22 Haziran. Gezi direnişinin 27. günü. Saatler 19:00'a ayarlı. Taksim Dayanışması'nın çağrısı var: "Taksim Meydanı ve Gezi Parkı'nda yarattığımız özgürlük şarkısı bütün engellemelere karşın tüm dünyaya dalga dalga yayılmaktadır. Yurdun dört bir yanında parklarımız ve meydanlarımızda yeşeren forumlar demokrasi, dayanışma ve barış içinde yeni bir yaşam için yol gösteren umut ışıklarımız olmuştur. Taleplerimizden ve kazanımlarımızdan vazgeçmedik ve vazgeçmeyeceğiz. Kayıplarımızı anmak, taleplerimizi tekrar hatırlatmak ve tüm Türkiye'de yaşanan şiddeti kınamak üzere Cumartesi günü saat 19:00'da karanfillerimizle Taksim Meydanı'mızda buluşuyoruz. Yaşasın dayanışmamız! Her yer Taksim, her yer direniş!"

HÜRRİYETİN İLK ŞARKISI

Çağrı dedik, davet demek daha uygun olur herhalde. Nâzım'ın dizelerindeki gibi: "Bu davet bizim / Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür / ve bir orman gibi kardeşçesine / bu hasret bizim."

Ve mayıs sonundan beri olanları özetler şekilde İstiklâl Caddesi'nin girişindeki grafitiye Nâzım portresiyle birlikte akse-den davet: "Bu kavga hürriyet kavgasıdır."

Ve "Şaban Oğlu Selim ile Kitabı"ndaki davet: "Hürriyetin ilk şarkısı anlamaktır / Ve Selim, / ve Şaban oğlu Selim şarkı söylüyor /.../ turnaklarında kan / omuzlarında altın çuvaları / rap, rap, yürüyorlar / Ne çok insan öldürüyorlar, Selim / ne çok insan öldürüyor / Korkma, günler bizizdir /.../ Anladığını anlatmayan alçaktır / Ve Selim / ve Şaban oğlu Selim / Ayaklarının üstüne basamıyor / ve sol gözü kan içinde."

Davetin özeti "Beş Satır": "Annelerin ninnilerinden / spikerin okuduğu habere kadar / yürekte, kitapta ve sokakta yenebilmek yalanı / anlamak, sevgilim, / o, müthiş bir bahtiyarlık, / anlamak gideni ve gelmekte olanı."

Hiphop'çu, eski Cartel'ci Erci E. boşuna "Bize Nâzım gibi hikmetler lâzım" rap'i yapmamıştı. 31 Mayıs'tan beri Türkiye sokakları yazılı-sözlü hikmetlerle nefes alıp veriyor.

"Bu kavga hürriyet kavgasıdır" grafitisinden bir sigara içimi mesafede, 27 Mayıs 1995'ten beri her hafta olduğu gibi, Cumartesi Anneleri saat 12:00'den itibaren oturma eyleminde. Bu 430. hafta. Ev-

latları devlet tarafından yok edilen anneler, yaptıkları basın açıklamasında, Gezi direnişçilerinin aynı akıbete uğramaması için gözaltılara dikkat çekiyor. Sayı meçhul, tutuldukları yerler meçhul, gördükleri muamele meçhul. Bunlar "faili meçhul"lerin yol işaretleri. Bunu en iyi bilenler Cumartesi Anneleri.

Cumartesi 19:00'daki davet, polis şiddetinin katlettiği üç canı, Abdullah Cömert, Mehmet Ayvalıtaz ve Ethem Sarısülük'ü anmaya davet öncelikle. Şehrin dört bir yanında karanfiller hazır ediyor. Ama bu buluşmanın bir anma toplantısından ibaret olmayacağı belli; sloganlar ve şarkılar yedekte.

Taksim ve çevresi giderek kalabalıklaşıyor, saatler 19'u gösterdiğinde, meydan ve İstiklâl Caddesi, bir haber kanalı muhabirinin boş bulunup dediği gibi, "iğne atsan yere düşmez" vaziyette. The Guardian'ın kullandığı ifade "on binler".

Taksim Meydanı'nda polis şiddetiyle hayatını kaybedenler anısına mumlar yakılıyor, karanfiller bırakılıyor. Saygı duruşunun ardından, Turgut Uyar alıyor sözü: "Ve bizim bir haziranımız / Bir yıl kadar yetecektir dünyaya / Çünkü yoğun ve ateşle yaşanmış /.../ Ölümlerimiz toplanacaktır / Doldurulan bir kıyı gibi."

Taksim Dayanışması'nın "Bir Daha" dizeleriyle başlayan basın açıklaması özetle şöyle devam ediyor: "Yurdumuzun dört bir yanından, meydanlardan, parklardan, evlerden, derneklerden, meslek odalarından, sendikalarından, partilerden, kısacası yüreği Gezi Parkı'ndan atan her yerden sesleniyoruz, Taksim Meydanı'ndan sesleniyoruz. Hükümete ilettiğimiz taleplere hâlâ yanıt alamadığımız gibi, taleplerimizi haykıranlar şiddet, gözaltılar ve tutuklamalar ile susturulmak isteniyor. Abdullah Cömert, Mehmet Ayvalıtaz, Ethem Sarısülük sa-vaşta bile görülmeyen bir vahşet, nefret ve şiddetin kurbanları olmuşlardır. Anıları önünde saygıyla eğiliyoruz. Unutmayacağız, unutturmayacağız. Taksim Dayanışması olarak bu süreçte öğrendiğimiz en önemli şey, mücadelenin zaman ve mekânla sınırlandırılmayacağı, bundan sonra da hayatın, kentin ve ülkenin her metrekaresinde ve her anında devam edeceğidir."

Sonrası, Salazar'ı tarihe gömen "karanfil devrimi"nden sahneler gibi. Namlulara değilse de polis barikatlarına ilâştirilen karanfiller, eğlenceli sloganlar, şarkılar.

Führer'in, Duce'nin, Franco'nun işbirlikçisi Salazar'ın kurucusu olduğu dikta rejimi '33'ten '74'e Portekiz'in anasını ağlatmıştı. Pis sırtışıyla iktidarını "3 F" (fado, fiesta, futbol) sayesinde sürdürmekle böbürlenlen Salazarist rejim, o "3 F" ve karanfiller eşliğinde alaşağı edilmişti. Türkiye de 31 Mayıs'tan beri fado'su, fiestası ve futboluyla sokaklarda. 22 Haziran'da "3F"ye karanfiller de eklendi.

SIK BAKALIM, YALA BAKALIM...

Polis, barikatlarına ilâştirilen karanfilleri yakasına takacak değil elbette. '74 Lizbon sahnelerine ve "Polis, simit sat, onurlu yaşa!"'ya cevapları gecikmedi. William Burroughs haklı çıkacaktı: "Bir polise çiçek vermenin en güzel yolu, yüksek bir pencereden saksısıyla birlikte bırakmaktır."

20:30'da ilk anons geldi. 16 Haziran'ın haber bültenlerini ("Halka açık bir meydanı işgal ediyorsunuz.") yankıarcasına: "Gezi Parkı halka açıldı, polis kimsenin girmesine izin vermiyor."

Anonsların sonrası malûm. Önce, TO-MA'lar su sıkmaya başladı. Haber kanalları, polis henüz gaza başlamadığı için, "yarabbi şükür" makamındaydı. Ama polis, yeni bir "destan" (bkz. Erdoğan'ın Polis Akademisi'ndeki söylevi) yazmaya hazırlanıyordu. NTV muhabiri "Polis sadece suyla müdahale ediyor" derken öksürüğe boğuldu, görüntüden çıktı. Az sonra, "sıkılan su ilaçlı olabilir, ama öyleyse bile düşük bir dozda" tanısı kondu. İstiklâl Caddesi üzerindeki gaz bulutu ekranlarda saklanamaz olunca, muhabir debelendi: "Polis gaz kullanmıyor, ama bir bulut var." Derken, Necati Şaşmaz'ın "Kurtlar Vadisi"nin Polat Alemdar'ı sıfatıyla başbakanla görüşmesinin ardından yaptığı konuşma üzerine başlayan "dientürkçe" kampanyasını pes ettirecek cümle geldi: "Gaz olabilmek olasılığı olan bir şey atıldı."

22 Haziran gecesi ekranlara yansımayan polis şiddeti 15-16 Haziran'ı aratmayacak barbarlıktaydı. İlaçlı suya, gaz bombalarına, İstiklâl'in yan sokaklarında, Tarlabası'nda, özellikle de Cihangir'de plastik mermi eklendi. Ortalık savaş alanına dönünce haber kanalları stüdyolarına, "Master Mind" yarışmasına, "Eğrisi Doğrusu"na, "Tarihin Arka Odası"na çekildi. Taksim'deki kalabalığın "sık bakalım"ını, "faşizme karşı omuz omuza"sını verecek değillerdi. Anaakımın penguenliği, AKP medyasının düpedüz yalancılığı –en başta cami yalanı– ve "algı yönetimi" adına fantastik komplo teorileri üfürükçülüğü, Taksim'deki "Yala yala nereye kadar?" grafitisini yankılıyordu. Fakat hepsi bir yana, şampiyonluk yine "Büyük Gazete"nin. Hem Tarık Ali gibi bir isimle söyleşi yapıp yayınlıyorlar, hem de en oturaklı sözleri makaslıyorlardı. Allah-tan, Tarık Ali Hürriyet'in yazılı sorularına verdiği cevapları CounterPunch'ta da yayınlamıştı ve böylece nelerin "cız" olduğu ortaya döküldü:

1. "Erdoğan kültü bana biraz Mübarek ve Esad'ı hatırlattı." 2. "Rejim tarafından seçilen 60 akil adama ne oldu? Kolektif vicdanları öldü mü?" 3. "Türkiye'de gerçek bir muhalefet yok, çünkü muhafazakâr İslamcılıkla muhafazakâr ulusalcılık neoliberalizmde uzlaşıyor." 4. "Türkiye medya üzerindeki sıkı denetim ve hapsedilen gazeteciler alanında altın madalya sahibi."

O cümleler olmadan Gezi direnişi anlaşılabilir mi? 1. İstiklâl'deki duvar yazısı boşuna mı "Sonun Mübarek olsun" diyordu? 2. Kürt sorununun çözümü için medet umulan akıllar Gezi sorununun çözümü için herhangi bir girişimde bulundu mu? 3. Gezi direnişi tam da Tarık Ali'nin kastettiği anlamda "gerçek" muhalefet değil mi? 4. Bkz. "Yala yala nereye kadar?" (AKP seçmeni bir kadının ekranlara yansıyan "biz Erdoğan'ın..." diye başladığı cümlede söylediği yere kadar olabilir mi? Akla bazı isimler gelmiyor değil.) "Hapisteki gazeteciler" bahsindeyse, "onlar gazetecilik faaliyetlerinden tutuklanmadılar ki."

ŞİİREL ADALET: "BİR SUYUN BİR BAŞKA SUYA KARIŞMASI"

Taksim Dayanışması'nın 22 Haziran'daki "karanfil eylemi"nde basın açıklaması Turgut Uyar'ın "Bir Daha"daki dizeleriyle başlıyordu: "Bizim bir haziranımız..." O dizelerin bir de öncesi vardı: "kullanmam ucuz özgürlüğü sana sığdırırım /... / bir çaresizlik sanırım, öfkem büyür uğunurum / oysa bir çiçek bir güzel dünyaya bakmalıdır / ve kuytulardan, unutulmaktan tek tek ölümlerimiz toplanacaktır. / senin yıldızların güneşlere dönüşür / en karışık en bozgun bir öğle uykusunda bile / ve sonsuz sevinç taşıyan bir çılgınlık / bir suyun başka bir suya karışması /... / haberlere yorumlara ve büyük tirajlara / asalak otlara karşı, türeyip giden / bir suni ilkhale üreyip giden / bir soya, bir sanrıya karşı /... / diri bir su gibi gidenleri hatırlarım /... / ölümlerimiz toplanacaktır."

"Bir Daha", Türkiye solunun 15-16 Haziran'da başlayıp Deniz'lere, Mahir'lere, Kızıldere'ye uzanan, upuzun iki yıla yayılan milâdına tanıklıkla yazılmıştı. 15-16 Haziran'ın 43. yıldönümü yeni bir milât oldu. "Şiirsel adalet" bu herhalde. Tıpkı, Nâzım'ın 50. ölüm yıldönümünün, 3 Haziran'ın, Gezi direnişinin boy vermesine denk gelmesi, "Bir ağaç gibi"den "yürekte, kitapta ve sokakta yenebilmek yalanı"na, "hürriyetin ilk şarkısı"ndan "bu davet, bu hasret bizim"e, Nâzım'ın ruhunun eylemlere eşlik etmesi gibi.

Hem 31 Mayıs'ta hem 15-16 Haziran'da direnişçilerin polis saldırısına karşı koyuşlarına sahne olan Hayyam Geçidi de elbette kendi ruhunu üfleyecekti. Gezi'nin yerle bir edildiği gecenin ardından, 17 Haziran sabahında, Türkiye Hayyam'ın dizelerine uyanıyordu: "Tam yatmanın aklın hiçbir şeye / Bu sabah başka bir sabah / Bu aydınlık başka bir aydınlık."

Hükümetin anaakım borazanları bile 15 Haziran gecesi olanlara, polise verilen "Gezi'yi yakın-yıkın" talimatına akıl erdiremiyordu. Onların bile aklına yatmayan, kamuoyunun aklına nasıl yatacağı? Hükümet de farkındaydı, kimi vantrilogların dediği gibi, "akıl tutulması" filan yoktu, akılları her zamanki gibi işliyordu. Fakat bir sorun vardı. Teşhisi Beşir Atalay koydu: "Algı yönetimini iyi yapamadık."

Maharetle kullandıkları "modern" ve "postmodern" silahların süngüsü düşmüştü. Karşılarındaki cumhuriyet mitingleri değil, sokak sokak demokrasi direnişiydi. Geleneksel silahlara müracaat ettiler. Cephanelerinde şairleri, şiirleri de vardı: "Camiler kışlamız, minareler süngümüz." Ağır topları, başbakanın "üstadım" dediği Necip Fazıl'dı tabii. Onun diliyle konuşuyordu zaten: "Dininin, ilminin, kininin davacısı bir gençlik istiyoruz."

Dinden ve ilimden ne anladığını beyan için seçim meydanlarında Alevîleri yuhalatmakla, üçüncü köprüye göğsünü gere gere "Yavuz" adını vermekle kalmadı,

14 Haziran'daki söylevinde "Reyhanlı'da 53 Sünnî vatandaşımız öldü" buyurdu. Kin bahsinde ise yelpaze genişti: Malûm "çapulcular"dan arasına bir kadeh içen "alkolikler"e, "ayakları baş, başları ayak yapmak isteyenler"den "kanlarında CHP'lilik olanlar"a, "aşırı sendikacı"lardan Kadıköy vapurlarındaki "uygunsuz kıyafetli kadınlar"a... Ona uymayan her şey, herkes uygunsuz zaten. Kendisini "aynı zamanda imam" ilan etmesi boşuna değil. Türkiye'yi kendine uydurmaya kararlı. Şimdilik –ustalık döneminin başında– yarısı, "evde zor tuttuğu" yüzde elli tamam. "Bir salarsam üzerinize" de-

---

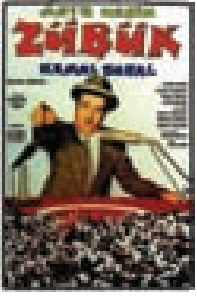
Maharetle kullandıkları "modern" ve "postmodern" silahların süngüsü düşmüştü. Karşılarındaki cumhuriyet mitingleri değil, demokrasi direnişiydi. Geleneksel silahlara müracaat ettiler. "Camiler kışlamız, minareler süngümüz."

---

meye getiriyor, twitter'da cevap geliyor: "Sana oy verdik diye av köpeğin mi sandın bizi?" Bir tweet ne yazar, "onlar milyonlarca tweet atsınlar, bizim tek bir besmelemiz oyunlar bozar". 23 Haziran'daki Samsun nutkunda böyle demişti. Devamı da vardı: "Bizim tek bir lâhavlemiz bütün tuzağı bozar. Onlar camiye ayakkabıyla girsınlar, camilerimizde içki içsinler, başörtülü kızlarımıza el uzatmaya kalksınlar, bu milletin bir duası onların bütün hesaplarını altüst eder." İmam böyle deyince cemaat durur mu? O daha leb demeden cemaat anlar kestaneyi. Kuzey Afrika gezisi dönüşünde, onu karşılayan bindirilmiş kıtalar havaalanını "Ya Allah bismillah Allahuekber" diye inletecekti tabii. "İmam" dedik, kendisi öyle dediği için. "Ben bu şehrin aynı zamanda imamıyım"

FOTOĞRAF: SANER ŞEN / HAR PHOTOS

İlahi tesadüf herhalde. Yoksa bu da mı “şirsel adalet”? Kuzey Afrika gezisi dönüşünde ayağının tozuyla yaptığı Ankara mitinglerinde tanınmış bir kılıkla ortaya çıktı, Aziz Nesin uyarlaması “Zübük”ün ceketiyile. 15 Haziran’da gelindiğinde, bahisleri yükselttiği görüldü. Sincan mitinginde gömleği de Zübük markaydı. Çıkardığını söylediği Milli Görüş gömleği neydi dersenez, o da aynı markaydı, sadece model ‘95’ti. 2013 modeli için bkz. söylevler ve demeçler

demişti belediye başkanıyken. “İnsanların günaha girmesini engellemek de görevlerim arasında.” Artık Türkiye’nin imamı. Ve şimdi, “kardeşi Esad”’a açtığı cihadla, Yavuz köprüsüyle Ortadoğu’nun da imamlığına soyunuyor. Egemen Bağış boşuna mı diyor: “Başbakanımız rabbimin insanlığa müjdesidir.”

“Müjde”, Sincan’da başlattığı Milli İrade Saygı Mitingleri’nde “cami” dedi, “başörtüsü” dedi, “faiz lobisi” dedi, “dış güçlerin tuzağı” dedi, dedi, dedi... Akli yatan oldu mu? Olmuştur maazallah. Onlara “tam yatmasın aklın hiçbir şeye” demek mânâsız. Zaten Hayyam da onlara seslenmiyor. Ne onlara, ne onların kurmaylarına, şu veya bu cemaatten temsilcilerine, kanaat önderlerine, ne de o muktedirlerle saf tutmuş şu veya bu vasıftaki, unvandaki kalem ve kürsü sahiplerine sesleniyor. Onların akli zaten yatık, kimisi “dininin, kininin davacısı” olduğu için, kimisi rüzgâra kapılıp sersemlediği için, kimisi devre ayak uydurup sebeplenmek için. “Davacı”lara bin lâhavle yetmez, rüzgârdan sersemleyenlere biber gazı iyi gelmiş olabilir, ama “devir değişiyor”u hissedip sol şeride yananlara bir tweet yetti: “Ticarî, sağa çek!”

“BAŞKA BİR SABAH”

Hayyam onlara değil, 31 Mayıs’tan beri “her yer Gezi, her yer direniş” diyenlere sesleniyor: “Tam yatmasın aklın hiçbir şeye.” Gerisini Erkin Koray’ın “Hayyam-yam”ı getiriyor: “Fakat sen / yürü yavrum / gerisi beter / gerisi malûm.”

Victor Hugo’nun Avrupa’yı altüst eden 1848 ayaklanmalarının başında söylediği sözün akıllara düşmesi boşuna değil: “Halk ne istemediğini biliyor, ama ne istediğini bilmiyor.” Gezi direnişine fiilen (2.5 milyon kişi olduğu söyleniyor) ve ruhen katılanlar için de öyle. Ve tabii ki, ne istemediği, ne istediğinin ipucunu veriyor: Demokrasi. Ama nasıl bir demokrasi? Temsili? Katılımcı? Doğrudan? Demokra-

duvar yazısının dediği gibi, “Allahını seven defansa gelsin” kıvamıydı. Defans, Allahı var, dört dörtlüktü. O sayede orta saha bile ele geçirilmişti. Ama 13 Haziran’da, “ben top oynamam, penaltı atarım” diyen başbakan sahaya çıktı. Kuzey Afrika gezisi sonrasında, ayağının tozuyla yaptığı yolüstü mitinglerde yeterince ısınmıştı. 13 Haziran’da başlayan topyekûn saldırıya 16 Haziran gecesi itibarıyla kesin galibiyet zannıyla son verildiğinde, maç aslında yeni başlıyordu.

13 HAZİRAN: GERÇEKLERİ KONUŞMAK

13 Haziran gecesi nefesler tutulmuş, Başbakanlık’taki görüşmenin neticesi bekleniyordu. Başbakan Hasan Kaçan (“Gezi sidik kokuyor”), Necati Şaşmaz (“Türkiye’ye nazar değdi”) ve Hülya Avşar’la (“Bana animasyon gösterdi, çok güzeldi”) yaptığı görüşmelerle başlattığı “sanatçı açılımı”nı genişleterek bir grup tanınmış ismi huzuruna çağırıyordu. Ve bu sefer, nasıl olmuşsa olmuş, Taksim Dayanışması’ndan temsilciler de heyete dahil olmuştu. Başbakan, o güne dek “çapulcular” diye andığı Gezi direnişinin temsilcileriyle yüz yüze gelecekti.

Sabaha karşı, önce Hüseyin Çelik geçti mikrofonların karşısına, Gezi Parkı için yargı kararının beklenmediğini, karar lehte çıksa bile hükümetin halk oylamasına gideceğini açıkladı, eylemcilerin temsilcilerinin ve sanatçıların da görüşünün bu istikamette olduğunu söyledi. Çelik’in ardından Halit Ergenç heyetin sözcüsü sıfatıyla anlattı “müzakere”de geline nokta. Yüz ifadesinin donukluğu, olabildiğince nötr ifadeler kullanma çabası dikkat çekiciydi. Kısaca görüşmeyi ve çıkan sonucu nakledip sözü Dayanışma temsilcilerine bırakmak istedi. Heyet üyelerinden Sunay Akın’ın mikrofonu kapıp başladığı “yapıcı” vaaz bitmek bilmezken (“adam Türkiye’nin yarısını evde tutuyor, biz bir Sunay Akın’ı tutamadık”) yollu tweet’lere konu olurken) nihayet punduna getirilip Taksim Dayanışması’ndan Türkiye Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi Başkanı Tayfun Kahraman’a söz verildi. Ekran başındakiler dikkat kesildi. Nihayet, hükümetin doğrudan muhatabı konumundaki Taksim Dayanışması’nın toplantının içeriğine ve dolayısıyla sürecin muhtemel seyrine dair izlenimi temsilcilerinden birinin ağzından duyulacaktı.

Kahraman “pozitif” dedi, “bizim burada gördüğümüz tablo pozitif”... Sonra da anlattı “pozitif tabloyu”: 1. Mahkeme kararı beklenecek; karar proje aleyhine çıkarsa, uyulacak. Lehine çıkarsa, halk oyuna sunulacak. 2. Orantısız güç kullanan kolluk kuvvetleri ve buna meydan veren idari makamlar hakkında soruşturma açılacak.

Hepsi bu. Beş saat süren görüşmede geline nokta bu. Peki, “pozitif” olan neydi? Belki içerideki hava öyleydi, gündür ateş püsküren başbakan farklı bir tutum sergilediği için bu iki lütf –herhangi bir hükümetin aksini yapması düşünülemeyecek, demokrasinin alfabesi iki temel kaideye uyulması– pozitif gelmiştir diye düşünülebilirdi. Ama çok geçmeden, içerideki havanın da hiç öyle

olmadığı ortaya çıktı.

Ertesi gün, Genişletilmiş İl Başkanları Toplantısı’nda başbakanın Gezi direnişine verip veritirirken kullandığı “aşırı sendikacı” ifadesi, o toplantının ve ülkeyi yöneten zihniyetin içyüzüne ışık tutacaktı. “Aşırı sendikacı” DİSK Genel Sekreteri Arzu Çerkezoğlu’du, o ifadenin kaynağını açıklamak zorunda kaldı: “Sorun sanki sadece ağaçlar, sadece bir mimarî meseleymiş gibi konuşuldu. Bir süre sonra söz aldım. ‘Bu görüşmeyi 25 Mayıs’ta yapıyor olsaydık, bunları konuşabilirdik. Ama haftalar geçmiş, insanlar sokaklara dökülmüş, dört kişi ölmüş. Eğer çözüm için buraya geldiysek, gerçekleri konuşmak zorundayız. Bu kadar insan sokaklarda gece gündüz size bir şeyler söylüyor. Bunları konuşmamız gerekmez mi? Bu artık bir sosyolojik, toplumsal olaydır, sadece bir mimarî mesele değildir” dedim. Sık sık sözlerime müdahale eden Başbakan, ‘sosyolojik, toplumsal meseledir’ dediğimde çok sert tepki gösterdi. Sesini yükselterek, ‘Siz kim oluyorsunuz da bize sosyoloji öğretiyorsunuz? Biz sosyolojiyi de, psikolojiyi de biliriz. Sizin haddinize mi bize bunları söylemek’ dedi. Ben de ‘o zaman bunu konuşalım diyoruz’ dedim. Bu sözlerime daha çok sinirlendi. Tepkisini ayağa kalkarak sürdürdü. ‘Böyle tepki gösterirseniz çözemeyiz’ dedim. Başbakan, ‘Haddinizi bilin, sizin haddinize mi bize sosyoloji öğretmek’ dedi. Yanındakiler sakinleştirmeye çalışıyorlardı, ama sakinleşmedi. Sümeyye Erdoğan babasının yanına geldi ve odadan çıkardı. Başbakan’ın toplantıyı terk etmesinin ardından Hüseyin Çelik’le birlikte 15 dakika daha orada kaldık. Herkes şoktaydı.”

Böyle biten bir görüşmeden nasıl bir “pozitif tablo” çıkabilirdi? Dahası, kameralar karşısında niye öyle konuşulmuştu?

14 HAZİRAN: “MÜCADELEYE DEVAM”

Elbette, son söz söylenmiş değildi. 14 Haziran sabahı Taksim Dayanışması’nın basın açıklaması geldi: “Taleplerimizin takipçisi olmaya devam edeceğiz. Tüm yurda ve hatta dünyaya yayılan mücadelemizden gelen dinamizmle ve gücümüzle her türlü haksızlığa ve mağduriyete direnişi devam ettireceğiz. Şu anda 18 gün öncesine oranla çok daha güçlü, örgütlü ve umutluyuz. Bu daha başlangıç, mücadeleye devam!”

Bu açıklamanın ardından, Taksim Dayanışması’nın toplantı ve forum maratonu başladı, nasıl bir yol izleneceği cuma ve cumartesi uzun uzun tartışıldı. Cuma akşamı gelen habere göre, Gezi’de sadece bir çadırın, Taksim Dayanışması’nın ortak çadırının kalması eğilimi ağırlık kazanmıştı. DİSK, KESK, TMMOB, TTB, HDK, BDP, CHP, EMEP, TKP, ÖDP’nin kararı bu yöneydi. Hatırı sayılır bir kesiminse akli yatmamıştı buna. Başbakan vekili Arınç’a önşartlar bildirildiği halde, apar topar başbakanla görüşmeye gidilmesi, görüşme sonrasındaki yadırgatıcı “pozitif”lik ve nihayetinde “tek çadır” eğilimi, bileşenlerin bir kısmında, onca mücadelenin kazanımsız sonuçlanacağı endişesine yol açmıştı. Nefesler tutulmuş, Dayanışma’nın yol haritası bekleniyordu. Ama onun yerine, saat 20:30’da polis anonsu geldi. Alındakiler de ekran

17 Haziran’ı müteakip üç gün içinde İstanbul’un 34 ayrı noktasında parklar forum alanlarına döndü. Hızla başka kentlere sirayet etti. Üstelik “bu daha başlangıç”...

tik özerklik? Özyönetim? Bütün bunları enine boyuna kesen sınıflar, sınıf ittifakları... Sınıfları enine boyuna kesen kimlikler, kimlik siyasetleri... Örgütlenme modelleri, mücadele yöntemleri... Ne yapmalı, nasıl yapmalı? “Tam yatmasın aklın hiçbir şeye... Fakat sen / yürü yavrum / gerisi beter / gerisi malûm...”

17 Haziran sabahı Hayyam’ın dizeleri gibiydi: “Bu, sabahtan başka bir sabah, aydınlıktan başka bir aydınlık.” 17 Haziran “duranadam”larıyla, park forumlarıyla başka türlü bir hayat, başka türlü bir ülke ihtimalinin sahaya çıkışıydı. Halbuki, yenilgi duygusuyla girilmişti yatağa.

Futbol tabiriyle söylersek, maçın kırılma anı 13 Haziran’dı. O âna kadar, bir

başındakiler de şaşakaldı. Hükümet 24 saat mühlet vermemiş miydi?

15 HAZİRAN: PUSU VE KARA GECE

Her fırsatta İstanbul'un fethinden, 2023'ten, 2071'den dem vuran, Çamlıca caminin kubbe yüksekliğini — Roman açılımının dumanı tüterken— 72.5 metre olarak belirleyen AKP'nin dindar-kindar-akıncı sembolizmi Millî İradeye Saygı Mitingleri'nin 15-16 Haziran'a denk getirilmesinde de devredeydi herhalde. 15 Haziran'da, öğle saatlerinde, Taksim Dayanışması'nın nihai kararı beklenirken, "ne hikmetse" ilki Sincan'da düzenlenen mitingde Erdoğan esip gürliyordu: *"Yarın İstanbul mitingimiz var. Çok açık, net söylüyorum. Taksim Meydanı boşaldı, boşaldı. Boşalmadığı takdirde bu ülkenin güvenlik güçleri boşaltmayı bilir."*

Gezi'nin yakasını hiç bırakmayan müdahale endişesi, yerini bir günlük rahatlığa bırakmıştı. Zaten taleplerin doğru dürüst dile getirilemediği, yarıda kalan bir görüşmenin ardından Taksim Dayanışması gibi geniş bir yapılanmanın bir gün içinde cevap vermesini beklemek abesti. Yüzlerce bileşenin, örgütsüz ve bağlantısız onbinlerce insanın ortak arzusunu temsil edecek bir kararın zaman alacağı aşıkardı. Erdoğan'ın açıklaması en erken pazar sabahını işaret ediyordu. Cumartesi akşamı binlerce insan günlerdir temel aksesuarlar haline gelmiş gaz maskelerini, deniz gözlüklerini, Talcid'lerini dahi almadan Gezi'yi doldurmuştu. 16 Haziran sabahından önce bir müdahale olasılığını kimse aklına getirmiyordu.

Ama cumartesi akşamı 20:00'de, biri AKM, diğeri Cumhuriyet Anıtı önünden iki sivil polis megafonla parkı boşaltma anonsuna başladı. Tüm dünyanın gözü Gezi'deyken, tam da haber saatlerine denk gelecek şekilde, tazyikli su ve gaz bombalarıyla harekât başladı. Polis birlikleri askerî nizamda, akrepler eşliğinde parka girdi, önüne çıkan her şeyi ezip dağıtarak ilerledi. Binlerce savunmasız insan, can havliyle kendisini parktan dışarı attı. 15 Haziran'ı 16'ya bağlayan gece, Gezi'deki benzersiz dayanışma ve demokrasi ortamı böyle paramparça edildi. Ve AKP hükümeti, yalnız Yavuz'ların değil, '70'lerin Milliyetçi Cephe'sinin, Demirel-Erbakan-Türkes koalisyonunun ve "çapulcular derslerini alacak" şiarlı 12 Eylül'ün halefi olduğunu ispatladı.

15-16 Haziran, 31 Mayıs'ı katlayan bir öfke ve şiddete sahne oldu, başbakanın dediği gibi, "polis destan yazdı". 1 Haziran'da, elinden geleni ardına koymamasına rağmen, polis Taksim Meydanı'nı terketmek zorunda kalmıştı. Bu sefer barikatlar kaldırılmış, meydan boşaltılmışken polis saldırı dozunu alabildiğine yükseltti. Artık TOMA'lardan bambaşka bir su sıkılıyor, valinin deyişiyle bu "ilaçlı su", biber gazıyla karışınca insanları hastanelik ediyor, akreplerden plastik mermi yağıyor, eli sopalı sivil polisler demir misketli sapan kullanıyordu. Bu sefer, ilk hedefler arasında revirler de vardı: Parktakiler dağıtıldı, direnişçiler polisten özenle sakladıkları sekiz yeni revir açmayı başardı. Divan'daki revire ise göröl-

memiş bir şiddetle saldırıldı. Polis, kapalı alanda attığı gazın altında, insanların gaz maskelerini çekip alıyordu. İlerleyen saatlerde hukuk hepten lağvedildi. Taksim civarındaki herkesin çantası aranmaya, korunma gereçlerine el konmaya, direnişçilerin saklandığı düşünülen apartmanlara girilmeye başlandı. Cevahir AVM polis tarafından, CHP İl Başkanlığı sivil kişilerce basıldı, Ermeni ve Katolik mezarlıklarına girildi, Alman Hastanesi gaza boğuldu. Doktorlar kelepçelenerek gözaltına alındı, onları avukatlar ve gazeteciler izledi, yüzlerce kişi bilinmeyen yerlerde tutuldu. Jandarmayla beraber Kasım-paşa'dan, Tophane'den ellerinde satır ve sopalarla AKP komandoları sokaklara salındı. Kafatası kırığı, beyin kanaması vakaları hastaneleri doldurdu. Sadece pazar günü, sadece Şişli Etfal'e dördü ağır kafa travması, 60 yaralı taşınmıştı.

16 Haziran'da, İstanbul'un polis şiddetine sokak sokak direndiği saatlerde, Kazlıçeşme mitingi başladı. Vapurların, belediye otobüslerinin bedava yolcu taşıdığı, kitlenin yol+yemek vaadiyle doldurduğu meydana, Sincan mitingindeki MHP bayraklarının ardından bu defa da çakma Çarşı flamaları vardı. Aynı saatlerde, Çarşı üyeleri evlerinden toplanıp gözaltına alınıyordu. Cadı avı Çarşı'yla sınırlı değildi. Onlarca sosyalist parti ve örgüt üyesi gözaltına alındı, tutuklandı. Cadı avı İstanbul'la da sınırlı değildi, ülke saatinde kol geziyordu.

Kazlıçeşme mitingi, AKP'nin —"Star Wars'un ünlü sahnesi misali— kendi yürüncesinde "galaktik imparatorluğun" ilânı gibi kurgulanmıştı. Dev Erdoğan fotoğraflarıyla çerçevelenen sahnede otantik faşizm gemi aızıya almıştı.

17 HAZİRAN: GÖĞE BAKMA PARKLARI

Ama Taksim'deki grafiti, *"Nerede iktidar varsa, orada direniş vardır. Fuko"* hükmünü icra ediyordu. '70'in 15-16 Haziran'ında işçiler sokağa dökülüp Türkiye solunun ufkunu açmıştı. 2013'ün 15-16 Haziran'ında İstanbul halkı göğsünü TOMA'lara siper etmekle kalmadı, yepyeni bir siyasallığın tohumlarını attı. DİSK, KESK ve meslek örgütlerinin bir günlük iş

bırakma eylemiyle başlayan 17 Haziran'ın seyri '70'in 15-16 Haziran'ı gibi, 2013'ünki de gazla, suyla, mermiyle, kanunla bastırılacak cinsten olmadığını gösterdi.

Gün biterken, direnişin izleri duvarlardan temizlenir, insanlar köşelerine çekilip şoku atlarmaya çalışırken, bir adam Taksim Meydanı'nın orta yerinde durmaya başladı. Erdem Gündüz tek başınaydı, bir ağaç gibi. Birkaç saat sonra, başkaları da durmaya başladı. Taksim "duranadamlar"la doldu. Devlet aklı du-

Abbasğa'da başlayan park forumları "duran adam"lar hızıyla çoğaldı... Forumların ortak özelliği alkış yerine elleri dalgalandırmak. Fotoğrafta Yoğurtçu Parkı'nda toplanan halk meclisi konuşmacının sözlerine mukabele ediyor

mura uğradı. Evleri basılan, polis zoruyla semtine sıkıştırılan Çarşı da aynı saatlerde Abbasğa Parkı'nda toplandı. Beşiktaş maçları öncesinde taraftar ağırlayan Abbasğa bir forum alanıydı artık.

Gezi'yi ezip geçtikten sonra faşizmini kutsayan, "polisimiz destan yazdı" diye böbürlenene, aklı ucuz sembollerle düşünmeye ayarlı iktidar "bu daha başlangıç" sloganının gerçekliğini idrak edememişti.

17 Haziran'ı müteakip günlerde daha fazla insan öylece durmaya başladı, park forumları yayıldı. Üç gün içinde İstanbul'un 34 ayrı noktasında parklar forum alanlarına dönüştü. Hızla başka kentlere sirayet etti. Nâzım'ın dizeleri ete kemiğe büründü, Gezi ruhu yeniden ülkeyi kapladı, devlet aklını dumura uğratan "duranadam" eylemleriyle, mahalle meclislerine evrilmeye yüz tutan forumlarla, devletin tepeden inen sopasına karşı, aşağıdan örgütlenmeye başladı. Üstelik, "bu daha başlangıç"...

YÜCEL GÖKTÜRK - MERVE EROL

Bildiğimiz siyasetin sonu

Direnişin işaret fişeği Sırrı Süreyya Önder'in 28 Mayıs sabahı Gezi Parkı'na taarruz eden vandalizme bedenini siper etmesiydi. O dramatik andan itibaren Taksim Dayanışması'nın direnişi ivme kazandı, 31 Mayıs sabahı gelen vahşi müdahaleyle çığ gibi büyüdü, onca zamandır biriken öfke Gezi'de buluştu, örgütlendi ve ülke sathına yayıldı. 14 Haziran itibarıyla gelinen noktada, Sırrı Süreyya Önder'in Express için kaleme aldığı yazıya bağlanıyoruz...

Direnışlere ve sokak mücadelelerine dair cümlelere başlarken kurulabilecek en tehlikeli kalıp şudur: "Dışarıdan bakıldığında..." Bu- günlerde, hayatı boyunca kendini solun, demokrasinin, özgürlüğün ya- nında görmüş insanların böyle bir kalıbı kullanma lüksü yok. İşte tam da bu yüzden herkesle beraber benim de ta başından beri kendimi içinde olduğum Gezi Parkı eylemine, Tahrir denli ihtişamlı olan Taksim'e ve isya- nın kendini gösterdiği Ankara'ya, Dersim'e, Eskişehir'e, Adana'ya dair bir şeyler söylerken bunu dünya örnekleriyle karşılaştırarak yap- mak için kolayına kaçmak oluyor.

Aşağıdan gelen böyle bir dalganın bir kez ortaya çıkışı, bizim kuşak için bir ha- yali yeniden ve daha geniş tecrübelerle yaşamak anlamına geliyor. Ama bu ha- yali "okuyup yazmak" 2000'lerin getir- diği teknolojiye ve iletişim pratiklerine bakmadan mümkün gözüküyor.

"SİYASET ÜSTÜ" DEĞİL, "SİYASETLER ARASI"

Medyada boy gösteren birçok milletveki- lini ve yazarı ne ismen ne de sima olarak tanıyan çocuklardan, gençliğinden itiba- ren sol pratiğin ya da radikal demokrasi pratiğinin içinde olmayı kafasına koyan- lara, birçok insanın kolektif aklının ör- gütlendiği bir eylem bu. Konuyu "siyaset üstü" gibi bir kavramla ifade etmek, basit ve siyasetten kaçan bir argüman bence. Tam da bu genç kuşakların "gayri siyasi" eğilimler içinde olduğunu dü- şünmek gibi. Bu, politik bir direniş. Sıra- dan bir protesto veya çevreye yönelik bir vicdan hareketi olarak ele almak yanlış.

Burada örgütlenen bir öfke var ve öz- neler artık birbirlerine yalnızca pratik- teki tanışıklıklarıyla değil, ağlarla bağlı. Ama bu ağlar geleneksel ve kendini her gün yenilemekte olan siyasal pratiğin yerini almış da değil. Sanıyorum, ilk aş- amada "biz kimiz" sorusunun karşılığı, "siyaset üstü" bir "biz"den ziyade, "siya- setler arası", seküler yaşam temelinde, hak ve özgürlükler etrafında birleşen bir "biz"e denk geliyor.

Hak ve özgürlüklerin kapitalizmin ol- duğu bir ortamda varolamayacağı "teorik bir bilgi" sahibi olunmadan da artık fark edilmiş durumda. Seküler yaşama dair kaygılarsa, kendilerini ne asker tankına ne de İslâmîleşen bir yaşantının kolla-

rına bırakmaya hevesli olan, açık bir bi- çimde kendi özgürlüklerini kendileri inşa etmek isteyen kitlelerin.

Bu bağlamda, İstanbul özelinde ko- nuşursak, hem 1 Mayıs alanını iyi tanı- yanların, hem de Taksim'e yalnızca haftasonları ya da boş günlerinde İstiklâl'i şöyle bir dolaşmak için gi- denlerin sahip çıktığı Tak- sim'in ve Gezi Parkı'nın -ki bence halkın alanları ol- duğu için bu iki alan ara- sında ayırım yapmaya çok da gerek yok- tarihsel rolü, medyanın iki tarafa dair kar-

şılıklı önyargıları beslemesiyle oluşan havayı dağıtması oldu. Birçoğu mizah dergilerinden ve internet forumlarından siyasal anlayışlarını edinen çocuklar, el- lerinde Lenin'in, Negri'nin, Zizek'in ki- tapları olan çocuklarla -burada çocuklar kelimesi bir yaş belirteci değil- bir araya gelip bir şeyler yapıyorlar. Bir tentenin kurulmasından mutfağın dönmesine, insan zincirleri boyunca taşınan malze- melere, insanların Kartal'dan Taksim'e taşıdığı erzaklara baktığımızda göreceği- miz asıl şey, toplumsal bir kalkışma, bir dayanışma hali.

Başbakanla görüşmeye gidenlerden biri "Gezi Parkı idrar kokuyor" demiş; hayatında bu kültürü tatmamış, oraya gelmeyi bile kendine zulüm gören in- sanlar için Gezi Parkı fiziksel koşulları dışında bir şey ifade etmiyor. Zaten bu tür insanlar Gezi Parkı meselesini ço- ğunlukla hükümeti nasıl da sevdiklerini göstermek için kullandılar. Oysa Gezi Parkı'nda durum farklı.

"ÇOKLUK"

Bu bir kent mücadelesi ve tarihsel an- lamda "birilerine yaranmak" amacı gü- t- müyor. Yani bu, Türkiye'deki "bildiğimiz politikanın sonu". Elbette, partiler ve fla- malar var ve alanın kazanılmasından alandaki örgütlenmenin yürütülmesine birçok konuda muhteşem katkılar sun- dular; ama, hepimiz biliyoruz ki, orada olan, gecelerini oraya bağlayan herkes artık ortak bir kültürün ve bakış açısının parçası. Belki de uzun zamana yayılan gelenekleri olan bir hareketin, beraber hareket etmeye alışmış bir hareketin diğer hareketlerle bir arada durması dahi bizim açımızdan büyük bir şanstı.

Eylemin Taksim Meydanı ve Gezi Parkı ile sınırlı kalmaması, bu çokluk du-

rumunun kapsayıcılığını bazı illerde az- altır mı diye endişe edenler olabilir. Ancak, diğer eylemlere, başka şehirler- deki kalkışmalara bakınca da, gördüğü- müz çokluk kavramını karşılayabilecek bir birliktelik. Her ne kadar AKP'ye yakın medya bu işi CHP seçmenine indirge- meye çalıştıysa da, tarihimizin gördüğü en büyük politik blok dipten gelen bir akıntıyla oluştu. Hükümet ve temsilcileri hariç herkes farkında ki, bu ayaklanma ya da direniş yukarıdan gelen bir emirle değil, dayanışma duygusuyla başladı. Bu kadar güçlü, bu kadar istikrarlı olmasının sebebi bu. Faiz lobisinin sosyalist grup- larla aynı yerde ne işi olabilir? Medya aya- ğına daha sonra değineceğim, ama sanıyorlar mı ki, o meydandaki insanlar onları öldürmeye çalışanları yücelten ka- nalları affedecek? Farkında olmadıkları nokta şu: Bu kitle, aralarındaki farklılıklar ne olursa olsun, kendisine gaz bombası atanların sırtlarını sıvazlayanların, ken- dilerini marjinalize edenleri övenlerin isimlerini, yüzlerini asla unutmayacak. İktidara yakın kurumlarda çalışıp istifa etmek isteyen yazılımcılar için bazı yazı- lım şirketleri kadro açma kampanyası başlattı. Bu bile, basit anlamıyla, onların ekonomik ağına alternatif bir ağ oluşabi- leceğinin bir işareti. Elbette bu, anti-ka- pitalist anlamda, bize tek seferde çok şey söylemiyor, ama ileride yaratabileceği- miz paralel ekonomik modellerin çok şeyi değiştirebileceğini açıkça gösteriyor.

"Biz"

Belki de "biz"le ilgili biraz daha konu- şmamız gerekiyor. Çünkü burada, büyü- yici "biz" olduk. Elbette, simgeleşen isimler ve gruplar oldu, ama ayağı kırılan sevgilisini hastaneden kucağında dışarı

"Biz kimiz?" sorusunun karşılığı "siyaset üstü" bir "biz"den ziyade "siyasetler arası", seküler yaşam temelinde ve hak ve özgürlükler etrafında birleşen bir "biz"e denk geliyor.

çıkarırken sloganlar atan çocukların, sı- rayla gaz yiyen, ama bundan bir an olsun şikâyet etmeyenlerin, alanlarda barışan küslerin hikâyesi ihale koparmak için haysiyetlerini ortaya serenlerin hikâyele- rinden her zamanki gibi daha büyük bir yer tutuyor bizim defterimizde. Özellikle, polisin saldırdığı anlarda elde edilen tec- rübeyi asla unutmamalıyız.

Hem ahlâki hem siyasî bakımdan çok şey öğrendiğimiz bu direnişe "apolitik" demek tam da bu nedenle yanlış geliyor bana. Michel de Certeau'nun açısından bakacak olursak, bu eylemin yakın tari- himizde gördüğümüz en politik şey ol-

duğunu, devletin “rutinimizi” sağlayamadığında deliye döndüğünü gördük. Artık eve gideceksek bile uğrayabileceğimiz bir nokta var ve bu noktaların artması gerekiyor. İnsanlar artık birbirlerini küresel kahve zincirlerinde tanımak zorunda olmadıklarını anladılar. Kapitalizmin akvaryumlarından tamamen kurtulduk demiyorum, ama cam kürenin dışındaki yaşamı da keşfetmediğimizi kimse söyleyemez.

Belki de kolektif tartışma ve hareket etme konusunda hız kazandık. Örneğin, parktaki besin ve sağlık merkezlerinin örgütlenmesi noktasında “örgütçülük” değil, ortak bir “örgütlenme” halinin aktif olması gerçek anlamda başarılı olmamızı sağladı. Bu, sanıyorum, son zamanlarda başımıza gelen en önemli şey. Üstelik radikal bir demokratik anlayış yaratıldı. Saatlerce süren tartışmalar, her ne kadar alışılmış karar mekanizmalarında ve yukarıdan gerçekleşen yönetim süreçlerinde “lanetlenmiş” olsalar da.

“ONLAR”

Şimdi “biz” kısmından uzaklaşıp “onlar”a gelelim. “Onlar” derken, hükümet ve arkasına takılan sermaye kuruluşlarını ve medyayı kastettiğim aşikâr. Verdikleri zararları tek başına kolluk kuvvetlerinin “orantısız kuvveti” üstünden yorumlamak, her anlamıyla dev bir riyakârlığı sineye çekmek olacaktır. Polisin “halkın polisi” olduğuna dair devyanılığının özellikle alanda bulunan ve devletçi gelenekten gelenlerce yıkılması, polisin holdinglerin, medya binalarının ve hükümetin önünde nöbet tutmaktan ve ayaklanan insanları öldürmekten başka bir işlevinin artık kalmadığının anlaşılması, onlara verilebilecek derslerin sadece birincisiydi. Ama ötesi de var.

Emir-komuta zincirine dahil olan kimseye güvenemeyeceğimiz de, başbakanın siyasetinin kendi “benliğinin” etrafında “zikir’eden” bir siyaset olduğu da bütün dünyaya aktarılmış oldu. Bazı gazetelerde, sanırım bu kalkışmaya fazlasıyla bozulmuş kimi insanlar, “bu emperyalistlerin işine gelir” diye yazıyordu. Türkiye’nin yakın dönem neoliberal politikalarına baktığımızda, Suriye’ye olan emperyal ilgiye baktığımızda, Somali’ye yönelik fazlasıyla emperyal ilgiye baktığımızda bizim gördüğümüz emperyalizmi göremeyen kimi gözler nasıl olup da Türkiye’ye bakıp emperyalizmi görüyor? Ya o gözlerde bir sorun var, ya o akıllarda. O akıllarda sorun olduğu konusunda hepimizin anlaştığına eminim.

O meydana ne “keşke darbe olsa” diyenler vardı ne de NATO müdahalesi falan isteyenler. Zaten bu eylemin bu kadar büyümesi, Türkiye’nin kendi medyasının bu olayda yine tarihsel rolünü yerine getirip üç maymunu oynamasıyla gerçekleşti. Kimi gazete ve TV’lerdeki cesur arkadaşlarımız elbette ellerinden geleni yaptılar, ama bizim medyanın vicdanı patronun cüzdanında katlı durduğundan Reuters muhabininin sorduğu soru bile hepimize “işte gazete-

cilik bu” refleksi verdirdi. Ama bu biraz da bizim kaygan iletişim reflekslerimizden kaynaklanıyor. Yıllardır Özgür Gündem orada durmuyor muydu? Yıllardır Evrensel, Birgün orada durmuyor mu? Hayat TV, IMC TV gibi kanallar neden buradalar? Alandaki en anlamlı pankartlardan biri, “Kürtler yıllardır neden iki anten kullandı, şimdi anladınız mı?” idi. Biz kendimize ait yeni bir yaşam, yeni bir çalışma modeli yaratmamız gerektiğini bu direnişte bir kez daha tecrübe ettik. Üstelik, bu tecrübeye bu sefer Kürtler yalnız kalmadı. Bu noktadan

Kolektif tartışma ve hareket etme konusunda hız kazandık. “Örgütçülük” değil, ortak bir “örgütlenme” halinin aktif olması başarılı olmamızı sağladı. Üstelik radikal bir demokratik anlayış yaratıldı.

sonra vicdanî retçilerin, sosyalistlerin, Kürtlerin, LGBT bireylerin, kadınların kendilerini ifade edecekleri bu alana daha büyük bir özgüvenle sarılacaklarını göreceğiz.

Peki, ya onlar ne olacak? Onlar elbette izlenmeye devam edecekler. Belki aralarından birkaç cesur isim çıkıp sözlerini söyleyecek ve işinden olacak, ama anaakım medyada bu ülkenin sermaye yapısı ve dünyanın sermaye yapısı dahilinde özgürleşmeden kolay kolay bahsedemeyiz. İstanbul’u görüp Filistin’i, Diyarbakır’ı görmezden gelmek tek başına dünya medyasına da meşruiyet kazandırmaz, yalnızca araçsal ve propaganda bakımından yararlı olduğu anlamına gelir. Kendi iletişim ağlarımızı kuracak gücümüz olduğunu kanıtladık. Birçok insan farklı dillerde yurtdışına haber geçti. Gelişen teknolojiyle korkak medya patronlarından hem daha zeki hem daha cesur iletişimcilerimiz olduğu kanıtlandı. Sanıyorum ki bu, sermayeye karşı elde ettiğimiz en büyük değerdir.

Direnişin bir prekarya boyutu olduğu da aşikâr. Beyaz yakalıların ve orta sınıfın direnişe katılması, plazalardan taşan eylemler, bana kalırsa, Türkiye için sınıf mücadelesinin bu yeni boyutunun da asla inkâr edilemeyecek biçimde tekrar ortaya çıkışının en açık göstergesi. Bu, plaza sahiplerinin en korktuğu şeydi. Artık insanlar patronlarına karşı çıkarken ellerinde geçmiş direnişilerinden edindikleri tecrübeler olacak. O alanın en büyük önemi, sendikaların ya da sol grupların ulaşamadığı prekaryanın tamamına erişebilmesi oldu. Bir GSM firması çalışanı gömleğini ve pantolonunu çıkarıp tişörtü ve şortuyla sabaha kadar alanda çatıştıysa, burada devrimci bir yönelim vardır ve sermaye açısından en büyük tehdit budur.

Boycot hareketleri çok büyük önem

kazandı. Daha bir ay önce çok mühim bir ihale aldığı bilinen Doğu Grubu başta olmak üzere birçok medya devinin yıkılışına, bazı “yalancı prens ve prenseslerin” medyaca yaratılmış hanedanının yıkılışına tanık olduk. Adalet ve Kalkınma Partisi gidip Twitter’ın yanlış yazılmış hallerinin domain’lerini satın alacak noktaya geldi. Sermayelerinin genişliğinin önemi yitip gitti. Vizyonlarının arasında sıkışıp kaldılar.

Uluslararası televizyonlarda “rezil olduk” deniyor ya, evet, rezil olduklar, ama bunun başlıca sebebi kendi beceriksizlikleriydi. AKP bu olaya bir “kriz yönetimi” olarak baktı. Ama Türkiye bir şirket değil, biz de onların hissedarları değiliz. Kaybettikleri paralar bizim cebimizden çıkmıyor ve birkaç büyük patronun ne kadar kaybettiği gerçekten o alandaki öğrenim kredisi borcunu ödemeye çalışan çocukları hiç, ama hiç ilgilendirmiyor.

“O”

Belki de “biz” ve “onlar” bölümünden sonra “o” ile bu meseleyi tamamlamakta fayda var. Zira, başbakan AKP’nin tamamına atfedilemeyecek bir özne. Ve bu özne, parça tesirli bir bomba gibi üstümüze her daim kendini fırlatmaya hazır durumda. Alanı marjinalize etmesinin yanı sıra, oynadığı iletişim oyunlarıyla ‘90’ların Amerikan iletişim stratejilerini anımsatan stratejileriyle bu “kriz”i yönettiğini sandı. Naomi Klein’in bahsettiği “şok doktrini” işlemedi, çünkü ilk kez biz proaktif davrandık ve iktidarı hazırlıksız yakaladık.

Böyle bir şeyi beklemiyorlardı, çünkü bizi tanımıyorlardı. Halkını tanıdığını iddia edip sadece ekonomik verileri tanıyanların, otoriterliğin tahtında yükselenlerin olası sonu herkes için malûmdur. Başbakanın uğradığı hayal kırıklığı için kendisinden özür dileyecek değiliz. Etrafında sürekli ellerini önlerinde kavuşturup kendisine “evet efendim, sepet efendim” havası çekenler özür dilemeli. Arkasında bir danışman ordusu barındıran bir insanın her şeyi bu kadar kötü yönetmesi sadece kendi kusurundan kaynaklanıyor olamaz.

Biz bu durumu üslûp problemine indirgeyemeyecek kadar politiz. Gerçekten bu insanlar yalnızca “bize iyi davran” demek için mi sokağa çıktılar, ya da mesele yalnızca ağaçlar mı? Sonsuz otoritarizm, görünmez bir ekonomik buhran ve neoliberalizmin işgalciliğinin hiç mi payı yok? Roboski’nin hiç mi payı yok? 4+4+4’ün hiç mi payı yok? Akılla izanla bağdaşmayan kürtağ yaşağının hiç mi payı yok? İnsanları böylesine yıpratana biri elbette vakti geldiğinde yıpranacaktı. Sokaklardaki yazılmalara, meydanlardaki sloganlara yansıyan öfkeyi belediye işçilerinin boyalarıyla silmek artık mümkün değil. İnsanların ölmesine neden olan emirlerin altında imzası bulunanlar, siyahların küresel mücadelesi üstünden “biz zenciyiz” pozları kesmezler. Zira, bugün gördüğümüz tek siyahlık, otoriter rejimin üyelerinin gözlerine yansıyan karanlıktır.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER

İST. ■ GAZİ MAHALLESİ

Her yer Gazi

Medya uzun süre yok saydı, sonra yurttaş gazeteciliği, sosyal medya ve uluslararası basın sayesinde Gezi direnişi görünürlüğe kavuştu. Aynı şey Gezi'ye destek veren Gazi Mahallesi için söylenemez. Ankara'yla birlikte şiddetin en çok yaşandığı yerd, medya yine de uzun süre oraya gitmedi. Sonradan gidenler de daha çok yabancı basındı.

10 Haziran'da Gazi'ye giderken mahalledeki eylemler hakkında aşağı yukarı şöyle bir fikrim vardı: 12 Mart 1995'te, Alevi yurttaşların gittiği bir kahveye ateş açılmasıyla başlayan ve polis tarafından onlarca kişinin katledilen olaylar sonrasında, mahalledeki polis karakolu ve halk arasındaki gerilim bir daha hiç çözülmecek şekilde yerleşmişti. Sonraki yıllarda da Alevi kimliği, kentsel dönüşüm ya da siyasî konular üzerinden yaşanan sorunlara verilen tepkiler, polis ve Gazi sakinleri arasındaki çatışmalarda cisimleşmişti. 31 Mayıs'tan itibaren, her gün yapılan yürüyüşlerle mahallede tarihsel olarak birikmiş öfke Gezi protestoları üzerinden yeniden sahneleniliyor gibiydi. Diğer bir deyişle, yerel çelişkiler yeniden su yüzüne çıkmıştı.

Bu izlenimimi ters-yüz eden olgularla karşılaştım. Birincisi, '95'ten beri yapılan pek çok eylemin aksine, olağanüstü bir kalabalık vardı. Onca yıl sonra neden birdenbire bu kadar kitleselleşmişti Gazi'nin isyanı? İkincisi, gittiğim gün yapılan toplantılar sonucu eylemin yönü ve biçiminin değiştirilmesine karar verilmişti: Eylemler artık karakola doğru olmayacaktı, zira polis şiddeti iki kişiyi çok ağır yaralamış, gaz evlere kadar girmiş, yaşlı ve çocukları da etkilemişti. Ayrıca, eylemin ülke sathına yayılan direnişle bağlarını sıkılaştıracak bir içerik alması arzu ediliyordu. Üçüncüsü, bu eylemin bir "halk hareketi" olduğu vurgusunun öne çıkması, hiçbir örgütün flama ve pankartına izin verilmemesiydi.

Evet, Gazi Mahallesi '95 olaylarından bağımsız düşünülemezdi. '90'larda dünyaya gelenler o tarihin "içine" doğmuştu. Ama yıllar sonra, bu 20-30 bin kişilik kitlesel eylemin mahallenin özgül performansının çok ötesinde bir anlamı vardı. Sloganlarıyla, vurgularıyla Gazi halkı gözünü Taksim'e çevirmişti. Uzun yıllar alt yapı hizmetlerinden, temel yurttaşlık

haklarından dışlanan Gazi kendi içine kapalı kalmak istemiyor, Gezi Parkı'yla birleşmek istiyordu. Bir yanıyla istediği oldu. Devlet İstanbul'un her yanını Gazi Mahallesi'ne çevirdi. Her yer Taksim olmadan önce her yer Gazi olmuştu.

Anlatılanlara göre, 10 Haziran'a kadar eylemler Gazi'de şu şekilde gelişti: Akşam 21.00 sularında, halk pencerelerden tencere ve tavalarla ses çıkarmaya başlıyor. Bu ses toplanma çağrısı gibi. Herkes evinden çıkıyor. Gazi girişinde su kemerinden yukarı çıkan yoldan gelenlerle cemevinin önünde bekleyen grup birleşiyor. Karakol, İsmet Paşa Caddesi'nin sonunda karşınıza çıkan caddede karşı hizada. Tencere tava seslerini duyan polis de TOMA ve akrepleri caddenin başına getiriyor. Grup İsmet Paşa Caddesi'nin sonuna gelmeden polis müdahaleye başlıyor. Gaz bombası atılıyor. Yaşlılar, kadınlar 12'ye doğru eve dönerken, gençler barikat kurup sokakta kalmaya devam ediyor. Gündüz temizlenen barikatlar o gece ne bulunursa onlarla yapılıyor. Evlerden eski koltuklar dahi getiriliyor. TOMA'ların arkasına saklanan polis akreplerle caddeye girerek evlerin camlarına bile gaz bombası atıyor. Özellikle karakol çevresindeki pek çok ev zarar görüyor. Hiçbir örgüte bağlı olmayan iki genç, Murat Çetinkaya ve Turan Akbaş, başlarına isabet eden gaz kapsülleri nedeniyle ağır yaralanıyor.

10 Haziran günü, 12 kurum/örgütü içeren Gazi Mahallesi Taksimle Dayanışma Komitesi gençlerin daha fazla zarar görmemesi ve halkın katılımının artması, Taksim'le bağın güçlenmesi için eylemlerin yönünü değiştirmeye karar veriyor. Muhtarlığın önünde kitlesel bir miting düzenleniyor. Muhtarlığın önündeki boş alana Gezi Parkı'yla dayanışma çadırı kurulması fikrinde ortaklaşıyor. O gece Gazi çok coşkulu, rengârenk, kalabalık;

karnaval havasında. Mahallenin Taksim'e gözünü daha fazla çevirmek istediğine iyice emin oluyorum.

Gazi Mahallesi yıllardır eylemlere sahne oluyor: Gecekonduların yıkımlarına karşı, ünlü Nalbur çetesiyle karşı, siyasî operasyonlara karşı... Sol örgütlerin mahallede ciddi bir varlığı var. Ancak, uzun zamandır eylemlerde 20-30 bin kişilik bir kitlesellik yok. Ülke geneline hâkim olan siyasî atalet ve umutsuzluk kadar, muhalefet güçlerinin bölünmüşlüğü de bunda etkili var. Konuştuğum yaşlıca kişiler Gezi çadırlarındaki ve komünündeki dayanışmadan ders almaları gerektiğini söylüyor. Bölünmüşlüğü eleştirmek için böyle söylediklerini seziyorum.

Bu seferki eylem, uzun aradan sonra, kanaat önderlerinin ve mahallelinin belirttiği gibi, "bir halk hareketi" olarak gelişiyor. Halk hareketi derken, siyaseti ayrı, halkı ayrı bir yere koymuyorum. Dayanışma Komitesi'nde de siyasî örgüt üyeleri var. Örgütlerin bir kısmı eylemler başladığından beri diğer mahallelerdeki üyelerini Gazi'ye yollamış. Halk inisiyatif derken, örgütlü-örgütsüz herkesin, aileler dahil, arkasında durduğu kapsayıcı bir oluşum söz konusu. Bu kolektif rızaya saygı gösterildiği ve siyasî önceliklerin bunun önüne geçmesine izin verilmediğinde ortak hareket edilebiliyor.

15 Haziran'da, polisin Gezi'yi dağıttığı ve görülmemiş bir vahşet uyguladığı gece, Gazi Mahallesi sadece otoyolu kapatmakla kalmayıp Taksim'e yürümeye başladı. Yürüyüşçülerin bir kısmı elbette ki yolda yoruldu, ama kalanlar Şişli'ye giriş yapmayı başardı. Giriş haberi geldiğinde, aynı bölgede yaralılar için gizlice kurulan revirlere ilaç ve tıbbi malzeme taşımaya çalışıyordum. Gazi'den gelen destekten büyük heyecan duyuldu. Gazi gençleri yıllardır polis şiddetine karşı mücadele ediyorlardı, deneyimliydiler;

FOTOĞRAF: JENNA POPE

onlar varken daha güçlü olacaktık sanki. O gece, İsmet Paşa Caddesi Şişli, Gazi Taksim oldu. Birbirine o güne kadar karışmamış gençler aynı barikatın arkasına geçti.

SINIFSAZ ÖFKE

Kim peki Gazi'nin gençleri? Yaptığım sohbetlerde kuşaktan kuşağa aktarılan yoksulluk, işçilik, işsizlik ve güvencesizlik öyküleri anlatılıyor. Gençlerin çoğu liseye gidemeden ya da liseyi bitirmeden kendilerini tekstil atölyelerinde ya da kargo firmalarında düşük ücretle çalışır buluyor. Liseyi bitirenlerse en fazla asgari ücrete muhasebeci olmayı, borçlanarak evlenmeyi hayal edebiliyor. Üniversiteye gidebilenlerin bile geleceği belirsiz.

Gazi'de yoğunluklu bir Alevî nüfus var. 2007'de CHP 50.7, AKP 19.53, bağımsızlar 12.8, MHP 2.36 oranında oy almış. 2011'de ise AKP yüzde 20 alırken, CHP 66'ya yükselmiş. CHP oyları Alevîlik ve CHP arasındaki tarihsel bağdan kaynaklı görünüyor; eylemlerde bir tek ulusalcı slogana ya da bayrağa rastlanmıyor. Gazi'deki öfke, etnisten ayrılmayan bir sınıfsal öfke.

Mahallenin yerel talepleri var elbette. Üçüncü köprü'nün isminin Yavuz olması tepkiyle karşılanıyor. Okulların eğitim kalitesi, katkı payları, dışarıdan getirilen çeteler, ulaşım güçlükleri gibi yıllardır süregelen sorunlar var. Öte yandan, işsizlik, hükümet politikaları, özgürlüklerin kısıtlanması ülkenin dört bir yanındaki protestocularla Gazili gençleri birleştiriyor.

Gezi'nin Gazi, Gazi'nin Gezi olması, "beyaz Türk", orta sınıf diye adlandırılan, üniversite mezunu, ama güvencesiz koşullarda çalışan genç eylemcilerle yıllarca marjinal olarak nitelendirilen, etnik kimliği yok sayılmış, meslek lisesini bitirme şansı bile az olan örgütlü ya da örgütsüz gençlerin buluşması, sürekli bölerek yöneten iktidara önemli bir meydan okuma.

DEMET DİNLER

FOTOĞRAFLAR: BURAK SU

İST. ■ NİŞANTAŞI Bir semt uyanıyor

Çokluğun evi Taksim'de kıvılcımı çakılmış Gezi direnişinin ikinci gününde, komşusu Beşiktaş'ta barikatlar kurulurken, semtinin adının "şevk verme" kökünden çok uzakta, Teşvikiye Saray Muhallebici'si'nde sabah kahvaltısını ediyordu kalabalık. Yoldan geçen rasta saçlı genç, uğultuyu kesiyordu: "Biliyor musunuz az ötenizde neler oluyor?" Bilmiyorlardı. Beşiktaş'ta, Taksim'de polis şiddetine maruz kalanlar sokaklarından geçtikçe, kesif gaz kokusu aşağıdan yukarıdan semti sardıkça vakıf olacak, çok geçmeden tencere tavayla isyana dahil olacaklardı; çınlayacaktı sokaklar, bayraklarla donanacaktı balkonlar. Bayrağı ele alan, torunu öne katan akşam gezmesine Gezi'ye meylenekteki, sakın ve şenlikli festival zamanlarını seyret...

Gezi direnişi duvarların dili olmuştı; Taksim en dilbazıydı, Beşiktaş peşindeydi. Nişantaşı, komşularına kıyasla, Gucci'sinden Prada'sına yazılayacak onca bereketli duvara rağmen, hayli sessizdi. Öyle kendisine yakışır, öyle zarif dahil olmuştı yazılama işine de. Direniş ikinci haftasına girerken, Valikonağı'nın köşesindeki trafoda "Eşşek Erdoğan" diye bir yazı belirmişti. Taksim'den Beşiktaş'a, Beşiktaş'tan Taksim'e kaçışanlar, üzerinden şöyle geçmişlerdi: "Taksim bizim, tek yol devrim."

Beyoğlu ve Beşiktaş'ta çatışmalar tüm hiddetiyle sürerken, Hüsrev Gerede'nin en işlek köşesindeki tekel bayii'nin kasa-sındaki beyefendi "buralarda da çatışma oldu mu?" sorumu "biz bedenimizle değil, fikirle destek veriyoruz" diye cevaplayacaktı. "Fikir derken?" "Bütün köşe yazarları buralarda." "Yazmak için mi dolaşıyorlar"ın cevabıysa, "amma da safsınız" diyen bir bakış ve gururla harmanlanarak gelecekti: "Hepsi burada oturuyor."

İBB Başkanı Kadir Topbaş'a atalarından kalma Saray Muhallebici'si "tadilat

sebebiyle" masalarını içeride tutmaya gayret ederken, kimi Nişantaşı ahalisi bir sivil itaatsizlik olarak kahvaltılar için artık Saray'ı değil, az ötedeki Galata'nın bahçesini tercih ediyordu. Mustafa Sarıgül'ün büyük bir onurla trafiğe kapadığı Atiye Sokak'ın girişini çıkışını tutmuş kırmızı sütunlar "Coca Cola ile şehrin tadına bak" buyuruyordu. Sütunların iki yanından sarkan dev bayrağın altından geçerek, bir o yana bir bu yana koşturan sokak çocuğunu masalardan uzak tutmaya bakarken garsonlar, çocuğa "ne sevimli ama" bakışını attıktan sonra ellerindeki telefonlara dönüyordu Atiye Sokak lokanta, bar ve kafe sakinleri. İki genç kız telefon ekranında bedenini TOMA'nın tazyikli suyuna açan gencin cesaretini yorumluyordu: "Vauvv". O "vauvv" henüz ne asitli biber gazına, ne TOMA suyuna maruz kaldıklarını gösteriyordu.

"SOSYETE UYUMA, ÇAPULCUNA SAHİP ÇIK"

8 Haziran'da Çarşı "Sosyete uyuma, çapulcuna sahip çık!" sloganıyla yürüyordu Nişantaşı'nda. Ve semt, birçoklarını şaşırtan büyük uyanışını Pangaltı'dan, Akaretler'den, Harbiye'den gazların en keskinini yiyenlerin kurduğu barikatlar ardında gazlandıkça gerçekleştirecekti. 16 Haziran öğleden sonrası Nişantaşı halkı da, '68 kuşağından olup Che tişörtünü sırtına geçirmiş kocasına "kalbin var Necdet, uzak dur" diyen teyzeden "2013-2014 İsyen Modası" başlıklı bir moda kataloğunda kapaktan yer alabilecek genç kızlara, "PKK bayrağı açana gaz atmazsınız ama!" haykırışını tencere sesine katık etmiş öfkeli apartman sakininden House Cafe tayfasına, isyanın aktif bir parçasıydı.

16 Haziran'da "Teşvikiye-Nişantaşı isyanları"na dair en popüler tweet'lerden biri, bir semt sakininin polisin üzerine üzerine yürüyüşüydü. "Çıkın mahallemizden, çocuklarımızı rahat bırakın!" diye sinirlenirken semt sakini, "yoktu burada böyle şeyler!" diye bağırma-ya da ihmal edemişti. Evet, yoktu burada, ama Ankara'da vardı, Adana'da, Dersim'de, İzmir'de vardı iki haftadır. O kadar uzaklara gitmeye

Polisin Taksim savunmasının en geniş sınırlarına kavuştuğu anlardan: Teşvikiye Caddesi üstünden Harbiye'ye ulaşmak isteyen gruplar ardi arkası kesilmeyen gaz bombalarıyla cebelleşiyor

gerek yok, Beyoğlu'nda vardı, Beşiktaş'ta vardı. Biraz "uzaklaşırsak", Gazi'de vardı...

Çatışmalı gecenin sabahı, sezonun modası neon renklerde turuncu ve yeşil kıyafetliler temizliğe başlamışlardı.

Turuncular barikatları topluyor, yazıları siliyor, yeşiller Sultan Abdülmecid'in yaptırdığı neoklasik Harbiye Karakolu'nun önünde birikiyor, bir gece önce gaza boğdukları, yine bir Abdülmecid eseri neobarok Teşvikiye Camii'nde namaz kılıyor, bir nevi Nişantaşı'nın Demirören AVM'si City's'de, Saray'da yemek yiyor, Nişantaşı'nın Gezi'si Maçka Parkı'nda çay içiyor, bir yandan da dertli vatandaşı dinliyordu.

Teşvikiye'de barikat faaliyetleri: Çok değil, iki hafta önce kim inanırdı?

Orhan Pamuk'un "Kara Kitap"ında bahsi geçmesi sebebiyle de ünlü Bakkal Alaaddin'in önünde büyük uyanışını hâlâ gerçekleştirememiş bir hanım, barikatları ve hafif yaralı vitrinleri kastederek "Nedir bu! Yeter ama" diye serzenişteydi polise. Medyanın dokuz yaşındaki yeğenini polisten korkar hale getirmesinden yakınıp soruyordu: "Ne yapıyorlar bunlar Taksim'de? Niye gidiyorlar?" Polis, "ama buranın halkı da destek veriyor" dedikten sonra ekliyordu: "AKM'yi biliyor musunuz? İşte oraya Apo bayrağı asmaya gidiyorlar."

HÜRRİYET EN MÜHİM ŞEY

City's'in arkasına denk düşen parka yürüyorum. Her masa politize; içki yasağı, kurtaj yasağı, din istismarı, bu olaylar boyunca Nişantaşı esnafının 70 milyon TL'lik kaybı... Yan masada kendi tabirleriyle "Nişantaşı'nda beş jenerasyona tâbi" iki hanımefendiyle sohbetে başlıyorum; iki kardeş, biri 90'a, diğeri 80'e merdiven dayamış. Abla yaşananları iç harp olarak değerlendiriyor. Kısa bir sessizlik sonrası "polis misiniz yoksa?" diye soruyor. Kardeşi "biz partizan değiliz" diyor: "Yaptıkları iyi şeyleri de takdir ediyoruz. Ama, hürriyet dediğiniz en mühim şey. O çocuklara ağladım dün. Perperişanlar. Kapıyı açtık, ihtiyaçlarını giderdiler, ağladım."

Akşam oluyor, tehlikeli vakitler yaklaşıyor. Sendikalar eylem yapacak Taksim'de. Cade üstü pahalı mağazalar erkenden kapatıyor. Akşam ezanı yaklaşıırken Teşvikiye Camii imamına "camiye gaz atmak ne demektir?" diye sormak istiyorum. Kapıdan bakınırken bir polis yakalayıyor kolunu, sıkarak hafiften "cami burası, ayak-kabıyla girilmez" diyor. Başbakanın "camiye ayakkabıyla girdiler" feryadı kulaklarıma doluşurken "imama bakıyordum" diyebiliyorum. Ezan başlayınca ayakkabılarımı çıkarıp giriyorum bayanlar

bölümüne. Namaz bitimi, içinde olduğumuz günlerin anlam ve önemine dair "İnfitar" suresini okuyor imam: "*Halbuki üzerinizde gözetleyici güçler vardır, değerli kaydedici(ler), yaptığınız her şeyin farkında olan!*" İmamın "muhafız melekler" olarak açıkladığı kaydediciler, Muhammed Esed'in meal-tefsirinde şöyle: "*Her insanın başına dikilen gözetleyici güç onun bilinçaltında yatan bütün saiklari ve eylemlerini kaydeden kendi vicdanıdır. Bu insan yapısının temel unsuru olduğundan değerli olarak tanımlanmıştır.*" Namaz çıkışı sorumu sormaya imama yaklaştığımda, camiye girerken kolumdan yakalayan çıkışta da peşimde, kaydediyor.

PARKLARA GEL, PARKLARA

22 Haziran... Her semt parkını belirlemiş, forumlar kuruluyor. Beşiktaş Abbasağa'ya iğne atsan yere düşmez. Maçka Parkı'nda sayılan sayarsın kalabalığı. Ramazan'da iftar çadırı öneren de var, stand up gösterisi yapmak isteyen de. "Poğaçalarla Gezi'yi açmaya gidelin" diyen ev hanımı da var, bir parti çıksa buradan, çekinmeden oy vereceğiniz gençler de. Ve ama en güzeli, komşu semtten gelen, eli sargılı gencin (büyük ihtimal gaz bombasını geri atarken yanmış) "Nişantaşı'nda toprağa eli bile değmeyenler yanımda taş söktüler" sözünü alkışlayanlar. En güzeli, Nişantaşı için de, sınırların devrilme vakti.

BERRİN KARAKAŞ

■ ADANA

Bereketli topraklar

Güneşli bir coğrafyadır Adana, kanı kaynar. Duruşuyla sabır taşlarını kısıkandırır. Cehennem yürekli, hafif külhan, yiğidi bol. Her kimliğin biraz ötesinde "Adanalı" kimliğiyle bilinir. Gezi direnişinin Adana'daki yansımasında da bu görüldü. 31 Mayıs'tan itibaren, polisin

yoğun müdahalesine, yüzlerce gözaltına rağmen, sınıfsal, etnik, dinsel ve ideolojik bakımdan oldukça farklı kesimler kent merkezindeki Atatürk Parkı'nda bir araya gelmeyi başardı.

Ülke genelinde protestolarda yer alan siyasî grupların yanı sıra, nicel olarak bu grupların çok üzerinde, politik bilinçten uzak görülen yoksul emekçiler, işsizler, ta-raftar grupları, seküler orta sınıf mensupları, feministler, eşcinseller, öğrenciler, genelleyici bir ifadeyle, teknolojik dönüşümün kuşağı atik ve öfkeli gençlik, siyasî ik-

tidarın büründüğü kibre, kullanılan dil ve yöntemlere, baskı rejimine, kapitalist şiddete "yeter artık" demek için şaşırtıcı, umut verici bir biçimde caddeleri doldurdu. Burası İnce Memed'lerin yurdu, kolay "eyvallah etmez" denir. Ayrıca burası buram buram Akdeniz, rahatlığı sever, insan ilişkileri, sözü, özü rahattır. Fazla sızıya gelmez, disipline etmesi kolay değildir. Nice Abdi Ağalar, Arif Saim Beyler görmüş, nice Yavuzlar gelip gitmiş... Şimdi de yatak odasından mutfağına, ne giyip ne içeceğine, neye inanıp ne düşünmesi gerektiğine, her şeye karışılmasına, hayat tarzlarının muktedirlerin isteklerine göre dizayn edilmesine kolay eyvallah etmeyeceğini gösteriyor. Yoksulluğun baskısı altındaki insanlar da, farklı sınıflardan gelen ve düşünceleri, inançları, cinsel yönelimleri, yaşam biçimleri aşığılanan, ötekileştirilen insanlar da alanları doldurarak bardağın taştığını işaret ediyor. Arzu etkileri sonucu alamasalar da, bu insanlar özne olmanın tadına vardı. İçlerine yerleştirilen korkuyu, etraflarında salınan hortlakları parçalayıp atmanın gururundalar. Başlı başına bu, artık işlerin eskisi gibi yürümeyeceğinin kanıtı olarak görülebilir.

Polisin Gezi Parkı'na müdahalesinin ardından, 1 Haziran'da binlerce insan Atatürk Parkı'nda bir araya gelerek yürüyüşe geçti. Polisin yoğun müdahalesi Adanalı-ları yıldırıyormuş gibi görünmedi ve direniş ertesi gün, 2 Haziran'da, Ziya Paşa, Atatürk Bulvarı, Sular, Gazi Paşa, Baraj Yolu gibi semt-lere yayıldı. Sonraki günlerde katılımcı sayısındaki dalgalanmalara karşın eylem-ler devam etti ve hafta sonu (8-9 Haziran) binlerce kişinin yoğun katılımıyla gösteri-ler yapıldı. Kimi zaman eylemciler ara-sında sürtüşmeler görüldü de, bunlar büyük kavgalara dönüşmeden son buldu. İlk günlerde dikkat çeken üç hilâli ülkücü-ler sonraki günlerde gözükmedi. Kürt siya-sal hareketinden genel bir katılım olmamakla birlikte, protestolara gelenlerin

militan bir duruş sergiledikleri gözlemlendi. Baştan beri alanlarda ulus-salcı simge ve slo-ganlar görmezden geline-meyecek bi-çimde yer alsa da, alana ulusalcı grup-ların hâkim olduğu anlamına gelmiyor bu. Alanda hâkim olan Erdoğan'a istifa çağrıları, faşizme di-reniş ve Taksim'le dayanışma sloganla-rıydı. Üstelik, alandaki ulusalcı simge ve sloganlar, yılların resmî ideolojisinin etkile-ri, AKP karşıtlığı ve tepkiseliliğin yanı sıra, eylem deneyimi ve siyasal bilinci olgun-laşmamış kesimlerin en kolay yoldan sa-rıldığı araçlar olarak değerlendirilebilir.

ARAP ALEVİLERİN CANINA TAK DEDİ

Şehrin önemli bir nüfusunu oluşturan, sükut içinde yaşam sürdüren Arap Alevi-lerin eylemlere kitlesel katılımlarının dik-kate değer düzeyde olduğunu vurgulamak gerekiyor. Cumhuriyet tarihi boyunca

kimliği kabul edilmemiş, asimilasyon politikalarına maruz bırakılmış bu topluluk, AKP'nin mezhepçi politikaları, Suriye konusunda izlenen siyaset, Alevilere karşı yükseltelen nefret söylemi ile iyice nefes alamaz hale getirilmiş, üçüncü köprüünün adının Yavuz olacağını ilan edilmesi kaygılarına tuz biber ekmiş. Kolektif bilinçlerinde en olumsuz imgelerden biri olan Yavuz'un bu şekilde zikredilmesinin belleklerindeki kadim yaranın eşelenmesi anlamına geldiği aşikâr. Genci yaşlısı, kadını erkeği, binlerce Arap Alevinin sokaklara inmesi, birçoğunun ilk defa maruz kaldığı polis gazına rağmen direnmesi bunu net olarak gösteriyor.

SÜNNİ BÖLGEDE TAŞLI SALDIRI

Arap Alevilerin bu kitlesel eylemliliği "birilerini" oldukça öfkeliendirdi. 8 Haziran Cumartesi günü, eylemlerin başından beri olduğu gibi, Akkapı'daki Şeyh Cemil Konağı önünde toplanıp yürüyen kitle, Havuzlubahçe'deki katılımlarla birlikte Saydam Caddesi'nden eylem alanına doğru akarken, AKP'li Sünni ailelerin bulunduğu bölgede bir grup gencin taşlı saldırısına uğradı. Çıkan kargaşanın ardından grubun bir kısmı Atatürk Parkı'na doğru gitmeyi başaranlar, geriye kalanlar Havuzlubahçe'de yükselen bir tansiyonla protestolarına devam etti. Akşamın ilerleyen saatlerinde park tarafından geri gelen kitleye aynı yerde daha kalabalıklaşan bir grup tekrar saldırdı. Polis gazlı müdahaleyle saldırgan grubu dağıtarak insanların yoldan geçişini sağladı. "Evlerimize saldırıacaklar" kaygısının kol gezdiği gergin gecenin ardından, pazar günü (9 Haziran) öğle sularında, Alevilere ait bir işyerine saldırıldığı haberi insanların öfkelerini besledi. Öğleden sonra Akkapı'dan yürüyüşe geçen kalabalık kitlenin önü, muhtemel bir provokasyon gerekçesiyle, Havuzlubahçe'de polis tarafından kesildi. Geceye doğru tekrar yürüyüşe geçen kitleye polis gazla müdahale etti ve bir süre çatışma yaşandı. İki tarafın ileri gelenleri görüşmeler yaparak olayların yatıştırılması hususunda anlaştıktan sonra, 10 Haziran akşamı, Akkapı'dan gelen binlerce kişilik grup parka doğru olaysız bir biçimde yürüdü. Görülen o ki, Hatay'da yaratılmaya çalışılan Alevî-Sünnî gerginliği Adana'ya taşınmaya çalışıldı. Bu arada, emniyet yetkililerinin de bu olaylar vesilesiyle eylemlerin tamamen sona erdirilmesi için büyük gayret içinde olduğu haberleri geldi. Neticede, aralarında CHP Adana milletvekili Ümit Özgümüş'ün de olduğu Alevî toplumunun bazı ileri gelenlerinin katkılarıyla da Akkapı'dan kitlesel yürüyüşler sonra erdirildiyse de, buradaki insanların Atatürk Parkı'ndaki eylemlere katılımları bütünüyle engellenemedi. Çeşitli semtlerden ve gruplardan insanların Atatürk Parkı'nda başlayan ve çevre caddelere yönelen gösterileri, polisin gaz ve su müdahalesine rağmen, 16 Haziran gecesi itibarıyla devam ediyordu. Önümüzdeki günlerde, siyasal iktidarın uyguladığı şiddet ve tansiyon görece düşürülse de, Adana sokakları artık daha çok eylem ve eylemciye tanıklık edecek gibi görünüyor.

HAKAN MERTCAN

FOTOGRAF: DİHA

■ ANKARA

Direnmek mi?

Mathieu Kassovitz'in Paris banliyölerindeki isyanı anlatan "La Haine" (Nefret) filmi Bob Marley'nin "Burnin' and Lootin'"i eşliğinde açılır. Ankara'daki direnişe en uygun şarkı ise, punk grubu Doom'un "Police Bastards" şarkısı olmalı.

Ankara'da olayların başladığı ilk gün olan 31 Mayıs'ta iş sebebiyle Amed'de bulunduğumdan eylemleri internetten takip etmek zorunda kalmıştım. Olayları hafif sinirle takip ederken, gece Gençler Birliği-KaraKızıl taraftarı Murat Özdemir'in gözünün çıktığı haberini alınca beynimden vurulmuşu döndüm. O gece sabaha kadar gözüme bir damla uyku girmedi. Yol yorgunluğu dışarı çıkmamı, olaylar ise uyumamı engelledi.

1 HAZİRAN: "MAD MAX" PLATOSU

1 Haziran'da güneşli bir bahar sabahına uyandık. Küçükesat'tan Tunus Caddesi'ne, oradan Akay Caddesi'ne doğru sakince yürüdük. Duvarlar iktidar partisine ve liderine küfürlerle dolu. Akay'daki kalabalık zaman zaman dalgalansa da, üzerimizden alçak uçuş yapan helikopterlere orta parmaklarını gösterip "Biber gazı oley!" diyerek onlarla dalga geçmeyi ihmal etmiyorduk. TKP binası önünde ayaküstü mevcut durum üzerine laflarken Kızılay'daki çatışmadan peşpeşe yaralılar getirilmeye başlandı. Kızılay'ın alındığı, ama çatışmaların yoğun şekilde devam ettiği haberi geldi. O tarafa doğru, ODTÜ devrim yürüyüşündeymişiz gibi, sakın sakın yürümeye koyulduk. "Mad Max" filminin platosuna dönmüş olan Meşrutiyet Caddesi'nin Atatürk Bulvarı'yla kesiştiği köşede hâlâ çatışmalar sürerken, belediye otobüsüyle yapılan barikatlar ve yazılmalar dikkatimizi çekti. Klasik devrimci sloganlar küfürlerle karışmış, Çin'in ef-sanevi "Faşizme Kayan Mahir Çayan"ına benzer yazılmalar oluşmuş.

Meşrutiyet'te polis saldırı yoğunluğunu artırıp gaz bombasıyla kalabalığı tırpanlamayı planlıyordu. Soluklanmak için bir kafeye oturduk. Tam sigaramızı

yakmışken Yüksel Caddesi barikatı düşüyor ve Konur Caddesi gaz altında kalıyordu. Hemen Meşrutiyet'e yöneldik. Meşrutiyet'in bulvar çıkışındaki barikat düşmüş ve kalabalık Selanik Caddesi'ne kadar çekilmiş, gestapoları bekliyordu. Kennedy Caddesi'nde ise saldırıdan kaçabilenler ve Kuğulu Park'tan gelenlerden oluşan büyük bir kitle vardı. Bütün yollar, duvarlar yazılmalarla donatılıyor, apartmanlardan gaz bombalarını etkisiz hale getirmeleri için direnişçilere beş litrelik boş su şişeleri atılıyordu. Caddenin giriş ve çıkışına barikatlar kurulduktan sonra caddenin ortasında yakılan büyük ateş etrafında toplanıyordu insanlar. Birisi evinden büyük bir Atatürk portresi getirmiş, kalabalığın ortasında duruyordu. Çevresindeki insanlara dans edip polise küfür yağırdıyordu. Her şey birbirine girmiş halde, yabancılaşıyorum bu durumdan. Ertesi gün öğreniyoruz ki, çay içtiğimiz kafedeki insanlar saldırı yüzünden sabaha kadar içeride mahsur kalmışlar ve sabah erken eve giderlerken de bir kişi çantasında tişört var diye gözaltına alınmış. Kendilerince can sıkacaklar.

2-4 HAZİRAN: TABİAT ANA SAĞOLSUN

Pazar günü (2 Haziran) Tabiat Ana da bizimleydi. Polis, mevzilendiği Çiçekçiler olarak bilinen üst geçitten çiçek değil, gaz atıp duruyor, ama attığı gaz rüzgâr sayesinde kendilerine doğru gidiyordu. Kalabalık gaz kapsüllerini polise her geri yolladığında cılgınca alkış kopartıyor, Ankara Babil'in tahtını her salladığında moraller yükseliyordu. Fakat Karanfil Sokak'ta ve Meşrutiyet'te polisin binaların üzerinden attığı söylenen ses bombaları yüzünden yaralanan insanlar oluyordu. Akşam Kuğulu önünde barikat kurmaya çalışan eylemciler o kadar deneyimsiz ki, rögar kapaklarını dikip TOMA'yı durdura-bileceklerini sanıyorlardı. Arkadaki insanlara çıkan kokudan dolayı çöplerin ateşe verilmesine tepkiliydi. 3 ve 4 Haziran'da da Ankara sokaklarında gündüz lisesiilerin, akşam Kennedy'de toplanan kalabalığın eylemleri devam ediyordu.

5 HAZİRAN: "GÖZLER EVRİMLEŞTİ"

İlk Genel Grev günü (5 Haziran) Kızı-

Kızılay'da Ziya Gökalp Caddesi'nde barikatlar kuruldu

lay'da bir yandan Meşrutiyet tarafına konuşlanan polisleri takip ediyor, bir yandan da miting alanını gözlüyorduk. Miting alanından üç çocuk yaklaştı; öndeki Diyarbakırspor forması giymiş, gülererek yürürken, arkadakiler gözlerinden yaşlar aka aka geliyordu. Diyarbakır formalı "Abi sütünüz var mı? Bizi eyleme götür deyip durdular, getirdim, iki dakika dayanamadılar" dedi gülererek. Kürt çocuklarından öğreneceğimiz daha çok şey var. Polislin o gün Kızılay'a saldırısı gayet planlı bir av gibi gerçekleşti. Meydanı gaza boğduktan sonra kaçış yolu olarak görülen Yüksel Caddesi'ni kesen sokakları sağlı sollu kapatıp, kitleyi bir gaz koridorundan ilerletip Seyranbağları ile İncesu arasında kalan 96'lar bölgesine yönlendirmeyi başardılar. Koridorun ortasında Amedli bir arkadaşı ve babasını görüp selamlaşıyoruz. Sağdan soldan gaz yağarken, kibarlıktan ödün vermeden babasıyla tanışmaktan, hal hatır sormaktan geri durmuyoruz. Bizim gözler yaşarmaya başlamış, yüzümüzde atkılar, tülbentler, onlarsa gayet sakin. Aklıma Kürt arkadaşlarının "bizim gözler evrimleşti, gözlük bile takmıyoruz" lafı geliyor.

6-16 HAZİRAN: EYLEM RUTİNİ

Ankara'da eylemler ilerleyen günlerde rutine bağlıyor. Sabah 5'te Kuğulu'daki pasif direnişçi çadırcılara baskın ve bütün eşyalara el koyma, öğlen Kızılay civarında çatışma, akşama doğru Kuğulu'da forum ve halkın çadırcılara destek malzemesi taşıması, gece mahallelerden yürüyüş ve Kennedy'de kıyasıya çatışma.

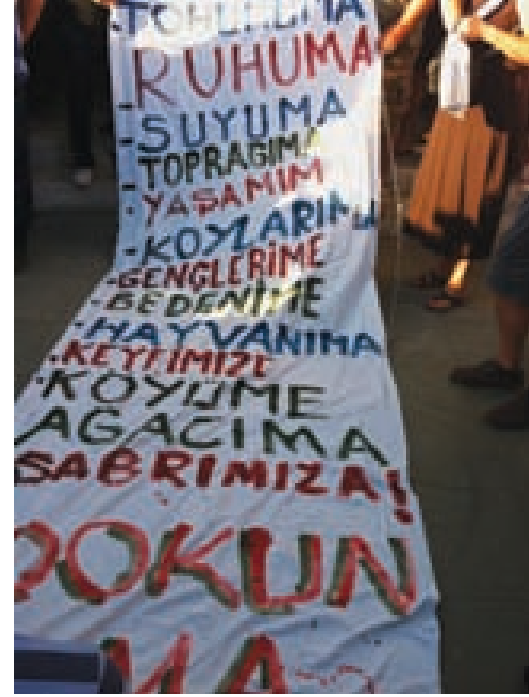
Kuğulu Park'ta 14 Haziran'da yapılan Barış ve Demokrasi Forumu izlediklerim arasında en kafa açıcısıydı. Bir kaynak işçisinin kendi yaşadıkları üzerinden yaşanan olaylar ve çözüm süreci üzerine yaptığı konuşma sırasında dillendirdiği "halkların kardeşliği" kelimelerini PKK propagandası olarak algılayan bir "Çankaya Teyzesi", "Burada PKK propagandası yapamazsınız. Buna asla izin vermeyeceğiz" diye konuşmaları sabote etmeye kalksa da, forum alanındaki insanların seslerini yükseltip "kendi adına konuş" demesiyle yalnızlaşıp parktan uzaklaşmak zorunda kaldı. Parkta kurulan stant-

lar ise Kemalist/liberal Çankayalıları Marksist solla tanıştırdı. Ellerinde Marksist dergileriyle gösteriş yaparcasına geçen "Çankaya Teyze ve Amcaları" eylemin en komik ve güzel görüntüleriydi.

15 Haziran'da yağmur eylemleri sekete uğrattı derken, Gezi'ye saldırı haberinin gelmesiyle Ankara kendini yeniden sokağa atıyordu. Kennedy'den taşan yaklaşık on bin kişilik kalabalık TOMA'ların önünde oturan milletvekillerinin sayesinde uzun süredir ilk defa saldırıyla karşılaşmadı.

16 Haziran Pazar günü Ethem Sarısülük anmasına gitmeye hazırlanırken aldığım telefon beni olduğum yere çiviledi. Kızılay'daki anmaya polisler saldırmış ve arkadaşlarım Kurtuluş Parkı'na kadar kaçmışlar. Tunalı'da buluşmak üzere sözleşiyoruz. Arkadaşlarla telefonda haberleşiyoruz. Tunalı'ya doğru gelirlerken polis sebepsiz yere Konur'dan başlayarak bütün ara sokaklara saldırmış. Arkadaşlarım Olgunlar'da bir bara zor atmışlar kendilerini. Telefonda arkadaşım vaziyeti bir gerilim filmi gibi anlatıyor: "Masalardan birinin arkasına eğildim, sessizce konuşuyorum. Geliyorlar. Geldiler. Barikat kuruyorlar, sanırım buraya da girecekler. Karşıdaki barın içine gaz atıp kapıyı kitlediler, içeride birisi varsa boğulmuştur. Sokağın başına barikat kurdular, geleni geçeni gözaltına alıyorlar. Onlar gidene kadar bekleyeceğiz, başka çare yok." Bir süre sonra sokağın boynuna geçirdikleri ilmeği biraz gevşetmişler ve arkadaşlarım çıkıp gelebilmiş. Kuğulu'daki vuvuzela sesinden bunalıp Kennedy'ye doğru gidiyoruz. Polis her zaman saldırdığı Bulvar tarafına ek olarak Esat tarafından da geliyor bu sefer. Geri çekiliyoruz. Kısaçta kalırsak kaçış yollarını düşünüp, kitlenin deneyimsizliğini de hesaba katıp en kısa yoldan evlere dağılmaya karar veriyoruz. Evde canlı yayınları izlerken polisin birkaç gündür artırdığı şiddette azalma olmaksızın acımasızca saldırdığını görüyoruz. Ama Ankaralı tüm deneyimsizliğine rağmen sokaklardan çekilmiyor. Eylem her yerde bitse bile Ankara'da biteceği benzemiyor. Ankaralı "ne edek gardaş, direnmeyek mi la?" diyor birbirine.

CORTO RAMİREZ

■ BODRUM

Meşrep başka

Gezi direnişi Bodrum'da da yankı buldu, tabii Bodrum meşrebince bir yankıydı bu. Çevreci oluşumların öncülüğüyle ilk dayanışma eylemi 31 Mayıs saat 19.00'da Belediye Meydanı'nda birkaç yüz kişinin katılımıyla gerçekleşti. Türk bayraklarının ölçülü varlığına karşın tek bir tane bile başka kimlik belirleyici bayrak / flama yoktu. Kısa bir dayanışma metni okundu, Taksim'le uyumlu (ayrıca, olmazsa olmaz laiklik ve Atatürkçülük vurguları olan) sloganlar atıldı ve toplananlar olaysız dağıldı. Gezi'yle dayanışmayı vurgulayanların yanı sıra, "Parfümümün adı biber gazı!" ya da "Bize biber gazı yok mu?" gibi dövizler de vardı. Ama etrafta, uzaktan kitleyi seyreden, eylem bitmeden de çekip giden iki "yunus"tan başka polis yoktu.

Katılımcı ve Türk bayrağı sayısının katlanarak arttığı ertesi akşam polis bu isteği ikiletmedi ve eylemin başlamasından birkaç saat sonra meydana gelen "istenmeyen olaylar" da (AKP İlçe Teşkilatı'na siyah çelenk koymakla yetinilmeyip camların kırılmasını neden göstererek) bolca biber gazı kullandı. Eylemciler polise işaret fişegi atarak karşılık verdi, 29 kişi gözaltına alındı, ikisinin durumu ciddi olmak üzere 23 eylemci polis dayığı ve ölçsüz biber gazı kullanımı sonucu hastanelik oldu.

BAYRAKSIZ EYLEM VE SONRASI

Önceki akşam yaşananlar ve gerek sloganlarda, gerekse döviz ve pankartlarda kullanılan milliyetçi, cinsiyetçi, militarist ve ötekileştirici dil nedeniyle çevreci oluşumlar ve Bodrum Kadın Dayanışma Derneği ortak eylemlerden çekildi. BKD ile birlikte hareket eden çevreciler (Mavi Yol Girişimi şemsiyesi altında), YSG, HDK ve Ticaret Odası, bir komisyon oluşturarak 5 Haziran'da Dünya Çevre Günü münasebetiyle ve "Tabiatı ve Biyo-çeşitliliği Koruma Kanunu"nun Meclis'te görüşülmesini engellemek için bir "bayraksız eylem"

Ethem Sarısülük'ü anma töreni

düzenledi. Saat 11.00- 17.30 arası Belediye Meydanı'nda tuttıkları nöbette tek bir bayrak olmamasına şaşırınlar vardı.

Gezi ile dayanışmanın dördüncü günü lise öğrencileri, siyah tişörtlerle Belediye Meydanı'na geldi; bazı öğretmenlerin, velilerin ve ilçe milli eğitim müdür yardımcısının da katıldığı bu dayanışma eyleminde öğrenciler (ve diğer katılımcılar) İstiklal Marşı'nı ve "Gençliğe Hitabe"yi okudu, "Mustafa Kemal'in askerleriyiz!" ve "Türkiye laikdir, laik kalacak!" sloganı atıp dağıldı. Onların dağılmasından sonra esas olarak ADD, TGB, İP, TKP ve ÖDP'den oluşan, araya biraz CHP'lilerin ve kendilerine "asi gençlik" diyen, ancak fazlasıyla dinci/milliyetçi bir söylem benimsemiş olan Bodrum (tipi) Çarşı'nın da karıştığı dayanışma grubu meydanı Atatürk ve Türk bayraklarıyla donattı.

Bodrum'un Gezi direnişiyle dayanışmasına, bayrakların yanında her daim görmeye ve duymaya alışkın olduğumuz pankartlar ve sloganlar eşliğinde 5 Mayıs akşamüzeri Miraç Kandili münasebetiyle simit, lokma ve lokum dağıtılarak son verildi. Bodrum'da cumartesi gecesi gözaltına alınanlar salı ve çarşamba günleri serbest bırakıldı. Yedi eylemciden oluşan bir grup perşembe günü ilçe emniyet müdürünü ziyaret ederek çiçek götürdü ve özür dileyip "arayı ısıtmak" istediklerini söyledi. Müdürün de onlara "burası zaten sıcak memleket" tarzı şakalar yaptığı bildirildi. Burası Bodrum, meşrebi farklı...

FÜSÜN ÖZLEN

■ ERZİNCAN

Sihirli değnek gibi

Toplu sosyal dinamiklerin Alevî ve Sünnî kimlikleri üzerinden daha çok şekillendiği Erzincan, AKP'nin toplumu dizayn çalışmalarının en keskin şekilde hissedildiği illerden biri. Burada devlet hâlâ 1930'ların misyonuna sahip; iş, aş, yol, hayata dair ne varsa müdahil olmaya ve yandaşları üzerinden şekillendirmeye çalışıyor. Büyük şehirlerin kalabalığında ve gündem yoğunluğunda iktidarın müdahaleleri göze batmayabilir, ama taşrada bu müdahaleler çok açık ve gizlenmeden yürütülüyor. On yıl içinde Erzincan'da tüm devlet kurumları Alevîlerden arındırıldı. Tüm kadrolar AKP yandaşlarıyla dolduruldu. Alevî köyleri "terör" bahanesiyle boşaltıldı, kalanlar göçe zorlandı. Süregelen bu güç ve görünüm, şehirde çoğunluğu Alevî olan muhalif nüfusu sinizme sürükledi. Yakın zamanda şehirde neredeyse hiçbir muhalif gösteri olmadı. Öyle ki, Munzur Dağları'nda mantar gibi bitmeye başlayan HES inşaatlarına bile pek ses çıkarılamadı.

Tüm bunlar sanki sihirli bir değnek değmişcesine Gezi olaylarıyla birlikte değişti. Abartı gibi gelebilir, ama gerçekten durum böyle. 1 Haziran'da Eğitim-Sen, Derişimliler Derneği, Hacıbektaş Cem Evi, Pir Sultan Derneği, CHP ve diğer sivil toplum kuruluşlarının çağrısıyla yüzlerce insan Gezi direnişine destek göndermek için şehir meydanında toplandı. İnsanların bu kadar kalabalık, umutlu ve heyecan dolu oldukları bir eylemi uzun süredir görme-

miştım. Direnişin sivil oluşu, hiçbir gruba ve partiye indirgenmemesi, şiddetten uzak bir yol izlenmesi, doğayla ve hayatla barışık olması kalabalığın toplanmasındaki temel etkendi. Destek eylemi süresince "Her yer Taksim, her yer direniş", "Hükümet istifa" sloganları atıldı.

MERALARA "TAKSİM" YAZILAMASI

Elbette, iktidarın baskısının en fazla hissedildiği taşrada bu umudu ve heyecanı sürekli kılmak ve en önemlisi, korkudan kurtulabilmek hiç kolay değil. Ama buna dair bir umudun belirdiğini söylemek lüzum. Öyle ki, yapılan basın açıklamasının ertesi günü, tamamen kendiliğinden direniş selam göndermek için köylüler dağlara ve köy meralarına "Taksim" yazdı. Ve Munzur Dağı Gaban Vadisi'nde yapılacak olan HES'e karşı kitlesel bir eylem hazırlıklarına başlandığı duyuruldu.

İlk iki gün Gezi'ye destek eylemlerinde herhangi bir sorun olmadı. Fakat üçüncü günde, 4 Haziran'da, yaklaşık beş saat süren ve bir kişinin tutuklanmasına neden olaylar yaşandı. Hacıbektaş Cemevi'nin çağrısıyla üçüncü köprüye verilecek Yavuz Selim adını protesto etmek için toplanan kalabalığın bir bölümü şehir meydanına yürümek isteyince olaylar çıktı. Polis izin vermediği grup, "Her yer Taksim, her yer direniş" sloganı atarak bu kez cumhuriyet mahallesinde toplandı. Beş saat süren çatışmaların ardından iki kişi gözaltına alındı ve bir kişi molotof kullandığı iddiasıyla tutuklandı.

Taşrada umudu sürekli kılmak, büyük şehirlerin gündemine dahil olmak zor iş. Yaratılan bu kısılcımı sürekli kılmak, Munzur Vadisi'nde yapılan HES'lere ve insanların inançlarından ötürü ayrımcılığa uğramasına "dur!" diyebilmek için başlayan bu direnişin desteğinin artarak taşralara da akması gerekiyor. Yıllardır süren savaşın, yoksulluğun ve ezilmişliğin yarattığı ölü toprağını bir daha geri gelmemek üzere üzerimizden atabilmek ve "başka bir dünya mümkün" diyebilmek için.

SEZAI DEMİRBİLEK

■ ESKİŞEHİR

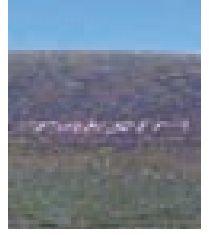
Kent hakkı talebi

Gezi direnişinin 31 Mayıs'ta ayaklanmaya dönüşmesi üzerine art arda yayınlanan "İcraatın İçinden"lerden birinde başbakan hiddetle soruyordu: "Ne alâkası var İstanbul'un Ankara'yla, İz-

mir'le?" Onlarca rabıttan biri kent hakkı talebi olmasın?

31 Mayıs'tan sonra Eskişehirliilerin, özellikle de gençlerin dönüp dolaşıp buluştukları tek bir yer vardı: Espark. Adı yanıltmasın. Park değil, AVM. Malûm, bunların bir kısmı sadece varlıklarıyla değil, adlarıyla da ruha sıkıntı veriyor, insanlarla alay ediyor: İzmir Balçova'daki Agora, Bornova'dan Kapadokya'ya ülke sahına yayılmış on adet Forum ve hepsinin şahikası, Bursa Osmangazi'deki Kent Meydanı. Espark da onlardan biri. AVM inşaatı başlamadan Eskişehir'de cılız bir direniş yaşandı. Bir yanı sıra eski fabrikalar bölgesine ve tren garına, diğer yanı sıra Anadolu Üniversitesi'ne giden caddeye dayanan, eskiden bir kiremit fabrikasının oturduğu bu devasa alan, merkezî konumuyla dört körlük bir şehir meydanı olabilirdi. 1 Haziran'dan sonra Espark'ın Üniversite ve Fabrikalar caddelerinin keşiştiği köşedeki üçgenin kamulaştırılıp direniş alanına dönüştürülmesi rastlantı olmasa gerek.

Eski kiremit fabrikası, Eskişehir için kaybedilmiş bir dava. Şimdi şehir, stadyumun da içinde bulunduğu Atatürk Spor Kompleksi'ni de kaybetmemek için uğraşıyor. Mesele basit: Stadyumun yenilenmesi

Erzincanlılar yurdun dört köşesini saran ajitasyon-propaganda festivaline dağa "Taksim" yazarak eşlik etti

Eskişehir direnişin önemli merkezlerinden biriydi

HERYER TAKSİM HERYER DİRENİŞ

şart. Bugüne dek hiçbir adım atılmamış. En son, Es-Es'lere 2016 için devlet tarafından verilen sözler de tutulmamış. Stadın esasen mevcut yerinde yenilenmesini arzu eden taraftar, "yeter ki yeni bir stadımız olsun" pozisyonuna sıkıştırılmış. Ancak, iş artık Es-Es taraftarını aşan, tüm şehri ilgilendiren bir vaziyet arz ediyor. Zira, şu an TOKİ şehrin çevresindeki Sazova'da inşa edeceği stad karşılığında, sözüm ona masraflarını karşılamak üzere, kent merkezindeki emlak değeri en yüksek bölgelerden birinde bulunan 54 bin metrekarelik kompleksin tamamını talep ediyor, ticarî amaçlı imar değişikliğiyle birlikte. Elbette, süreç merkezden yürütülüyor ve kimse Eskişehir'e ne düşündüğünü sormuyor.

Gezi'deki direniş tüm ülkeye yayılmadan kısa bir süre önce şehrin muhtelif STÖ'lerini bünyesinde toplayan Eskişehir Kent Konseyi, "Kent Stadyumunu Tartışıyor" başlıklı bir toplantı düzenledi.

Amaç, şehrin ortak aklının üretilmesine katkı sağlamaktı. Davetli olmalarına rağmen ne merkezi ne de yereli temsil edenlerin katılma gereği duyduğu toplantıda sorulan ve cevapsız kalan iki soru şu: Her yere inşa edilebileceği söylenen stad neden mevcut yerinde yenilenmiyor? (İnşaat Mühendisleri Odası, bunun mümkün olduğunu gösteren bir plan hazırlayıp kamuoyu ile paylaştı.) Amaç şehrin müşterek alanını rant açmak değilse, bu 54 bin metrekare için TOKİ neden iki buçuk emsal istiyor?

Kent Konseyi'yle birlikte Eskişehir Küçük Millet Meclisi ve Eskişehir Sivil Yerel Oluşumu'nun içinde yer aldığı Eskişehir'e Sahip Çıkıyoruz Platformu, kompleksin nasıl değerlendirilmesi gerektiğine bizzat Eskişehir'in karar vermesi gerektiğini söylüyor. Genel yaklaşım, bu alanın TOKİ'ye asla terkedilmemesi ve eğer stad burada yenilenmeyecekse, boşalacak alanın şehir meydanı olarak düzenlenmesi.

ANLAMAMAK DEĞİL, TERCİHTE ISRAR

İktidarın 31 Mayıs ayaklanmasını anlamadığı söylenip duruyor. Anlaşılmayacak bir şey yok. Ayaklananlar kadar, iktidardakiler de neyin ne olduğunu gayet iyi anlıyor. Buna rağmen diretilmesi, tercih edilmiş bir siyasette ısrardır. Mazallah, İzmir, Adana, Şanlıurfa, Antalya, Samsun, Hatay gibi şehirlerde TOKİ projelerine karşı insanların mevcut stadları oldukları yerde koruma arzusu birleşiverirse, ne olur? Üstelik mesele sadece TOKİ'yle bitmiyor. İktidar da bunu gayet iyi biliyor.

Kent Konseyi toplantısının ardından taraftar derneği mensubu bir tanıdığımdan dinledim. "Abi, bitti o iş," diyordu. Bakanın, "Biz Sazova'da maçımızı seyrederken, onlar daha konuşuyor olacaklar. Konuşsunlar, dursunlar" dediğini duymuş. 3 Haziran gecesi Espark'ın önündeki direniş alanının "AVM istemiyoruz!" diyerek coşkuyla stadın önüne akması bu sözlerin sahibini mahçup edecek mi, göreceğiz.

ÖZGÜR GÖKMEN

HATAY

Abdullah ne demişti?

Abdullah Cömert "Neden insanlar birbirini öldürür ki!" diye yazmıştı, "baş belası" sosyal medya-daki hesabında. Çok geçmeden Hatay'daki Gezi'ye destek eyleminde vuruldu o genç fidan.

Vuruldu Hatay'ın tüm anneleri yüreklerinin tam ortasından, boğazı düğümlendi tüm direnenlerin, kanı çekildi evinden direnişe destek verenlerin. Başta Reyhanlı, İskenderun, Erzin, Harbiye, Samandağ ve birçok ilçeden, Gezi'ye destek eyleminde aktif rol alan / almayan, on binler katıldı Abdullah'ın cenaze törenine. Reyhanlı'daki hain saldırıdan sonra bir kez daha acı, şaşkınlık ve tarifsiz bir endişe kaplamıştı yüzleri. Ancak, kimse hazırlıklı değildi biber gazına ve anlaşılmaması imkânsız bu aşırı müdahaleye. Cenaze töreninden dönerken uygulanan orantısız gücün, içinde hep stratejik ve hassas dengeler barındıran Hatay gibi bir ilde bilinçaltında yaşanan tüm kurguların dışavurumundan başka bir amaca hizmet etmeyeceği aşikârdı. Nihayetinde halk, Armutlu'nun giriş ve çıkışlarına bariyerler kurdu, kayıplarının acısını bile yaşamadan direnmeye devam etti, her gün ve her gece...

SURİYE POLİTİKASININ YANSIMALARI

Gezi için başlayan direnişte, Hatay eylemcilerinin profili, eylemlerin olduğu tüm illerdeki gibi, herhangi bir örgüt veya siyasi parti üyeliği olmayan, bilâkis, ilk defa bir eyleme katılan genç, yaşlı ve çocuklardan oluşuyordu. Öte yandan, Hatay'daki direnişin yine diğer illerde olduğu gibi başlama nedeninin Gezi Parkı'na desteği, özgürlüklere yapılan müdahaleleri, kısıtlamaları, iktidarın politikaları ve dayatmalarını da barındırdığı gerçeğinin yanısıra, herkesin medyadan "eksik" ya da ilgisi dâhilinde takip ettiği yadsınamayacak başka faktörleri de içeriyordu: Son zamanlarda

Polis darbeleriyle öldürülen Abdullah Cömert'in memleketi Hatay'da Reyhanlı katliamına ve AKP'nin Suriye politikalarına tepkiler de etkili oldu

Suriye'de yaşananların Hatay'daki olumsuz sosyo-ekonomik yansımaları, Suriye'den gelen mülteciler için oluşturulan kamplar ve son olarak Reyhanlı'daki bombalama olayının da direnişin zeminini hazırladığı açık bir gerçektir.

Farklı etnik kökenlerin bir arada barış içinde yaşadığı Hatay'da Abdullah'ın ölümüyle alevlenen sürecin "iç savaşa" dönüşme tehlikesinin "şimdilik" bertaraf edilmiş olması, bölgede hâkim olan sağduyu ile yerel aktörlerin inisiyatif olarak, halkı provokasyonlardan ve kendilerine yönelik tehdit algısından uzaklaştırmayı başarmış olmalarından kaynaklanıyor.

Ülke genelinde olduğu gibi, halkın haklı talepleri yerine gelene kadar Hatay, "sivil halk" direnişine devam ediyor. Tüm tahriklere ve tüm ideolojik, sınıfsal, etnik farklılıklara rağmen, aynı amaçla tek meydana toplanmayı başarabilen, direndikçe "varolduğunu" gören halk, bundan vazgeçecek gibi görünmüyor. **SONYEL OFLAZOĞLU**

KAYSERİ

Ayar vermek lâzımdı

Eylem alanına gitmek üzere her gün buluştuğumuz yerde, esnafla konuşuyoruz. "Helâl olsun size gençler, birilerinin bunlara ayar vermesi lâzımdı" diyorlar. Büyük çoğunluğu AKP ya da MHP'ye oy veren Kayseri esnafı, böyle bir tepkinin en son 2001 krizinde verildiğini, Kayseri esnafının tamamının o dönem şehrin en büyük caddesi Sivas'ı trafiğe kapadığını anlatıyor. Kasap ekliyor: "Şimdi daha beteriz. İş çıkışında bir Allah'ın kulu gelip de akşam yemeği için et almaz mı? Almıyor, alamıyor!" Bir diğeri, "Neden gençler sokağa çıkıyor diyorlar? Neden çıkmasın, burasına kadar gelmiş" diyerek boğazını gösteriyor.

İlk gün sokağa çıktığımızda, "yaşı büyükler" neye tepki gösterildiğini anlayamıyorduk. Zira, yaygın medyayı takip edenler ne olup bittiğini bilmiyordu. Zaytung'un "Hiçbir şeyden haberi olmayan TV izleyicisi başbakanın konuşmalarına (Afrika'ya giderken) anlam veremiyor" haberi, komik olduğu kadar gerçek de...

KİBİRE, ŞİDDETE VE ZULME KARŞI

Taksim'deki olaylardan sonra Kayseri'de gençler sabahın erken saatlerinden itibaren bildiri dağıtmaya başladı. Bildiri aynen şöyle: "Kıyametin kopacağını bilseniz elinizdeki fidanı dikiniz (Hadis-i Şerif). Ormanından dal kesenin başını keserim (Fatih Sultan Mehmet). Kıyamet kopsa o ağaçlar kesilecek (Recep Tayyip Erdoğan). 'Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır'. İktidar sarhoşluğuyla yaptıkları kibire karşı, 'ben derim olur, kimseyi dinlemem' anlayışına karşı, ağaçların kesilip yerine altıveriş merkezi yapılmasına karşı, Taksim Gezi Parkı'ndaki şiddete ve zulme karşı toplanıyoruz. Bir ağaç deyip geçmeyin. Altında rant var, hırsızlık, yolsuzluk var. Haydi Kayseri!"

1 Haziran günü Kayseri Meydanı'na on binler toplanıyor. Neye karşı olduğunu çok iyi bilen, ama ne yapacağı konusunda fikri olmayan on binler, bunu suiistimal etmeye

çalışanlara da tepki gösteriyor: Eyleme bayraklarıyla katılarak orada toplananların gücüyle meydanı "Cumhuriyet Mitingi"ne çevirmeye çalışan TGB yuhalanırken, alana gelerek seçim şarkılarını çalan CHP'nin aracı da hurdaya dönüşmekten zor kurtuluyor. Herkesin bir taraftan çekiştirmesine karşı, on binler AKP il binasına yürüyor. "Ya Allah Bismillah Allah-u Ekber" diyenler mi dersiniz, bozkurt işareti yaparak "Faşizme karşı omuz omuza" sloganı atanlar mı....

En önde gençler var. En öfkeli olanlar, Tayyip Erdoğan dışında hiçbir başbakan görmemiş olanlar... Korkmadıkları kesin! Polise ve saldırısına karşı da hazırlıklı gelmişler. AKP il binası önünde polislin saldırısı oluyor. Saatlerce dağılmayan gençler, Kayseri Meydanı'nda yolu trafiğe kapatıyor. İlk gün 200 kişi gözaltına alınıyor. Yüzlerce insan emniyet müdürlüklerinin önünde nöbet tutarken, Kayseri Barosu'ndan otuz civarında avukat ifadelerle gönüllü katılıyor.

Sonra yine... Birçok mahalleye yayılarak, Sivas Caddesi'nde on kilometre, altı saat yürüyerek, kandıle simit dağıtarak, "biz göstericilere su sıkmadık, onlar parktaki fiskeyelerin altına girip kendilerini ıslattı" diyen valiye tepki göstererek, sivil polislerin arkasına konuşlandırılan eli demir sopalı "sivillere" öfkelenerek, sloganlarını sadeleştirip tek hedefte birleşmeye başlayarak, gecenin 12'sinde binlerce kişiyle "Genel grev, genel direniş" sloganıyla sözleşerek, dört günde arasına sızan dört provokatörü tekme tokat kendi içinden atarak, "Erciyes'in kârı, Kayseri'nin kârı" diyen Büyükşehir Belediye başkanına tepki göstererek, Kayseri yerel medyasına "satılmış medya" adını takarak...

Eylemlere katılan gençler, Erdoğan'ın Afrika'ya giderken "aslında cami yapacaktık" açıklamasının ne anlamı geldiğini, "Mustafa Kemal'in askerliyiz; Ordu Göreve" sloganlarının Erdoğan'ın işini nasıl kolaylaştırdığını şimdi daha iyi anlıyor.

NİCEL BİRİKİM, NİTEL DÖNÜŞÜM

Olayların ilk günlerinde sosyal medyadan sadece "nerede ve ne zaman buluşuyoruz" yazılarını yazan ve okuyan gençler, şimdi birleşince neleri değiştirebileceklerini, nasıl bir birliği kuvvetlendireceklerini gerektiğini tartışarak kendilerine yol arıyor. Şimdi

gençler, her gün onlarca kişiyle tartışmalar yapıyor, gazeteleri takip ediyor, toplantılar organize ediyor, birbirlerine kitaplar öneriyor. İlk gün ne yapacağı konusunda hiçbir fikri olmayan on binler, şimdi ne yapması ve ne yapmaması gerektiğini netleştiriyor. Anlaşılan o ki, Erdoğan, asıl bundan sonra başına büyük bir bela alıyor!

Ülkenin her yerinde ve sık kullanılan ifadeyle "Kayseri'de bile" sokağa dökülen öfke, Marx'ın deyişiyle "niceliksel birikimlerin niteliksel dönüşüme sebep olduğunu" bir kez daha gösteriyor. Yapılan eylemlerden sonra, AVM'leri tartışmaya başlayan esnaf da, eylemlerden iki gün önce fabrikadaki yoğun baskıya başkaldıran ve arkadaşlarını döven mafyöz müdürü döverek fabrikadan atan ve iş bırakan işçiler de, her geçen gün "yeni bir yol" arayan gençler de Marx'ın hem bu sözleriyle hem de bir bütün olarak ne kadar haklı olduğunu kanıtlıyor.

Eylemler sonrasında, fotoğrafların sosyal medyada paylaşıldığı "Kayseri bildiğiniz gibi değil", "Böyle bir Kayseri gördük" ifadeleriyle Kayseri Olay gazetesinin "Tarihhe Not" manşeti bu konunun daha çok tartışılacağını gösteriyor. **ÜMİT KARTAL**

Kayseri'deki güçlü çıkış pek çok kişi için sürpriz oldu #direnkayseri

Kemahlı avukatlar da direnişe destek verdi

KEMAH

Aygül ruhu

Yürüyüşe başlamamızdan yaklaşık on dakika sonra bizden ayrılıp bir çiçeği usulca köküyle birlikte topraktan çıkardı. Kökü ıslak toprakla sıvayıp cebinden çıkardığı mendille sardı. Kurumaması için gerekli önlemi aldığına kanaat getirdikten sonra, koşarak elindeki çiçekle HES protestosu yapan arkadaşlarının arasına katıldı. Yaklaşık beş saat süren protesto boyunca bu çiçeği elinden düşürmedi. Taşeron şirketin protestolar sonu-

Kemah'tan sevgilerle...

cunda “çalışmayı durdurduğunu” ilan etmesi sonucunda da iş makinesinin önüne geçip şöyle dedi: “*Sen bilmezsin. Bu elimde tuttuğum Munzur Dağları'nın efsane çiçeği aygüldür. Üzerine nice türküler yakılmıştır. Yaylaya çıktığımızda âşık olduğumuz kızlara bu çiçeği toplardık. Şimdi sana soruyorum: Hangisi güzel? Arkada duran bu makine mi, yoksa elimde tuttuğum bu çiçek mi? Ben bu güzelliği bu makineye kurban etmem!*”

Konu tanıdık: HES. Mekân farklı bu kez: Munzur Dağları Gaban Vadisi, Kemah, Erzincan. İsyan aynı: Toprağımızı, suyumuzu, belleğimizi elimizden almayın. İş makinelerin arkasına saklanan ve kâr hırsıyla doğayı katledenler de bilindik: Eski milletvekili, bürokrat ve bunların hısımlarının kurduğu şirketler. Gaban vadisinde yapılacak HES'in yüklenici firması AS Enerji, AKP eski Muğla Milletvekili Hasan Özyer'in de ilişkili olduğu Özyer Grubu.

Karadeniz'den sonra HES'lerin yeni adresi Munzur Dağları. Güvenlik nedeniyle bugüne dek özel şirketlerin pek istekli olmadığı dağlar, çatışmaların durmasıyla talep patlaması yaşıyor. Son bir yıl içinde 20'nin üzerinde HES projesinin Munzur Dağları'nın Erzincan ve Dersim yüzünde yapılacağını ve bunların birçoğunun da ihalesinin gerçekleştiği söylendi. Köylerde genç nüfusun neredeyse hiç kalmaması, insanların devletten korkularının ve onun karşısında durduğu zaman nelerle karşılaşacağına dair belleklerinin taze olması, başlamış projelere protestoların cılız kalmasına ve büyük şehirlerin gündemine dahil olamamasına neden oluyor.

HES protestosuna İnsor Köyü'nden katılan 82 yaşındaki Hüseyin Gölçek yörenin tarihini şöyle özetliyor: “*Köyümüzün ismini bir günde değiştirdiler, 'Ermenicedir' deyip Olukpınar yaptılar. Alışamadık. Ekonomik nedenlerle çocuklarımız gurbete gitti. Azaldık. Bu sefer dağlarımızda çatışmalar başladı. Askerdi, gerillaydı, yayla yasaklarıydı derken, kalanlarımızı da gurbete gönderdik. Kala kala iki-üç yaşlı kaldık. Barış süreci başladı, silahlar susacak dediler; gidenlerimiz belki geri döner, yaylalarımıza çıkarız diye düşündük, şimdi de karşımıza HES çıktı.*”

İşin hukuk kısmı tam bir trajedi. Şirket “ÇED olumludur” raporunu mayısın ilk haftası almış, fakat çalışmalara başlayalı tam altı ay olmuş. Kamulaştırma henüz yapılmamış, ama insanların özel arazilerinden yol geçirilmiş. Orman Müdürlüğü'ne “teminat” yatırılarak ağaçlık alana şantiye kurulmuş. Hafriyat olduğu gibi dere yatağına dökülmüş. Tüm bunların karşısında kaymakamın söylediği ise ibretlik: “Bunlara takılmayın. Bütün yasal prosedürleri nasıl olsa en kısa zamanda tamamırlar.”

Yapılan eylem sonucunda HES şantiye alanındaki çalışmalar iki günlüğüne durduruldu. Sonrasında ne mi oldu? Jan-darma koruması altında şirket çalışmaya devam etti. Hukuk mu? Ne işe yaradığını bilen varsa beri gelsin.

Son söz, “Aygül” çiçeğini götürüp evinin önüne diken Binali Duman'ın: “Bu güzelliği yok etmeyin. Yazıktır!”

“AYNEN TAKSİM'DEKİ ÇOCUKLAR GİBİ”
Yukarıdaki satırlar yazıldığında, Gezi dire-

nişi başlamamış, “yapabiliriz, durdurabiliriz” umut ve inancı insanlara henüz değmemişti. Söz konusu HES protestosuna katılım yüksek değildi. Bu nedenle, eylem sonrasında öfkeyle karışık bir moral bozukluğu vardı. Katılımcılara, bir sonraki protestonun ne zaman ve ne şekilde olacağını sorduğumda kimse net bir cevap veremedi. “Bir sonraki” sorusu herkesin zihninde askıda duruyordu. Yazıyı noktalamadan önce, “yeni bir gelişme var mı?” diye köy muhtarını aradım. “Önümüzdeki hafta (15 Haziran) İstanbul'dan gelecek köylülerimizle aynen Taksim'deki çocuklar gibi şantiye alanına çadır kuracağız, çalışmalar durmadıkça da kaldırmayacağız” dedi. “Aynen yazıyorum, ekleyeceğin bir şey var mı?” dedim. “Biz de direne direne kazanacağız. Selam söyle tüm çocuklara” dedi. Bir ay önce yüzünde umutsuzluk ve korku gördüğüm muhtar sözünü sloganla bağlayıp hiç tanımadığı insanlara “çocuklar” deyip selam gönderiyorsa, direnişin kazanan tarafı çoktan belli. **ÜMİT ALTAŞ**

■ KOCAELİ

Damlaya damlaya...

İktidarın toplumu dizayn projesinde valiler kilit rol üstleniyor. Gebze ile birlikte en kalabalık ilçe olan İzmit'in ortasından geçen, eskinin tren yolu, şimdinin yürüyüş yolu boyunca gösteri ve yürüyüşler yapılır, örgütler, sendikalar ve odalar duyarlılıklarını dile getirirdi. Ancak, Vali

Ercan Topaca ile birlikte “Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu” takviye çevik kuvvet güçleriyle çok sert bir biçimde uygulanır oldu. Önce gösteri yürüyüşlerinin mesafesi, AKP il binasına yaklaşılmaması için yürüyüş yolunun ortasına kadar kısıldı, ardından da Topaca yetkisini keyfi olarak kullanmaya başladı. Ölüm oruçları, sendikal haklar, eğitim reformunu protesto eylemlerini gaz ve copla bastırırken, polis haftası, Türkçülük günü, şampiyonluk kutlamaları gibi nümayişlere izin verdi. Topaca'nın sert uygulamalarının bir diğer odağı ise üniversite gençliğinin muhalefeti. Kocaeli Üniversitesi'nde (KOÜ) resmi rakamlara göre 60 binin üzerinde öğrenci eğitim görüyor. Yurtsever ve sol

örgütlerde, partilerde görev alan öğrencilerin sayısı bakımından da hayli zengin. Örneğin, mesnetsiz KCK iddialarıyla tutsak edilen öğrenci sayısı bakımından Dicle Üniversitesi'nden sonra en fazla tutsak öğrenci Kocaeli Üniversitesi'nde. Üniversite yönetiminin valiye ve dolayısıyla iktidara yakın gözükme adına KOÜ'yü kolluk kuvveti yuvası haline getirmesi, merkezdeki polis şiddetini gözlerden uzak KOÜ kampüsünde katmerledi.

OTORİTER ZİHNİYETE ÖFKE

Depremi ardından nüfusu tam iki katına çıkarak 1.5 milyonu aşan Kocaeli, hali hazırda sahip olduğu orta ve büyük ölçekli sanayi üretiminin odağı olma konumuna imar rantını da ekledi. Hâkim dilin “çöküntü alanları” diye adlandırdığı yoksul mahalleleri, şehrin yeni imar planının büyüme akslarına denk düştüğü oranda yıkıldı ve yerlerine TOKİ ya da Kent Konut (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin Toplu Konut İştiraki) marifetiyle çok katlı yapılar dikildi. Kocaeli'nin kent merkezinde yer alan eski SEKA arazisi tüm tepkilere karşın peyderpey rant alanı olarak tanzim edildi. İstanbul odaklı rant projelerinin Kocaeli'ni etkileyen tarafları (hızlı tren, Kuzey Marmara otoyolu) depreme dair hafızanın bir anda sıfırlanmasına ve rant odaklı bir inşaa faaliyetine yol açtı.

Artan nüfus, demografik çeşitlilik, üniversite gençliğinin muhalefeti, imar rantı ve yüksek oranlardaki esnek çalışma nedeniyle kümülatif bir tepkinin sokağa dökülmesiydi yaşananlar. 31 Mayıs'ta, öğle saatlerinde Facebook üzerinden örgütlenmeye başlayan genç bir kitle, akşam saat 19'da birkaç bin kişi olarak (1 Mayıs'tan sonra son zamanlarda Kocaeli'nin gördüğü en büyük kalabalık) Cumhuriyet Parkı'nı tepkinin merkezi olarak ilan etti. Kitlenin heterojen karakteri diğer illerdeki gibiydi, çoğunluk genç ve örgütlü olmayan insanlardı. Örgütlü ya da değil, genç ya da orta yaşlı, kadın ya da erkek, herkesi ortaklaştıran nokta iktidarın otoriter tutumuydu. Kocaeli'nin alt orta sınıf mahallelerinde, kesintili işlerde zor bela geçinmeye çalışan insanlar Kocaelispor'a destek dışında ilk kez sokaklara çıkmıştı. 31 Mayıs gecesi büyük bir kalabalık yürüyüş yolunu defakto olarak eyleme açarak AKP il binasına yürümeye çalışınca çevik kuvvetin şiddetiyle karşılaştı. 1 Haziran'da ise Taksim'in polis şiddetinden arındırılmasının moralıyla Cumhuriyet Parkı'ndaki kitlenin sayısı birkaç binden onbinlere yaklaştı. Gece yürüyüşlerinin ikincisi 1 Haziran'da yapıldı, polis her seferinde Gezi direnişinin ilk günlerini atmayan sertlikle göstericilere müdahale etti.

3 Haziran'da eylemlerin merkezi bu kez KOÜ Umudtepe Kampüsü oldu. Öğrenciler, üç gündür polis müdahalesinde yaralanan ve gözaltına alınan arkadaşları için final sınavlarının ertelenmesi talebiyle rektörlüğe yürüdü. Bu kez karşılarında çevik kuvvet yoktu, ancak rektörlük özel güvenlik güçleriyle barikat kurmaktan geri durmadı. Öğrenciler barikatları yıkıp taleplerini iletti, üç gün boyunca protestolarını sürdürdü. Bu kararlılık rektörlüğe geri adım attırdı ve final döneminde sınava girme-

yeniler için mazeretsiz sınavların uygulanacağı belirtildi.

Mülki idarenin baskıcı şiddeti, şehrin neoliberal çalışma düzeni ve imar rantı açısından sahip olduğu kilit konuma işaret ediyor. Otoriter zihniyetin çalışma hayatını, eğitimi, yaşam tarzlarını dizayn etme çabasına karşı kümülatif öfkenin Gezi direnişiyle kitleselleşmesi, tüm bu nedenlerle Kocaeli'nden de geniş destek buldu.

E. ARAS ERGÜNEŞ

■ MERSİN

Umut iklimi

İç beklenmedik bir biçimde zuhur eden "o

Han", Mersin'de 1 Haziran akşamı başladı. Fitolin ateşlendiği yerin son yıllarda şehrin en sosyal mekânı haline gelen Forum AVM önü olmasının sefaleti üzerine düşünerek gittiğim buluşma noktasında hafif bir şok yaşadım. Buradaki binler, Taksim'dekilere hiç benzemiyordu.

Ellerindeki Atatürk'ü Türk bayrakları ve dövizlerle yolu trafiğe kapatan binlerce insan, "Her yer Taksim, her yer direniş" diye haykırıyordu. Taksim direnişinin yanında yer almak isteyenler, solun çağırıldığı yere kendi sembollerine gelmişti. Kendi değerleri ve sembollerine... Bundan dolayı alanı terk eden arkadaşlar bile oldu.

İlk iki gün boyunca on bini aşkın insan Forum'dan topluca yürüyerek, deniz kıyısındaki Adnan Menderes Bulvarı'nın Pozcu kısmını trafiğe kapattı ve Barış Meydanı'nın kontrolünü ele almaya çalıştı. Aynı günlerde, meydanın az ilerisinde Fethullah Gülen okullarının "Türkçe Olimpiyatları" yapıyordu. Genç göstericilerin önemli bir kısmı, "olimpiyatlara biz de katılmak istiyoruz" diyerek şehrin yeni gözde AVM'si Marina'ya doğru yürüyüşe geçince, polisle Pozcu semtinin tamamına yayılan çatışmalar yaşandı. Üçüncü gün çatışmalar, aynı bölgede bir üst anayol olan GMK Bulvarı'na taşındı. Göstericilerin buraya yerleşme çabası polislerce geri püskürtüldü. O gün yaşanan çatışmalardan sonra Mersin'deki kitlesel buluşmanın tek adresi Barış Meydanı oldu. Polisin bu bölgeyi göstericilere bırakmasında, orta sınıf semtleri olan Pozcu ve Mezitli, biraz da yoksul Arap-Alevî Bahçe-Kiremithane mahallelerinin ayağa kalkması, tava-tencerelerle yol kesip yürüyüşler yapması, balkonlardan sivil-resmî polislerle patates, soğan atması belirleyici oldu.

Mersin'de bazı günlerde on binleri bulan topluluğun sayısı hafta sonuna doğru iki-üç bine kadar düştüyse de, başbakanın Mersin'e geldiği (9 Haziran) pazar gününden sonra mücadele tekrar yükselişe geçti. Eylemciler sabah kahvaltısını mükellef Çapulcu sofrasında yaptıktan sonra, 12:00'de Forum önüne doğru yürüdü. Forum önüne vardığında bini bulan kalabalık, yapılan konuşmaların ardından GMK bulvarını trafiğe kapatarak, TOKİ tarafından yıkılıp yerine AVM yapılması düşünen Tevfik Sırrı Gür stadına doğru uzun bir yürüyüş yaptı. Evlerin balkonlarından, pencerelerinden, yoldan geçen araçlardan yoğun ilgi ve destek gören yü-

rüyüşçülerin sayısı beş bine ulaştı.

KORKU DUVARININ AŞILMASI

Bir hafta öncesine kadar Mersin'i sürükleyen dinamik, Taksim Meydanı'nın özgürleşmiş haliyle, Gezi'de kurulan çadırlar ve Kızılay'dan gelen müdahale ve çatışma haberleriydi. Mersin'deki hareketin dili ve davranışını ağırlıklı İstanbul ve Ankara'nın direniş mekânlarından yayılan temsil, sembol ve söylemler şekillendirdi. Bundan güç alan sol çevreler de gün geçtikçe daha fazla inisiyatif kullanıp yönlendirici hale gelebildi. Taksim ve Gezi'ye müdahale edildiği 15 Haziran'a kadar durulmaya başlayan halk hareketi yeniden etkin hale geldi. 15-16 Haziran akşamları Barış Meydanı'ndan GMK Bulvarına çıkan iki bin kişi Muğdat Camii'nden geçtiğinde "Bu Daha Başlangıç, Mücadeleye Devam" diye haykıran öfkeli-coşkulu kalabalığın sayısı beş bini geçmişti. O iki günde meydana gelenlerin, açılan çadırların sayısında ve burada oluşturulan kömüne halk katkısında büyük artış oldu.

Sosyal profile bakıldığında, eyleme rengini ve dinamizmini veren liseli gençler olduğu görülüyor. Bunda üniversitenin 17 Mayıs'tan beri tatilde olmasının rolü olduğu düşünülebilir, ama genç liseliler son 1 Mayıs'ta da en kalabalık ve coşkulu kesim olarak dikkat çekiyordu. Ağırlıklı orta sınıf ailelerden gelen bu gençler, Guy Fawkes maskeleriyle, sıkı yumruklarını kaldırıp "İşyan, Devrim, Özgürlük" sloganını atıyor, Türk bayrakları sallayıp "Mustafa Kemal'in askerleriyiz" diye bağırıyor. Radikal bir sloganın arkasından sistem-içi bir meşruiyet sığınağına kaçıyor gibi gözükseler de, gerçek durum bundan fazlasına işaret ediyor. Öfkesini nereye yönlendireceğini bilmemekle birlikte, korku duvarını yıkmış, hızla bir araya gelme arzusu hissedilen, doğal önderlerini çıkaran, yaratıcı bir genç kuşak bu. Bazen solun kimi sloganlarına mesafeli dursalar, Kürtçe halaylar duyunca duraklasalar da, nereye geldiklerini, ne yaptıklarını biliyor, ırkçılık ve cinsiyetçilikten uzak duruyorlar. Samut Karabulut'un sendika.org'da yazdığı gibi, Türk bayrağı taşımalarının nedeni, kendilerine ait hissettikleri başka bir simgenin olmayışı. Gecede bir-iki kez "Onuncu Yıl"ı okuyorlarsa, "Çav Bella"yı, Gündoğdu Marşı'nı en az beş-altı kez söylüyorlar.

POTANSİYELLERİN AÇIĞA ÇIKMASI

Mersin yerelliğini de katarak, bu eylem sürecinin ardındaki en önemli sosyal dinamğin, ülkenin sosyal-entelektüel

zenginliği ve dinamikleriyle neoliberal işlâmcıların muhafazakâr hegemonya projesinin darlaştırmacı çerçevesi arasındaki asimetri olduğu görülüyor. Bu dinamik ve dinamizmle solun 1960-70'lerde kalmış kültürel kodları ve refleksleri arasında da ciddi bir asimetri var. Sol çevrelerin 8 Haziran'dan sonra kendi kabuklarını kırmaya çalıştıkları, halkla buluşukça potansiyellerini görmeye başladıkları görülüyor. Birkaç gündür oluşturulan "#direnmersin" platformu, toplanan insanların ulusal ve yerel taleplerini sol bir programa kavuşturmasının yanında, alanda çadırlarla, kolektif mutfakla, sinevizyon gösterimi ve atölye çalışmalarıyla filizlenen yaşam alanının uyumunu sağlamak bakımından faydalı görünüyor.

Sevindirici ve umut verici olan, süreç ilerledikçe eylem alanında -şimdilik sınırları belirsiz olsa da- bir siyasallaşma yaşayan gençlerle sol çevrelerin birbirinden öğrenmeye, birbirini dönüştürmeye başlaması. İki taraf da bir haftada direnme, paylaşma, eğlenme, din veya millet temeline dayanmayan yeni bir ortak yaşam alanı yaratma, yeni bir siyaset dili oluşturma noktalarında bir yenilenme yaşadı. Böylesine göz kamaştırıcı bir tarihsel hadisenin bir parçası olma şansı Mersin'de ne kadar hakıyla kullanılıyor, tartışılır belki, ama meydanlardan yükselen özgürlük çılgınlıklarıyla şenlik ateşlerinin herkesi ferahlattığı, yüzleri güldürdüğü, alana gelen genç ve yaşlıların yetenek ve potansiyellerini açığa çıkardığı, kavrayışlarını genişlettiği rahatlıkla söylenebilir. İçine girdiğimiz umut iklimi Mersin'i de daha yaşanılır bir yer kılacak... **ALİ EKBER DOĞAN**

Mersinliler direniş kentsel alanı Gezi Parkı'na dönüştürerek katıldı

Türkiye'nin pek çok yerinde rastlanan LGBT vurgusu Mersin'de de güçlüydü

■ TARSUS

Kilikya'da isyan

Romalıların deyişiyle Kilikya'nın kalbi Tarsus '90'ların ortasından beri MHP'li belediye tarafından yönetiliyor. Doğunun ve batının dillere destan medeniyetlerinden biriyken milliyetçi-muhafazakâr bir Orta Anadolu kentine dönüştü, taşralaştı, çoraklaştı.

2 Haziran Pazar gününden beri yapılan Gezi'ye destek eylemleriyse 20 yıllık milliyetçi tasallutun ardından Tarsus'tan hâlâ ümitvar olunabileceğini gösterdi. Tarsuslular her gün, kentin tek yaya bölgesi Yarenlik Alanı'nda toplanıyor. İkinci günden itibaren kalabalığın artmasıyla topluluk bu alanın da dışına taşıyor. İstasyon Caddesi ve Kleopatra kapısının bulunduğu cadde ilk defa gösterilere sahne oluyor.

Eylemcilerin çoğunluğu liseli gençler, ama diğer kesimlerin de sayısı az değil. "Ben de buradayım" diyen emekli bir polisin halktan alkış almasına tanık oluyoruz. İnisiyatif ÖDP, TKP ve Eğitim-Sen'de. Eskinin efsanevi solcu mahallesi Musalla Mahallesi halkı üzerindeki ölü toprağını atarak ilk günden beri eylemlere katılıyor. 7-8 Haziran'da Musalla halkı Gözlükule mahallesiyle birleşerek alana geldi. Yeşiltepe ve Doğatepe mahallesi gençleri de pankart ve dövizleriyle eylemlere katılmaya başladı. Eylemlere topluca katılan köylerden ilki, Musalla gibi Arap Alevi ağırlıklı nüfusu olan Ali Efendi'ydı. Ali Efendi'yi 9 Haziran'da HES karşıtı mücadelesiyle adını duyuran Boğazpınar izledi. Daha sonra Yeşiltepe, Yeşilkuyu, Kelahmet ve Bağlarbaşı köyleri de eylemlere katıldı.

Yarenlik Alanı'nda 8 Haziran Cumartesi akşamı gençler kitap okuma etkinliği düzenledi. Ardından, Devrim Market hizmete girdi. Evlerde hazırlanıp getirilen yiyecekler her akşam ücretsiz dağıtıldı. Esnafın desteği de her geçen gün artıyor. Tanınmış bir pizzacı Devrim Market'e 20 paket pizza gönderdi. Bazı zincir markalarsa Taksim olaylarındaki tutumlarından ötürü öfke çekiyor. Tarsus Mado protesto edilen firmalardan.

Eylemin en canlı olduğu saatler gece 21 ile 24 arası. Her akşam farklı gruplar sahne alıyor. Korsan konser veren gençler eksik olmuyor. İnsanların önemli bir kısmı alana Atatürk posterleri ve Türk bayraklarıyla geliyor. Fakat, Türkiye Gençlik Birliği'nin ilk iki günlük etkinliği kırıldı, artık pek esameleri okunmuyor. Çarşı grubu burada da yoğun ve renkli bir katılım gösteriyor. Eylemler Eğitim-Sen'in kontrolünde gözükse de, eylemleri sendika ve diğer demokratik kitle örgütlerinin oluşturduğu komite yönlendiriyor. Gezi'ye yapılan son saldırı sonrasında, ülkenin her yerinde olduğu gibi Tarsus'ta da AKP 'ye ve Erdoğan'a yönelik büyük bir öfke hissediliyor. Pazar gecesi, Tarsus'ta bugüne kadar görülmemiş bir kalabalık yürüdü. İnsanlardaki enerji gün geçtikçe azalmak yerine artıyor. Herkes "bir şey yapmalı" diyor. Ne yapılmayacağı belli -AKP'ye destek verilmeyecek- ama ne yapılacağına dair soru havada asılı. **AHMET ÖZTÜRK**

DIŞHATLAR

■ AMSTERDAM

Artık yeni biriyiz

Amsterdam'da, evraksız göçmenler için yapılan bir işgal eylemindeydik. Telefonlarımızı haber düştü; Türkiye'ye bir destek eylemi düzenleniyordu. Gezi'yi polisin ikinci kere bastığı gecenin ertesi (31 Mayıs), Türkiye'de insanlar farklı şehirlerde toplanmaya başlamıştı. Amsterdam Facebook (FB) üzerinden toplandı; slogan ve pankart çeşitliliği kendini ilk günden gösteriyordu. Eylem şehir merkezinde, daha önce Amsterdam Occupy kampının olduğu Beursplein'deydi. Alana apar topar hazırladığımız büyük "Occupy Taksim" pankartıyla girerken polis "siz bu insanlarla birlikte misiniz?" diye sordu. Biz onaylayınca "ama Occupy yazıyor burada" dediler. Meydanın hafızasındaki Occupy ile Taksim'e destek eylemini kafalarında bir araya getiremedikleri belliydi. Belki de Occupy hareketinin yeniden hortladığını düşünüp endişelenmişlerdi.

İlerleyen günlerde de Beursplein'de her akşam 8'de eylem düzenlendi. Eylemler diğer şehirlere de yayılmış, medya olaylara geniş yer ayırmaya başlamıştı. Çevremizdeki insanlar arasında olanları bilmeyen yoktu. Arkadaşlarımız her saniye yaptığımız FB iletilerinin Türkçe olmasından yakınıyordu. Bir işgal evinde, daha çok Türkiyeli öğrencilerin ve Hollandalı aktivistlerin katıldığı bir bilgilendirme gecesi düzenledik. Kentsel dönüşümden 1 Mayıs'a, Tekel direnişinden gündelik hayatın her yönden baskılanmasına, bu direnişin nasıl bir bir arka planı olduğunu tartıştıktan ve İstanbul'daki iki arkadaşımıza bağlandıktan sonra birçok konu konuşuldu: Hükümetin istifa etme olasılığı ya da erken seçim durumunda ne olabileceği, Gezi'nin örgütlenme şekli, direnişin dilinde Erdoğan figürüne bu kadar vurgu yapılmasının verimli olup olmadığı, Kürtlerin katılımı, Arap devrimleri ve Occupy hareketi ile ilişki, uluslararası dayanışmanın nasıl kurulabileceği...

Hollanda medyası konuya çok geniş yer ayırıyor. Her ne kadar Batı medyasındaki genel eğilimi yansıtır şekilde bunun

İslâm'a karşı seküler bir ayaklanma olduğu gibi sınırlı bir çerçevede hâkim olsa da, daha nüanslı haber ve analizler de mevcut. Genel olarak, apolitik gençleri içeren bir orta sınıf ayaklanması olduğu ve seküler, hükümet karşıtı karakteri vurgulanıyor. Ender olarak, konuyu sınıfsal çerçevede ele alan, kapitalizm ve neoliberalizm bağlamında tartışan, dünyanın diğer direnişleriyle bağlantı kuran yazılara rastlanıyor.

4 Haziran'da Türkiye Konsolosluğu'nun önünde eylem yapmak üzere Rotterdam'da toplandık. Kırk bir Türkçe konuşan Hollandalı bir polis pazarlıklar sonucunda bize ayrılan uzak ve küçük alanda değil, konsolosluğun tam karşısında durma izni aldık. Bir saatten fazla süren eylemde, Taksim Dayanışma'nın taleplerini, Müstereklerimiz'in hislerine tercüman olan "bugün artık yeni bir insanız" metnini okuduk ve "Çav Bella"yı söyledik. Konsolosluğa girip çıkanlardan biri "kaç kişisiniz ulan" diye bağırırken, diğeri sol yumruğunu havaya kaldırıp selam veriyordu. Bu eylemden içime en çok işleyen, iki taraftar formalı gencin "Mustafa Kemal'in askerleriyiz" diye bağırması üzerine, bizim iki kadın olarak dönüp "bu sloganı atmayalım, kimsenin askeri değiliz canım" dediğimizde aldığımız cevaptı: "Değil miyiz abla, tamam." Sonra, "faşizme karşı omuz omuza"... Başka bir dil, başka bir imgenin dışında düşünme ve eyleme fırsatı bulamamanın getirdiği alışılmış sarılma refleksinin ne kadar kolay alt edilebilir olduğunu, ya da yeni bir politize olma ânında, yeni bir birliktelik ve dil kurulduğunda başka şeylerle dolma ihtimalini görmek heyecan vericiydi.

O heyecana ilerleyen günlerde endişe eklendi. 7 Haziran'da, Amsterdam eyleminde daha önce kendini göstermiş, fakat insanları henüz ayırtmamış olan kutuplaşma alanı ve fiziksel bir hal aldı. Diğer günlerden farklı olarak bu sefer alanda DDIF (Demokratik İşçi Dernekleri Federasyonu), Sosyalist Parti, International Socialist, HAKDER (Hollanda Alevi Birlikleri Federasyonu) ve HTIB (Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği) vardı. Eylem kürsüden söylenen Grup Yorum şarkılarıyla devam ederken, en önde Öcalan bayraklarıyla duran grupla ilk günden beri meydana olan, büyük oranda örgütsüz, Türk bayrağı ve Atatürk çevresinde bir araya gelen topluluk arasında gerginlik çıktı. Türk bayrak-

Taksim'deki bayrak çeşitliliği Amsterdam ve Hollanda'nın diğer şehirlerindeki eylemlerde de görülüyordu

ları meydanın diğer köşesine çekildi ve samba grubu çevresinde kendi eylemlerini yapmaya başladılar. Kaypakkaya ve Öcalan bayrakları kürsünün önünde kaldı. Biz bir grup insan, meydanın diğer ucuna gidip “zaman, ortak talepler çevresinde birleşmek, birbirini dinlemek zamanı” minvalinde ikna konuşmaları yapmaya çalıştık. Ama konu Öcalan bayrağına geldiğinde sınır net bir şekilde çiziliyordu; herkesle omuz omuza durulurdu, “ama Apo ile asla”. Bir ara meydanın iki köşesi arasında bir şerit oluşturarak “yaşasın halkların kardeşliği, kurtuluş yok tek başına” dedik, ama bu köprü metaforu çabuk çöktü. İçimde,” bu birlikteliğin anın büyüyle fazla mı romantize ediyoruz, tarihsel ve düşünsel bariyerler barikatlardan daha mı büyük acaba?” diye bir endişe kaldı. Öte yandan, daha önce aynı meydanda olması düşülmeyecek insanlar bir aradaydı ve henüz bir yere varmasa da, yapılması tahmin edilemeyecek tartışmalar yapılıyor, karşılaşmalar yaşanıyor. 9 Haziran’daki eylemi Kemalist, milliyetçi Hollanda Türk Gençlik Kuruluşları Federasyonu düzenlemişti ve alan yine ikiye bölünmüştü. Biz kendimizi ayırdığımız köşeden kimsenin askeri olmayacağımızı bağırıırken, diğer köşede İstiklal Marşı çalıyor.

Utrecht, Leiden ve Rotterdam’da da eylemler, film gösterimleri ve bilgilendirme geceleri yapıldı. Leiden’deki kültür festivalinde açılan Türkiye masasına pankart, limon ve gaz maskesi kondu. Limonlara en büyük desteğin Mısır ve Yunanistan masalarından gelmesi içimizi ısıttı. Şu anda Hollanda’da insanların mobilize olduğu ve iletişim kurduğu birçok FB sayfası var. Bizim kullandıklarımız: İlk kurulan ve 2500 kusura üyeli “Dutch Support for Taksim Occupy” ve daha sonra kurduğumuz, milliyetçi damardan uzak “Hollanda-Türkiye Sokak Dayanışması”.

ÖFKEYİ AŞAN DEVRİMCİ NEŞE

Son olarak yakınımındaki birkaç insanın da paylaştığı bir halet-i ruhiyeden bahsetmek istiyorum. Daha önce yan yana düşünül-meyecek insanların bir aradalığı, gecenin bir vakti barikat kuranların görüntüsü, kendi yaşam alanını, dilini ve direncini kurmuş olan Gezi Parkı’nın varlığı, direnişe destek veren şehirlerin haberleri, sokaklardan ve sosyal medyadan durmadan akan yaratıcılık ve mizah, olağanışılık duygusu ile birleşen devrimci bir neşeye sebep oldu bizde. Korkunç polis şiddetinin ve iktidarın otoriter çıkışlarının yarattığı öfke ve endişeyi aşan bir neşe. Gündelik ve siyasi hayatın kısıtlanışlığının yarattığı gerginliğin çözüldüğünü ve bu çözülme-nin gidebileceği yerlerin heyecanını hissediyoruz. Orada olamamanın karın ağrısını, saatlerce ekrana bakmanın baş ağrısını bu heyecan gideriyor. Politik fikir ve çabaların sıklıkla çarptığı sinizm duvarının yıkıldığını, iktidarın kışkacının, hiyerarşi ve sınırların görece ortadan kalktığı zamanlarda insanların iyilik ve yaratıcılıklarının ortaya çıktığını, kendine ve başkalarına olan yabancılaşmanın azaldığını görmek inanılmazdı, hâlâ öyle. Gerçekten de bugün artık hepimiz yeni biriyiz.

AYLİN KURTEL

■ BARCELONA

“Bilin ki sizinleyiz”

30 Mayıs sabahı, Gezi Parkı’nda çakma Osmanlı motifli AVM inşaatı için çadır yakan ve uyuyan insanlara gaz sıkıran polis devleti haberine uyandık. İspanya İç Savaşı’ndan bu yana barikat ve işgal denince dünyada akla ilk gelen simgelerden Barcelona’nın Gezi Parkı’na kulak kesilmesini daha da ilgi çekici kılan, benzer bir polis şiddetinin bu şehri 27 Mayıs 2011 günü sabah 06:45’te Öfkeliilerin (İndignados) #15M rumuzlu meydan işgali sırasında vurmuş olmasıydı. 2013’ün ilk çeyreği itibarıyla yüzde 46.6’ya varan işsizlik oranıyla son yılların sokak direniş hareketlerinin en önemlilerinden birine ev sahibi olan Barcelona’da krizden sarma sarmasıyla meydanlara çıkan halk, 15 Mayıs 2011’de şehrin merkezini işgal edip yaklaşık bir buçuk ay sokakta müşterek bir yaşam kurgulamıştı. Belki de işte tam bu yüzden İstanbul’dan gelen haberler, şimdilerde mahallelere çekilip iki yıl önceki kitleselliğini (belki de somut taleplerin de eksikliğinden) kaybetmiş görünen Barcelona toplumsal muhalefetine yeni bir direniş nefesi üfleme potansiyeli taşıyor.

İstanbul’dan ve diğer illerinden haberler aktıkça, özellikle Katalan basınında, l’Ara ve Villaweb gibi ilerici medya organlarında başlayan haberler merkez sağ La Vanguardia’nın kapağına erişti. Direnişin ilk haftasonunda, bütün küresel haber kaynakları gibi, İspanya’nın ünlü anaakım gazetesi El País de konuyu derinlemesine inceliyordu. En güzel dayanışma örnekleri Katalan sosyalist bağımsızlıkçı parti CUP’un milletvekili Quim Arrufat’ın mecliste yaptığı Türkçe konuşma (goo.gl/tocCC) ve DersimNews sitesinde #Direndersim’in taleplerinin Katalanca (goo.gl/Adqrk) yayınlanması oldu.

“ÖRGÜTLÜ HALK YENİLMEZ”

Barcelona’daki Türkiyeliler olarak ilk dayanışma eylemimizi, saldırıların şiddetini artırdığı 1 Haziran Cumartesi, sembolik bir mekânda, şehrin kalbinde yer alan, eski bir askerî hapisane olup yıkıldıktan sonra parka dönüştürülen Ciutadella Parkı’nda organize ettik. Katalan Parlamentosu’na da ev sahipliği yapan Ciutadella’da saat 13:30 itibarıyla toplanan 200-250 kişi, direnişe selam gönderen pankartlar, “faşizme karşı omuz omuza” diyen Katalanca, Türkçe ve İspanyolca dövizler taşıyordu (İğneyi kendimize batıralım, bir tane “Édi Bese” pankartımız vardı). Tulumdan yükselen Karadeniz ezgileriyle sıkılmış yumrukların Türkiye’de barikatlarda, parklarda, sokaklarda direnen dostlarımız için havaya kalktı.

O günün bir başka sürprizi, 1 Haziran’da Avrupa’nın bütün büyük kentlerinde olduğu gibi, Barcelona’da da düzenlenen, Avrupa Komisyonu, IMF ve Avrupa Merkez Bankası’ndan oluşan kemer sıkma politikalarının müessibi Troika’ya karşı eylemdi. Hem Plaza Catalunya işgalini koordine eden #15M grubunun hem de direnişe görsel destek sağlayan Fotomovimiento’nun Türkiye’yle dayanışma içinde yürüyeceğini açıklamasından sonra biz de yürüyüşe katılarak “Her yer Taksim, her yer direniş!” sloganını neoliberalizmin sillesini yemiş

Barcelona sokaklarına taşımış olduk. Yanlarından geçtiğimiz, eski tüfek Öfkeliilerden oluşan iaioflauta grubu, “El pueblo unido, jamás será vencido” (Örgütlü halk asla yenilmez) sloganıyla bizi selamlıyordu.

MAHALLE MECLİSLERİ

Barcelona’daki Türkiyeliler olarak her gün 19-21 arası konsolosluğun önünde toplanıyoruz. Bir yandan Katalan televizyonu TV3, BarcelonaTV, Madrid radyosu Cope ve Ràdio Catalunya’nın La Tribu programı gibi anaakımda, bir yandan da alternatif Bask radyosu Info7, La Directa gazetesi gibi alternatif medya organlarında direnişin sesini aktarmaya devam ediyoruz. Bu hem Katalunya’da Türkiye’deki direnişin tanınmasına yarar, hem de #15M hareketi ile ortaklaşmamıza vesile oluyor. Buna belki en güzel örneklerden biri, Taksim Dayanışma’nın taleplerinin çevrildiği üçüncü dilin Katalanca olması. Önceki yılların işgal ve “özyönetim” deneyimine sahip mahalle hareketlerinin yoğun ilgisine cevap vererek tüm Barse-

FOTOGRAF: GÜRAY ÖZEN

lona’daki mahalle “assemblea” örgütleri toplantısına katılarak o meclisi olan biten hakkında bilgilendirmek bizi mutlu eden şeylerden biri oldu. Lâkin, bütün bunların ötesinde, en çok aklımızda kalan, konsolosluk önündeki eylemimizin beşinci gününde bir süre dikkatlice izledikten sonra yanaşıp aslen Kıbrıslı Rum olduğunu, ama Katalunya’da doğup büyüdüğünü söyleyen teyzenin cümlesiydi: “Belki sesimiz yeterince çıkmıyor buradan, ama bilin ki sizinleyiz!”

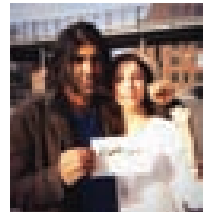
BAYBARS KÜLEBİ-ETHEMCAN TURHAN

■ BERLİN

Dönecek memleket bırakmadın Tayyip!

Almanya’da hemen herkesin Türkiyeli bir dostu, iş arkadaşı, komşusu var. Türkiye’yi sarsan olayların Almanya’da başka ülkelerdeki direnişlere oranla daha duygusal karşılınması ve toplumsal hafızada büyük bir iz bırakması sürpriz sayılmamalı.

Almanya’da öncelikle Türkiyeliler kızgınlığını dile getiriyor, düzenlenen eylemlerde sayısız olarak da onlar baskın. Gene de Alman solunun ilgisi azımsanmamalı. Dil engeli de, Yunanistan, Portekiz ve İspanya polislerinin dayak partileriyle kıyaslanınca daha kolay aşılabılır gibi. Geçen hafta sonu #occupygezi, #direngeziparkı gibi hashtag’ler Alman Twitter-timeli-ne’nda çok önlerdeydi.

Yönetmen Fatih Akın ve oyuncusu Sibel Kekili direnişe Berlin’den destek verdi

HERYER TAKSİM HERYER DİRENİŞ

Solun eylemlerdeki rolü şaşırtıcı değil. 1 Haziran'da İstanbul'la eşzamanlı yürüyen Frankfurt'taki blockupy eylemindeki kitlenin devlet şiddetiyle tanışıklığı eski. '80 darbesinden sonra Türkiye'den kaçmak zorunda kalanlarla Alman solcular beraber mücadele etti. Ama, onlarca şehre yayılan eylemleri tamamen eski tüfek solculara mâletmek yanlış olur. Almanya'daki Türkiye kökenlilerin siyasî yelpazesi çok geniş; başlatıcılar da daha çok gençler. Köln'de aynı anda iki dayanışma eylemi vardı mesela. CHP gençlik kolları tarafından düzen-

Taksim direniyor, Berlin dayanışma gösteriyor

lenen ve Türk bayraklarıyla dolu olan daha kalabalıktı, sol grupların katıldığı eylem daha küçüktü. İkisinde de, eski mücadelelerden hatırası olmayan, Almanya'da doğup büyüyen insanlar ağırlıktaydı.

Protestoların 12. gününde Berlin'de o kadar çok dayanışma eylemi yapıldı ki, hepsine katılmak ve takip etmek mümkün değildi. Platformlar kuruluyor, tam sayfa gazete ilanları veriliyor, farklı yerlerde, aynı anda eylemler yapılıyor, basın açıklamaları okunuyor, şarkılar söyleniyordu...

İstanbul'da olduğu gibi, burada da, bir anda birbirimizi buluverdik. Taksim'deki gerilim tırmanırken, 31 Mayıs 18:00'de Kottbusser Tor'da yaklaşık 400 kişilik bir grup buluştu. Farklı siyasî fikirlerden gençler, özellikle öğrenciler çoktu. Meğer hepimizin sabrını taşıran son damla olmuş şu "beş ağaç".

ENTERNASYONAL ŞALALA

Ertesi gün beş bin kişi oluverdik. Yanına insanlığını ve yaratıcılığını alan herkes gelmişti. Bir ağızdan haykırdığımız "Faşizme karşı omuz omuza", patladığımız noktayı gayet açık özetliyordu. "Dönecek memleket bırakmadın Tayyip!" pankartındaki gibi trajikomik sloganlar, paylaştığımız ortak hissiyatı yansıtıyordu. Yaklaşık elli grubun desteklediği eylemde Türkçe, Almanca, Kürtçe sloganlar atıldı, enternasyonal dayanışma sürekli vurgulandı.

İlerleyen günlerde ortak bir platform kurabildik ve birçok işi "Her Yer Taksim, Her Yer Direniş Berlin İnisiyatifi" üzerinden halleder hale geldik. Elden geldiğince kamuoyunu bilgilendirmeye, ortada çok ciddi bir demokrasi ve özgürlükler sorunu olduğunu anlatmaya çalışıyoruz.

5 Haziran akşamı Kreuzberg'de bir eylem daha gerçekleşti. Kendilerini "Diren Gezi Avrupa Dayanışma Hattı" olarak tanıtan gençler, sosyal medya aracılığıyla aşağı yukarı 1500 kişiyi örgütlemişti.

Sağ ya da sol ana akım basın, devlet radyosu, nitelikli gazete ya da ticarî yayın:

Medya İstanbul'da olup bitenlere 31 Mayıs'tan itibaren her gün yer veriyor. Genelde objektif ve vakaların özünü yansıtan bir ton kullanmaya çalışılıyor. Protestoların arka planına odaklanan gazeteciler ise, Taksim'deki "çapulculara" sempati duyduklarını açıklamaktan kaçınmıyor.

AYŞEGÜL-ECE-JULIA-KNUT- TUBA-WALERIJ- YILDIZ

■ BUENOS AIRES

Obelisco'dan Taksim'e

B inlerce kilometre uzakta olmak, altı saatlik fark ve burada mevsimin kış olması, bazen Türkiye gündemini kaçırmamıza ya da geriden takip etmemize neden olabiliyor. Ancak, Taksim'e atılan gazların kokusunun buralara ulaşması pek zaman almadı. Malûm, eylemciliğiyle maruf Arjantin'deyiz. Belki de bu yüzden Gezi direnişine destek eylemi Güney Amerika'da bir tek burada yapıldı.

Altı saatlik farktan ötürü, perşembe sabahı uyandığımızda, Gezi parkında çadırlar çoktan yakılmış, Taksim ve Beşiktaş sokakları biber gazına boğulmuş durumdaydı. CNN Türk gibi kanalların penguenlere ilgisi yüzünden, bütün günümüz Facebook ve Twitter'a yapışık geçti haliyle.

"Türkler cumartesi günü Obelisco'da (Dikilitaş) eylem yapacaktı" twitti üzerine o Türkleri aramaya başladık, ama bulamadık. Bunun üzerine, "biz kendimiz yapalım" diyerek duyurulara başladık.

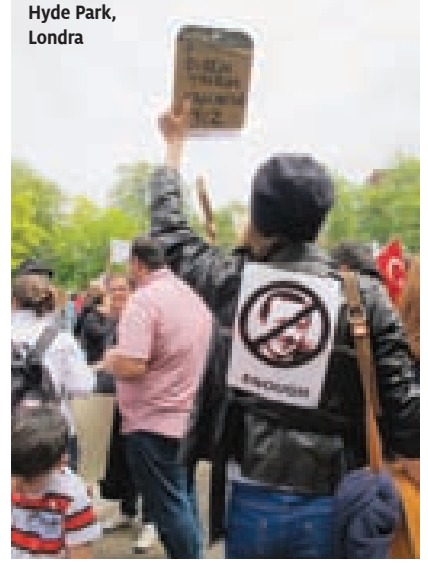
Cumartesi saat 17'de birkaç kişi Obelisco'daydık. Bir saat içinde sayımız 30'a ulaştı. Obelisco Meydanı'nda başka eylemler de vardı. Bilmedikleri bir dildeki sloganlar epey ilgilerini çekti. Arjantinlilerin merakını aramızdaki Arjantinliler giderdi.

Türkiye'deki çatışmalar, cumartesi gününe kadar, sadece Arjantin devlet televizyonunda kısa bir süre gösterilmişti. Güney Amerika'da dünyada olan bitenler her zaman biraz geç duyuluyor. Bunun etkisinden olacak, birçok insanın Türkiye'de olan bitenden haberi yoktu. Ancak, cumartesi-den itibaren, yazılı ve görsel basında Türkiye haberleri Arjantin standartlarına göre

FOTOĞRAF: CANAN KAYA

oldukça fazla yer tutmaya başladı. Hatta, Buenos Aires'te soyulan Kayserisporlu oyuncu Pablo Mouche, çok sinirlenip hırzını alamayarak Arjantin'e Twitter üzerinden küfredince, Türkiye'ye dönüp biber gazı yemeye bile davet edildi. **CANAN KARA**

■ LONDRA

Yabancıdan izlemek

Gezi'ye destek gösterileri 1 Haziran Cumartesi başladı. Aslında, Türkiye'dekine benzer bir süreçte ilerledi eylemler. Önce Hyde Park'ta toplanıp kitap okumaya karar verdik. Ancak o güne dek İstanbul'da yaşananlar, protestonun yerini de, içeriğini de değiştirdi. Marble Arch'ta, izin almanın en kolay olduğu Speaker's Corner'da açıklama yapmak için toplandık. Sonrası çorap sökücü gibi..

1 Haziran'dan bu yana her gün Londra'da birkaç noktada protestolar düzenleniyor. Bunun kıymetini başta anlayamadık pek. İlk gün bir freelance Alman gazeteci dışında basından kimse gelmedi. Üzülük buna. Ancak Facebook ve Twitter'da paylaşmaya başlayınca fotoğrafları ve toplanma detaylarını, gelen tepkilerden uyandık. Benim için çok yeni bir şeydi böyle bir örgütlenme ve dayanışma pratiği.

Elimi sosyal medyadan iki dakika çekebilsem daha efektif bir yazar yahut eylemci olabilirdim. Başbakan belki de haklı. Hakikaten baş belası şu Twitter, Facebook. Telefonlarına bakmaktan çoğunluk başı önünde slogan attı.

"Hyde Park - Gezi Park omuz omuza" sloganı doğma büyüme Londra'lı Kasper'dan çıktı. Hayatında ilk kez bir protesto katılan Kasper, sanatçı titizliğiyle çok sayıda döviz yazdı, dizlerini kırıp Hyde Park'ın çimenlerinde. "Parkımı geri verin", "Kimyasal Biraderler", "Yalnız değilsin İstanbul, Londra yanında", "Türkiye medyası sıkı" türü pankartlar dikkat çekti. Çarşı Londra, ilk günün en renkli ekibiydi.

İki kez büyükelçiliğe yürüdük, önünde eylem yaptık, bir kez Başbakanlık olduğu Downing Street karşısında ve her gün Trafalgar Meydanı'nda toplandık.

İngiliz basını 1 Haziran akşam saatlerine kadar görmedi haberi. Fakat o gece, özellikle Beşiktaş'ta yaşanan vahşetin ardından, BBC News başta olmak üzere, gazeteler, televizyon kanalları haberlerde "Türkiye Baharı"ndan bahsetmeye başladı. Böyle demediler her seferinde, ancak bir sivil halk ayaklanması olduğundan ve giderek yayıldığından bahsedildi. Polisin şiddeti defalarca vurgulandı. Türkiye med-

Brezilya patlamadan önce Latin Amerika'daki ilk gösteri Buenos Aires'teydi

yasının hâlâ sessiz olduğu günlerde BBC News, İstanbul'dan her saat başı canlı yayın yaptı. 24 dakika süren bir yayını izledim, konuklarla...

Dün ise artık The Sun'da bile bahsediliyordu Türkiye ve direnişten. Gösteriden eve dönerken trende karşımda oturan bir kadın, elindeki The Sun'dan bir ara kafasını kaldırıp, tek kaşı havada, Türkçe "Tayyip Londra'ya da çaya bekleriz" yazan pankartıma inceleyen gözlerle baktı yeniden. Anlamadı da, sormadı da...

Bir önceki gün ise Tayyip Erdoğan'ı Hitler'e benzeten bir döviz vardı elimde, işte buna Londralıların tepkisi oldu. Dönüp dönüp bakmanın, "aa Erdoğan" demelerinin yanı sıra, üç-beş kişi alkışladı beni London Bridge'den girdiğim peronda.

Bunda Londra'da metro ve tren giriş ve çıkışlarında ücretsiz dağıtılan gazetelerin payı yüksek. Her yaştan, meslekten insanın elinde görebileceğiniz The Evening Standard, Metro ve City AM gazeteleri hafta içi basılıyor, günün değişik saatlerinde dağıtılıyor. 3 Haziran tarihli Metro gazetesinde tam sayfa Erdoğan'ı ciddi biçimde eleştiren bir yazı vardı. "Türkiye savaş alanına döndü: Atarlı başbakan şiddeti durdurmaya da protestocuları dinlemeye de yanaşmıyor" başlığıyla...

Bir İngiliz arkadaşım, aylardır süren Suriye haberleriyle artık ilgilenmediklerini anlattı: "Ortadoğu'da çatışma haberleri normal geliyor artık, ama Türkiye daha modern gibi. Din ve yönetimle ilgili sorunları yok sayıyorduk." Londra gazetelerinden birinde "Seküler Türkler vazgeçmiyor!" yazıyordu.

Anaakım medyada ise The Guardian öne çıkıyor. Birkaç hafta önce Roger Waters'a ülkesindeki demokratikleşmeyi göğsünü gere gere anlatan Elif Shafak Guardian'daki yazısında bu kez giderek otoriterleşen hükümetten bahsediyor.

SPİKERE VE RUSSELL BRAND'E ŞAPKA

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün de belirttiği gibi, "yabancıdan seyretseniz kaygılanabilirsiniz". Yabancı basın fena değil bu açıdan. Kaygılandırmaktan kaçınmadı. Üstüne bir de "Türkiye Baharı" mıdır bu diye tartıştı. Başbakanın "yok öyle bir şey" deyişini de manşetten verdi.

Bu kaygılandırıcı yaklaşımı ben de, 1 Haziran gecesi BBC Radio 5 Live'da, saat başı haberlerinin ilk sırasında verilen Beşiktaş ve Ankara'daki müdahaleleri dinlediğimde anladım. Spiker, "İstanbul ve Ankara'da ellerinde bayraktan başka bir şey olmayan barışçıl halka polis sert müdahalede bulunuyor. Gaz bombalarıyla onları vuruyor" diyordu: "Başbakan açıklama yaptı ve gösterilerin demokrasi karşıtı olduğunu iddia etti." Bu son cümleyi spiker, absürlüğünü özellikle vurgulayarak, müstehzi bir tonlamayla okudu. Haberde "Türk Baharı" denmese bile, haberin dili Türkiye'de olanların birkaç yıl önce Arap ülkelerinde olanlar gibi anlaşıldığını gösteriyordu.

Bu süreçte bir İngilizin ilgisini ise fazlasıyla çektik. İngiliz komedyen Russell Brand'in Twitter desteği teşekkürle şayandı. Günlerce doktor numaralarından, revir noktalarından fotoğraflara, "Akaretler'e gitmeyin, polis orada saldırıyor" türü anlık açıklamalara kadar her şeyi retweet etti.

Kendisinin an itibarıyla 6.589.116 takipçisi olduğunu belirtelim.

Bir de, ateş düştüğü yeri yakıyor. Sokakta elimizdeki pankartları görüp yolumuzu kesenler Filistinli, İrlandalı, İranlı çıktı. Facebook'ta bile Goldsmiths Ortadoğulular grubu hem etkinliğe hem de olaylara en büyük ilgiyi gösteren gruptu.

GÜLNAZ CAN

■ PARIS

Unutma, affetme!

30 Mayıs'ı 31 Mayıs'a bağlayan gecenin sabahında polisin Gezi'deki çadırlara saldırmasıyla birlikte, gurbette yaşayanların da başlarını bilgisayardan ve akıllı telefonlarından ayıramayacakları günler başladı. O gurbetçiler, ilerleyen günlerde yapılacak toplantı ve eylemlerde uykusuzluktan ve bilgisayar karşısında oturmaktan kızarmış gözleriyle bir araya geleceklerdi.

31 Mayıs günü kendiliğinden oluşan 100 küsur kişilik bir mesajlaşmanın içinde bulduk kendimizi. Bir şeyler yapmak gerektiğinde hemfikiridik de, ne yapacaktık, nereye gidecektik? Küçük bir grup elçilik önünde toplandık, ancak polis tarafından oradan uzaklaştırıldık. Ardından neler yapabileceğimizi konuşmak üzere Champs de Mars'ta toplandık. Burası, Eiffel'in yan başında devasa bir park. Turistlerin en yoğun olduğu yerlerden. Bu kalabalığın içinde ayaküstü hazırladığımız pankartlarla bir boş alana oturduk. Eiffel'in fotoğrafını çekenler, tam olarak ne olduğunu anlamasalar da, bizim fotoğrafımızı da çekiyorlardı, vardır bir hikmeti diyerek. Olup bitenleri tartışır ve tanışmadıklarımızla tanışırken, Paris'teki Türkiyeli Yurttaşlar Meclisi'nin (ACORT – Assemblée Citoyenne des Originaires de Turquie) 4 Haziran Salı günü için eylem izni aldığı haberi geldi. Acort'un yaptığı eylem çağrısına Tunuslu, Faslı, Cezayirli dernekler, Fransa Kürt Dernekleri Federasyonu (FEYKA), uluslararası insan hakları organizasyonları (FİDH-LDH), Amnesty International, Demokratik İşçi ve Gençlik Dernekleri Federasyonu (DİDF), çeşitli kadın hareketleri de çağırıcı oldu. Kısa zamanda yayılan çağrı Sol Parti, Fransız Komünist Partisi, Yeni Antikapitalist Parti, Yeşiller gibi partilerin, pek çok STK'nın ve sendikalar konfederasyonu CGT'nin de desteğini aldı. Çağrı metninde polis şiddeti kınanırken, bu mücadelenin ulusal bir mücadele olmadığı, yeni bir dünya için uluslararası bir mücadele olduğunun altı çiziliyor, metin halklar arasında dayanışma ve enternasyonal mücadele çağrısıyla bitiyordu.

4 Haziran eylemi için hazırlanırken bir yandan da Fransa basınıyla iletişime geçmek gerektiğini düşünürken, onlar bizi çoktan bulmuştu. Oysa, direnişin başladığı günlerde Fransa medyası yaşananları küçümseyen, çok yetersiz birkaç haber yapmıştı. Beşiktaş ve Ankara'da şiddetli saldırılar yaşanırken pek çok televizyon kanalı olayların durulduğunu duyuruyordu. İlk günlerdeki bu umursamaz suskunluktan sonra Fransa'daki tüm gazete, dergi ve sosyal medya Türkiye'de olup bitenleri anlamaya çalışıyordu 3 Haziran günü. Sosyal medya ve ağlardan bize ulaşan gazetecilerin en çok sorduğu soru, hareketin nasıl tanımlanması gerektiği idi. Mağrip örneklerinden yola çıkarak bahar mı demeliydik, İspanya örneğine benzeterek Indignados yahut Wall Street eylemlerine benzeterek Occupy mı demeliydik? Libération gazetesinin 3 Haziran nüshasının kapağı tam sayfa Türkiye'deki direnişten bir kareydi: "Türkiye: Bir bahar havası". Spotta "Hafta sonu İstanbul'da gerçekleşen eylemler 2011 yılındaki Arap devrimlerini hatırlatıyor" deniyordu. Aynı gün Le Figaro'da "Türkler Erdoğan'ın otoriterliğine karşı ayaklandı" diye yazıyordu. 4 Haziran'da Le Monde direnişin tüm ülkeye yayılmasını "Erdoğan'ın kibri" ile açıklıyor ve mücadeleyi "mevcut iktidara karşı olan herkesin mücadelesi" olarak tanımlıyordu. Hamit Bozarslan, Le Monde'deki yazısında iktidarın beden, zaman ve mekân üzerindeki baskısının, bu baskının çeşitli hukukî ve toplumsal enstrümanları kullanarak yapıldığını altını çiziyordu. Özellikle Fransa'da çok kabul gören "demokratik, laik, Ortadoğu'ya model olabilecek ülke" imajı da medyadaki Türkiye analizleri, şiddet ve baskı haberleriyle kırılmaya başlamıştı. En çok vurgulananlar Erdoğan'ın tavrı/kibri, direnişçilerin çeşitliliği ve birliği, polis şiddetiydi. Le Monde'deki yazısında Pinar Selek şöyle diyordu: "İstanbul'dan esen direniş rüzgârı, Paris komününün seslerini, '68 Mayısının şarkılarını ve Arap baharının sloganlarını da beraberinde getiriyor." Selek, Fransız basınının sık sık kullandığı "Türk baharı" tanımına ise karşı çıkıyor, "Türkiye ile ilgilenenlerin bildiği gibi, aynı zamanda bir Kürt baharı olan bu bahar 15 yıl önce başladı" diyordu. Ve ekliyordu: "Ermeniler, feministler, anti-militaristler, LGBT'ler... Politikadan özel hayata, her alana hükmetmeye çalışan Türk otoriter sistemi bu grupları, insanları bir araya getirdi. Mevcut direnişin gücü çoğulculuğundan, özerkliğinden ve yaratıcılığından geliyor."

MUTLULUKTAN YERİNDE DURAMAMAK

4 Haziran sabahından itibaren eylem hazırlıkları için Acort'un lokalinde toplandığı-

Paris'te bir Yunan militan: "Bu, Türkiye'deki yoldaşlarla ilk ortaklaşmamız değil. Tarihimiz ortaklıklarla dolu. Egemenler bunları yok etmeye çalışsa da, görüyorsunuz ki biz buna izin vermiyor ve yenilerini inşa ediyoruz."

mızda pek çok gazeteci de bizimle birliktiydi. Bir ekip bilgisayar başında son gelişmeleri takip ediyor, bir yandan da akşam saatlerinde gerçekleştirilecek eylemin duyurusunu yapıyordu. Lokalin sokağa açılan kapısından sürekli birileri giriyor, kimi bastırıldığı fotoğrafları, kimi pankartlar için alınan çıtaları getiriyordu. Hazırlanan büyük bez afiş lokalin önünde kurutulurken, gazeteciler de oradan oraya koşturarak görüntü alıyor, küçük söyleşiler yapıyorlardı. Saat 17.30 gibi pankartlarla, afişlerle, marşlarla, sloganlarla yola çıkıldı. Eylemin yapılacağı alanda insanlar toplanmaya başlamıştı bile. Chatelet'deki bu meydan, tam ortasındaki büyük çeşme ve ağaçlarla aslında pek de eyleme uygun bir alan değildi, yine de saat daha 19 olmadan epey bir kalabalık toplanmıştı. Bu meydanın Arap baharı sırasındaki tüm eylemlerin de mekânı olduğunu belirtelim. Afişler asıldı, pankartlar dağıtıldı, sloganlar yükselmeye başladı. Kamerasıyla gelen bir arkadaşla eylem alanında söyleşiler yaptık. Otuz yıldır Fransa'da yaşadığını söyleyen Türkiyeli bir kadın "Türkiye'de olup bitenleri takip etmeyi hiç bırakmadım, ama hep daha da umutsuzluğa kapılıyordum. Bırak otuz yılı, hayatımda hiç böyle bir şey görmedim, görmeyi de beklemiyordum. Şimdi mutluluktan yerimde duramıyorum" diyor. O sırada söze giren bir başkası onu şöyle destekledi: "Vallahi param olsa gideceğim. Gidip o tanımadığım yoldaşlarla birlikte direnmek istiyorum, onlarla birlikte gülmek istiyorum. Her gün ucuz bilet arıyorum internette!" İstisnasız herkes en büyük mutluluğun orada herkesi bir arada görmek olduğunu söylüyordu: "Sonunda ne olursa olsun, bu insanlar bir araya gelmiş, bunca gündür direniyor, hem de direnişi, mücadeleyi yeniden inşa ediyorlar, bizim bildiğimizden bambaşka şekillerde... Bundan daha büyük bir umut olabilir mi?"

Paris eyleminde Türkler, Kürtler, Aleviler, Ermeniler, ulusalcılar, sol parti ve dernekler, Türkiyeli dernekler, çeşit çeşit Avrupalı vardı. Memleketten uzakta olmanın, oradaki havayı soluyamamanın bizi zorlayan etkileri de oldu muhakkak. Bunca farklı insan bir arada bir eylem yapıyordu, ama yine de "kendi" eylemlerini yapmak isteyenler vardı ve dolayısıyla gerilimler yaşanıyor. Ara sıra. Acort'un çağrısındaki "Bu bir ulusal eylem değil, enternasyonal bir eylemdir" vurgusu Türk bayrakları ve Atatürk portreleriyle gelen kimi destekçileri rahatsız etmişti. Bu gerginliğin üzerine alanda dolaşırken denk geldiğimiz bir öğrenci arkadaşı, "Mustafa Kemal'in askerleriyiz" diye bağırarak katılımıyla konuşmaya çalışıyordu. "Bayrağımızın,

Atatürk posterimizin nesini istemiyorsunuz?" diyen bayraklı-posterli katılımcıya "Biz kim senin askeri olmak istemiyoruz, ölmek de, öldürmek de istemiyoruz, siz bunun nesinden rahatsız oluyorsunuz?" diye soruyordu cevap alamasa da. Neticede, gerginliğin tırmanmasına mahal verilmedi, enternasyonal dayanışma sloganları, "faşizm karşı omuz omuza"lar, "kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz"ler, "her yer Taksim her yer direniş"ler gerginliğin önüne geçmeyi başardı. Ancak, ilerleyen saatlerde eylemin bütününden memnun olmayanlar alan içinde başka bir köşeye gidip kendi sloganları, bayrak ve posterleriyle eylemlerini sürdürdü. Söyleşilere devam... Konuştuğumuz bir başka kadın çok umutlu olduğunu anlatıyordu bize: "Bu sadece bir ağaç kıyımı meselesi değil. Türkiye'de yıllardır halkların kıyımı var. Ama önceden Kürtlerin direndiği şeylere şimdi Türkler de ses çıkıyor." Paris'teki Ermeniler de Ermenice ve Türkçe pankartlarla gelmişlerdi: "Biz varız ve sizinle!" Konuştuğumuz genç bir Ermeni kadın "Türk arkadaşlarımdan biliyorum bunun yeni bir mücadele olmadığını, mücadele eden gençlerin nasıl yeni bir sayfa açmak, demokratik bir ülke inşa etmek istediklerini... Elbette ben de yanlarındayım" diyor. Hemen ardından yanımıza gelen Yunan militan çok heyecanlıydı: "Bu, Türkiye'deki yoldaşlarla ilk ortaklaşmamız değil. Tarihimiz ortaklıklarla dolu. Egemenler bunları yok etmeye çalışsa da, buna izin vermiyoruz, yenilerini inşa ediyoruz." Destek konuşmaları ve dayanışma mesajlarının ardından, enstrümanlarıyla alana gelen Collectif Medz Bazar Türkçe-Ermenice-Kürtçe halaylar söylemeye başladı. Tam da hep sözü edilen umuda misal olacak kocaman bir halay ekibi oluştu meydana. Türk Kürt, Ermeni, Arap, Fransız, Yunan, Katalan... Halaylar sloganlarla, alkışlarla, zılgıtlarla bölündü sık sık. Saat 22 olduğunda halaylar hâlâ sürüyordu.

ETHEM'DEN CLEMENT'E

Bu eylemden bir gün sonra, sendikacı ve anti-faşist militan, 19 yaşındaki Clement Meric'in aşırı sağcılar tarafından saldırıya uğradığı ve hayatını kaybettiği haberi geldi. Tüm sol örgüt ve dernekler ortak bir eylem çağrısı yaptı. Türkiyeliler de o eylemdeydi elbette. Eylemde Türkiye'deki direnişi de selamlayan örgütler "Faşizm faşizmdir, Paris'te, Türkiye'de ve her yerde" diyor ve ekliyorlardı: "Direniş de her yerde! Devletin, aygıtlarının ve yandaşlarının şiddetinden kat be kat güçlü, direneceğiz, mücadele edeceğiz, kazanacağız!"

8 Haziran'da Gezi'yle dayanışma eylemi

izni alan Türk-Kürt örgüt ve dernekler aynı gün Clement Meric için toplanılacağını öğrenince eylemler birleşti. Paris sokaklarında Clement Meric için sessiz bir yürüyüş yapılırken, bir yandan da Türkiye'deki direniş için sloganlar atılıyordu. Türkiye'de hayatını kaybedenler de bu yürüyüşte anıldı. Ellerinde direniş fotoğrafları olan Türkiyeliler bu fotoğrafların arasına Clement Meric'i de eklemişti. Yürüyüşün sonunda herkes yere çöktü ve iki dakika boyunca kimseden çıt çıkmadı. Clement Meric'in arkadaşları kucaklaşıyordu, kimileri sessizce ağlıyordu. "Unutmuyoruz, affetmiyoruz" sloganı defalarca yankılandı.

Clement Meric'ten Abdullah Cömert'e, Ceylan Önkol'dan Uğur Kaymaz'a, Roboski'den Reyhanlı'ya, Hrant Dink'ten Paris'te katledilen Sara'ya, Rojbin'e, Ronahi'ye... Unutmuyoruz, affetmiyoruz!

ALİCAN TAYLA - SERRA TORUN

■ SAN FRANCISCO

Evet isyan, evet işgal

İstanbul'daki isyanın başlamasının hemen ardından dünya çapında düzenlenen destek eylemlerinden ikisi, art arda 1 Haziran günü San Francisco'da düzenlendi. Oakland'lı anarşist dostlarla hazırladığımız "Asıl Kentsel Dönüşüm Taksim İsyanıdır / Istanbul Keep Fighting ACAB" afişimizle San Francisco körfezinin diğer tarafındaki eylemlere katıldık.

İlk miting yaklaşık 400 kişiyle San Francisco Valiliği önünde, Civic Center'da yapıldı. Alandakilerin çoğu Türk bayraklarını kapıp gelmişlerdi. Pankartımızı açtığımızda içlerinden daha sol eğilimli olanlar yanımıza yaklaştı ve tanışma fırsatı bulduk. İkinci eylem, yoğunlukla anarşistlerin örgütlediği bir eylemdi. Pankartımız sayesinde tanıştığımız arkadaşların bir kısmını da yanımıza katıp ikinci buluşma noktasına vardık. ABD'nin bu bölgesinde Occupy macerasından elimizde kalan az sayıda kazanımdan biri, Berkeley Üniversitesi'nin otoparka çevirmeyi düşündüğü araziye bir seneyi aşkın şehir tarımcılığı için işgal eden Occupy the Farm (Çiftliği İşgal Et) ya da Liberate the Land (Toprağı Özgürleştir) oluşumu. İstanbul'da isyan başlayınca zaten cumartesi için planladıkları eylemi Taksim'deki yoldaşlarıyla dayanışma içinde yapma kararını aldılar. Yaklaşık yüz kişi San Francisco'nun en işlek caddelerini trafiğe kapatarak bir saat boyunca yürüdü. Çarşı taraftarı dört kişi de pankartlarıyla en önden katıldı. Yürüyüşün sonunda, eskiden ismi Hayes Valley Farm (Hayes Vadi Çiftliği) olan, lüks binalar dikilmek istenen bir araziye işgal edip ismini Gezi Gardens olarak değiştirdik.

Gezi Gardens'da Türkiye'de olanlar hakkında çeşitli sunumlara ilaveten mahalle ahalisi için de etkinlikler düzenlendi. Yaklaşık iki hafta süren işgal maalesef 13 Haziran günü polisin müdahalesiyle bitirildi.

İstanbul'da olan bitenler burada biraz pısırıklaşan toplumsal muhalefeti yeniden canlandırıyor. Gezi Gardens'dan Gezi Parkı'na dayanışmayla: Direne direne kazanacağız! ALİ BEKTAŞ

Gezi direnişçileri San Francisco sokaklarını da kapattı

Bağcıbaşı
Tuna Su İşleri

#gezidirenisi güncesi

29 MAYIS - 14 HAZİRAN

KIZ OLURSA
RENNIE,
ERKEK OLURSA
TALCID.

express « 1 »

ISTANBUL UNITED
NOPASARAN

HAZİRAN GÜNLERİ: GEZİ PARKI VE ÖTESİ

Demokratik cumhuriyetin ilk 15 günü

1 Haziran akşamından 15 Haziran akşamına, Taksim Meydanı'nı ve İstiklâl Caddesi'ni de içerecek şekilde, Gezi Parkı'nda devlet yoktu. Polis yoktu, zabıta yoktu, belediye dahi yoktu. Gezi ve Taksim en güvenli, en neşeli günlerini böyle geçirdi. Erdoğan ve yandaşlarının Goebbels propagandasıyla yüklendiği Gezi Parkı ve Taksim Meydanı, orayı mesken tutan, her gün ziyaret eden on binlerce insanla, tarihî bir öz-örgütlenme yaşadı. Ve 15 Haziran'da, hükümet Gezi'yi ve temsil ettiği her şeyi yerle bir etmek için bütün vandallığıyla harekete geçti. 16 Haziran itibarıyla, NTV'nin deyişiyle, "Gezi halka açıldı, kimsenin girmesine izin verilmiyor" noktasına gelindi. Gezi Parkı'nın hükümete üç buçuk attıran, sis dağılınca daha da hayretle anacağımız manzarası 1-15 Haziran'da şöyleydi...

Gezi Parkı'na şafak operasyonu emrini kim verdi? #cevapver

Ethem Sarısülük'ü vuran polis kim? #cevapver

Abdullah Cömert nasıl öldü? #cevapver

Mehmet Ayvalıtaş'ı kim öldürdü? #cevapver

Polis Mustafa Sarı'nın ölümüne kim veya kimler sebep oldu? #cevapver

Vedat Oğuz, Muharrem Dalsüren, Burak Ünveren, Selim Poyraz, Yusuf Murat Özdemir, Necati Metin, Erdal Sarıkaya, Mahir Gür gözlerini nasıl kaybetti? #cevapver

Faiz lobisi tam olarak nedir? #cevapver

Polislerin kask numaraları neden kapatıldı? #cevapver

Neden insanları azarlamaktan vazgeçmiyor ve bu konuda değişmemekte ısrar ediyorsunuz? #cevapver

Sümeyye niye bu kadar tiki? #cevapver

Çağlayan Adliyesi'nde avukatlar neden yerlerde sürüklenerek gözaltına alındı? #cevapver

Reyhanlı'nın sorumlusu kim? #cevapver

FOTOGRAF: MEHMET KAÇMAZ / NAR PHOTOS

Taksim'i geri aldığımız 1 Haziran Cumartesi gününden beri Gezi Parkı'nda nöbet tutan ve örgütlenme faaliyeti yürütenlerin pek çoğunun edindiği bir alışkanlık var: Seher vakti, güneş henüz Boğaz tarafından doğmadan, ılık huzmeleri ortalığı nefis bir pusla aydınlatmaya başlarken parkı tavaft etmek. İrili ufaklı "çapulcu" kafeler, pastaneler, yemekhaneler henüz servise başlamamış; ancak, nöbetçilere kıyak mahiyetinde el altından ufak tefek ikramlarda bulunuluyor. Postası, video-cuları, tv'leri ve radyosuyla parka yayılan öz-medya da daha faaliyete geçmemiş. İki revirin çalışanları usul usul sohbet ediyor, kütüphanedekiler kitapları tasnif etmekle meşgul. Taksim Dayanışması yelekli güvenlikçiler ağır adımlarla parkı arşınlayıp etrafı kolaçan ederken bu "naif çevreci" topluluğun hafsalayı zorlayan örgüt çeşitliliğine şahit oluyor.

Örgüt, dernek, grup ve bireylerin parkın ve Taksim mıntıkasının kamulaştırılmasından sonra park ve civarına hangi sırayla yerleştiğinin kronolojisini çıkarmak neredeyse imkânsız. Sabah turumuzdan izlenimlerimizi aktarırken

ıskaladığımız pek çok kolektif ve dernek olacaktır, şimdiden özür dileyerek hafızayı konuşturalım: Mete Caddesi'ndeki revir tarafından sağa doğru ilerliyoruz. Kabataş Liseliler ve Dersim'deki barajlara direnenlerin toplandığı çadırların arasından Divan Oteli istikametinde, solda büyükçe bir alana Çarşı yerleşmiş. Ardından Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi'nin standı ve vegan hareketin çadırı geliyor. Köşeden sağa kıvrılıyor. Tarla Taban Grubu'nun öncülüğünde kotarılan bostan çıkıyor karşımıza. Nükleer Karşıtı Platform'un, İSMMO'nun (İstanbul Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası), Çocuk Gezim Atölyesi'nin ve genişçe bir çadıra yerleşen Dershane'nin önünden geçiyoruz. Üniversite sınavına hazırlananların mekânı bu çadır. Cumhuriyet Caddesi'ne paralel meydan istikametinde ilerlerken Kütüphane'ye varana kadar, Hotel Rwanda'dan açık kürsüye, satranç kulübüne kadar gözümüze ilişen bütün mekânlar bacaklarımızı şevk açılıyor. Kütüphane'nin hemen yanına, genişçe bir alana TGB (Türkiye Gençlik Birliği) konuşlanmış. Kütüphane deyince bir parantez açalım: İrtibatta olduğumuz Öfkeliiler hareketinden arka-

daşlar hayretler içinde soruyor: "Biz aylarca alanları işgal ettik, ama Taksim'deki gibi müşterek mekânlar tesis edemedik. Nasıl yaptınız?" Kuşkusuz "bu tarihi serbestçe kendi seçtiğimiz parçaları bir araya getirerek değil, geçmişten devreden verili koşullarda" nasıl yaptığımızı daha sonra idrak edeceğiz. Ama Öfkeliiler hareketinden arkadaşların sevinçli hayretinin bize güç kattığı kesin.

Kütüphane'nin ötesi, küçük bir ram-payla ulaşılan ortadaki geniş havuz meydanı; burası artık Pınar Selek Meydanı diye anılıyor. Havuzun Taksim'e bakan sol kısmında Dayanışma'nın büyük sahnesi yer alıyor. Meydanın etrafında DSİP, ÖDP, İşçi Mücadelesi Derneği, EMEP, Çocuk Kütüphanesi, Feminist Kolektif ve Lambda-LGBT konuşlanmış. Lambda-LGBT hareketinin konumu dikkat çekici: Pınar Selek Meydanı'nı diklemesine kesen Hrant Dink Caddesi'nin ağırlık merkezine yerleşerek sanki iktidarın tüm yaftalama ve karalama çabalarına (çevreci, aşırı, illegal, ulusalcı, CHP'ci, darbeci vs.) queer bir muvazeneyle karşılık veriyor, "biz sizin tanımayacağınız kadar yeni bir demokrasinin sözcüleriyiz" diyorlar. Havuzun

TARİHE KRONOLOJİ

27 Mayıs Pazartesi • Gece 22'de iş makinelerinin Divan Otel'i'nin karşısından Gezi Parkı'na girmesi, beş ağacı sökmesi üzerine toplanan insanlar yıkımı durdurdu, gece nöbetine karar verildi.

28 Mayıs Salı • Öğle saatlerinde yıkım ekibi yeniden geldi. Polis biber gazıyla ilk saldırısını yaptı, kitlelerin infialine sebep olan "kırmızılı kadın" fotoğrafı da bugün çekildi. BDP milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in iş makinelerinin önüne geçip ruhsat sorması üzerine yıkım durdu. Sendikalar, odalar ve milletvekilleri destek ziyaretinde bulundu.

29 Mayıs Çarşamba • Adı Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından Yavuz Sultan Selim olarak açıklanan üçüncü köprü'nün temel atma töreninde Başbakan Erdoğan Gezi Parkı için "ne ya-

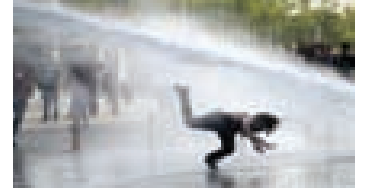
parsanız yapın, biz kararı verdik" dedi, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu parkı ziyaret etti. Gezi Parkı'na çadırlar yeniden kuruldu, yıkılan ağaçların yerine fideler dikildi.

30 Mayıs Perşembe • Saat 5'te, sabah ezanının hemen ardından polis uyuyan insanlara biber gazlarıyla saldırdı, eylemcilerin çadırları yakıldı, üç ağaç daha söküldü, yıkımı öğle saatlerinde yeniden Sırrı Süreyya Önder durdurdu. Tekmelenen Hazar Tunca hastaneye kaldırıldı. Akşam saatlerinde Gezi Parkı'nı on binler doldurdu, halk parkı bir şenlik alanına dönüştürerek direnişi sahiplendi.

31 Mayıs Cuma • Kalabalığa rağmen sabah 5'te daha yoğun bir saldırı yapıldı, park polis tarafından tamamen işgal edildi. Saat 13'te Taksim Mey-

danı'nda DİSK açıklamasını oturma eylemi yaparak izleyen kitleye vahşice saldırıldı, Sırrı Süreyya Önder gaz bombasıyla hedef alındı. Polisin anlamsız şiddetinin dozu Taksim'de ve İstiklal Caddesi'nin çevre sokaklarında artarken, bölgeye gelenlerin sayısı azalmıyor, artıyordu. Ankara'dan İzmir'e, Konya'dan Zonguldak'a uzanan destek gösterileri de şiddetle karşılaştı. İstanbul 6. İdare Mahkemesi, Toplu Kışlası projesi için yürütmeyi durdurma kararı verirken Erdoğan, "polis orada bugün de var, yarın da olacak" dedi, AKM'yi de yıkacaklarını ekleyerek el yükseltirken Topçu Kışlası için "şehir müzesi de olabilir" diyerek AVM ısrarında geri adım attı. Taksim'de gün boyu süren polis terörü sonucu yaralanan yüzlerce insan arasında durumu halen kritik olan Lavna Allani de vardı. Akşam saatlerinde NTV binasının önünde protesto eylemi yapıldı. Artık tüm Türkiye ayaktaydı. İstanbul'da ulaşım hakkı engellenen Kadıköylüler dahil tüm ilçeler, artık bir savaş alanını andıran, tamamen gaz bulutu altında kalan Taksim'e yürüyordu. Geceyarısı İstanbul'un bazı semtlerinde evlerden tencere tava sesleri yükselmeye başlarken, Çarşı'nın çağrısı üzerine bütün futbol taraftar grupları biraraya geliyordu.

1 Haziran Cumartesi • Taksim civarındaki çatışmalar hiç durmadan devam etti, meydan çevresinde, İstiklal, Tarlabası, Harbiye, Gümüşsuyu istikametlerinde sabaha kadar on binlerce insan yoğun gaz saldırısı altında di-rendi. Sabahın ilk saatlerinden itibaren barikatların arkası kalabalıklaştıkça CHP'nin Kadıköy mitingi iptal edildi. Eylemler artık neredeyse bütün şehirlere yayılmış, Ankara, İzmir, Adana gibi şehirlerde saldırılar yoğunlaşmışken, Taksim Meydanı'na açılan caddeler yeniden doldu. Gezi Parkı'na 15:40'ta girilmesinin ardından meydana saldırısını sürdüren polis araçlarını, alet-edevatını bırakarak Taksim'i terketti. Sokakları dolduran on binlerce

yanından Cumhuriyet Caddesi'ne doğru devam eden yolda, parkın tek paralı mekânı Gezi Cafe, onun önündeyse Genç Umur, Kolektif ve Halkevleri...

Meydana yaklaştıkça SYKP (Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi), TMMOB, HDK'nin (Halkların Demokratik Kongresi) arkasında, meydana bakan sağ köşede BDP'nin çadırı. Bir dostumuzun tespiti kulaklarımızda çınlıyor: "Bak-sana, hewaller yine vadiye yerleşmiş." BDP çadırının yanındaki derin inşaat çukurunu kastediyor. Hani 1 Mayıs'ta Taksim'de kutlanmasının yasaklanmasına gerekçe olarak öne sürülen, ama Taksim'in kamulaştırılmasından beri tek bir kişinin burnunun kanamasına bile neden olmayan o derin yarık. BDP'nin solundan meydana açılan merdivenlere, kamulaştırılmış eski polis merkezine yöneliyoruz: Geride Dev-Lis, merdiven başında Devrimci Anarşist Faaliyet ve Anti-kapitalist Müslümanlar kolkola. Merdivenlerin hemen altında, meydana ise BDSP (Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu), Kaldıraç, Mücadele Birliği, ESF, TÖPG (Toplumsal Özgürlük Parti Girişimi), Genç-Sen yan yana.

Seher vakti yürüyüşlerinde dikkat ettiğimiz bir nokta var. Her sabah, Öcalan'ın resimleriyle donatılmış, önünde "Ne Kemalist ne de AKP'ci faşizme geçit var" pankartının yer aldığı BDP çadırındaki arkadaşlara bir tasallutla karşılaşıp karşılaştıklarını soruyoruz. Sol örgütler tarafından ihtimamla sarmalanmış izlenimi veren uçurumun kenarındaki çadıra konuşulan arkadaşlar, senelerin mücadele deneyimiyle tek tük olayları kaale almadıklarını dile getiriyor. Ger-

çekten de, bir-iki kere şahit olduğumuz üzere, TGB tarafından münferit kargaşa meraklıları arada bir ses yükseltiyor, ancak "Gezi'nin çevreci güruhu" olayların büyümesine izin vermiyor. Taksim'in kamulaştırılmasının sekizinci günü, başbakanın giderek yükselen tehditkâr tavırına karşı yapılan ve yüz binlerin katıldığı Dayanışma mitinginde BDP'ye yönelen küçük bir TGB'li grup, başta ÖDP ve Halkevleri olmak üzere sol tarafından kolaylıkla ekarte edildi. Sahneden yapı-

Toplantılardan birindeki şu tartışma ne yabana atılır ne de naif: "Bu ayaklanmaya Taksim Komünü diyelim mi?" Elbette kimse Paris Komünü'yle bir tutmuyor bu direnişi. Daha çok "Gülüştün ve Unutuşun Kitabı"ndaki kahramanın sözlerine tanık oluyoruz. Solun sindirilmiş hafızası haklı bir cüret kazanıyor.

lan Kürtçe ve Türkçe "biji biratiya gelan" (yaşasın halkların kardeşliği) sloganıyla iş tatlıya bağlandı.

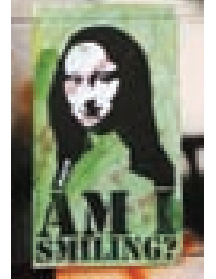
Meydandan Mete Caddesi boyunca geriye, başladığımız yere yürürken Öğrenci Dayanışması, Sine-Sen, EHP

(Emekçi Hareket Partisi), Sen-Der, Kent Hareketleri ve Fenerbahçeli taraftar gruplarına uğruyoruz. Müsterekler çadırına vardığımızda artık gün ağarmış. Çapulcu Kafe çay servisine başlamış. İhlamur ve çınar ağaçlarının dalları arasından süzülen ışınlar çadırları ısıtıyor.

RUH ZENGİNLEŞMESİ

Parkın müsterekleştirilmesinin ardından, geceyarısı civarı barikatları do-laşmak ve yardım götürmek, nöbet devralmak da eylemcilerin âdeti oldu. Gümüşsuyu'ndan stada, oradan yukarı, çatal şeklinde iki yoldan Taşkışla'ya uzanan en yoğun barikat alanını düzenli olarak do-laşıyoruz. Gümüşsuyu Caddesi'nden aşağı inerken barikatları saymaya başlıyoruz, ama askerî hastaneyi geçerken saymayı unuttuğumuzu fark ediyoruz. 10, 11? George Orwell "Katalonya'ya Selâm" da, 1936'da gazeteci olarak geldiği Barcelona'da nasıl da doğallıkla milis kuvvetlerine katıldığını anlatır. Şaşkınlığı ilk günlerden başlar. Kolektifleşmiş taksiler, "sizli bizli" konuşulduğunda kızan berberler, "bir sigara istediğinizde, bütün paketi vermek için ısrar edenler", "daha derinlere inen, gerçek bir ruh zenginleşmesine" işaret ederler. Taksim'de gördüğümüz manzaraların bu satırları hatırlatması boşuna değil. Burada da sizli bizli konuşanlar uyarılıyor, kadın pedinden gaz maskesine, kedi mamasından tıbbi yardıma, dünyadan çıg gibi akan destek mümkün olduğunca kolektif kullanılıyor. Barikatlar ise Orwell'gillerin doğallıkla katıldığı bir alana işaret ediyor.

Gümüşsuyu'ndan Dolmabahçe stadi-na inen barikatlar, özellikle ilk kez zi-

Dolmabahçe Camii imamına ne oldu? #cevapver

Opera neden birden popüler oldu? Barok tarzı tavsiye eden kim? #cevapver

Emek sineması ile ilgili yargı kararına neden uyulmadı? #cevapver

Başörtüsü sorunu 10 yıldır neden çözülmedi? #cevapver

Hrant Dink cinayeti kanıtlarını karartan kim? #cevapver

Neden siyasi partiler yasasını değiştirip parti içi ön seçim yapmıyor-sunuz? #cevapver

Tekerlekli sandalye kul-lanan bir insan tazyikli su sıkacak vicdana sahip kaç kişi yaşıyor-dur dün-yada? Yedi? Sekiz? #cevapver

► insan Gezi Parkı, Taksim ve İstiklal Caddesi'nin devletsiz günlerini kutlamaya niyetlenirken Beşiktaş'taki saldırılar görülmemiş boyutlara ulaştı, biber gazının niteliği değiştirildi.

2 Haziran Pazar • Eylemcileri vandallıkla suçlayan Habertürk'ün ikinci bölümünün ardından Fatih Altaylı'nın Teke Tek programına katılan Erdoğan, "İçki içen herkes alkoliktir" gibi laflarıyla, Kadıköy vapurundaki gençlerin ahlâksızlığından baş belası Twitter'a kadar uzanan filtresiz, prompter'sız düşünce-

leriyle gerginliği iyice yükseltti, "çapulcu" sözünü literatüre kattı.. Gezi'de kitlesel sabah temizliğinin ardından örgütlenme, koordinasyon, mutfak, iskan çalışmaları sürerken başta Beşiktaş olmak üzere İstanbul'un çeşitli ilçelerinden, Türkiye'nin pek çok başka şehrinde çatışma haberleri gelmeye devam etti. Hedef gözetilerek atılan plastik mermiler insanların gözünü çikarmaya başladı. Ümraniye'de Mehmet Ayvataş, bir taksinin kalabalığının arasına dalması sonucu öldü. Erdoğan, "evinde tuttuğumuz yüzde 50 var" diyerek dört günlük Kuzey Afrika ziyaretine başladı.

3 Haziran Pazartesi • Borsa güne yüzde 7'lik düşüşle başladı. Beşiktaş'ta çatışmalar devam etti, Ankara'da mücadele sertleşti, yüzlerce gözaltı oldu, İzmir'de sivil görünümüne şahıslar çivili sopalarla polislerin yanında saf tuttu. Hattay'ın Armutlu ilçesinde 22 yaşındaki Abdullah Cömert, polis müdahalesi esnasında aldığı darbe sonucu hayatını yitirdi. Abdullah Gül "Demokrasi dasece sandık değildir" derken Erdoğan "Demokrasi sandıktan geçer" diye Fas'tan laf yetiştirdi. NTV önündeki protestocuların sayısı binleri buldu. Çarşıcılar POMA'yı icat ederken AKM'ye "Boyun eğme" pankartı açıldı, Dolmabahçe Camii geçici revir haline getirildi.

4 Haziran Salı • Beşiktaş ve Gazi Mahallesi'nde, Ankara'da, Dersim'de, İzmir'de çatışmalar arttı. Ankara'da polisler kask numaralarını sildi, İzmir'de 38 kişi attıkları tweet'ler gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Tansiyon düşürme görevi Bülent Arınç'a kaldı. KESK yarım günlük iş bırakma eylemi yaptı. Polis Abdullah Cömert'in cenazesine saldırdı.

5 Haziran Çarşamba • KESK, DİSK, TTB ve TMMOB bir günlük grev ilan etti, tüm ülkede insanlar sokağa çıktı. Ankara'da grevcilere saldırılırken, Rize'de eylemcilere linç girişiminde bulunuldu. Gezi Parkı'na yönelik Miraç Kandili dolayısıyla başlayan propaganda itinaıyla def edildi. Adana'da komiser Mustafa Sarı eylemcileri kovalarken düşerek öldü. Taksim Dayanışması taleplerini Arınç'a iletti.

6 Haziran Perşembe • Fethullah Gülen eylemcileri "çerik çürük hale gelmiş, enkaz halinde bir nesil" olarak tarif etti, yeni neslin beyinlerine, nöronlarına girmek gerektiğini söyledi. Yurda dönüşü beklenen Erdoğan, Tunus'ta kışla ısrarını sürdürdü.

7 Haziran Cuma • Erdoğan'ı havaalanında "Yol ver geçelim, Taksim'i ezelim" diyen bir kitle karşıladı, Erdoğan olaylardan "faiz lobisi"ni sorumlu

tuttu. İktidar destekçisi yedi gazete aynı manşetle yayınlandı. Abdullah Öcalan, BDP'li milletvekilleri aracılığıyla "Gezi direnişini selâmladığını" açıkladı. Parkta Gezi Bostanı kuruldu, Anti-kapitalist Müslümanlar Cuma namazını parkta kıldı.

8 Haziran Cumartesi • Beşiktaş, Fenerbahçe ve Galatasaray taraftar gruplarının çağrısıyla Taksim Meydanı en kalabalık günlerinden birini yaşadı. Cumartesi Anneleri Gezi'ye selâm yolladı. Parkın gazetesi Gezi Postası ve Gezi Radyo yayın hayatına başladı.

9 Haziran Pazar • Gezi Parkı'na kalabalıkların akını sürdü, Taksim Dayanış-

Lobna Allami'yi kim vurdu? #cevapver

Polisleri 60 saate varan sürelerde çalıştırmaz insan haklarına uygun mu? #cevapver

Vicdani retçilere neden eziyet ediyor, onları neden defalarca cezalandırıyorsunuz? Neden bu hakkı kabul etmiyor-sunuz? #cevapver

Bu ülkede kamu malı neden insan hayatından önemli? #cevapver

Kadrolaşacağım diye sakat çocuğu olan ana babaları bile şehirden şehire sürüyorsunuz. Bu mudur sosyal devlet? #cevapver

Bir soru da Raymond Carver'dan: "Lütfen, sessiz olur musun, lütfen?" #cevapver

yaret edenlerin bir güvercin tedirginliği duymasına neden oluyor. Aşağı indikçe, karanlıkla beraber sivil polis tehdidi artıyor. Barikatlarda, özellikle örgütlü soldan gelmeyen gençlerin nasıl son anda tutuklanmaktan kurtulduğu anlatılıyor. Bu tedirginlik içinde stadın oradan dönüp Taşkışla'ya doğru çıkarken yine bir düzine kadar barikat bizi karşılıyor. Burada, yaşları 16'ya kadar inen kızlı erkekli gençler kimi zaman 60-70 saat nöbet tutuyor.

Taksim mıntıkasının "devletsizleştirilmesi"ni müteakip ilk üç günde örgütlenme açısından büyük bir kaos yaşandı. Kendiliğinden örgütlenen temizlik faaliyetleri dışında, Taksim Dayanışması'nın hemen refleks gösteremediği pek çok mesele birikti. Feministlerin haklı olarak isyan ettiği maço dil, özellikle AKM'de bir eylemcinin düşerek yaralanmasıyla sonuçlanan denetimsizlik, malzeme dağıtımında ihtiyaç önceliklerinin tam örgütlenemeyişi, irili ufaklı yangınlara müdahale mekanizmasının yerleşmemesi, siyasi örgütlenme geçmişi olmayan kitlenin eğlence havasına fazlaca bürünmesi ilk akla gelen sorunlardı. Zamanla gerek Dayanışma'nın, gerekse örgüt ve bireylerin çabalarıyla bu sorunların önü alındı.

Taksim'in ele geçirilişinin beşinci gününden itibaren otonom üniversite forumlarından geri dönüşüm atölyelerine, zorunlu askerlik sırasındaki hak ihlallerinden devrimci tiyatro atölyelerine, sayısız faaliyetle "proaktif" bir örgütlenmeye geçildi. Demokratik Gezi Forumu filizlerini vermeye başladı.

Örgütlenmenin sancılarının çekil-

FOTOĞRAF: NAZİM SERHAT FIRAT

1 Haziran, 16.00 suları: Parka ilk giriş...

diği ilk günlerde, özellikle siyasi hareketlerden gelmeyen genç barikatçılarla "yukarıdaki" Gezi Parkı hayatı arasında bir gerilim de ortaya çıktı. Geceyarısı Taşkışla'nın altındaki "Harikat 2" barikatından iki gençle konuşuyoruz. "Yukarıda yoga yapıyorlarmış abi" diyor biri. Bir diğeri "biz bir halk hareketiyiz, bu flamların ne işi var burada" diyor. Bir diğeri "biz burada örgüt istemiyoruz, kimseden emir almak istemiyoruz" diye ekliyor. 17 yaşında, ilk defa barikat tecrübesi yaşıyorlar; zihinlerini meşgul eden çok soru var. Ancak, şunu da fark ediyoruz: Mete Caddesi tarafındaki revirde konuşlanan birkaç "Kemalist abi", ilk günlerin hercümecinden de faydalanarak "Dayanışma'nın tahakkümüne

karşı" yeni bir "halk hareketi" yaratmaya çalışıyormuş. "Siyasetlerden muaf", sadece Türk bayrağıyla sembolize edilmesini murad ettikleri bu hareketin ham hayal olduğu tez zamanda anlaşılıyor. Revirdeki abilerin "revire Türk bayraklarıyla gelin" çağrısı kulaklarda ekşi bir yankı bıraksa da, barikatlarla park arasındaki suni ayrım barikatları gezen örgütlerce yavaş yavaş ortadan kaldırılıyor. Bu suni ayrım da kuşkusuz Dayanışma'nın günlük toplantılarında "barikatların kaldırılıp kaldırılmaması"nın çok tartışılmasının, Meclis ile koordinasyon arasındaki iletişimsizliğin rolü de mevcut. Ancak, zamanla Dayanışma bu kararı tek başına veremeyeceğinin farkına varıyor.

ma'nın mitinginde talepler tekrarlandı, ölenler anıldı. Her gün konuşmayı alışkanlık edinen Erdoğan, Mersin'e giderken altı ayrı yerde mikrofonu eline aldı.

10 Haziran Pazartesi • Ankara'da 26 yaşındaki Ethem Sarısülük'ün polis kurşunuyla yaralandığı kesinleşti. Yeni Şafak, "Mi Minör" adlı oyun nedeniyle Mehmet Ali Alabora'yı hedef gösterdi. Gül, alkol düzenlemesini onayladı.

11 Haziran Salı • Polis sabahın erken saatlerinde barikatları temizleyerek, gaz bombaları eşliğinde Taksim Meydanı'na girdi, Erdoğan'ın

"paçavra" olarak nitelediği pankart ve flamalar AKM ve anıt üzerinden temizledi, AKM'nin üzerine iki devasa Türk bayrağı ve bir Atatürk resmi asıldı. Meydanda yaşanan çatışmaların ardından polis SDP binasını bastı, 59 kişiyi gözaltına aldı. Vali Mutlu'nun aksi yönde açıklamalarına rağmen polis Gezi Parkı'na girdi, gaz bombaları parktan eksik olmadı. Yaşanları protesto etmek için Çağlayan Adliyesi'nde toplanan 75 avukat gözaltına alındı.

12 Haziran Çarşamba • CNN, BBC gibi dünya kanallarında Gezi Parkı'na saatler ayrıldı. Çağlayan Adliyesi'nde binlerce avukat toplandı. AKP sözcüsü Hüseyin Çelik Gezi için referanduma gidilebileceğini açıkladı. Erdoğan, Gezi'yle ilgili olarak Necati Şaşmaz, Hülya Avşar gibi ilgisiz insanlarla görüşmeye başladı.

13 Haziran Perşembe • Avrupa Parlamentosu'nda Gezi Parkı tasarısı kabul edildi, AKP hükümeti uyarıldı. Valinin "çocuklarınızı alın, can güvenliklerini sağlayamam" tehdidi üzerine anneler Gezi Parkı'nda güvenlik zinciri oluşturdu. Direnişin başından beri yayın yapan Hayat TV kapatılmak istendi.

14 Haziran Cuma • İstanbul Valisi Mutlu kimi direnişçi gençlerle Twit-

ter'dan duyurduğu toplantıyı yaparken, 00:45'te Erdoğan Taksim Dayanışması'yla toplantıya girdi. Sonradan "aşırı sendikacı" diye niteleyeceği DİSK Genel Sekreteri Arzu Çerkezoğlu'na sinirlenerek masayı terkettiği ortaya çıktı. BBC, NTV'yle ortaklığını askıya aldı. İki gün önce beyin ölüm gerçekleşen Ethem Sarısülük hayatını yitirdi.

15 Haziran Cumartesi • Erdoğan, Ankara - Sincan'da düzenlenen ve düzmece MHP bayrakları sallanan Millî İradeye Saygı mitinglerinin ilkinde "Yarın İstanbul'da mitingimiz var, Taksim Meydanı boşaldı boşaldı, yoksa güvenlik güçleri boşaltmasını bilir" diyerek tehditler savurdu. Erdoğan'ın sözünden 24 saat müdahale olmayacağını anlayan insanlar Gezi'yi kadın erkek, genç yaşlı doldurmayı sürdürdü. Erdoğan'la toplantı notlarını bileşenlerine ve kitleye aktaran Taksim Dayanışması, forumlardan çıkacak ortak kararı beklemeye koyuldu. Tek bir Dayanışma çadırında uzlaşılabilecekti ki, AKM önünden yapılan uyarıların ardından 20:50'de, cumartesi gecesi-nin yoğunluğunda, kitle hazırlıksızken polislin korkunç saldırısı başladı. Gaz bombalarını savurarak ilerleyen polis önüne çıkan her şeyi parçalayarak kitleyi Harbiye tarafına sürdü. Olayların

başından beri yaralıları kapısını açan Divan Oteli başta olmak üzere revirlere ve kapalı alanlara gaz atıldı, doktorlar kelepçelenerek gözaltına alındı. Olaylara Jandarma da müdahil olurken, eli sopalı ve satırlı, sürekli tekbir getiren bir grup polis nezaretinde Beyoğlu'nu bastı.

16 Haziran Pazar • Taksim civarında, Nişantaşı ve Beşiktaş'ta, İstanbul'un başka yerlerinde direnişler sürer, kalabalıklar toplanmaya çalışırken, polislin yöntemleri ve biber gazlarının içeriği sürekli sertleşirken, AKP'nin ikinci İstanbul mitingi Kazlıçeşme'de düzen-

lendi. Türk Tabipleri Birliği'nin açıklamasına göre, olayların başından bu yana dört kişi hayatını kaybetti, revir ve hastanelere 59'u ağır olmak üzere 7822 yaralı başvuru, 100 kişi kafa travması uğradı, 11 kişi gözünü kaybetti, bir kişinin dalağı alındı. Altı kişinin hayatı tehlikesi sürüyor.

"TAKSİM KOMÜNÜ"

Çoğunlukla geceyarısından sonra başlayan barikat ziyaretleri, mevzilere malzeme tedariki ve nöbet değişiminden birkaç saat önce eylemciler Beyoğlu'nun ara sokaklarına yayılıyor. Gece henüz yeni başlamış. Bazı eylemciler iki haftadır park ve barikatlar civarında günde iki saat uykuyla mücadeleye devam ettiği için, devletin çekildiği Beyoğlu'na açılmak onlar için ne olup bittiği hakkında bilgilendirme ve soluklanma fırsatı. Devletsiz Beyoğlu'nda salınmak, zaman ve mekân duygusunu hizaya sokmak için keyifli bir vesile.

Akşamın karanlığı bastırırken Beyoğlu'na girmek, en azından biz gazeteciler açısından ister istemez devrimsel süreç-

lerin eşsiz yazarı gazeteci Ryszard Kapuscinski'yi akla getiriyor. Etiyopya diktatörü Haile Selassie'nin ya da İran şahı Rıza Pehlevi'nin iktidarlarının sonlanışını adım adım anlatan Kapuscinski'nin gözünden, Erdoğan'ın iki hafta içinde tüm dünya nezdinde nasıl da "makûl muhafazakâr demokrattan" Carl Schmitt'in "istisnaıyla tahakküme karar veren despotik yasa koyucusuna" geçişini okumayı isterdik elbette. Ama yalnız o kadar da değil; yaşasaydı Kapuscinski devletten azade Taksim muntkasını nasıl anlatırdı? Neler onu heyecanlandırırdı? Biz, yani "sol", nasıl umut mekânları yaratıyoruz?

Taksim'in kamulaştırılması sonrasında, meydana ve parka gelip giden herkes uzun zamandır vücutlarını sıkı dar bir gömlekten kurtulup ferahlamışçasına yeni bir insana dönüşmüş gibi. Toplumsal örgütler, meslek birlikleri, konaklama listesine ismini yazdıran yüzlerce Beyoğlu sakini mekânlarını, evlerini eylemcilerle paylaşıyor. Uzun zamandır solun toplaşma mekânlarından olan Süslü Saksı, Bekâr, Mis gibi sokaklar, Beyoğlu Koruma Planı'nın turizm ve kültür endüstrileri yoluyla gerçekleştirmeyi hedeflediği yeni metalaştırma dalgasıyla alay edercesine hararetili müşterekleştirme tartışmalarına ve faaliyetlerine sahne oluyor. Dahası, yeni umut mekânları pıtrak gibi çoğalıyor. Bekâr Sokak'taki boş bir alan park ve tarlaya çevriliyor. "Mücadelesi henüz yeni başlayan" Emek Sineması'nın yıkılan arazisi tekrar kamulaştırılıyor; Tünel'e yakın, İtalyan Konsolosluğu'nun arkasındaki boş bir bina da kamulaştırılarak evsizler ve eylemcilerle beraber değerlendiriliyor. Orhan Veli'nin

selamıyla: "Şimdi evime girsem bile / Biraz sonra çıkabilirim / Mademki bu esvaplarla ayakkaplar benim / Ve mademki sokaklar kimsenin değil..."

Her gece yeniden yeşeren "devletin şiddet kullanma tekelinden" azade Beyoğlu'nda, sabahları güçlerini yeniden toplayanlar Dayanışma'nın TMMOB'daki toplantısına intikal ediyor. Bu meclis toplantılarından birindeki şu tartışma ne yabana atılır ne de naif: "Bu ayaklanmaya Taksim Komünü diyelim mi?" Elbette kimse ciddi bir kılığa maruz kalmış, kendi silahlı milis kuvvetini hayata geçirmiş ve solun en hararetili tartışmalarının zemini olmuş Paris Komünü'yle bir tutmuyor bu direnişi. Burada daha çok Milan Kundera'nın "Gülüştün ve Unutuşun Kitabı"nda kahramanın ağzından söylediği "İktidara karşı savaş, unutmaya karşı savaştır" sözlerinin yeşerdiğine tanık oluyoruz. Solun sindirilmiş müsterek hafızası haklı bir cüret kazanıyor. Bavyera Cumhuriyeti'nin kısa ama etkili hatırasına gönderme yapan, Taksim için malzeme toplayan Marsilyalı yoldaşların mail'i geliyor: "Taksim Cumhuriyeti'ne selâm olsun."

Dayanışma toplantısından çıkıp nöbeti devrederek Karaköy'den karşıya geçmek üzere meydana iskeleye yürüyoruz. Yolda tek bir devlet görevlisi yok. Herkes herkesten mesul, herkes herkese madun. Uzun zamandır devlet - sivil toplum karşıtlığına sırtını yaslamış Birinci Cumhuriyet - İkinci Cumhuriyet tartışması dudaklarımızda tebessüme neden oluyor. Çünkü biliyoruz, demokratik cumhuriyetin ilk on gününü yaşadık.

ULUS ATAYURT

Camide içki içilip grup seks yapıldığına dair görüntüler nerede? #cevapver

Engelliler için yol, kaldırım yapmak yerine ağaç kesmek, AVM açmakla meşgul olduğunuz göre, sizin % 50'de engelli yurttaşın da mı yeri yok? #cevapver

Taksim'e Topçu Kışlası neden gerekli, insanları öldürecek kadar hem de? #cevapver

Yeşil kart, gss, sağlık ocağı, asm, reform, hekimlere suç duyurusu derken biz, hepimiz yeterli sağlık hizmetini ne zaman alabileceğiz? #cevapver

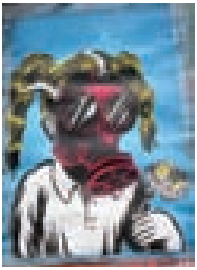

SOSYAL HAKLAR DERNEĞİ ÜYESİ CAN ATALAY

Hukuksuzluğa karşı yurttaş hareketi

En başa saralım: Bu hareket nasıl başladı? Gezi Direnişi'nin ibret dolu bir evveliyatı var; Sulukule direnişi var, yoksul halk kesimlerinin yerlerinden edildiği Tarlabaşı, Gülsuyu, Fener-Balat direnişleri var. AKP iktidarının "kentsel dönüşüm" adı altında yürüttüğü büyük rant vurgununun karşısına dikilen "üç beş çapulcu" belki Tarlabaşı'nın ve Emek Sineması'nın yıkılmasını engelleyemedi, ama yüz binleri Taksim'e çıkarmayı başardı. "Direne direne kazanacağız" sloganını hayata geçirenlerden Can Atalay'a bağlanıyoruz...

Oksijene bu düşmanlık neden? Darwinist bir element mi ki? #cevapver

Birbirine parayla bağlanan onca insanın karşısında duran kardeşlikle bağlanmış kalabalık ödünüzü kopartıyor değil mi? #cevapver

Yaz geliyor, yine ormanlar yanmaya başlayacak. Bu ormanlar kendi kendine mi yanıyor? #cevapver

Hipokrat yemini nedir? #cevapver

Uludere'de "bombalayın" emrini kim verdi? #cevapver

17 milyonluk şehrin kullandığı iskeleyi 100 odalı otele satmak bir an bile mantıksız gelmedi mi? #cevapver

Sigaramıza neden karışıyorsunuz? "Sağlık" balonunu yer miyiz sanıyorsunuz? #cevapver

İçkime neden karışıyorsunuz? #cevapver

Gezi Parkı meselesi bu aşamaya nasıl evrildi?

Can Atalay: Bu mesele bütün bölgeyi dönüştürmeye yönelik 2009 tarihli 1/5000 ölçekli Beyoğlu nazım imar planıyla başladı. İstanbul'un bütünündeki kentsel dönüşüm uygulamalarında, yani Sulukule'de, Tarlabaşı, Gülsuyu, Fener-Balat'ta yaşananların bir başka biçimi de Beyoğlu'nda yaşandı. 2011'de, Taksim Meydanı ile ilgili Mete Caddesi-Gümsuyu aksı, Tarlabaşı-Cumhuriyet Caddesi aksı ve Sıraselviler Caddesi girişinde trafiği yeraltına almayı öngören yeni bir imar planı geldi. Bu planda öngörülen bir başka şey de, Gezi Parkı'nın ortasındaki bir yapılaşmaydı. Bu bölgenin dönüştürülmesiyle ilgili ilk adım Tarlabaşı'dır. Bedrettin mahallesiyle ilgili hazırlık biliniyor, Galataport ve Perşembe Pazarı biliniyor; bu liste böyle devam eder. Olan bitene yönelik ilk önemli adımlardan biri, Mimarlar Odası'ndan Mücella Yapıcı'nın inisiyatifyle, Mimarlar ve Şehir Plancıları Odası'nın çağrısıyla bir yapılan toplantıydı. Bu toplantıda yayınlanan bir deklarasyon metniyle talepler dile getirildi ve Taksim Dayanışması kuruldu. Burada, başta Mücella Yapıcı, şehir plancısı Akif Burak Atlar, Derya Karadağ, Peyzaj Mimarlar Odası'ndan Başak Özer'i isim isim anmak istiyorum; turnaklarıyla kazıyarak bir buçuk yılda mücadeleyi bir yere kadar getirdiler. Sol kesim o ana kadar bu işi pek de önemsemedi. Ancak, bu davaya ilgi gösteren yurttaşlar da oldu, çok çeşitli eylemler yapıldı. Sonra bir anda, kış aylarında Cumhuriyet Caddesi tarafında paravanlar yükseldi. Bu başlı başına bir hukuksuzluktu, Büyükşehir Belediyesi'nin kiracıları hukuk ihlâl edilerek dükkânlarından çıkartıldı. Bir eylem yapılarak esnafların öncülüğünde barikatlar yıkıldı. O eylem sonrasında da nöbet tutulmaya başlandı. Çok yorucu olmasına rağmen nöbetleri bir dolu insan sırtlandı. Nöbetler devam ederken Taksim Dayanışma başka eylemler de yapmaya çalıştı. Gel zaman git zaman, Divan Otelі tarafında, kendi hazırladıkları plan ve projede dahi yer al-

FOTOGRAF: ŞAHAN NUHOĞLU

Bu mücadelenin bir ileri aşamaya taşınması, toplumsal muhalefetin meşruiyeti düzenin meşrebinde aramayıp kendi eyleminde ve fikrinde kurmasıyla mümkün olabilir.

mayan, "biz bunu bir gecede hallederiz" düşüncesiyle başladıkları hukuksuz ağaç yıkımı karşısında insanlar pozisyon aldı ve engel olmaya çalıştı. Salı (28 Mayıs) sabahı tekrar yıkıma gelmeleri üzerine, insanlar yine engel olmaya çalıştı ve sonra film koptu. Ondan sonrası, meleketteki tüm toplumsal kurtuluş taleplerinin Taksim Gezi Parkı'nın arkasına dizilmesinden ibaretti. Bu vesileyle insanlar tüm taleplerini sokaklarda haykırdılar ve hükümet derli toplu bir adım atmazsa, haykırmaya devam da edecekler. Hukuki olarak, belediyenin Divan Otelі tarafında yapmaya çalıştığı faaliyetin hiçbir dayanağı yoktu. İkincisi, cuma

günü (31 Mayıs) ikinci saldırının hemen sonrasında Gezi Parkı'nın yurttaşlara kapatılma çabasının da hiçbir hukuki dayanağı yoktu. Polisler söylemiştim, onlar da bunun farkındaydı. Dolayısıyla, İdare Mahkemesi'nin yürütmeyi durdurma kararı alması önemlidir, fakat ona bile gerek yoktu. Yürütmeyi durdurma kararı meseleyi rahatlatmak için hükümetin arkasına dizilebileceği, başbakanın yargının değil de kendi ağzından çıkmış söz gibi kullanabileceği bir imkândır. Ama başbakan onu da kullanmadı, yargıya fırça attı. Mimarlar ve Şehir Plancıları Odası'nın ve Peyzaj Mimarları Odası'nın açtığı bir dava var, meselenin bütününe ilişkin iptal kararı bekliyor.

İlk itiraz eyleminin bu kadar büyümesini ve yayılmasını nasıl değerlendirdiğiniz?

Burada her görüşten insanın beraber durması çok sevindirici. Hayatta konuşmayacağım siyasetlerle görüşmeler yaptım. Şu ana kadar herkes çok sorumlu davrandı. Buradaki bütün siyasetlerin toplamından çok daha büyük bir durum var. Kitleler kendi eylemleri sırasında öğreniyorlar, bu çok kıymetli. Yepyeni bir kuşak çıktı ortaya. Bu durumun devam edip etmemesi toplumsal muhalefetin alacağı pozisyonla ilgili. Ucuz radikalliklerden uzak durulması önemli. Bu mücadelenin bir ileri aşamaya taşınması, toplumsal muhalefetin meşruiyeti düzenin meşrebinde aramayıp kendi eyleminde ve fikrinde kurmasıyla mümkün olabilir.

Koordinasyonun bundan sonraki adımları ne olacak?

Mesele şu ki, barikatları devrimciler tuttu, insanlar arkalarına yığıldı. Koordinasyon durumu da böyle. Evet, önemli işlevleri var koordinasyonun, ama olayların sadece bir kısmına şekil verebiliyor; yangın çıkmasına engel olabiliyor, insanlar AKM'ye çıkıp tepesinden düşmesini diye çalışıyor. Onun dışında, bir yurttaş hareketi var ortada, insanlar kendileri karar veriyor. Kitleler hakikaten kendi eylemlerinde öğreniyorlar. Solun bu meseleyi ciddi bir şekilde değerlendirmesi lazım.

SÖYLEŞİ: YİĞİT ATILGAN

FOTOĞRAF: MUHSİN AKGÜN

Mehmet Ayvalıtaş, Ethem Sarıgül, Abdullah Cömert nasıl öldü? Bir şeyi 40 kez sorarsan cevap gelir mi? #cevapver

Serhat Köksal'ın kollarını kim kırdı? #cevapver

Polis kask nolarını neden kapattı? #cevapver

bu bebeğin adı ahmet. babası esenyurtta çadırdan yanarak öldüğünde anasının karnındaydı. ahmetin babasını kim öldürdü? #cevapver

Haydarpaşa Garı nasıl yandı? #cevapver

Bizi neden insan yerine koymuyorsunuz? #cevapver

Yaşadığımız kentin dönüşmesini istediğimize kim karar verdi? #cevapver

Vatandaşın bakkala giderken bile "aman kimliği yanıma alayım n'olur n'olmaz" deme korkusu neden? #cevapver

Batı direnişine katılan dostum, kendine #cevapver. Şimdi anladın mı bu medya yüzünden yıllarca "Güneydoğu" konusunda nasıl yanlışladığını? #cevapver

Barok'a olan ilginiz nereden geliyor? #cevapver

İMECE / TOPLUMUN ŞEHİRCİLİK HAREKETİ'NDEN DENİZ ÖZGÜR

Gerçek katarsis

Gezi Parkı'na yönelik saldırılar savunulamayacak boyuta gelince "o ilk eylem başka, masum çevrecileri ayırıyoruz" demeye başladılar. Peki olaylar nasıl gelişmişti, ilk saldırıda kimler Gezi'deydi? Dozerlerin ilk girdiği âna ve sonrasına bakıyoruz...

Gezi Parkı'nda ağaçların sökülmeye başlandığını nasıl haber aldınız ve harekete geçtiniz?

Deniz Özgür: Taksim Dayanışma adlı ağ tipi bir örgütlenmemiz var. Meydana paravanlar kurulduğunda aylarca nöbet tutmuştuk. Meydana, Gezi Parkı'na yönelik bir müdahalede bir araya gelme potansiyelimiz vardı. 27 Mayıs Pazartesi akşamı, 23:30 gibi, Gezi Parkı Derneği'nden bir arkadaşta haber geldi.

Gezi Parkı Derneği de Taksim Dayanışma'nın bir parçası, değil mi?

Evet, bazı davalar ve çeşitli işlerin yürütülmesinde kurumsal bir kimlik gerektiği için oluşturuldu; içindeki birçok kişi Taksim Dayanışma'nın üyesi... Durumu gören arkadaşlar diğerlerine haber veriyor. Kepçenin çalıştığını gören bir arkadaşımız üzerine oturarak kepçeyi durdurmayı başarıyor. Haberi önce ciddiye almadım, zaten hafriyat vardı. Parka bu kadar kolay girebileceklerini aklıma getirmemiştim. "Ağaçlara girdiler" diye tekrar telefon gelince, gecenin bir vakti parka koştuk. Vardığımızda 10-15 kişi vardı. Makine durmuştu. Operatörün ve şantiye sorumlusunun da içinde olduğu bir ekiple tartışılıyordu. Gezi Parkı'nın sınırlarını belirleyen duvarın bir kısmının yıkıldığını, üç-dört ağacın kepçeyle parçalandığını, büyük bir çukurun kazılmış olduğunu gördük. Israrla, "makinelere ça-

lıştırtmayacağız" dedik. Bir-iki saat içinde sayımız 50-60'ı buldu. Operatörle görevliyi ikna etmeye çalışıyoruz. Görevli parkın ne kadar güvenli bir yer olduğunu söylüyor. Biz de ona anlatıyoruz: "Biz yıllardır bu parktayız. Ayrıca, karar verici sen değilsin. Halk sana karşı bir duruş sergiliyorsa, senin işin saygı gösterip çekilmektir." Böylece kepçeyi gönderdik. "Sabah sekizde yeniden geleceğim" dedi. "Seni buraya sokmayız" dedik. Elli kişi toplantı yaptık; o alanı gece tutmaya karar verdik. Evlerden çadır, battaniye, yiyecek, çay taşındı. Gezi Cafe'nin sahibi, orada çalışan arkadaşlar bize alanlarını açtılar, sonuna kadar destek oldular.

İlk gece orada bulunanların hepsi Taksim Dayanışma'nın bileşenleri miydi?

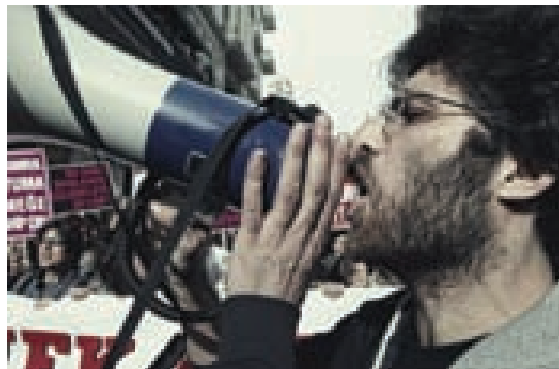
Evet. Genel olarak kent meselesine duyarlılık gösteren, Emek Sineması, kamusal alan eylemlerinde tavır alan insanlardı. Sabaha kadar nöbet tutmamız gerektiğine karar verince bir zaman çizelgesi yaptık. Ben sekiz-on kişiyle ilk kalanlardım. Sabah 7'ye çağrı yaptık. O çağrıya yüksek bir katılım olmadı. 70-80 kadar kişi geldi.

Sabah dozer geri geldi mi? Gelmedi. Biz zaten saat 8'e kadar kanalizasyon taşıla-

ıyla barikat yapıp yolları kapattık, pan-kartlarımızı astık. Alana yerleştik. AKP'nin meydanda, sokakta, Meclis'te, grevde gece operasyonlarına alışkın olduğumuz için, parkı yıkabilir kuşkusıyla tepkimizi en baştan göstermemiz gerektiğine karar verdik. Bu müdahalenin Topçu Kışlası'yla ilgisinin olmadığını biliyorduk. Argümanları da buydu: "Bu, sadece yolla ilgili bir çalışma." Orada çalışanlar Kalyon İnşaat'ın bir alt taşeronunun elemanlarıydı. Biz de şunu söyledik: "Bizi ilgilendiren Topçu Kışlası olup olmaması değil, Yalalaştırma Projesi dediğiniz çalışmadaki hata yüzünden park alanını alıyorsunuz. Bunu kabul etmiyoruz." Yalalaştırma Projesi'nde yayaları unutmış olmaları onların problemi. Bir yıldır "bu projede yayalara yer yok" diyorduk.

Gelelim ikinci güne, 28 Mayıs'a; makinelere gelmedi ve siz kamptasınız...

Öğlen 12'ye doğru, yemek almak için alandan çıkmaya çalışıyorduk, ortada da sivil görünümlü polisler, zabıta görünümlü insanlar, şirketin elemanları vardı... Ardından bir tabur çevik geldi. Parka girdiklerini görünce geri döndük. Çadırların başında beklemeye başladık. Yavaş yavaş geldiler. Başlarındaki kişi "Bu çadırları kaldırmanız lazım. Biz burada sizin güvenliğiniz için varız" dedi ve bize

FOTOĞRAF: ŞAHAN NUHOĞLU

Kabataş'ta başörtülü kadına kim saldırdı? #cevapver

Ceylan'ın fotoğrafındaki bakışları rüyanıza girmiyor mu? #cevapver

Neden keyifli/mutlu/huzurlu olalım istemiyorsunuz? #cevapver

31 Mayıs'ta 13:00'da Taksim Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale emrini kim verdi? #cevapver

Beyoğlu'nda dışardaki masaları neden kaldırdınız? #cevapver

Reyhanlı'da Mobese'leri kim kapattı? #cevapver

Sevag Balıkcı'nın katili kim? #cevapver

Aynaya bakmakta zorlanıyor musunuz? #cevapver

saldırdılar. Çadırlar parçalandı. Yani ilk saldırı öğlen 1'e doğuydu.

Etraftan tepki geldi mi?

Henüz kimse mevzuya uyanmamıştı. O saldırıdan sonra iş makinesinin geldiğini gördük. Oyalama taktiğiyle hemen makineyi çalıştıracaklarının farkındaydık. Dozerin geleceği alana barikat kurmuştuk. Beş-altı arkadaş barikatın arkasında durdu. Dozer çalışmaya başlayınca, polis ikiye bölündü, bir kısmı bizim durduğumuz yere geldi, bir kısmı da aşağı inen gruba

müdahale etti. Siviller ve çevik bir yandan bizi iterken biber gazı sıkmaya da başladılar. Dozeri aşağıda da, yukarıda da durdurduk. İki tarafa da çok sert müdahale ettiler. Bir alan bulup üç-beş kişi dozerin önüne çıktık. Parkın içindeyiz, önümüzde siviller ve çevik. Dozer iki saat boyunca yıkabildiği kadar alanı yıkmaya çalıştı. Kepçeyle o kadar tehlikeli atıyor ki, polislerin kafasına geliyor, onlar için hayatı tehlike oluştu. Sonra su borusunu patlattılar. Yaptıkları vandalizmden başka bir şey değildi. Polisin müdahalesi baştan beri çok sert oldu. O arada polis doğrudan gözüme biber gazı bastı. İptaldim! Gazı insanların doğrudan gözüne sıktılar, tekmelediler. İki arkadaşımız hastaneye kaldırıldı. Verilen mücadele basında "üç-beş ağaç için çevreci kavgası" olarak sunuldu. Böylece hükümet "biz daha çok ağaç dikiyoruz" diyerek meşruiyet yaratabilecekti. **Siz mücadelenizi kent hakkı mücadelesi olarak mı görüyorsunuz?**

Kent hakkı mücadelesinin bir parçası, evet, ama daralttığımızda bir kamusal alan mücadelesi olarak bakıyoruz. Varlığını sürdürdüğün, sana ait bir alana bir irade el koyuyor, kendi sembollerini datıyor. Bu hem yaşam tarzına hem de yaşadığın alana, kamusal alan kullanımına müdahaledir. Kamusal alana müdahaleyle seküler ve sol bir yaşam tarzı da hedef alınıyor; insanlar bir araya gelmesin isteniyor. Hükümetin, Beyoğlu ve Büyükşehir Belediyesi'nin birbiriyle paralellik gösteren uygulamalarının son halkasıydı bu. Meydan gitti. Gezi Parkı sonalandı. Olanlar biraz da bu duruma ilişkin öfkenin göstergesi. Saldırı akşam olsa yüz kişi daha fazla olurduk diye düşünüyorduk, fakat ortaya çıkan kararlılık inanılmazdı. İnsanlar üç saat boyunca gaz yedikleri halde oradan ayrılmadılar. Üzerlerine kepçe, çevik, sivil geliyor, onlar gitmiyor! Vuruyor, çadırını yıkıyor, gözüne biber gazı sıkıyor. Gaz bombası da atılıyor bu arada!

Emek Sineması için mücadele edenler "başka hiçbir sorunla ilgilenmeyen insanlar" olarak gösterilmeye çalışıldı. Geline nokta bu tür yaftaları değiştirir mi sence? Emek Sineması için verdiğimiz mücadele profiterolle, sinemayla, belli bir yaşam tarzıyla çok ilişkilendirildi. Derdimizi anlatamadık. Hâlâ naif bir ilgi var. Bunun kentsel, kamusal mücadele olduğunu insanların gerçekten kavrayabildiğini

henüz düşünmüyorum, çünkü insanların öfkeleri çok farklı noktalardan ortaya çıktı. Yaşam tarzına müdahale, Tayyip Erdoğan'la simgeleşen baskıcı otoriter rejime karşı yükselen öfke, AKP'nin yarattığı polis şiddetine karşı bir tepki söz konusu. Otoriteye karşı mücadeleyle birlikte, o naif algı devam ediyor. Otoriter rejim naif algıya vurdukça mevzu büyüyor. Politik, sistem karşıtı mücadeleyle ilişkilenebilecek bir kent, kamusal alan mücadelesi algısı henüz yerleşmedi.

"Derdimizi tam anlatamadık" desen de, beş-on kişiyle başlayan Emek Sineması eylemleri beş-altı bin kişinin defalarca toplandığı gösterilere dönüştü...

Gezi Parkı meselesi çok başka bir noktaya evrildi. Komün günleri yaşanıyor şu anda, en azından bulunduğumuz bölgede. Onun sarhoşluğu içindeyiz. Ortada inanılmaz bir akış var. Derdimizin ne olduğunu anlatmanın yolu da bu akışı iyi yönlendirmekle, insanlara temas etmekle olabilir. İnsan kendisini iyi anlatamadığı için kötü hissediyor, argümanlarda bir eksiklik mi var diye düşünüyor. Ama bir yandan da mücadelenin bir seyri var. Taksim Meydanı'nın proje alanı olması bahane edilerek 1 Mayıs'a izin verilmedi. 3 Mayıs'tan sonra, tüm Taksim bölgesinde, İstiklal Caddesi'nde eylem yasağı getirildi. Bütün örgütlerin gündemi Taksim yasağıydı. Haziranın ilk haftasına kitlesel bir eylem konmuştu. Onur Yürüyüşü'nü yapacak arkadaşlar da haftalar öncesinden çalışmaya başladılar. Gezi Parkı meselesi patlak vermese bile tüm sol ve

Gezi Parkı'nın girişi tamamen polis karargâhıydı. Arka tarafa da el konmuştu. Pratikte, polis, arabasını bile alamadan orayı terk etmek zorunda kaldı, park halka iade edildi.

toplumsal örgütler haziran ayı itibarıyla buradaki kamusal alanı ele geçirmek için uğraşacaktı. Biz Gezi Parkı için daha kalıcı işler yapmayı düşünürken, öngörmediğimiz bu saldırı oldu. Biz o alana el koyduk. Vurdukça büyüyen bir süreç yaşadık.

28 Mayıs'a dönelim; gaz, buldozer, üç saat direndiniz... Sonra ne oldu?

Şiddeti deşifre eden bir çağrı yaptık. Beklediğimizin çok ötesinde çağrıya icabet eden insan oldu. Çadırlar kurulmaya başlandı, forumlar düzenlendi, medya masası oluştu. Alana yerleştik. O gece parkta kalmaya karar verdik. Sırrı Süreyya da gündüzden geldi. Barikatı yarıp alana giren dozeri durdurduğunu duyduk. O çok iyi moral oldu. Kepçe durdu. Bir gün sonra sabaha karşı ikinci operasyon oldu. Bu sefer sabaha kadar kalan 80-100 kişi vardı. Sabah 5'teki şafak operasyonunu, kamuoyunda bu kadar anlaşılmaz gözükürken mesele üzerine kolluk kuvvetinin sert müdahalesini beklemiyorduk. Aramızda

FOTOĞRAF: ŞAHAN NUHOĞLU

refleks olarak devlete hiçbir şekilde güvenmeyenler vardı, ama beklemiyorduk, hazırlıklı değildik. Alandan sürüldük. Sonra bir araya geldik. Geri döndük. Sırrı Süreyya'nın yine çalışma alanına gittiğini gördük, tekrar durdurmuş makineyi. İşlem bittikten sonra polis çekildi. Geldiğimizde çadırlar yakılmış, arkadaşımız Hazar (Berk Büyüktunca) ağır yaralanmış, ameliyat edilmek üzereydi. Hazar daha önce Emek Sineması'nda da gözaltına alındı, darp edildi. Ondan önce, Taksim Dayanışması eyleminde barikatları yıkar-ken beraber gözaltına alındık. Mimlendik yani. Müdahaleler sırasında öfkeyi de görüyorsunuz. Zarar verme, cezalandırma taktiği uyguladılar. Hazar'ı hastaneye gönderdikten sonra çadırları yeniden kurduk. Üç-dört ağacı göstermelik bırakmışlardı. Akşam yeniden çağrı yaptık. Karadenizli müzisyenler gelip konser verdi ve alanda fidan dikti. Büyük bir kürsü kuruldu. İnanılmaz bir miting kalabalığı oluştu. O akşamın sonunda 1000, 1500 kişi sabahladı. Taksim Dayanışması'ndan arkadaşlarla ekip kurduk. O ekip hem dışarıdaki insanlarla iletişimi, hem alana gelecek lojistiğin, gıdanın, ihtiyaçların listelenmesini, iş üstlenmek isteyenlerin yönlendirilmesini hem de alanın güvenliğini sağladı. İnanılmaz bir dayanışma duygusu, özgüven patlaması yaşandı. Herkes sürekli birbirini kolladı. İkinci gün saldırı beklemiyorduk.

Ama yanılmış oldunuz...

Bir gece öncesinden daha fazla çiviğin geldiğini gördük. Meydanda 10'un üzerinde otobüs, iki-üç TOMA vardı. Polis gelmeden alanı tutmaya çalıştık. Ön barikatta arkadaşlar durdu. Arkadan, Divan

Oteli tarafından da geleceklerini varsayıyorduk. Bu sefer daha kalabalıktık. Divan Oteli tarafından yükseltiden insanların düşmesi ihtimali vardı; tahliye merdiveni çok dardı, zaten çöktü. Önlemimizi iki taraf için de aldık. Saldırı ortadan geldi ve bizi aşağı sürdüler. Çok yoğun gaz bombası atıldılar. Ağaçlara çıkan üç-dört kişiyi gözaltına aldılar. Yine alandan çıkmak durumunda kaldık. Bir grup Kabataş'a, bir grup Harbiye'ye kadar sürüldü. Taşkılla tarafı devam etti. Biz Taksim'i dolandık, geldik. Meydanda gazı da, suyu da yedik. Tekrar toplanıp parka geldik. Açıklama yaptık, yeni insanları davet ettik. O gün parkı çevirmeye başladılar. Gürsel Tekin, Mücella Yapıcı gibi parkta olan kişilere de gaz sıkışmışlar. Biz geldiğimizde işçiler polis barikatlarını çeviriyordu. İşçileri durdurduk. Sonra polis bizi yine sürdü. Bütün parkı bariyerlerle kapatmaya başladılar. Artık park kapanmıştı. Evvelki gün meydana gelen binlerce kişinin profili de değişmişti...

Taksim Dayanışması ve soldan kişilerin dışında da insanlar gelmeye başladı. Kendilerine dayatılan baskı rejiminden hoşnut olmayan insanlar, milliyetçisi, ulusalcısı... Ama en önemlisi, büyük bir gençlik kesimi ve taraftar grupları, özellikle de Çarşı belirleyici oldu. İnanılmaz bir dayanışma içindeydi insanlar. İlk günlerde olmayan bir hal söz konusuydu. **Bu arada koordinasyon da kürsüde bir ulusalcı söylemin ya da din karşıtı söylemin patlamaması için uğraşıyordu, sence bu başarılı oldu mu?**

Mümkün olduğu kadar öyle söylemlerin yayılmasını engellemeye çalıştık. Kılıçda-roğlu ve CHP'li vekiller ziyarete geldi,

ama kürsüye çıkmalarına izin vermedik. Solcu aydınlardan konuşma yapanlar oldu. Dine dil uzatıldığında, Anti-kapitalist Müslüman arkadaşlar kürsüye davet edildi. Seksist ifadeler kullanıldığında, LGBT hareketi müdahalede bulundu. Anti-kapitalist Müslümanlar'la İşçi Parti'si'nin gençlik örgütü TGB'nin yan yana çadır kurduğunu gördük! Yaşam tarzına müdahale edildiği için orada olan, apoli-

Harbiye tarafından barikatların yıkılıp Gezi Parkı'na girildiği haberini almamızla büyük bir coşkuya kapıldık. Bir yandan da kulağımızda başbakanın açıklamaları var: "Polis orada her zaman vardı, her zaman da olacak." Buna rağmen, bir baktık yürüyoruz. O an her şeye değerdi.

tik olduğu iddia edilen genç kesim de oradaydı. Bu dinamik hakkında gerçekten düşünmek lazım. Kimileri çok fazla önem atfediyor; tesis edilmeye çalışılan barış sürecinin bu tür yan yana gelişlerle kurulabileceğine dair çıkarımlarda bulunları bile var. Bunu aşırı iyimser bir yorum olarak görüyorum, ama o yan yana geliş bu havayı verdi insanlara. Farklı pro-

fillerden insanlardan birinin parkın bir köşesinde, diğerinin diğer köşesinde durmasından değil, gerçekten yakın olma-tan bahsediyorum. Anti-kapitalist Müslümanlar alkol alanlara kötü gözle bakmadılar mesela. Perşembe akşamüstü bir çağrı yaptık. Meydana toplandı- mızda gaz yedik. Sabah 5'te yine gazımızı yedik. Saat 10'a bir basın açıklaması koyduk. O beş saat boyunca da çatış-malar sürdü. Fakat daha biz çağrıyla yaparken muazzam bir kitlenin Gezi Parkı'na aktı-ğını gördük. Semtte yaşayan-lar destek verdi, yoldan geçen otomobiller korna çalarak desteklerini gösterdi. İETT şo-förleri bile korna çaldı. İçer-deki yolcular zaten alkışlıyordu. Hepimiz sokak-lardaydık ve bir coşku hali vardı. Sonra, aralarında CHP vekillerinin de olduğu kalaba-

lığın parka yöneldiğini görüp yaklaşık bin kişi parka yürüdük. İçeri girer girmez hemen gaz yedik ve dağıldık. Yaklaşık üç saat boyunca Divan Oteli'nin önünde bekleyenler oldu. Biz Şişli'de TOMA'larla çarpıştık. O sırada, DİSK insanları mey-dana çağırıyor. Alana "İktidar hayatı hedef aldığı anda, hayat iktidara direniş olur" pankartıyla girdi DİSK. Ama daha konuş-malar bitmeden müdahale hazırlığını gördük. Çok yakın mesafeden üzerimize saldırdılar. Kalabalığa ölümüne gaz attılar. Genellikle insanlara gaz atılırken bir yere yönlendirilir, bir yerde açıklık bırakılır. Oysa Halaskargazi'yi kapatmışlar, Sıraselviler'i, Gümüşsuyu'nu, İstiklâl'i, her yeri kapatmışlar. İnsanlar ezilme tehli-kesi geçirdi. Direnişçilerin kafalarını hedef almaları bir yana, sadece o mik-tarda gaz bile insanların ölümüne neden olabiliyordu. Ben baygınlık tehlikesi geçir-dim, sürünerek Vakıflar Müdürlüğü'ne sı-ğındım. Orada kafası yarılmış biriyi karşılaştım. Yarım saat çıkmadık oradan, öle-ceğimi sandım. Bu saldırı-

nın, meydana sadece basın açıklaması yapmak üzere bir araya gelen, saldırgan-lıkla uzaktan yakından ilgisi olmayan in-sanlara yapıldığının altını çizmek gerek. Bunların arka arkaya gelmesi müthiş bir birikim yarattı. Saat 19 için herkesi çağır-dık. Evlere dağılıp biraz dinlendik. Yediye doğru Sıraselviler'e indim ve inanılmaz bir sahneyle karşılaştım. Halk sokağa in-mişti. Taksim'de yaşayanlar, Cihangir'de oturanlar, taraftar grupları ile Sıraselvi-ler'de müthiş bir topluluk olduk. Bir mik-tar endişe vardı, bilenler bilmeyenlere gaz maskesi kullanmayı, limon ve sirke taşımaları gerektiğini, nasıl solüsyon ha-zırlanacağını anlattı. Tam bir halk ayak-lanması ve dayanışması! Herkes gibi ben de ilk defa böyle bir şey görüyordum. İna-nılmaz bir meşruluk vardı, insanlar yüz-lerinde gaz maskeleriyle kafelere giriyor, marketlerden alışveriş yapıyordu. Bu arada, İstiklâl'in yıkıldığı mesajları geli-yordu. Bir yandan oraya yönelmek istioy-ruz, bir yandan da Sıraselviler'in tutulması gerekiyor ki, polisin gücü dağı-

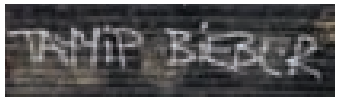

En basit soru: Yargı kararını bekleyeceksen, parkı niye şimdiden boşaltın diyorsun? **#cevapver**

Cami'i'yi bile yalanlara alet etmek hiç mi yüzünüzü kızartmadı? **#cevapver**

Yalanınızdan daha ağır basan tek bir değeriniz bile mi yok? **#cevapver**

Ankara'da zulüm neden dinmiyor? **#cevapver**

Madımak sorumluları nasıl yargılandı? **#cevapver**

N.Ç davası sanıkları neden en az cezayı aldı? **#cevapver**

Darwin'den ne istiyorsu-nuz? Adamin teorisi sizi korkutacak kadar gerçek mi? **#cevapver**

labilsin. Böylece insanları Sıraselviler'i bırakmamaya ikna edebildik, siperlerin oraya kadar gittik. Artık o noktada, bunun bir halk ayaklanması olduğunu düşünüyordu herkes. İstiklâl Caddesi boyunca on binlerce insan var. Durmadan sloganlar atılıyor. Açık bir öfke ifadesi! Oradakiler basın açıklamasına değil, doğrudan kol-luk kuvvetlerine direnmeye gelenlerdi.

Aralarında ilk defa bir eyleme katılanları da görüyorsun. Perşembe akşam yediden cuma dört buçuğa kadar Taksim meydanına bir hayli yakın bir mevzide direndik. Dörde doğru, Taksim tramvay durağına kadar ilerlemeyi başardık. Muazzam bir dayanışma vardı. Sağlık ekipleri çok iyi çalıştı. Apartmanlara sığınarak insanlara yardım ettiler. Polis doğrudan hedef alarak ateş etti.

Uludere'de emri kim verdi? #cevapver

Kadın, lgbt, çocuk, azınlık olmak neden suç? #cevapver

Vedat Oğuz'un gözünü hangi polis kör etti? #cevapver

Dolmabahçe Camii'ye kim gaz bombası attı? #cevapver

Biz iki hafta öncesine kadar burada sadece geyik yaparken nasıl delirip böyle bilinçli oluverdik? #cevapver

Pozanti'da çocuklara kimler tecavüz etti? #cevapver

Bu soruların birine bile cevap alabilecek miyiz? #cevapver

İzdiham yaratarak yaralamaya çalıştılar, plastik mermiler atıldı.

Polis ne zaman geri çekildi?

Sabaha kadar saldırılarına devam ettiler. Direniş sabah beşe kadar sürdü. Saat 15 için bir çağrı yaptık. Yeniden sokağa çıktığımızda, olayın tüm Türkiye'de patladığını gördüm. Halk evlerinden tencere ve tavalarla destek veriyordu. Sokaklar hınca hınç doluydu. Sıraselviler'de iki taraftan gaz yedik ve kendimizi Taksim İlyardım'a attık. O sırada bir kadın pencereden tencere-tavayla polislerin yanbaşımda protestoya başladı. Direnişçilere destek verenlerin ev olsun, dükkân olsun, polisin şiddetine maruz kaldığını bile bile yaptı bunu. Korku eşiği aşılmıştı. Binlerce insan gelmeye devam etti. Gümüşsuyu'nda, Harbiye'de çatışmalar tam gaz devam ediyordu. Dört bir yandan insanlar akın ediyordu. Sonunda polis dağılmaya başladı, çünkü o kadar geniş bir alana bu kadar uzun süre müdahale edemezsiniz. Bu arada, Harbiye tarafından barikatların yıkılıp Gezi Parkı'na girildiği haberini almanızla büyük bir coşkuya kapıldık. Bir yandan da kulağımızda başbakanın açıklamaları var: "Polis orada her zaman vardı, her zaman da olacak." Buna rağmen, bir baktık yürüyoruz. O an her şeye değirdi. Böylece polisi büyük bir mücadeleyle oradan uzaklaştırdık. Başbakanın söylediklerini de suratına çarpmış olduk. Yavaş yavaş Gezi Parkı'na doğru akmaya başladık. Parka sığacak gibi değildik, net rakamı bilmiyorum, ama yüz binlerce insan alandaydı. Tekrar gaz attılar. Sanıyorum, çekilirken üzerlerine gelinmesinden korktular. Savaş gibiydi. 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanmamasına yönelik tezlerinin dayanakları teker teker yerle bir oldu. Polis barikatlarını yıkıp kaldırdık. Böylece Gezi Parkı ve Taksim Meydanı halk denetimine girdi.

Taksim Dayanışması'nda o sırada organizasyon açısından neler tartışılıyordu, ne kadar önünüzü görebiliyordunuz?

Barikatların nereye yapılacağı önemliydi, örneğin hastanelerin konumlarını dikkate almalıydık. İnsanlar biraraya gelip gerekli yerlere barikat yapıyordu, bunların tek merkezden idare edilmesi söz konusu değildi. Zaten bize o kadar çok malzeme bırakmışlardı ki, kendi malze-

melerini onlara karşı kullanmış olduk. İnşaat alanını kamulaştırdık. Muazzam barikatlar kuruldu. Bu durum insanlara güven verdi. İçimizde tartışmalar da oldu tabii, barikatların kaldırılması gerektiğini düşünenler de vardı. Bazı yerlerde barikatları ihtiyacımız olan malzemelerin sağlanması ya da ambulansların geçebilmesi için açık bırakırken, diğerlerini sabit tuttuk. Doğrusu, genel olarak süreci nasıl yönetebileceğimize dair bir öngörümüz yoktu. Bunu yapabilecek ekip zaten gündür çok yoğun bir şekilde sabahlara kadar çatışmaların içinden çıkmıştı. Sağlıklı karar alabilmek için herkesin durup biraz dinlenmesi gerekiyordu. Bir yandan da her şey çok kendiliğinden gelişti. Hepimiz ayaklanmanın büyüyle karşı karşıyaydık. Birileri ses sistemi kurdu, orayı bir miting alanına çevirmek için herkes el birliğiyle hareket etti. Herkese söz veriliyordu. Siyasatler temsil ediliyordu, anonimlik korunmaya çalışılıyordu.

Bir "ulusalci" hareket yaftası var...

Gazetelerde benzer iddialar gördüm, bir takım ulusalcılardan, hükümeti devirmek isteyen insanlardan söz ediliyordu, ancak herhangi bir grubun öyle bir ağır-

lığı yoktu. Sıradan halkın, apolitiklikle itham edilen gençlerin, hayatlarında ilk kez eyleme katılanların, taraftarların, kentleşme üzerine kafa yormuş insanların, tiyatrocuların, sinemacıların, yaşam tarzlarına müdahale edildiği için sokaklara dökülenlerin biraraya geldiği bir topluluk söz konusu. Öyle ki, birbirine tezat politik görüşlere sahip insanlar bile birbiriyle çatışmadı. İşin başlangıcında, bir avuç insanın durdurmaya çalıştığı bir inşaat var. Ama ülkenin içinde bulunduğu durumun yarattığı öfkenin bir domino taşı gibi şehri bu kadar ayağa kaldıracağını, meydana bu kadar insan toplayarak burayı asi şehir, asi meydan haline getireceğini tahmin etmemiştim. Bu süreci nasıl okuyabiliriz, nasıl yönlendirebiliriz, hâlâ bilmiyoruz. Bizi çok güçlendiren bir şey yaşadığımız ortada, ama uçmamak da gerek. Stratejimizi sonuna kadar sürdürmek niyetindeyiz, ama bunları politik bir

talep olarak ortaya nasıl koyabileceğimiz hakkındaki tüm soru işaretlerini yanıtlayabilmemiz değil. Aslında biz bu direnişi göstererek fiili olarak şu işlere son verdik: Öncelikle, Topçu Kışlası'nı suratlarına çarptık. Ağaç sökmenin küçük bir yaya-laştırma projesinin parçası olduğu iddia ediliyordu, AVM ile, kışlayla ilgisi yok deniyordu. Ama artık o aşıldı, sorunun otoriter tavırla ilgili olduğu ortaya çıktı. Ardından, oradaki polis ablukası dağıtıldı. Gezi Parkı'nın girişi tamamen polis karargâhıydı. Arka tarafa da el konmuştu. Pratikte, polis, arabasını bile alamadan orayı terk etmek zorunda kaldı, park halka iade edildi. Bu ikinci kazanımdır. Sokaktan, meydana, tüm alandan polis çekildi. Bölge bir haftadır bir nevi "devletsiz" yaşıyor. Üçüncüsü, Taksim Meydanı'nda yıllardır süren gösteri, yürüyüş yasağı delindi. Şu an İstiklâl, sokaklarıyla, duvarlarıyla halkın elinde. Topbaş'ın sahibi olduğu Saray Muhallebicisi paramparça. Belli yerler hedef alındı, ama asıl zarar veren polislerin müdahalesiydi, zaten vitrinlerde gaz bombalarının kapsüllerini görmek mümkün. Artık onlarca yürüyüş yapılıyor, polis baskısından kurtulduk.

Taksim'deki polis baskısı geri gelir mi?

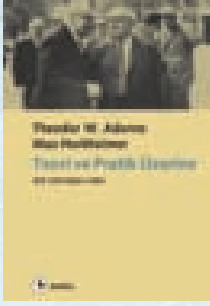
Mümkündür, çok daha geri, çok daha faşizan bir dalgayla karşılaşabiliriz. Bugün olanları doğrudan ilişkilendirebilecekleri KCK gibi, Ergenekon gibi bir hedef yok. Sol üzerinden marjinalize etmeye çalışıyorlar. Ancak, bunun karşılığının olmadığı, bu hareketi kamuoyunun önünde kriminalize edemeyceklerinin farkındalar. Gerçi daha önce, HES mücadelesi veren hareketlerin, yerel halkın, platformların nasıl kriminalize edildiğine tanık olduk. Aynı şeyin burada olmaması için hiçbir neden yok. Bizi kriminalize etmek için kafa yordukları sanıyorum. Bekleyip göreceğiz, tabii biz de boş durmayacağız. Şartlarımızı ortaya koyduk. Şu ana kadar elde ettiğimiz kazanımlar bile çok ciddi. Bu işe bunca zamandır emek veren insanların özgüven kazanmasını sağladı. Şu anda Taksim Meydanı'na yayılmış bulunuyoruz, ama asıl Gezi Parkı'na yerleşmek, orayı direnişçilerin kendilerini ifade edebilecekleri bir meclis haline getirmek, üç yıl önce Tekel direnişinde yaşadığımız gibi bir süreçte dönüş-türmek bizim için çok önemli. Topçu Kışlası projesinin iptal edildiğinin açıklanmasını istiyoruz.

Son günlerdeki hislerini nasıl özetlersin?

Sabaha kadar nöbet tuttuk, gece boyunca bazı sıkıntılarla uğraşmak durumundayız, ama sabah olduğunda, tüm yorgunluğumuza rağmen mutluyuz. İnsanların yaratıcılığını görmek hepimizi çok motive etti, yan yana olmanın tadına vardık. Bir halk ayaklanması yaşadık. Şu ömrümde bunu yaşayabildiğim için çok mutluyum. İlk defa böyle bir şey yaşadım ve ifade etmekte zorlanıyorum. Polis saldırılarını sırasında biber dolması dağıtan teyzeler gördüm ya, muazzam bir sarhoşluk içindeyim. Meydanda gördüğüm topluluk öyle bir şeydi ki, göz yaşlarını tutamadım. Gerçek bir katarsis diyebiliriz.

SÖYLEŞİ: ULUS ATAYURT

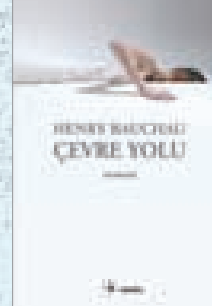
metis'ten yeni

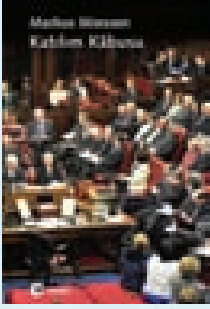
Theodor W. Adorno
Max Horkheimer
Teori ve Pratik Üzerine
Bir Tartışma (1956)
Çeviri: Orhan Kılıç
Metis Edebiyatı
72 sayfa

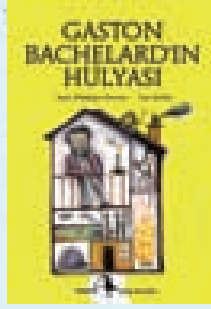
David Harvey
Asi Şehirler
Şehir Hakkından
Kentsel Devrime
Çeviri: Ayşe Deniz Temiz
Metis Edebiyatı
224 sayfa

Henry Bauchau
Çevre Yolu
Çeviri: Sosi Dolanoğlu
Metis Edebiyatı | Roman
216 sayfa

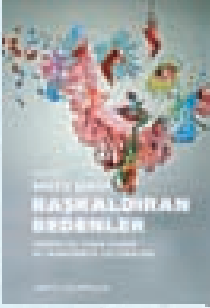
Markus Miessen
Katılım Kâbusu
Çeviri: Bülent O. Doğan
Metis Edebiyatı
200 sayfa

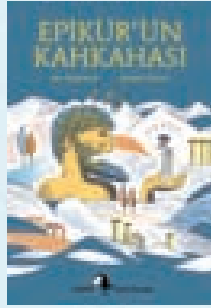
Jean-Philippe Pierron
Gaston Bachelard'ın Hülyası
Resimleyen: Yann Kebbi
Çeviri: Haldun Bayrı
Küçük Filozoflar
16 x 24 cm, 64 sayfa

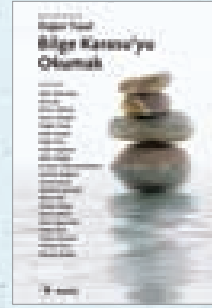
Bilge Karasu
Halûk'a Mektuplar
Halûk Aker (Haz.)
Metis Edebiyatı
280 sayfa

Hazırlayan: Berfu Şeker
Başkaldırın Bedenler
Türkiye'de Trans Olmak
ve Transimlik Çalışmaları
Metis Siyahbeyaz
264 sayfa

Yan Marchand
Epikür'ün Kahkahası
Resimleyen: Jérémie Fischer
Çeviri: Ayşe Deniz Temiz
Küçük Filozoflar
16 x 24 cm, 64 sayfa

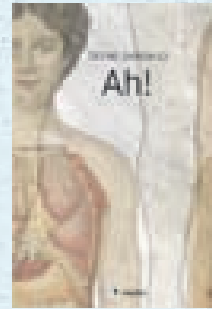
Hazırlayan:
Doğan Yaşat
Bilge Karasu'yu Okumak
Metis Edebiyatı
240 sayfa

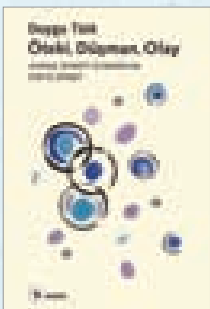
Gerbrand Bakker
Dolambaç
Çeviri: Türkay Yalnız
Metis Edebiyatı | Roman
200 sayfa

Marguerite Yourcenar
Ateşler
Çeviri: Sosi Dolanoğlu
Metis Edebiyatı
120 sayfa

Defne Sandalcı
Ah!
Metis Edebiyatı
80 sayfa

Duygu Türk
Öteki, Düşman, Olay
Levinas, Schmitt ve
Badiou'da Etik ve Siyaset
Metis Edebiyatı
352 sayfa

Benjamin Stein
Beyaz Tuval
Çeviri: Fikret Doğan
Metis Edebiyatı | Roman
336 sayfa

Devrim Dirlikyapan
Ölümü Gömdüm, Geliyorum
Edip Cansever Şiirinde
Varolma Biçimleri
Metis Eleştiri
224 sayfa

metis

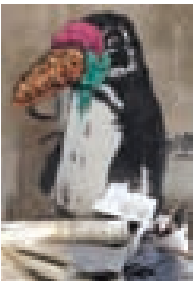
Artık hiçbir şey
Eskisi gibi
olmayacak!

GÖÇMEN DAYANIŞMA AĞI / MÜŞTEREKLERİMİZ'DEN ZEHRA FIRAT

Sonuç ne olursa olsun biz kazandık

Bir seneyi aşkındır farklı toplumsal sorun alanlarında çalışan, tartışan grup, yapı ve bireylerin ortak platformu ve iletişim ağı işlevini gören Müştereklerimiz'in gündeminde kent hakkı mücadeleleri önemli bir yer tutuyordu. İş makineleri Gezi'ye girdiği anda kendini parka atan Müştereklerimiz bileşenlerinin çadırı ilk andan itibaren parkın merkezlerinden biri oldu, direniş boyunca yardımlar ve yapılacak işler buradan organize edildi, forumlar ve atölyeler düzenlendi. Gezi'den bir an olsun ayrılmayan Müştereklerimiz'den Zehra Fırat'a kulak kesiliyoruz...

Yayındasınız, haberiniz var mı? #cevapver

AKM'nin renovasyonu için Sabancı'dan alınan paralar ne oldu? #cevapver

Dilan Alp'i gaz fişegiyle başından vuran kim? #cevapver

Medyayı bu hale nasıl getirdiniz? #cevapver

Geceleri nasıl uyuyorsunuz? #cevapver

—anons!)))
Müştereklerimiz hakkında bilgi edinmek için musterekerimiz.org adresine müracaat edilebilir. Gezi direnişi esnasında yayın hayatına başlayan Gezi Radyo da 101.9 frekansından ve geziradyo.org adresinden yayın yapıyor.

Gezi direnişinin ilk gününden beri alanı örgütleyen ekip kim? Bu ekibin direniş öncesinde de bir ortak mücadele zemini mevcut muydu?

Zehra Fırat: İlk gece parka giden grup, Taksim Dayanışması üzerinden birbirini tanıyan insanlardan oluşuyor. Mimarlar Odası'ndan insanlar da vardı, Taksim Dayanışması'nın dışında kalan, farklı hareketlere ait aktivistler de. Kentsel mücadele, ekoloji, göçmen hakları gibi alanlardaki örgütlerin içinde olanlar var. Bu insanlar birbirlerini tanıyor, dört-beş senedir yolları sık sık kesişiyor. Gezi Parkı'na ilk geceden itibaren sahip çıkan insanların bir kısmı daha önce Tarlabası'nda, Emek Sineması'nda ve zamanında Sulukule'de, Ayazma'da verilen mücadelelerin de içindeydi. Taksim Dayanışması bir çatı olarak düşünülürse, çok farklı mücadelelerden gelmiş insanların ortaklaştığı bir an oldu park meselesi.

Taksim Dayanışması nasıl bir platform?
Taksim yayalaştırma ve Topçu Kışlası projelerine karşı bir buçuk sene kadar önce bir araya gelen ve 80 kadar bileşeni olan bir platform. Odalar, sendikalar, konfederasyonlar var, sekreteryasını Mimarlar Odası ve Şehir Plancıları Odası yürütüyor. Her platform gibi temsilci bazında işliyor. İçinde kent hareketlerinden aktivistler de yer alıyor. Dayanışma en başından beri Taksim Meydanı ve Gezi Parkı'nı mekânsal, toplumsal ve politik bölünmez bir bütün olarak ele aldı; meydana başlayıp dalga dalga bütün şehre yayılacak bir kentsel dönüşüm hamlesiyle mücadele edecek şekilde konumlandırıyor kendini. Öngörülen yayalaştırma, AVM ve rezidans projelerinin neye benzeyeceğini, meydan inşaatının bariyerleri yerle bir edildikten sonra iyice anlayabildik. Devasa dalış tünelleri, göz alabilğine uzanan beton bir alan açıldı önümüzde. Proje tamamlanırsa, meydanın kamusal bir karşılaşma mekânından ziyade, denetlenen, çitlenmiş, insanı ezen bir alan olacağını şu anda bile hissedebiliyoruz. Çağlayan Adliyesi önündeki meydana yürürken ne hissettiğinizi düşünün, oraya göre misliyle yalnızlaştıran, anti-sosyal bir mekânsal boşluktan bahsediyoruz. Ayrıca meydanın toplumsal ve politik belleğini silen bir proje bu. Dayanışma, "yayalaştırma" projesini gündemine almayan sendika, konfederasyon ve sol yapılara sürekli çağrı yaparak meydan ve parkın

FOTOĞRAF: MEHMET KAÇMAZ / NAR PHOTOS

insansızlaştırılmasına, kimliksizleştirilmesine, belleksizleştirilmesine, kamuya kapatılmasına karşı mücadeleye davet etti. Maalesef, bu davet Gezi direnişine kadar çok fazla karşılık bulmadı. 1 Mayıs ve sonrasında devam eden Taksim ablukasının bu gecikmeli tepkide payı büyük elbette.

Saldırının ilk gecesinden sonra alanda nasıl örgütlenildi?

27 Mayıs gecesi saat 10 civarında İMECE - Toplumun Şehircilik Hareketi'nden "ağaçlar kesiliyor" diye bir mail yayıldı. Hemen parka 10-15 kişi yerleşti, ertesi gün 7'den itibaren parka destek çağrısı yapıldı, gelenler çoğunlukla bahsettiğim ağın içinde yer alan insanlardı, ertesi sabah 30 kişi filandık. İlk aşamada ne olacağını bilmiyoruz, ama burada oturmak gerekli diye düşünüyorduk. Şunun da altını çizmek lâzım, biz orada ilk kez ânında tepki verebildik, örneğin Tarlabası'ndaki yıkımlarda bunu başaramadık, o yıkımlar gözümüzün önünde oldu. Emek Sineması'nda da benzer bir şey yapmaya çalıştık, yıkılacağını anladığımızda işgal ettik, ama binayı tutamayacağımızı dü-

şündük. Ama Emek Sineması'nda bir kapı açıldı: O zamana kadar o kapılar kırılmaz ya da kırarsak başımıza şunlar gelir diye düşünüyorduk. Kapılar açıldıktan sonra zihinsel bir bariyer yıkıldı. Gidiyorsun, suçüstü yapıyorsun ve herkese gösteriyorsun. Bir nevi kamusal ifşa ve aynı zamanda çok meşru bir eylem, zira kamusal bir alanı tekrar özgürleştiriyor. Bu bizi güçlendiren bir ândı, insanların arkamızda olabileceğini, meşruiyeti sağlayan şeyin de o kitlesel duruş olduğunu gördük. Gezi Parkı'nda ilk 15-20 kişiden sonra kitle artarak büyüdü, ama en çok artışı sağlayan 11:30 civarında polisin alana girmesi oldu. Hayatımızda daha önce görmediğimiz insanlar oraya yığılmaya başladı.

28 Mayıs Salı günü işten çıkanlarla park kalabalıklaştı. Amaç sadece parka sahip çıkmak mıydı, yoksa bunun başka bir tepkiselliğe dönüşebileceğine dair bir emare oluşmuş muydu?

Aslında, ilk giden insanların aklında yine bir suçüstü hali vardı. Kimse sadece "üç-beş ağaç" için gitmedi oraya. Ağaçlara elbette sahip çıkılıyordu, ama buradaki bu

durum tüm kentsel dönüşüm hadisesi-
nin nasıl işlediğini çok net bir şekilde
gösterdi. Biz bunu daha önce Emek'te,
Tarlabaşı'nda, Ayazma'da, Başbüyük'te
gördük. Sürecin en görünür hale gelebi-
leceği nokta ise Gezi. İstanbul'un mer-
kezi, kamusal bir mekân, tamamen
usulsüz ve hukuksuz bir muamele görü-
yor. Taksim Dayanışması'nın yaptığı ilk
açıklamada da birçok kentsel projeden,
vadilerdeki HES karşıtı mücadelelerden,
taşeronlardan, güvencesizleştirmeden,
okulların ve hastanelerin satışından, eği-
timin özelleştirilmesinden bahsediliyor.

Tam da bunların görünür hale getirilebi-
leceği bir noktaydı Gezi. İlk gelenler bu
saikle buradaydı. Sonra gelenler ise farklı
nedenlerle oradaydı. Ağaçlar kesilirken
hüngür hüngür ağlayan da orada, "Mus-
tafa Kemal'in askerleriyiz" diye bağırın
da, anarşisti de, sosyalisti de... O suçüstü
hali birçok farklı bireyi ve grubu farklı
duygusal, politik ya da ideolojik sebep-
lerle parka çekti. Ortaklaştıkları tek
nokta, iş makinelerinin yıkımı başlatıyor
olmasıydı. Polis eşliğinde makinelerin
tekrar çalışmaya başlaması, kepçelerin
ağaçları parçalaması, bunun insanların
gözü önünde, polisin sürekli tacizi al-
tında yapılıyor olması herkesi öfkelen-
dirdi. O gün onca gaza, fiziksel saldırıya
rağmen insanların dağılmayıp sayıları-
nın artması, onlarca insanın kendini iş
makinelerinin önüne atması alışık olma-
dığımız bir durumdu elbette.
**İlk iki günde bir koordinasyon oluştu,
kürsüde konuşmalar yapıldı, şarkılar
söylendi. O iki günde alana hâkim olabil-
mek için izlenen yaklaşım neydi?**
Müşterekler ağı olarak ikinci günkü yıkı-
mın durdurulmasının ardından insanla-

rın kalabilmesini sağlamak için çadır
ayarladık. Bu çadırlar, alanın sahiplenil-
mesi ve burada bir yaşam kurulması açı-
sından önemliydi. Kürsü kurulmadan
önce küçük forumlar yapmaya başladık,
"neden buradayız", "Gezi Parkı neden
önemli" gibi konuları konuştuk. Yıkımın
hukuksuz olduğunu bilmeyen birçok
insan vardı, neye karşı bir arada olduğu-
muzun altının çizilmesi gerekiyordu. İn-
sanlar böyle durumlarda bir araya gelip
polisle karşı karşıya kalıyorlar, ama
bütün bunlar bittikten sonra, en çok ihti-
yaç duyulan şey konuşmak. Parktaki
önemli meselelerden biri de bu oldu. İlk
yapmaya çalıştığımız şey konuşmak, in-
sanların tanışmasını sağlamaktı. Park

**İnsanlar kentsel
dönüşümün ne olduğunu
bilmiyor, ekolojik yıkımı
ve üçüncü köprüyü
anlamıyor diye
düşünüyorduk. Yanlış
yerden bakıyormuşuz.
Bu olaylara karşı öfke
birikmiş. Tabii doğrudan
gündelik hayatımıza,
bedenimize tehditler var:
Kürtaj, üç çocuk, alkol
yasağı... Yasakçı
ve otoriter zihniyet,
polis şiddeti...**

geri kazanıldıktan sonra forumlar orga-
nize etmeye çalıştık. Kürsü, çadırların ya-
kıldığı ilk şafak müdahalesinin ardından
kuruldu. Sahneyi kurumların ve siyaset-
lerin propaganda alanı kılmayan bağımsız
bir zemin haline getirmeye
çalışıyorduk. Olabildiğince farklı sesin
duyulması, alandaki coşkunun yükseltil-
mesi için kürsü önemli bir vazife gördü.
**Perşembeyi cumaya (31 Mayıs'ı 1 Hazi-
ran'a) bağlayan gece çok vahşi bir müda-
hale oldu, işin içine ciddi bir güvenlik
boyutu girdi. Bu sizin için bir kırılma
noktası mıydı?**

O gece bir müdahale bekliyorduk as-
lında. Hiç umulmadığı kadar kalabalık,
insanların eğlendiği, sürekli sloganların
atıldığı bir ortamdı. Gece 3 sularında, du-
yurular yaptık, alandaki yaklaşık dört bin
kişi müdahale olasılığına karşı yavaş
yavaş organize olmaya başladı. Maskeler,
sirkeler ve Talcid'ler çıktı; kitle yarım saat
içinde endişeli, ama kendinden emin
beklemeye başladı. İnsanlar terörize ol-
madı, kaçmadı. Çıkışların sadece Divan
Otel'i ne giden iki yolndan yapılabilmesin-
den, izdihamdan korkuyorduk. Ancak,
uzun süre gaz yemelerine rağmen insan-
lar alandan ayrılmadı. Ayrılırken de ko-
şuşturmadan ve birbirine yol vererek
yaptılar. Demek ki, korku eşiği bir yerde
aşılmış. Daha sonra aşağı inenler ve TO-
MA'lar arasında çatışma oldu, alanı tut-
maya çalışanlar oldu. Polis bariyerlerinin

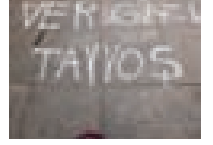
dikilmesiyle parktan uzaklaşıldı, ama
gün boyunca parkın etrafında dolanıldı.
Bu kadar ağır bir müdahale beklenmi-
yordu, buna tepkinin boyutu çok büyük
oldu. İlk müdahale ertesinde, parka bin-
lerin yığılmasından sonra, "bir daha
böyle bir şey olmaz" diye düşünüyordu
insanlar, ama direnişçilerin sokakta sü-
rüklenmesi gibi şeyler kırılma yarattı. İlk
önce meydana anlık ve insanları doğru-
dan hedef alan müdahaleler vardı, saat
13'te meydana DİSK'in çağrısıyla bir
basın açıklaması yapıldı, yine müdahale
geldi. Akşam 7 için bir çağrı yapıldı. Bu-
raya binler gelmişse, parka tekrar yükle-
nilir diye düşünüyorduk, ama bu kadar
büyük bir direniş olacağı aklımızdan geç-
miyordu. "Kalabalık toplanır, gazlanır,
sonra da dağılır" diye tahmin ediyordum.
Demek ki, o gün hakikaten bir kırılma
noktasıymış.

**Müdahaleden sonraki 36 saatte parkta
kimse yoktu, herkes sokaklarda direni-
yordu. O esnada neler yaptınız?**

Taksim Dayanışması TMMOB'de koordi-
nasyonunu yapmaya çalışıyordu. Ama
onun dışında olanlar sürekli sokaklarda,
neresinden tutarlarsa, nerede durabilir-
lerse, orada varolmaya çalışıyordu. Her-
keste bir şok hali vardı, bu kadar insanın
nereden çıktığını anlama çabası vardı.
Sokak sokak alan tutmaya ve bir yerin-
den istiklal'e çıkmaya çalışılıyordu o iki
gün boyunca. Pek koordinasyon olmu-
yordu, ancak Mimarlar Odası'na gidip
bilgi alma, revirin varlığını insanlara
iletme gibi şeyler yapılabilirdi.

**Park cumartesi akşamı geri alındı. Bir
yandan hiçbir örgütsel bağı bulunmayan
insanlar, bir yandan sosyalistler, anti-ka-
pitalist Müslümanlar, ulusalcılar, taraftar
grupları vardı alanda. Bütün bu grupların
arasında nasıl bir dayanışma oluştu, alan
ne kadar koordine edilebildi?**

Bu, çok farklı kesimlerin bir arada olduğu
bir halk ayaklanması. Kısa bir süre sonra
alan ayrışması oldu. Sol siyasetler ağır-
lıklı olarak meydana tuttu, içinde kendi-
lerini apolitik olarak tarif edenlerin ve
ulusalcıların da olduğu daha heterojen
bir topluluk parka yerleşti. Kusursuz işle-
meyen, ama insanların mümkün olma-
yanı gerçekleştirmenin heyecanıyla
kurduğu bir düzen oluştu parkta. Burada
önemli olan, alanda herkesin tanıdığı ye-
gâne yapı olan Taksim Dayanışması'nın
durumu. Park ele geçirildikten sonra top-
lantılar devam etti, alana gelen birçok si-
yaset oraya dahil oldu. Bu durum
platformu nicelik ve politik olarak el-
bette zenginleştirdi, fakat tartışmaları il-
keler düzeyinde kilitledi de. Hareketin
niteliği ve potansiyeline dair farklı poli-
tik kavrayışlar nedeniyle saatler süren
tartışmalar bağımsız bireylerin ve çeşitli

Biz neden böyle olduk?
#cevapver

Murat İzol'u ezen polis
aracını kullanan kimdi?
#cevapver

Yaşam hakkıyla proble-
miniz ne? Niye bu kadar
hırslı ve acımasız oldu-
nuz? #cevapver

Salı günü saat 19.30'da
ortada hiçbir şey yokken
binlerce kişinin üstüne
biber gazı bombalarını
sallama emrini kim
verdi? #cevapver

Roboski ailelerine kim
soruşturma açıyor?
Kim bu insansızlığa göz
yumuyor? #cevapver

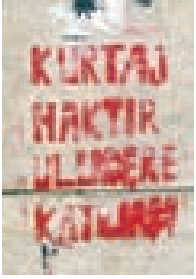
Cuma oldu, camideki
içki görüntüleri hazır
mı? #cevapver

Cumartesi Anneleri'nin
evlatları nerede?
#cevapver

SDP İl Binasına girme
emrini kim verdi?
#cevapver

Şerzan Kurt'un katille-
rine ne oldu? #cevapver

Ceylan Önkol'u, Uğur
Kaymaz'ı kim öldürdü?
#cevapver

Medyaya "haberi görmeyin" diye telefon açan kim? #cevapver

Dink cinayeti sorumlularını terfi ettiren kim? #cevapver

Çağlayan Adliyesi'nde avukatları yaka paça gözaltına alma talimatını kim verdi? #cevapver

Kabataş'ta başörtülü kadına kim saldırdı, görüntüler varken neden hâlâ yakalanmadı? #cevapver

İnsanların öldürülmesinin, gözlerini kaybetmesinin, birbirine karşı nefretle dolmasının başsorumlusu olmaktan utanacak yüzün var mı? #cevapver

Ne zaman istifa ediyorsunuz? #cevapver

Pozantı'da çocuklara kim tecavüz etti? #cevapver

Tüm bunlar yaşanırken medya neredeydi? #cevapver

Diren Basan nasıl öldü? #cevapver

Ankara'da direniş saatlerinde elektrikleri kim kesti? #cevapver

Ogün Samast'ın arkasında kimler var? #cevapver

Ceylan Önkol'u kim öldürdü? #cevapver

Komiser Mustafa Sarı'nın düştüğü köprü inşaatında önlem almayanlar kim? #cevapver

grupların seslerini duyurmalarını engelledi açıkçası. Dayanışma'nın altyapısal düzenlemeleri yapabilmesi de zaman aldı. Bu durum ilk birkaç gün kriz gibi yaşansa da, insanların alanı kendi istedikleri gibi ve ihtiyaçları doğrultusunda dönüştürmelerine, yaratıcı çözümler üretmelerine yol açtı. İnsanlar inisiyatif aldı, birdenbire yiyecek stantları ortaya çıkmaya başladı, mutfak açıldı, revirde gönüllü sağlıkçılar bir araya geldi. Kütüphane, kreş, Gezi bostanı da benzer bir şekilde ortaya çıktı. Parkın ele geçirilmesi, önceden varolan kişisel ilişkileri başkalarını içine katacak şekilde bir örgütlenmeye yöneltti. Önceden varolan farklı tipte örgütlenmelerin de türlü biçimde alana dahil olmasına yol açtı. Boğaziçi Tarla Taban'dan arkadaşlar hemen bostanı kuruyor, Documentarist film gösterimlerine başlıyor, Tarla başı'ndaki Göçmen Dayanışma Mutfağı her gün yemek yapmaya girişiyor... Bu hal parkın dışına da sıcıyor. Bekâr Sokak'ta yıllardır boş duran Manukyan'a ait metruk alana giriliyor, "Manukyan Park" adlı bir mini park ortaya çıkarılmaya çalışılıyor. Anaa-kım medyaya karşı alternatif park medyası ortaya çıkıyor. Dezenformasyon problemini aşmak için Taksim Dayanışması kendi twitter hesabını daha etkin kullanmaya başladı, onun dışında yine kentsel hareketler çerçevesinde birbirini tanıyan bir ekip istanbuldaneoluyor.com üzerinden doğru bilgi akışını sağlamaya çalıştı. Revoltistanbul ekibi canlı yayın yapmaya başladı ilk günden itibaren. Müsterekler'in de içinde yer aldığı bir grup Gezi Radyo'yu açtı. Tabii bilgiyi tamamen temizlemek çok zor. İnsanlar biraz da adrenalin arıyor. O yüzden sürekli şurada şu olmuş, burada bu olmuş gibi haberler ortaya çıkıyor. Bunun için megafonlarla insanlara parkı terketmemelerini, Beşiktaş'ı kurtaracak şeyin parkı tutmak olduğunu, meşru olanın burası ve buradaki dayanışma olduğunu söyledik. Buradaki meşru varoluşumuz diğer illere de selam ediyor ve oraları da meşrulaştırıyor.

Taksim Dayanışması'nın talepleri nasıl ortaya çıktı?

Talepler tartışıldı ve üzerlerinde az çok uzlaşıldı. Herkesin ortaklaşabileceği, daha sonra genişletilebilecek temel talepler olarak dile getirildi. Elbette ki bunlar dışında pek çok farklı talep olabilir, ama önemli olan, kapsayıcı, toplumsallaşacak bir dizi temel talebi dile getirmekti.

Birçok örgütsüz insan yardım etmek istiyordu alanda, parktaki dayanışmaya nasıl dahil olabildiler?

İnsanlar orada varolmak için üretmek istiyorlar, sadece çimlere uzanmak için gelinmiyor. Yemek, insanları bir yerde tutan, aynı zamanda doğru dürüst beslenmelerini sağlayan şeylerden biri ve kolektif bir eylem. Şu anda bir mutfak var, ama çok da kolektif bir şekilde işleniyor. Keza atölyeler gibi, insanların birbiriyle konuştuğu, birbirinden bir şeyler öğrendiği alanları artırmak lazım. İnsanları sadece orada oturtmak yerine beraber bir şeyler yapmaya sevk etmek bile önemli. Sadece tek başına gelen değil, üç-beş kişilik bir arkadaş grubu olarak

gelenler bile ne yapacaklarını bilemiyor. İnsanlar kendileri inisiyatif alıp gördükleri problemler üzerine sloganları değiştirebilir, pankart yapabilir, atölye ve forum düzenleyebilir, ama bunlar insanların alışıldık olmadığı şeyler. Parktaki en önemli kazanımlardan biri de, insanların inisiyatif olarak yeni alanlar açmaları, varolanları dönüştürmeleri, yeni araçlar geliştirmeleri oldu.

Şu an koordinasyonun stratejisi ve gelecek ufkunu ne?

Her an yeni bir müdahale olur mu duygusuyla yaşıyoruz. Park yeniden düzenlendi, ama her an tehdit altında. Bu tehdit, alandaki yaşamı militarize ediyor. Kask ve gaz maskesiyle dolaşmak olağan hale geldi. Parkın geleceği hakkında konuşmak pek mümkün değil. Burayı özgülleştirilmiş, kamusal müsterek bir alan olarak kurmak ve tutmak herkesin arzusu. Parkı sonuna kadar savunmak gerekli elbette, ama boşaltılması da bir kayıp olmayacak. İnanılmaz bir deneyim ve özgüven biriktirdik. Sonuç ne olursa olsun, biz kazandık bu mücadeleyi.

Burayı özgülleştirilmiş, kamusal müsterek bir alan olarak kurmak ve tutmak herkesin arzusu. Parkı sonuna kadar savunmak gerekli elbette, ama boşaltılması da bir kayıp olmayacak. Sonuç ne olursa olsun, biz zaten kazandık bu mücadeleyi.

Kişisel olarak en öğretici şey neydi?

Kentsel dönüşüm alanında çalışan insanlar olarak aramızda hep "insanlara olan biteni daha iyi anlatmak lazım" diyorduk. İnsanlar kentsel dönüşümün ne olduğunu bilmiyor, ekolojik yıkımı ve üçüncü köprüyü anlamıyor diye düşünüyorduk. Yanlış bir yerden bakıyorduk. Bu olaylara karşı bir öfke birikmiş ve biz bunu anlamlandıramamışız. Tabii doğrudan gündelik hayatımıza, bedenimize yönelen tehditler var: Kürtaj, üç çocuk meselesi, alkol yasağı... Yasakçı ve otoriter zihniyet, polis şiddeti de var. Emek Sine-

ması eylemlerine hiç kimsenin beklemediği müdahale, arkasından 1 Mayıs ve onu takip eden şiddet olayları gibi şeylerin hepsi birikmiş. Kişi kültürüne, Tayyip Erdoğan'ın baskıcı ve kibirli tavrına yönelik bir öfke de var. Elbette bu doğrudan kentsel dönüşümüne ve HES'lere karşı değil, ama konuştuğunuz zaman insanlar neyin ne olduğunu farkında. Bir diğer husus, dayanışma meselesi. Müsterekler olarak "Bugün artık başka biriyiz" diye bir metin yazmıştık, gerçekten de bugün herkes başka biri. Kimse böyle bir şey yaşamadı daha önce. Hiçbir eylem tecrübesi olmayan insanların sokakta direnmesi, barikatları tutması çok önemli. Takım taraftarları büyük bir deneyim biriktirmiş, barikatın nasıl tutulacağını, nasıl devir daim yapılacağını, nasıl hareket edileceğini öğrenmişler. Sadece çatışma açısından değil, ama örgütlenme, slogan üretme, alandaki dayanışmayı diri tutma açısından taraftar grupları çok önemliydi. Yolda yürürken insanların birbirine çarpınca yol vermesi, özür dilemesi, insanların sürekli birbirine aç olup olmadıklarını sorması bilinmedik bir şey. O kadar çok erzak yollanması afet sonrası bir tavra da benziyor, o dayanışma duygusu oradaymış ve ortaya çıkmayı bekliyormuş. İki laf ediyorsun, üçüncüsünde ağlayanlar oluyor. Bu, bir şey başarmış olmanın, imkânsız zannedilenin mümkün olduğunu görmenin duygusalılığı. Çok büyülmüş bir hadise. Kolektif bir çılgınlık anı, kolektif bir umut haline dönüşüyor. Birçok örneği epey cinsiyetçi olsa da, inanılmaz bir mizah ve ironi ortaya çıkıyor. Bu da yaşananların baskıya karşı büyük bir hayal gücünü tetiklediğini gösteriyor. Bir de sonunda gaz maskesi, Talcid gibi şeyleri kullanmak zorunda olduğumuzun öğrenilmesi var, bunları çatışmadan öğrenemiyorsun. Bundan sonra herhangi bir durumda insanlar tepki verebileceklerini, bu tepkinin büyüyebileceğini biliyorlar. Bu gençlik bizim o yaşlarda bilmediğimiz bir deneyim ediniyor ve bunu büyütüp aktarma ihtimaline sahipler. Biz Müsterekler olarak bir tartışma zemini, farklı alan mücadelelerini keşsettiren bir eylem zemini, bir ağ olarak çalışıyoruz. Bütün o odaların ve siyasetlerin çaresiz kaldığı noktada, bizim gibi yapısız yapıların çok hızlı hareket edebildiğini gördük. Kendi aramızda bir türlü örgütlenemiyoruz diye konuşuyorduk, meğer epey örgütlenmişiz. Hem hızlı hareket edebiliyoruz, hem söz üretebiliyoruz, hem diğer insanları da örgütleyebiliyoruz. Odalar ve siyasetler gibi yapıların biraz atıl olduğunu, bizimki gibi örgüt yapılarının çalıştığını gördük. Bu da epey öğretici oldu. Müsterekler meselesinin yaklaşık bir sene önce ortaya çıkmış, sürekli toplantı yapmış, başka insanlara ulaşmaya çalışmış olması direniş esnasında yardımcı oldu. Ama şu anda bulunduğumuz an gerçekten bir başlangıç. Mücadele, parkı kaybetsek de sürececek. Burada biriktirdiğimiz tecrübeyle nasıl bir politik dil ve pratik geliştireceğimiz üzerine düşünmek zorundayız.

SÖYLEŞİ: YİĞİT ATILGAN

Geç kaldın Tayyip!

Artık hiçbir yazı duvarlardaki yazılamalar kadar etkili ve ilginç olamaz. Efsanevî bir tarih yazılırken, sokağa çıkmak, gaz ve su yemek, eylemcileri desteklemek, eylemci olmak yazıyı ikinci sınıfa düşürür / düşürdü. Bugünün eylemcileri kırk yıl sonra torunlarına “biz vakti zamanında grayderle Toma kovalamıştık” diyecek. Torun da “atma dede!” diyemeyecek.

Yaşı müsait olanlar benzeri sahneleri yaşamışlardı. Mesela 68’de ben ortaokul son sınıf öğrencisiydim, hayal meyal hatırlıyorum. Ama kitaplara, filmlere bin şükran, mesela Jacques Tardî’nin “Halkın Çığılığı” başlıklı çizgi romanı sayesinde 1871 Paris Komünü’nde ya da William Klein’in “Grands Soirs, Petits Matins” (Şahane Akşamlar ve Erken Sabahlar) başlıklı belgeselinde 1968 Mayıs’ında Paris’te neler olup bittiğini öğrenebildik. Gezi’de cereyan edenleri görüp okuyunca, onları hatırladım.

THANK YOU ERDOĞANI

İsyan, müthiş bir çözücü, dağıtıcı, her türlü engeli berhava eden bir ortam, bir araç, bir düğme... Henüz 31 Mayıs gecesinde başladı boşalma. Zincirlerinden, yularlarından, tabu ve yasaklarından kurtulurdu insanlar, gençler, orta yaşlılar ve yaşlılar. Üstelik de, Thank you Erdoğan, binbir dert sıkıntı biriktirmişti gönül, vicdan ve beyinlerimizde. Dindar gençlik emretti, imam-hatip reklamı yaptı, eğitim sistemini altüst etti. “İçki içme” diyordu. “Kız ya da erkek arkadaşını öpme” buyurdu. Kürtaj yoktu, sezaryen bile yasaktı. Fazıl Say’la Nişan Sevanyan’ı “Allahsızlık yaptılar” diye mahkûm ettirdi. KCKlileri, gazetecileri hapse tıktı. Suriye’ye bulaştı, onlarca insan öldü. Padişah sanıyordu kendini. Mağrurdu, kibirliydi, üst perdeden konuşuyordu hep. Ama isyan, başkaldırı, red, spontane ve hırt muhalefet öyle bir şey ki, sadeve perde değil, bütün tiyatroyu yıkıldı üstüne. Onun çapulcu dediği insanlar, kendi bireyselliklerine, özgürlüklerine, bağımsızlıklarına o kadar düşkünlüler ki, uzun süre, ses çıkarmadılar. Başlarını bilgisayardan kaldıracak halleri yoktu. Ama öyle bir raddeye getirdi ki işi Erdoğan, Thanks again, artık sanal dünyadan ayrılıp sokaklara, hakiki gerçeğe kavuşmanın zamanı gelmişti. Nirvana...

Böyle ortamlarda, insanlar doğasına dönüyor. Nezaket, ayıp, ahlâk gibi kavramlar yepyeni anlamlar kazanıyor. Galatasaraylı ile Fenerli dost oluyor, daha ne olsun? Yakın çevremde de gözledim: Gezi eylemcileri ve tabii ki eylemi sayesinde, kızlarla erkekler, gençlerle yaşlılar, çocuklarla ebeveynler arasındaki ilişkiler de değişti. Daha rahat, daha özgür, daha gırgır bir ilişki başladı. Bireyler hâlâ birey, ama beklenmedik, plansız programsız küçük topluluklar oluştu/oluşuyor. Penceresinin pervazına limon ve su bırakan teyze ile Gezi’deki ya da Kızılay’daki eylemci ilk kez, hiç tanışmadan tanışmış oluyor.

Şimdi herkes “N’olacak bu işin sonu?” diye soruyor. Çok anlamlı bir soru değil bu. Sonucu ben de merak etmiyorum değilim. Ama aslında bu iş çoktan oldu bitti bile. Devrim, isyan, ayaklanma bir an meselesidir. Ve o an çoktan yaşandı. Ölü toprağı serpilmiş gibi görünen toplum, apolitiktir denen gençlik, hiçbir şeye karışmaz denen sıradan vatandaş akıl almaz bir şekilde silkindi, oturduğu yerden kalktı, gaz yedi, cop yedi, Toma suyu aldı, sendelemedi bile. Gülerak aştı karşı tarafın her hamlesini... İşte bu sayede bundan sonra padişah artık padişah gibi davranamayacak, o kesin...

Egemen medya üç gün sustu, gözlerini ve ağzını kapattı. Sonra mecburen açılan gedikler, aldığı yaralar sayesinde Gezi’den söz etmeye başladı. Yarım ağzla. Gezi’deki çocuklara göre değişen

Ölü toprağı serpilmiş gibi görünen toplum, apolitik denen gençlik silkindi, kalktı, gaz yedi, cop yedi, Toma suyu aldı, sendelemedi bile. Gülerak aştı karşı tarafın her hamlesini. Bu sayede padişah artık padişah gibi davranamayacak.

bir şey yok. Çünkü onlar zaten eskiden de Hürriyet ya da Habertürk okuyup Star ya da Samanyolu izlemiyorlardı. Ama genel okur ve TV izleyicisi nezdinde de önemli bir yankı çizdi Gezi Çocukları. Artık onlar da egemen medyaya başka gözle bakıp, başka kulakla dinleyecek.

TABİİ SENATÖRLER-“BU ÇOCUKLAR” Sansür gevşedikten sonra, ne hakla bilmem, yine eski, yani 50-70 yaş grubunun insanları, ekranlardaki yerlerini aldılar. ‘80 öncesinin “Tabii Senatör”leri gibi... Mecburen, meslek gereği birkaç tartışma izledim büyük (kih kih!) medyada. Adamlar, kadınlar, Gezi’nin sosyolojik ve demografik anatomisini çıkarmaya çalışıyorlar. Kim çocuklar? Utanmasalar “Nereden çıktı bu veletler?” diyecekler. Öyle bir söylem hakim ki bu konuşmalara, sanki Gezi’deki-ler uzaydan gelmiş. “Bu gençler” diye başlayan ukala ve oryantalist bir söylem.

Üstelik, onlarla hiçbir empati kurmadıkları için, onları hiçbir şekilde anlamamışlar. Azınlılar “bu gençleri” Ergenekonla, darbeyle, CHP’yle, global karanlık güçlerle işbirliği yapmakla ya da hiç olmazsa onların ekmeğine yağ sürmekle bile suçladı. Erasmus’la gelen yabancı öğrencileri ajanlıkla suçlayan polis gibi... Bu görüşleri savunanlar, belli ki Gezi’nin uzağından bile geçmemişler, o yaşta çocukları olmasa da, kendi mahallelerindeki gençleri, akrabalarının çocuklarını filan da tanımamışlar. Ya da iktidar mecbur eder, göz göre göre yalan söyleyip, yazıyorlar.

Yakın çevremde de 15-25 yaş grubuna yönelik bazı önyargılar vardı: Hiç kitap okumuyorlar, politika ile ilgilenmiyorlar, filan falan... Ben kendimi şanslı adediyorum: Beş yıl öncesine kadar Galatasaray Üniversitesi’nde haftada 10-15 saat ders veriyordum. Altı yıldır Bilkent’de bir master sınıfım var. Buradan yola çıkıp kendimi “bugünkü gençlik kuşağının sosyolojik, psikolojik, antropolojik uzmanı” ilan edecek değilim, ama onlardan çok şey öğrendim. (Teşekkürler Mutlucan, Ece, Dağhan, Nilay, Pınar, Cihangir ve diğerleri...)

Evet, kimse bu arkadaşların böyle pat diye günün birinde devasa bir şekilde ayağa kalkacağını öngörmemişti, öngöremezdi. Ayağa kalktıktan sonra da eşe dosta, düşmana ona buna “Mizahla muhalefet nasıl yapılır?” dersi vereceğini de bilemezdi. Üstelik de bu dersi yaptırmadan veriyorlardı, dersin hocası, kürsüsü, programı filan yoktu.

O LİSELİ KIZ

Geçen akşam bu “Halk Çocuklarının İsyanı”nı konuşurken bir arkadaş, “mizah dergilerini gördünüz mü, ne yapmışlar bu hafta?” diye sorunca herkes dudak büktü. Mizah dergileri, mutlaka üzerlerine düşeni yapıyorlardır, yapmışlardır, ama artık Gezi, mizah dergilerini filan aştı, geçti.

Şimdi düşünüyorum da, kendimi biraz da o liseli kız gibi hissediyorum. Elindeki pankarta “bir slogan bulamadım” yazan liseli kız. Ne kadar içten, ne kadar temiz, ne kadar dürüst ve ne kadar gerçekçi değil mi? İşte ben de, klavyelerin karşısında, Cumhuriyet tarihinin en muhteşem habisesi karşısında, Gezi’nin ve bütün Türkiye’nin arslanları baskı, polis, Erdoğan gibi fani unsurları iplemeden direnirken yazının ne kadar da güçsüz bir araç olduğunu hissederek gibiyim.

Varsın yazı güçsüz olsun, çocuklar güçlü ya... **RAGİP DURAN**

Metin Lokumcu’yu kimler öldürdü? #cevapver

Metin Göktepe’yi kim unuttu? #cevapver

Neden ağaçları sökme işini geceyarısı yaptınız? Neden sabahın beşinde gaz operasyonu yaptınız? #cevapver

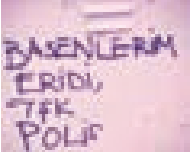
İzmir’deki eli sopalı siviller kim? #cevapver

İnsansızlaştırılmış Beyoğlu’nda tek bir getirerek polise destek veren eli sopalı Kasımpaşa formalı tosuncukları kim yolladı? #cevapver

Oğün Samast’ın arkasında kim var? #cevapver

FOTOĞRAF: AYŞEGÜL OĞUZ

Sevim Tanırek'in katiline ne ceza verildi?
#cevapver

Pozanti'da ne oldu?
#cevapver

Sabah 5'te çadırları yakma emrini kim verdi?
#cevapver

Cumartesi annelerinin çocukları nerede?
#cevapver

Ethem Sarısülük'ü vuran polis, amirlerini hangi bilgileri paylaşmakla tehdit ediyor?
#cevapver

Vali Mutlu'nun Silopi'de kaymakamlığı sırasında kaybolan çocuklar nerede? #cevapver

Köprüye Yavuz adını veren, Reyhanlı'da ölen sünni vatandaşlarımızı diyen kişi mezhep çatışmasının temellerini atmıyorsa ne yapıyor?
#cevapver

Roboski'de soruşturmanın üzerini kim örttü?
#cevapver

MÜŞTEREKELER'DEN FOTİ BENLİSOY

Anti-otoriter ayaklanma

Gezi direnişi nasıl bir siyasal seyir izledi, bugüne ve yarına dair hangi siyasal sinyalleri verdi? En başından beri direnişin orta yerinde olan toplumsal mücadele ağı Müsterekler'den Foti Benlisoy'u dinliyoruz...

Gezi direnişi bildiğimiz, gördüğümüz hiçbir eyleme benzemiyor. Yaşamakta olduğumuz “şeyi” nasıl adlandırıyorsun?

Foti Benlisoy: Gerçekten de eşi benzeri görülmemiş bir ayaklanma haliyle karşı karşıyayız. Günlerdir Türkiye'nin en büyük şehrinin en büyük meydanında devlet güçleri yok! Yurtdışındaki arkadaşlarla konuştuğumuzda bu durumu idrak edemiyorlar. Daha önemlisi, ömrü hayatımızda görmediğimiz bir kalabalıkla karşı karşıyayız. Bu kadar büyük bir kitlenin, üstelik büyük kısmı daha önce herhangi bir siyasal eylemin içinde bulunmamış bir kitlenin böylesi sokak eylemlerine girişi, barikat kurup mücadele vermesi devleti affaltan bir durum oldu.

Kimler var bu büyük kalabalıkta? Nişantaşı'ndan da, İstanbul'un kenar mahallerinden de gelen gençler var. Gençlik ayaklanması karakterine sahip; tam olarak sınıfsal bir ayrım yok. Duvar yazılarında görmüşsünüzdür, “zenginlerin daha iyi maskeleri var, kıskanıyoruz” gibi ifadeler var. Özellikle, Beşiktaş'ta çatışmaya giren gençler bildiğimiz politik kalıplara sığmıyor. Keza Taksim alanının içinde de benzer bir profil söz konusu. Aslında, genel profil Yunanistan'daki ayaklanmaya benziyor. Ama mesela en son İsveç'te yaşanan, daha önce İngiltere'de ya da Fransa'nın banliyölerinde yaşanmış olaylar gibi değil. Marjinalize olmuş gençlerin isyanı değil bu. Orta sınıf da var, alt sınıf da var, çalışan da var. Gençliğin her kesiminin burada bulunduğuna inanıyorum ve bu nedenle bunu gençliğin sürüklediği bir halk ayaklanması olarak görüyorum. Mevcut siyasette böylesi bir hareketin karşılığı yok. “Dağ başını duman almış” marşı söyleniyor örneğin –bu arada, ben beğendim, güzel bir marşmış. (gülüyor)

Siyasetle ilgili görünmeyen bu gençliği sokaklara döken ne oldu? Gençlerin sokağa çıkıldığını birçok Avrupa ülkesinde, işsizlik oranlarının çok yüksek olması, geleceksizlik duygusu gereke gösteriliyor. Buradaki ha-

reketi açıklayan bu değil galiba...

Yunanistan'da, Portekiz'de ya da İspanya'da ortaya çıkan Öfkeli hareketi tamamen güvencesizlik ve geleceksizliğe dayanıyor. Emegin güvencesizleştirilmesine, bir önceki kuşağın kazandığı sosyal haklardan yoksun bırakılmaya, dolayısıyla dışlanmaya ve marjinalize edilmeye tepki duyuluyor. Aslında, onların tepki gösterdikleri koşullar bizde de mevcut, özellikle 2000 yılındaki krize ve hatta öncesine dayanıyor. Bugün Portekiz, İspanya ve Yunanistan'da gençlerin tepki verdikleri şeyler bizde az çok kanıksanmış durumda. Belki bu kanıksamanın yol açtığı sıkışma hissi rol oynamıştır. Fakat yine de, ben bunu anti-otoriter bir ayaklanma olarak görüyorum. Bugün faal olan iki-üç kuşak Tayyip Erdoğan'la yetişmiş, dolayısıyla hayatlarında baskılayan, zorlayan, sindiren her türlü otoriteyi Tayyip Erdoğan figürüyle özdeşleştiriyorlar. Bu anlamda bizden çok farklılar, biz '90'ları da yaşamış bir kuşak olduğumuz için Tayyip Erdoğan bizim için öylesi bir otorite figürü değil.

Taraftar gruplarının durumunu nasıl değerlendiriyorsun?

Taraftar grupları –özellikle de Çarşı– alana ruh veren, belli kritik durumlarda inisiyatif alarak kurtarıcı rol üstlenen gruplar olarak öne çıkıyor. Bu durumu 1 Mayıs'ta da gözlemlemiş, arkadaşlarla aramızda konuşmuştuk. 1 Mayıs'ta Beşiktaş'taydım. Önlerde solcu gruplar ve örgütler polisle çatışma halindeydi, ama bu defa, alanda örgütler dışında inisiyatif kullanan grup Çarşı'ydı, hatta asılan Çarşı'ydı. Bu da ilginç bir durum tabii. Sınıf örgütlerinin, sol örgütlerin cılızlığı başka aktörleri ortaya çıkarıyor. **Bu ayaklanmada sol örgütlerin hareket tarzında bir farklılık gözlemliyor musun?**

Fikrî olarak böyle bir hadiseye hazırlıklı olmadığımızı düşünüyorum. Hazırlıklı olmak mümkün müydü diye sorulabilir belki, ama bu olay hepimizi çok ani bir biçimde yakaladı. Fakat reflekslerimiz çok zayıf, şu anda ancak durumu idare ediyorum.

ruz. Hemen her kanat –militan ve çatışmacı olan, barikatlarda sabahlayan sol örgütler de öyle, “bitse de eski rutinimize dönsək” diyenler de– aslında topu birbirine atıyor. Elbette, bir ayaklanmayı idare etmek mümkün değil, ama inisiyatif almak, yol yordam göstermek, alanda bulunan örgütsüz kesimle bir ortak dil kurmaya, onunla konuşmaya çalışmak konusunda çok zayıfız, bunu çok da dert etmiyoruz. Bu ayaklanma içerisinde inisiyatif göstermek ve toparlayıcı olmak noktasında her gün vakit kaybediyoruz. Neyse ki, şöyle avantajlarımız var: Gezi Parkı önceki dönemlerden devraldığımız bir sosyal mücadele olduğundan, bu mücadeleyi zaten solcu insanlar yürütmüş olduğundan, ayrıca Taksim tarihsel ve simgesel bir öneme sahip olduğundan, Gezi'nin ve Taksim'in alınmış olması solu daha fazla görünür kılıyor. Ama mevcut örgütsüzlüğü nedeniyle, solun bu ayaklanmada bir tür inisiyatif alması, bir aktör olarak öne çıkması çok güç görünüyor. Gezi Parkı'na bir ses sisteminin kurulması bile dün (4 Haziran) buldu mesela. Gezi Parkı'nın biraz daha örgütlenmesi, siyasî, kültürel, sosyal meselelerin tartışıldığı devasa bir forum alanı haline gelmesi gerekir. Ayrıca, ülke çapında hareketleri eşgüdümleyen ya da en azından eylemlerin sesine ses katan bir –tırmak içinde– “merkez” olarak örgütlenmesi çok önemli. Biz bunu yapmaktan imtina ediyoruz, daha ziyade eski rutinle idare ediyoruz, yani ajitasyon yapıyoruz, bildiri dağıtıyoruz, AKM'ye pankart asıyoruz... Bunun yeterli olduğunu düşünmüyorum, hatta bazen ters teptiğini de düşünüyorum. Örneğin, Gümüşsuyu'ndaki barikatlarda gençlerle konuşurken bize biraz tepki gösterdiklerini gördüm. Bazıları “siz orada, yurtdışı siyaset yapıyorsunuz, bizse burada mücadele ediyoruz” diyordu. Siyaset onların gözünde negatif bir şey. Sorun burada. Biz o dili anlayacak bir inisiyatif gösterme konusunda eksik kalıyoruz. Kuşkusuz hazırlıklı değildik, ama artık bunun için harekete geçmeliyiz.

Bu hareketin sönmemesi için kısa vadede nasıl adımlar atılması gerekiyor?

Öncelikle alanı salt bir festival alanı gibi kullanmak yerine, bir forum alanına çevirmek, insanların siyaset konuşabildiği, tartışabildiği, ortak kararlar alabildiği, karar alma mekanizmalarına katılabildiği bir yer haline getirmek üzere çalışıyoruz. İlk günlerde polisin sürekli saldırıları böyle şeylerin kurulmasını engelledi, fakat önümüzde nefes alma süresi var, muhtemelen daha birkaç gün polis saldırmayacak. Bugünleri iyi değerlendirmek gerekiyor. On senede biriktiremediğimiz siyasal deneyimi yedi-sekiz günde biriktirmiş olan bu kitleyle ancak böyle mekanizmalar yaratarak birleşebiliriz. Bunun dışında, solun Gezi Parkı'nı biraz daha örgütlü kılmak ve iyi bir eşgüdüm sağlamak üzere çalışması gerekiyor. Mesela, Taksim Dayanışması'nın sadece bir müzakere heyeti olmaktan çıkıp direnişin bütünsel çıkarlarını gözetken bir eşgüdümü sağlaması gerekiyor, ama bu da oldukça zor bir iş.

Bu hareketi Gezi Parkı'yla sınırlı tutmak sana daha mı uygun ya da gerçekçi görünüyor?

Gezi Park'ıyla başlanır, buradan hale hale yayılır. Ama mevcut durumu güçlendirerek ilerlemek gerekiyor. Hepimiz şu anda Gezi Parkı'ndaki şu durumdan çok memnunuz: Burası devletin olmadığı bir yer, herkes kendi istediği şekilde yaşıyor ve insanlar çok bilinçli ve örgütlüler. İnsanlar festivale gelir gibi gelmiyor, herkes bir ucundan tutmak istiyor, insanlar çöp toplamaktan aklınıza gelebilecek pek çok işe kadar her konuda gönüllü. Yoldaşlık hâkim. Tanımadığımız insanlar çadırlarını almış gelmiş, çalışmaya başlamış, kim olduğunu bile bilmiyoruz, ama orada işte! Sohbet ettiğinde anlıyorsun ki, solcu falan değil, ama herhangi bir solcudan daha fazla enerjiye sahip. Solun vazifesi bu enerjinin akabileceği mecralar yaratmak, bu insanların daha iyi örgütlenebileceği mekanizmalar, formlar yaratmak, buradaki insanların kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri zeminler yaratmak olmalı. Bunlar yapılabilsen, Gezi Parkı meselesinde yenilsek bile bu enerji kalıcı olacaktır. Siyasallaşmış yeni bir kuşak çıkıyor buradan, bu çok önemli ve bundan sonraki siyasal iklimi belirleyecek bir durum. Artık yeni bir siyasal durum var. Geçmiş siyasal durum kitle mücadelelerinin uzun dönemli geri çekilişiyle karakterize oluyordu. '90'ların ortasında yaşanan KESK ve öğrenci hareketinden sonra ciddi kitle mücadeleleri görülmedi. Şimdi karşı karşıya olduğumuz mücadele beklenmedik ve alışılmadık nitelikte, ama bütün bir kuşağı siyasallaştıran bir patlama bu. Bu kuşakla nasıl iletişim kurulacağı düşünülecek artık. Mesela pazar günü (2 Haziran) alanda yapılan miting trajikti. Sloganıyla, türküsüyle, her şeyiyle geleneksel 1 Mayıs mitingi gibiydi. O alanda olanı yansıtıyordu aslında, çünkü orada sol vardı, ama alan dışında olan biteni, direnişe dahil olan insanların havasını, ruhunu yansıtmıyordu.

Kürt siyasi hareketi bu isyanın neresinde duruyor?

Tereddütler dolayısıyla bir ayağı içeride, bir ayağı dışarıda. Tabii "çözüm süreci" adı verilen son gelişmeler bu tereddüdü önemli bir sebebi. Sürece hâle gelmesini istemiyorlar. Bu nedenle Kürtlerin şu anda "hükümet istifa!" gibi bir sloganı can-ı gönülden benimseyebileceklerini düşünmüyorum. Onlar daha ziyade "bu hükümet gider, yerine CHP-MHP koalisyonu gelir, çözüm süreci akamete uğrar" diye düşüneceklerdir. Taban ise tabii ki meydanlardaki Türk bayrağından ya da ulusalcı sloganlardan rahatsız olacaktır. Fakat ne olursa olsun, Kürt hareketi bu mücadeleye daha çok dahil olursa ulusalcı etki de kırılır. Bu anlamda hareketin aktif tutum alması ve kitlesini davet etmesi çok iyi olur. Buradaki bir avantaj, Sırn Süreyya Önder'in, yani Kürt hareketine angaje olmuş bir siyasinin aktif tutum alması oldu. CHP'li bir milletvekili aynı etkiyi yaratmazdı. Uzun lafın kısıası: Kürtlere "siz niye gelmiyorsunuz?" diye sızlanmanın pek anlamı yok. Bence gelmemeleri çok doğal, ama gelmeleri için çaba göstermek gerekiyor.

Ari'nin da sık sık dile getirdiği gibi "vatan-daşın çevreci hassasiyeti"nin vurgulanmasına ne diyorsun?

Biz Gezi Parkı için verilen mücadelenin den-diği gibi "üç-beş ağaç için" verilmediğini, aynı zamanda kentsel dönüşüm, doğanın metalaştırılmasına vb. karşı verilen bir dizi mücadelenin parçası olduğunu söylüyoruz. Yani, naif ve çocuksu talepler değil bunlar, çok daha büyük siyasi meseleler söz konusu. Üstelik, artık ekolojik mücadelenin giderek radikalleşeceği bir dönemdeyiz. Eskisi gibi kentli orta sınıfların mücadelesi değil bu; doğası itibarıyla anti-kapitalist yö-

Bugün Portekiz, İspanya ve Yunanistan'da gençlerin tepki verdikleri şeyler bizde az çok kanıksanmış durumda. Belki bu kanıksamanın yol açtığı sıkışma hissi rol oynamıştır. Yine de, bunu anti-otoriter bir ayaklanma olarak görüyorum.

FOTOĞRAF: GÜRCAN ÖZTÜRK

nelimi olan militanca bir mücadele. Önmüzdeki dönemde bunun örneklerini daha fazla göreceğiz. Yeşil ve çevreci söylemi naif bir söylem olarak görüp hafife almak yanlış olur. Özellikle sosyalist hareketin böyle bir eko-sosyalist perspektifi daha çok içselleştirmesi gerekiyor.

Bu on küsur yıllık iktidar döneminde Roboski'den 4+4'e çok daha "vahim" bulunabilecek şeyler yaşandı; bu olaylarda bir

kitlesel hareketlenme yaşanmamışken Gezi Parkı'nın simgeleşip isyana yol açması bu meselenin insanlara çok "masum" görünmüş olmasıyla mı ilgili? Yoksa bunu bir birikimle mi açıklamalıyız?

Aslında, "neden o zaman değil de şimdi oldu?" sorusunu sormak zor. Örneğin Tunus'ta Muhammed Buazizi'den önce de kendini yakanlar vardı. Ayaklanmanın neden onunla başladığını pek bilemiyoruz. Kapuscinski "Şahların Şahı"nda "korku duvarının aşılması" o ânı çok güzel anlatır. Bir an birisi bir başkasına tokat atar, tokadı yiyen geri çekilmez ve insanlar toplanırlar. Neden özellikle o ânın belirleyici olduğunu muhtemelen hiçbir zaman bilemeyeceğiz. **Beş-altı gündür burada gece gündüz çok büyük bir kalabalık, büyük bir coşku var ve neredeyse hiç saldırganlık yok. Taksim'e nasıl bir duygu hâkim oldu?**

Okuduğumuz kitaplarda görmüşüzdür hep, bu tür devrim ya da ayaklanma süreçlerinde insanların gerçekten haysiyet kazandıkları, güzelleştikleri ve güçlendikleri büyük bir dayanışma ve kardeşleşme hali oluyor. Herkes birbirine yardım ediyor, birbirini koruyor... Okuduklarımızın gerçekten yaşandığını gördük. İnsanın aklına daha özsel tanımlamalar geliyor böyle bir durumda: Gerçekten de insanda bir sosyal varlık olarak yaşamaya, kendi sosyal yaşamını yâreniyle birlikte kurmaya ve örgütlemeye

yönelik içkin eğilimler var. Bu süreçte bu açığa çıktı ve bizim için en büyük kazanım bu. O yüzden bunun yarınarda yepyeni bir siyasal iklimle karşılaşacağımızı düşünüyorum. Yapmamız gereken, insanların bu kolektif öz-güçlerine dair, kolektif öz-örgütlenme kapasitelerine dair özgüveni değerlendirmek ve desteklemek. Ancak insanlar kendi hayatlarına sokakta sahip çıkabileceklerini öğrendiklerinde büyüyebiliriz. İnsanlar kolektif olarak güçlü olabileceklerinin bilgisini aldılar. Bu his herhalde uzun zaman kalacak.

En çok hoşuna giden slogan hangisi oldu?

Biraz cinsiyetçi bir slogan ama, Çarşı'nın "sık bakalım" sloganını başarılı buldum. Bir mücadele ruhu veriyor insana. Tabii daha önce çıkmış olan "Bu daha başlangıç, mücadeleye devam!" sloganının da hakkını yememeli.

O da bu hareketin sloganlarından biri oldu. Son bir nokta: İnanılmaz bir uluslararası dayanışma var. 2010 sonundan itibaren, Tunus'ta başlayıp İspanya'yla devam eden bir hareketlilik vardı, fakat son altı ay içerisinde, Portekiz'i saymazsak, Akdeniz havzasında bir yorgunluk başgöstermişti. Buradaki hareket uluslararası hareketliliği de güçlendiren bir dinamik oldu.

SÖYLEŞİ: SİREN İDEMEN

—anonsi!!!)

Foti Benlisoy'un "21. Yüzyılın İlk Devrimci Dalgası —Fransa ve Yunanistan'dan Arap Devrimi, The Occupy Hareketleri ve Kürt İsyanına" başlıklı kitabı geçtiğimiz sene Agora Kitaplığı'ndan yayımlandı

KCK davası rehineleri ne zaman serbest kalacak? **#cevapver**

Özgür Arda'nın faili kim? **#cevapver**

Ölünün mezhebi olur mu? **#cevapver**

Öldürülenler, kör olanlar, komada olanlar için neden tavrı almıyorsunuz? **#cevapver**

Mahir Gür'ün tek gözünü kör eden polis kim? **#cevapver**

Sağlık hizmetlerinin vatandaşlara maliyetini her geçen gün artırmaya ve devleti bir sigorta şirketine dönüştürmeye sessiz mi kalalım? **#cevapver**

Obama tarafından padişahlar gibi ağırlandıkla övünürken, Gezi'nin çocuklarını ABD işbirlikçisi olmakla itham etmeye utanmadın mı? **#cevapver**

Ağzın neden bu kadar büyük? **#cevapver**

Boynun neden eğri?
#cevapver

2003'te Irak'a ABD ile birlikte gireceğin tezkereyi hazırlarken ve biz sana o zaman da hayır derken kimdi ABD işbirlikçisi? #cevapver

Gezi Parkı'nı yok etme arzusun gerçek sebebi ne? Yeminle öğrenmek istiyorum, hiçbir fikrim yok. #cevapver

Ethem Sancı'nın avukatlarını neden engelliyorsun?
#cevapver

Uğur Kaymaz'ın katili kim? #cevapver

Seçim barajı neden düşürülüyor?
#cevapver

"Başörtünü evinde tak" cümlesiyle, "içkini evinde iç" cümlesinin arasındaki fark nedir?
#cevapver

Avukatlara, üstelik adliye sarayında yapılan zulüm ve gözaltıların emrini kim verdi?
#cevapver

Hasankeyf en az Topçu Kışlası kadar tarihî değere sahip değil midir?! #cevapver

Camide içki içildiğinin görüntüsünü bekliyorduk bugün, ne oldu o? Sahi, niye bugüne kadar bekliyorduk ki? Yeni mi çekiyorsunuz?
#cevapver

GEZİ DİRENİŞİ VE HALKLARIN DEMOKRATİK KONGRESİ

Teröristler ve çapulcular birleşsin

Kürt hareketi Gezi'de başlayıp ülke sathına yayılan direnişin neresinde? Tersinden de sorulabilir: Toplumsal muhalefet Kürt hareketiyle ilişkisinde hangi noktada? Bu soruların cevabı için alanlara ve Kürt hareketinin sözcülerine bakalım...

Gerilla ve sokak mücadelesiyle gelebilecek en ileri noktayı yakalamış olan Kürt hareketinin devletle pazarlık masasına oturduğu bir dönemde patlak veren Gezi Parkı isyanı, Kürtler açısından geç kalınmış bir mücadele birliği mesajı olarak görülebilir.

2006'da, Diyarbakır'da, aralarında çocukların da olduğu onu aşkın kişinin Tayyip Erdoğan'ın "kadın da olsa, çocuk da olsa müsamaha gösterilmeyecektir" sözünden sonra polis kurşunuyla öldürülmesine benzer yüzlerce olayda, Roboski katliamında, Batı'dan güçlü bir itirazın yükselmediğini hatırlayan Kürtlerin, Gezi direnişine ilk etapta temkinli yaklaşması, Kürt illerindeki dayanışma gösterilerinin zayıf kalması olağan.

Ancak, bizzat devlet tarafından Kürt

karşıtlığıyla zehirlenen kitlelerin eşitliği sindirebilmesi de Gezi direnişi gibi toplumsal kalkışmalarda kitlelerin birbiriyle temas kurabilmesiyle mümkün olabilir. Bu temasın çeşitli gerilimlerle de olsa Gezi direnişi boyunca yaşandığı biliniyor. Bir Kürt gencinin dediği gibi, "Biz hem anadilde eğitim istiyoruz, hem rahatça içki içebilmeyi, ağaç gölgesinde serinleyebilmeyi. Dolayısıyla, AKP politikalarına tepkili Türklerle aynı noktadayız. Ama onlar bizimle aynı noktada değil."

Kürt hareketinin talepleri üzerinden yaşanan sosyal ve siyasal ayrışma, ezilenlerin devlete karşı ortak hareket etme kabiliyet ve olanaklarını zayıflatırsa da, başta BDP olmak üzere Türkiye'deki sosyalistler bu konuda yürütülen çalışmalarından geri durmuyor. Kürt hareketi,

devletle yapılacak olası bir anlaşmanın toplumsallaşmadan çözüme varılamayacağı, herkes özgürleşmeden kimsenin özgürleşemeyeceğinin farkında. "Barışın toplumsallaşması" ise AKP, CHP veya MHP'nin tabanları ile devletin yanında saf tutan kitlelerin, Kürtlerin eşit haklara sahip olduğunu sindirmesi ve hatta talep etmeye başlamasıyla mümkün. Geçilen aşamada böyle bir noktanın yakalandığını söylemek ise mümkün değil.

KÜRTLER GEZİ'NİN NERESİNDE?

Fakat Abdullah Öcalan'ın son yıllarda Türkiye ve Ortadoğu'ya dair kurgulamaya çalıştığı tahayyül, tam da Gezi direnişinde –daha önce de Halkların Demokratik Kongresi'nde– somutlaşan bir fikriyattan besleniyor: İktidarlar za-

FOTOĞRAF: ERHAN ARIK

yıfladıkça, halklar kardeşleşir! Taksim'de devlet iktidarının hükümsüz kılınmasıyla birlikte oluşan direniş karnavalı bir anlamda halkların demokratik kongresiydi. Farklı ideolojik eğilimlerden, etnik ve dinî kimlikten veya cinsel yönelimden, esas olarak sol cenahın oluşturduğu bu halk direnişinde Kürt hareketinin konumlanışına dair bazı sınırlar ise irdelenmeye muhtaç.

Gezi Parkı talanına ilk günden itibaren itiraz eden BDP'li Sırrı Süreyya Önder bu açıdan sembolik bir öneme sahip. Zira Önder, farklı etnik, dinî ve sınıfsal katmanların sempatiyle yaklaştığı sosyalist bir siyasetçi ve "Taksim ruhuyla" da özdeşleşen bir kişi. Direnişin fitilini ateşleyenlerden biri olması hasebiyle de önemli. Zira, aynı zamanda, Kürt hareketinin önemli aktörlerinden biri.

Ne var ki, Gezi direnişinin ülke geneline yayılmasıyla birlikte, AKP'nin uygulamalarından başka sebeplerden ötürü rahatsız olan milliyetçi-ulusalcı kitlelerin de sokaklara dökülmesi, BDP'yi ve genel olarak Kürt hareketini temkinli olmaya itti. Sokak mücadelesinin en diri unsuru olan Kürt hareketinin Gezi direnişinden çekildiği iddiası da bu ulusalcı-milliyetçi cenaha ait. Bu cenah Kürt hareketini AKP'nin yanında konumlan-

Demokrasi ve Barış Konferansı'nda Sebahat Tuncel'in şu sözleri Gezi direnişine önceden gönderilmiş bir mesaj gibiydi: "Sadece demokratik, özerk Kürdistan değil, özerk Marmara da istiyoruz. Bunun mücadelesini hep beraber vermeliyiz."

dırmak için özel çaba sarfederken, AKP de Gezi direnişinde BDP'nin yer almadığını gerek Erdoğan gerekse Arınç'ın demecleriyle "ilan etmeye" çalıştı.

Ancak, Gezi direnişinde yer aldığı için Sırrı Süreyya Önder'in Öcalan'la görüşen BDP heyetine dâhil edilmemesi, hükümetin Kürt hareketine verdiği önemli mesajlardan biriydi. Öcalan ve BDP bu "mesaja" sert yanıt verdi. Selahattin Demirtaş, "bir daha böyle bir şey olursa, tepkimiz farklı olacak" dedi.

KAPİTALİST MODERNİTEYE KARŞI DEMOKRATİK MODERNİTE

Aslında, hatırlanacağı gibi Abdullah Öcalan, Milliyet'e sızan BDP heyeti görüşmesinde, Kürt sorununun çözümüne karşı AKP'nin hegemonyasına onay vermeyeceklerini ve radikal demokrasiyi esas çözüm olarak gördüğünü vurgulamıştı. Öcalan, avukatlarıyla yaptığı son bir önceki görüşmede (18 Temmuz 2011) şöyle bir analiz yapmıştı: *"Biliniyor, kapitalist modernitenin sacayağı vardır. Ulus-devlet, kapitalizm ve endüstriyalizm. Buna karşı demokratik modernitenin de sacayağı var demiştik; ulus-devletçiliğe karşı demokratik ulus; endüstriyalizme karşı ekolojik toplum, kapitalizme karşı ise sosyal piyasa ya da komünal ekonomi."*

Gezi direnişi her yönüyle Öcalan'ın örnek istediği toplumsal muhalefet modeline uyuyor. Ne var ki, PKK militanlarının sınır dışına çekilmesiyle devam eden "çözümü" tamamen bölgesel çıkarları hesaplayarak kabullenen AKP, bu süreçte BDP'yi yanına çekmeye çalışırken, ulusalcı-milliyetçi cenah da bu konuda özel bir çaba sarfetti. Özellikle, Ankara ve İzmir gibi illerdeki eylemlerde İstiklal Marşı, 10. Yıl Marşı ve kemalist sloganların öne çıkması, Kürtlerin katılımını önemli ölçüde azalttı. İddialara göre, sivil polis de muhtelif yerlerde ulusalcı kitleleri Kürtlerle çatıştırmaya özel gayret gösterdi, lakin başarı sağlayamadı.

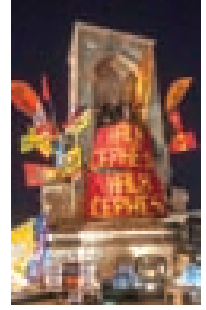
PYD POZİSYONUNUN İZDÜŞÜMÜ

Aslında, yaşanan durumun Suriye'dekiyle benzer yanları var. Bilindiği gibi, Suriye'de de Esad rejimine karşı ayaklanan muhalifler, Kürt örgütü PYD'nin özerklik taleplerini reddetmiş, bunun üzerine PYD hem laik Esad'a hem de İslamcı Özgür Suriye Ordusu'na karşı

üçüncü yolu tercih etmişti. İslamcı muhalefet, Kürtlerin "etnik temelli taleplerinin" İslam'da yeri olmadığını ileri sürerek Türkiye'nin de desteğiyle sosyalist Kürt hareketinin silahlı birliği olan YPG'ye saldırılar düzenlemişti. ÖSO çetelerinin Kürtlere yönelik saldırılarının hâlâ devam ettiği, ancak AKP'nin PKK'yle müzakere sürecine girmesiyle bu saldırıların bir parça durulduğu söylenebilir.

Türkiye'deki "İslamcı" hükümete karşı muhalifler ise "laik" bir yapı arzediyor. AKP'nin başta alkol yasağı olmak üzere yurttaşların hayat tarzına ve kentsel dönüşüm politikalarıyla tüm boş alanları betonla kaplamasına direnenlerin motor gücünü yine sol hareketler oluşturuyor. Sol hareketlerle Kürt hareketi arasında süregelen ittifakta bir sorun olmasa da, Gezi direnişine eklenen ve iktidarı zayıflatmaktan/dağıtmaktan ziyade yeniden ele geçirmeye odaklanan, devletle değil AKP'yle sorunu olan ulusalcı-kemalist yapılar öne çıkmaya çalışınca, Kürt hareketi en azından rezervlerini ilan ederek direnişe dâhil oldu ve bir yandan da Diyarbakır merkezli yeni sivil mücadele alanlarını örme çabalarına devam etmeyi tercih etti. Gezi direnişinin başladığı ilk günlerde gerek BDP gerekse PKK'den net bir açıklama gelmemesinin de örgütlü Kürt gençlerini birkaç gün beklemede bıraktığı biliniyor. Zira, Kürt hareketinin çözüm konusunda devleti belli noktalara getirdiği her dönemde birtakım engeller ortaya çıkarıldığını, 33 askerlin şaibeli bir şekilde öldürülmesi gibi olayların yeni savaş konseptlerine kapıyı araladığını hatırlayan Kürt hareketi, Gezi'de patlak veren isyanın da benzer bir netice yaratmasından kaygı duymakta haksız sayılmazdı.

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, beş gün sonra (4 Haziran), Gezi direnişini desteklediklerini, ancak bu direnişe eklenen ulusalcı-ırkçı gruplarla aynı eylemsellik içinde yer almayacaklarını açıkladı. Aynı gün, PKK yöneticilerinden Mustafa Karasu da Özgür Politika gazetesine yazdığı makede benzer bir değerlendirmede bulundu. Karasu, AKP'nin merkezîyetçi politikalarına direnen kitlelerin yanında olduklarını vurgularken, kalkışmayı kendi siyasî emelleri için kullanmaya yeltenenleri de uyarıyordu: *"Hangi saikle olursa olsun Gezi Parkı'nın yerine başka bir bina yapılmasına karşı çıkmazı yanlış bulmu yoruz. İstanbullu-ların oturacağı ve nefes alacağı parkların da korunması çok değerlidir ve buna değer veriyoruz. Ancak bir halkın varlığı; özgürlüğü, anadilde eğitimi, kültürel yaşamını özgürce sürdürmesi konusunda neden bu kadar hassas değilsiniz? Kürtlerin kimlik, dil, kültür özgürlüğü ve kendi kendisini yönetmesine ve demokratik özerkliğine neden karşısınız diye sorma hakkımız vardır. Başta Gezi Parkı eylemine katılanlar olmak üzere tüm demokrasi güçleri Kürt sorunun çözümüne olumsuz bakan, tek millette ısrar eden kesimlere bu soruları sormalılar."*

Vergimle alınan biber gazlarının ihalesinde kimlerin cebi doluyor? **#cevapver**

Senin diktatör olup olmadığının sen karar vermezsin ki, yok eğer sen karar veriyorsan... Anlaşıldı mı? **#cevapver**

Neden her konuşmanın büyük bölümünü size oy vermeyenlere hakaret etmeye ayırıyor-sunuz? **#cevapver**

Biz neden herşeyin hesabını sana sormak zorunda kalıyoruz? **#cevapver**

cehape, sen de muhalefet nasıl yapılır öğreniyor musun? **#cevapver**

Ethem Sarısülük'ün kızına ne diyeceksiniz? **#cevapver**

4+4+4 kaç eder? **#cevapver**

demokratik olduğunu iddia eden bir ülkede bu kadar yüksek seçim barajı normal mi? **#cevapver**

Ankara'da Ethem Sarısülük'ün vurulduğu an Kanal D kamerası kayıttı olmasaydı, ateş eden polis bulunur soruşturma açılır mıydı?
#cevapver

İlk gün Gezi olaylarında 200 kişilik PASİF DİRENİŞÇİLERE, GAZ+SU ve ÇADIRLARI YAK emirleri vererek MİLYONLARIN tepkisini çeken kim?
#cevapver

Turgut Özal cuntanın başbakan yardımcısıydı. Nasıl oluyor da hem cunta karşıtı hem de Özalcı olunabiliyor?
#cevapver

13 yaşındaki N.Ç'nin 26 tecavüzcüsünü hangi yargı serbest bıraktı?
#cevapver

Hopa'da protestoya katılan Halkevleri MYK üyesi Dilşat Aktaş için neden 'o kadın kız mıdır, kadın mıdır?' dediniz?
#cevapver

Gaz bombalarının havaya atılması gerekirken neden direkt insanlar hedef alındı?
#cevapver

Batan Karaköy İskelesi neden bir türlü yenilenmedi, yeri gelmişken onu da soralım
#cevapver

Nefretin hiç dindi mi? Hakkını çiğnemediğin birileri var mı? Bu dünya kimseye kaldı mı? Şimdi cevap beklenir.
#cevapver

Polis Hakları Grubu @polishaklari: #cevapver dediniz, CEVAP VERİYORUZ ; GEZİ OLAYLARINDA "Orantısız ilk müdahale talimatını İÇİŞLERİ BAKANİ verdi. Çevik Şube Müdürü uyguladı
#cevapver

FOTOĞRAF: SERRA AKCAN / NAR PHOTOS

ANKARA KONGRESİ'NDEN GEZİ DİRENİŞİNE

Öcalan'ın önerisiyle Ankara'da gerçekleştirilen ve milliyetçi, ulusalcı, militarist eğilimli muhalif gruplar dışındaki hemen tüm sol siyasi yapıların dâhil olduğu Demokrasi ve Barış Konferansı'nın ikinci gününde (26 Mayıs) söz alan BDP İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel'in şu sözleri de dört gün sonra patlak verecek olan Gezi direnişine önceden gönderilmiş bir mesaj gibiydi: "AKP sanki hep iktidarda kalacakmış gibi konuşuyoruz. AKP de böyle düşünüyor. Başbakan da hep bu edayla konuşuyor. Yok böyle bir şey! AKP'yi iktidardan indirecek olan bizim eşitlikçi ve özgürlükçü mücadelemiz olacak. AKP'ye göre değil, istediğimiz yaşam biçimine göre kendimizi konumlandırıyoruz. Demokratik, özgürlükçü bir yaşam istiyoruz. Sadece demokratik, özerk Kürdistan değil, özerk Marmara da istiyoruz. Herkesin kendi kendini yönetebileceği bir

mücadelesinin çok büyük bedellere sebep olsa da sonuç alıcı olduğunu gören devletin baskılarından mustarip kesimlerin, biraz da bu örneğin etkisiyle harekete geçtiğini, polisin her türlü saldırgan politikasına rağmen meydanlara dökülmesinin altında bu örneğin de yattığını söylemek abartı olmaz.

ÖCALAN VE ATATÜRK POSTERLERİ

Fakat şöyle bir mesele de var ortada: Direniş sürecinde Abdullah Öcalan'la Mustafa Kemal'in posterleri yan yana olabilecek miydi? "Taraflar" buna tahammül edebilecek noktada mı? Taksim'de bunun örnekleri basına yansıdı. Keza Adana ve Köln'deki gösterilerde de Öcalan ve Mustafa Kemal'in posterlerini taşıyanların yan yana geldiği görüldü. Bu karelerin istisnaı olduğu malûm. Öte yandan, 1999'da, Türkiye'ye getirildiğinde, bayrak önünde fotoğraflanan Öcalan'ın posterinin şimdi aynı bayrakla

yan yana gelmesi Kürtlerde ve Türklerde nasıl bir hissiyat yarattı, yaratıyor?

Kürt hareketinin taleplerinin yerine getirilmesi için istikrarlı bir biçimde ortak mücadele ağını örme çalışmalarına destek vermiş olan sosyalistler, Gezi

Türkiye istiyoruz. O zaman bunun mücadelesini hep beraber vermeliyiz."

Gezi Parkı başta olmak üzere çevrenin ve hayat tarzlarının talan edilmesine karşı direnirken devletin otuz yıldır Kürtlere uyguladığı şiddet politikasını deneyimlemek durumunda kalan Türkiyeli muhaliflerin de önemli bir bölümü, Tuncel'in bu beraberlik mesajını nihayet tartışmaya başlıyor. Gezi direnişinin iletişim aracı haline gelen Twitter üzerinden pek çok kişi, bu süreçte Kürtleri daha iyi anlamaya başladığını ifade etti, ediyor. Diğer yandan, Kürtlerin örgütlü

direnişine Kürt hareketinin arzulanan düzeyde destek vermediği görüşünde. Bu görüşü destekleyen en önemli gösterge olarak da BDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın direnişin üçüncü gününde (2 Haziran) sarfettiği sözler dayanıyor. O sözleri hatırlatalım: "Halkın direnişini destekliyoruz. Ama herkesin dikkatli olması gerekir... Taksim'de, Türkiye'nin dört yerindeki AKP'nin zulmüne karşı herkesin direnişi meşru ve haklıdır. Gezi Parkı'nda yaşananları barış müzakerelerinin karşılığına çevrilmesine izin vermeyeceğiz. Çünkü biz onlarla hare-

ket etmiyoruz. Kesinlikle ırkçı ve faşistlerle aynı etkinlikler içinde olmayız."

Demirtaş'ın bu sözleri 5 Haziran'da KCK tarafından yapılan açıklamayla da desteklendi. KCK'nin açıklamasında Gezi direnişine yönelik polis saldırısının "çözüm süreci" ruhuna aykırı olduğu da vurgulanarak, Türkiye'nin Batısındaki antidemokratik uygulamalara da son verilmesi çağrısı yapıldı. İki gün sonra (7 Haziran) BDP heyetiyle görüşen Öcalan da Gezi direnişini selamlarken, KCK'nin çağrısını onaylarcasına Kürtlerin ve sosyalistlerin direnişte inisiyatif alarak ulusalcı-milliyetçi cenanın hakimiyetine izin vermemesi gerektiğini vurguladı.

PKK yöneticilerinden Duran Kalkan ise (10 Haziran) daha net bir değerlendirmeye yaparak Kürt hareketinin Gezi'nin neresinde olduğunu izah etti: "Ulusalcı blok ile AKP bloğunun kendine göre bir çatışması da oluyor. Toplum bunun dışındadır. Demokratik güçler bunun dışındadır. Biz bu iktidar çatışmasının içinde ya da bir tarafında kesinlikle değiliz. Üçüncü tarafız. Toplum tarafıyız, demokrasi tarafıyız. Bu bakımdan da toplumun tepkilerine sahip çıkmak, demokrasi istemlerini örgütlemek, örgütlü eyleme dönüştürmek bizim görevimizdir. Bütün demokratik güçler, Türkiye'nin tüm demokratik çevreleri, aydınları, siyasi çevreleri bunun karşısında büyük sorumluluk duymalı."

Gezi direnişi vesilesiyle harekete geçen BDP dışı kitlelerin de Kürtler için eşitlik, adalet ve özgürlük talep etmeye başlaması, ancak direniş sürecindeki temaslarla, deneyimlerle mümkün olabilir. "Taksim ruhunun" halkların daimi demokratik kongresine dönüşmesinin sağlanması sadece AKP'nin veya devletin değil, ülkenin batısının da Kürt sorununun çözümünde pozitif rol oynamaya zorlayacak veya ikna edecek. Yine Sebahat Tuncel'in dediği gibi "Bizim 30 yıldır gördüğümüz zulmü, yıllarca size yanlış anlattılar. Bugün de 30 yılın teröristleri şimdi çapulcu oldu. 'Teröristler' ve 'Çapulcular' birleşsin bu ülkeyi özgürleştirelim!"

İRFAN AKTAN

90 kuşağı Türkiye'yi değiştirecek

Üç ay önce Gezi Parkı için önerge vermişti, 2006'da '90 kuşağına dikkat çekmişti. Direnişin en başında oradaydı, biber gazından hastanelik olanlardandı; Sezgin Tanrikulu'nu dinliyoruz...

Gezi Parkı'ndaki müdahalenin ikinci gününde siz de oradaydınız, bu süreç nasıl dâhil oldunuz?

Sezgin Tanrikulu: 29 Mayıs'ta, önceki günkü müdahale dolayısıyla Gezi Parkı'na gittim. İnisiyatifle, platformla görüştüm, destek vermemizi istediler. Müdahaleden iki-üç ay öncesinden kendileriyle bir konuştuklarımız vardı. Mart ayında Taksim ve Gezi Parkı'ndaki dönüşümle ilgili Meclis'e araştırma önergesi vermiştim. Maalesef, o önerge Meclis gündemine gelememişti. Gezi Parkı'yla benim özel bir ilişkim de var, evim oraya 500 metre. İstanbul'dayken o parktan geçerek Taksim'e giderim. Parkın adım adım nasıl yok edilmeye, bakımsızlaştırılmaya çalışıldığına, nasıl polis üssü haline getirildiğine bizzat şahidim. İnsanları o parktan soğutmak için bir yıldır her şeyi yaptılar. Perşembe gecesi saat ikiyi kadar orada kaldım. Sabaha doğru arkadaşlar telefon açtı, yine müdahale olmuştu. Parka gittim, polisle tartıştık, kavga ettik. O ara, bize doğrudan gaz sıkmaya başladılar. O gün, beni gördükleri her yerde gaz sıkıldılar. O sırada bir gaz fişegi üzerimize geldi, ben eğildim, ama hemen yanımda bulunan Ahmet Şık'ın başına isabet etti. Diğer milletvekillerine de gaz sıkıldılar. Valiyle cuma günü görüştüğümde, kendisine "insanların barışçıl tepkilerine tahammül göstermek zorundasınız. Parkın etrafını çevirseniz, yarı ne olacağını görürsünüz" dedim.

Siz hangi arada hastanelik oldunuz?

Sürekli gaz sıkıyorlardı. Cuma günü konuyu Cemil Çiçek'le telefonda görüştüm. Hemen akabinde, yine gazlı saldırı başladı. Bir fişek tam yanımda patladı ve gazın etkisiyle nefes alamaz hale geldim. Arkadaşlar hastaneye götürdü. Doktorun dediğine göre, kalp damarımdaki tıkanıklık yüzde 60 civarında olsaymış, gazın etkisi kalp krizine neden olurmuş; Metin Lokumcu'nun başına geldiği gibi.

CHP'nin bu süreçteki tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Doğru bir tutum alarak bu mücadelenin sahibi gibi görünmeye ve bu hareketi kullanmaya çalışmadık. Ama, Taksim Dayanışması'nın taleplerini doğru bulduk, buluyoruz. Orada CHP'li kimliğimizle yer almadık. Yurttaşlar olarak o parkın sahibiyiz. Milletvekili değilken, Diyarbakır'da da çok gazlı müdahaleye Bu uygulamaya yabancı değilim. Mekân, zaman, iktidarın sahipleri değişebilir, ama hak talep ettiğinizde maruz kalacağınız muamele değişmez. Gezi'deki farklılık, tüm Türkiye'nin, özellikle yeni kuşağın bu uygulamaların farkına varmasıydı. Etnik, inançsal bir talep olmadığı halde bu uygulamaya yapıldı.

Batı'daki genç kuşağın bu kadar direnişçi olabileceğini öngörebilir miydiniz?

'90 kuşağı kavramından ilk söz eden

benim. Mart 2006'da Bilgi Üniversitesi'ndeki bir konferansta, bu kuşağın alame-tifarikasından söz etmiştim. Bu kuşağın talepleri ve dilleriyle, şu anda siyaset yapanların dili uyumuyor. Nitekim, tam da o konferanstan sonra, 28 Mart'ta, Diyarbakır'da olaylar patlak verdi ve bu kuşak sokağa indi. Bölge'deki atmosfer daha çocuk yaşlarda bu kuşağın özelliklerini ortaya çı-

Hem Gezi'yle dayanışmak hem de Kürt meselesinde barışı inşa etmek niye çelişsin? "Taksim'de ırkçılar da var" diyerek kendini uzak tutmak yanlıştır.

kardı. Batı'da ise Gezi Parkı bir vesile oldu. Türkiye genelinde birikmiş tepki düzeyli bir biçimde, üstelik siyasi partilerin etkisinin dışında ortaya çıktı.

Gezi direnişi sürecinde, bu tepkinin öncüsünün hangi siyasi yapı veya parti olabileceğine dair tartışmalar da yürütüldü.

Tayyip Erdoğan sık sık CHP'yi hedef gösterdi, ama Kemal Kılıçdaroğlu açıkça bu gösterilere parti olarak dahil olmayacağını ifade etti...

Biz bu hareketin tüm taleplerini sahipleniyoruz, ama hareketin sahibi değiliz. Hareketi parti olarak sahiplenmek doğru da olmaz. Aksi halde hareketin kendisi daralır. Bu, farklı siyasetlerden gelip ortak talepte bulunan insanlara da haksızlık olur. Ama sokağa çıkanların taleplerini biz daha önce çeşitli vesilelerle TBMM gündemine taşıdık. **Gezi direnişi Kürtlerden antikapitalist Müslümanlara, ulusalcılardan sosyalistlere,**

LGBT'lerden takım taraftarlarına, hiçbir siyasi partinin ortaklaşamadığı kesimleri Taksim'de buluşturdu...

Bu birlikteliği herhangi bir siyasi parti yaratamaz. Çünkü her partinin kendi programı, çerçevesi, rezervleri var. Siyasi partilerin yapısının ne kadar yanlış olduğu da bu vesileyle ortaya çıktı. Talep skalanızı daralttığınız ölçüde tabanınızı da daraltırsınız.

Gezi direnişi siyasi partilerin yapısını da etkileyecek mi?

Elbette etkileyecek. Artık kimse eskisi gibi siyaset yapamayacak. Biz CHP olarak, bu taleplerin sözcüsü olabileceğimizi Taksim'e dökülen gençlere anlatamamışız. Partiler de değişmek, yeni durumu doğru okumak, buna göre yeni bir dil, yeni bir siyaset tarzı geliştirmek zorunda. Yurttaşlara yukarıdan bakan, her konuya sığ milliyetçi bakışla yaklaşan zihniyete artık yer kalmadı. Yeni kuşağın öncelikleriyle mevcut partilerin öncelikleri örtüşmüyor. Bu kuşak Türkiye'nin büyük bir kazancıdır. Algılar, siyasetin tanımı, 1 Haziran itibarıyla değişmiştir. Bu gençleri, bunu başlattıkları için kutluyorum. Türkiye'yi '90 kuşağı değiştirecek.

Başbakan havalimanındaki mitingde taraftarlarının "yol ver gidelim, Taksim'i ezelim" sloganını sessiz kalarak onayladı. Sizce hükümet bu direnişten bir ders çıkarır mı?

Başbakan çoğulculuğu, katılımcılığı içselleştirmiş, aldığı dersten sonuç çıkarabilecek bir siyasetçi değil. Ders veren, yukarıdan bakan, kibirli bir duruş sergiliyor. 31 Mayıs'tan itibaren Türkiye yeni bir iklimle girmiştir. Beyaz ve temiz bir sayfa açılmıştır. Geleceğimiz bu beyaz sayfaya ne yazabileceğimize bağlıdır. CHP sol-sosyal demokrat değerleri önemseyen bir parti, bu dile uygun bir politik tutum geliştirecektir. Başka seçeneği de yoktur.

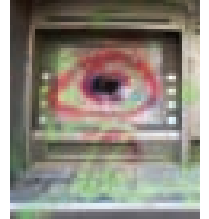
Fakat CHP'de, örneğin Kürtlerin taleplerini reddeden ulusalcı bir kesim var...

Herkes değişecek. Herkes bir diğerinin ne dediğine, ne istediğine kulak kesilecek. Herkes özgürlükler temelinde buluşmak zorunda.

Şu anda Diyarbakır'dasınız. Orada Gezi direnişine dair yaklaşım nasıl?

İki Kürt genci Van gölü kenarında oturup viski içiyor ve "ne olacak bu Batı'nın hali" diye muhabbet ediyormuş. (gülüyor) Süreç sekteye uğramasın diye bu meseleyi önemsiz görmek yanlıştır. Elbette süreç sekteye uğramasın, ama Gezi direnişi de sekteye uğramasın. İkisini beraber yürütmek niye mümkün olmasın? Hem Gezi'yle dayanışma içinde olmak hem de Kürt meselesinde barışı inşa etmek niye birbiriyle çelişsin? "Taksim'de ırkçılar da var" diyerek kendini oradan uzak tutmak yanlıştır. Bunu yaparsan, ırkçıları gözünde büyütmüş olursun.

SÖYLEŞİ: İRFAN AKTAN

PSY - GANGNAM STYLE (강남스타일) M/V parktakilerin anlayacağı dil bu mu? #cevapver

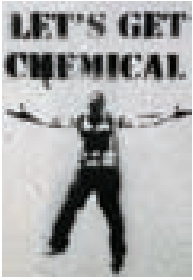
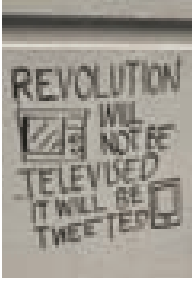
Saddam'ın kimyasal silah kullandığını iddia edip 2003'te Irak'ı işgal eden ABD bugüne kadar hiçbir kanıt sunabildi mi? #cevapver

ABD'li yetkililer Suriye'de 'Esad'ın sarın gazı dahil kimyasal silah kullandığını kesin olduğunu' iddia etti. Bir koyup üç alacak mısın? #cevapver

Size ölü ve yaralıları anlatan heyete "özür dilemem neden dileyim Türkiye aleyhine tablo var" dediniz doğru mu? #cevapver

Sanatçılar neden tehdit altında? #cevapver

Bu halk o kadar da balık hafızalı değilmiş, değil mi? #cevapver

ANA AKIM NAL TOPLARKEN, HOLDİNG KANALLARI APIŞIP KALIRKEN...

Benim güzel ve fırlama medyam

Gezi direnişi sadece siyasi, sosyal, ekonomik dünyayı değil medya dünyasını da salladı ve çalkaladı: Rock and Roll. Herkes bu direniş sayesinde şunu açık bir şekilde gördü: Egemen medya egemenlerin medyasıdır, üstelik tüm topluma da egemen değildir. İsteyen kendi medyasını, kendi iletişimini kurar, kendi gazeteciliğini bağımsız ve özgür bir şekilde yapar. Gezi'den medya manzaraları...

“İstanbul'da Gezi Parkı'nda başlayan gösteri ve direnişin ilk sonucu, tümü bu büyük şehirde konuşlanmış olan büyük sermaye medyasının habercilik ve özgür yorumculuk konusunda yolun sonuna geldiğini, editöryal olarak tamamen iflas ettiğini öfke içinde anlaması oldu.

31 Mayıs 2013, afra tafralı patronları pek çok farklı büyük iş alanında top koşturan, kendisini 'merkez' diye adlandıran medyanın görkemli binalarının içinin medeni cesaret, profesyonel kavrayış ve meslek ahlâkı açısından ne denli boş olduğunu gösteren bir milâttır.”

Bu iki paragraf yurtdışında yayın yapan Al-Monitor sitesinde yayınlandı. Yazarı Yavuz Baydar. Sabah'ın ombudsmanı, yakın zamana kadar AKP iktidarını savunan yazılarıyla tanınırdı. Artık Yavuz bile illallah demiş, pes etmiş, beyaz bayrak çekmiş. Çok geç de olsa tebrikler Yavuz! Şimdi bir de belki AKP'nin medya icraatlarını ifşa eden bir yazı dizisi bekleriz Yavuz'dan!

31 Mayıs akşamı İstanbul'un göbeğinde Gezi Direnişine karşı polisin orantısız güç kullanması ayyuka çıkmışken 24 saat haber kanalı olarak bilinen CNNTürk'ün üç saat boyunca Penguen belgeseli yayınlaması, Kanada'dan Tayvan'a kadar bütün dünya medyasının ilgisini çekti. NTV ise aynı saatlerde yemek tarifi veriyordu. Afiyet olsun!

İlk günden bir kare:

- Abi televizyonu aç, Gezi'den canlı yayın var.
- Yok bir şey yahu, ben bütün kanalları gezdim göremedim. Sen nereden seyre diyorsun canlı yayını?
- Norveç televizyonu veriyor abi!
- CNNTürk de, NTV de, başbakan herhangi bir yerde herhangi bir konuşma yaptığında, bir etkinliğe katıldığında, yayın hemen kesilir, konuşma başından sonuna kadar naklen yayınlanır. Erdoğan'ın otomatik, kontenjandan yüce haber değeri var, Türkiye çapında yüzlerce muhalifin polis saldırısı altında kalmasının haber değeri yok!

“Gezi'deki eylemciler /protestocular, anaakım medyaya eskiden beri kızgındı. Zaten ilk gün hiçbir foto muhabirini, hiçbir kameramanı parka bile sokmadılar” diyen Bianet muhabiri Nilay Vardar, gözlemlerini aktarıyor: “NTV'nin naklen yayın aracını devirdiler. Ve üzerine 'Tayyip NTV'yi seviyor', 'Satılık' yazdılar. Hemen yanında üzerinde amblem bulunmayan El Cezire'nin naklen yayın aracını da devireceklerdi, El Cezire'deki arkadaşlar hemen kendilerini tanıttı, halen naklen yayında olduklarını söylediler, biz de devreye girip ikna ettik gençleri, araç kurtuldu.”

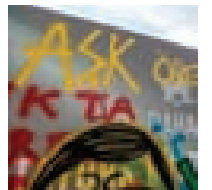
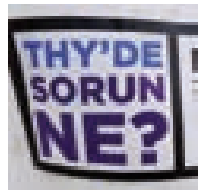
İlginçtir, El Cezire Türkçe neredeyse iki yıl oldu, her şeyleri hazır, kadroyu kurdular, deneme yayınları da yaptılar, ama hâlâ burada yayın yapabilmek için

hükümetten ruhsat alamadılar. Yönetimden bir meslektaş “ee tabii, Erdoğan doğrudan denetleyemeyeceği bir televizyonu pek istemiyor” şeklinde açıklamıştı bu yayın öncesi engellemeyi.

Göstericiler, ilk üç gün boyunca üç maymunu oynayan ve sözümona 24 saat kesintisiz haber yayınlayan kanalları, NTV, CNNTürk ve Habertürk'ü bu medya organlarının merkezlerinin önünde protesto etti. Bir tek NTV bu haberi verdi, hatta naklen yayınladı ve sunucu “şu anda bizi protesto ediyorlar” şeklinde bir anons yaptı.

NTV, daha sonra medya grup başkanının ağzından özür diledi. “Hata yaptık” dedi. NTV'nin de parçası olduğu Doğuş Grubu'nun bankasının genel müdürü, “Ben de çapulcuym. Mesaiden sonra arkadaşlarla Gezi Parkı'na dayanışmaya gidiyoruz” diye bir açıklama yapmıştı, ama bu duyuru Garanti Bankası müşterilerini ikna etmedi. Yaklaşık 40 milyon liralık hesap geri çekildi, 1500 kadar da kredi kartını iptal etti müşteriler. NTV'nin sansürcülüğü kardeş şirket Garanti Bankasına pek yaramadı.

“Evet, bu kuşağın mensupları anaakım medyayı, günlük gazeteleri okumaz, TV kanallarını pek izlemez. Akademik alanda bu kuşağa ‘Dijital Yerli’ deniyor. Ama bu çocuklar, ki genel olarak iyi eğitim almış, en az iki yabancı dil bilen çocuklar, aslında her şeyin farkında. Çünkü internet

gibi anaakım medyaya oranla çok daha zengin, çok daha büyük ve çok daha farklı kaynaklardan haber ve bilgi alıyor" diyor Bilgi Üniversitesinden Doç.Dr.Esra Arsan: "Bu kuşak kendilerinden önceki kuşaklara oranla farklı bir birey, toplum, siyaset, ideoloji tanım ve uygulamasına sahip. Apolitik diyorlar ama değil, ya da 40-50 yaş kuşağına göre belki apolitik. Halbuki onların kendilerine has bir siyasî, hatta ideolojik kavramları var. Bir de müthiş yenilikçi ve yaratıcılar. Çok zeki bir mizah anlayışları var. Tabu tanımadan her şeyle çok rahat, çok güzel dalga geçebiliyorlar" diye ekliyor.

Gerçekten de duvarlarda, panolarda, pankartlarda ve tweet'lerde neredeyse bütün olayı üç-beş kelimeyle, üstelik derinlemesine anlatan sloganlar çok ilgi çekiyor: "Televizyon bu devrimi yayınlamayacak", "Sokağa çık, Gezi'ye gel", "Tayyip al sana gündem!", "Bir de bana hâlâ gazete oku diyorsun!"

Twitter'da, duvarda ya da gazi bir Toma'nın üstünde cıvı cıvı yazılamlar. Onlar kendi medyasını yarattı. "Her yer Taksim, her yer direniş" sloganı "her şey medya" eklentisi ile sürdü. Ve bu mecra akıllı idi, güzel idi, fırlama idi.

"Dolmabahçe civarında egemen medyada çalışan arkadaşlara rastladım. İsim vermeyeyim, sorun çıkmasın. 'Madem gazeteci olarak haber yapamıyoruz, o zaman biz de vatandaş olarak Gezi'ye dayanışmaya gidelim dedik' dediler. Yanlarında fotoğraf makinesi, kamera, teyp,

bloknote filan yoktu. Ben izliyorum, egemen medyada yazı işlerinde çok sıkıntı var. Patronlar ve yönetimle çelişkiler arttı." Bunlar da Ahmet Şık'ın gözlemleri. Gülen grubu hakkında bir kitap yazdığı için aylarca hapiste kalan Şık, Gezi gösterilerinin ikinci gününde başına aldığı bir gaz bombasıyla yaralandı.

Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesinden Prof. Yasemin İnceoğlu, Galatasaray ve Ankara Üniversitesi İletişim hocalarının birer bildiri yayınlayarak Gezi Direnişini desteklediklerini, ayrıca Gezi'nin anaakım medyaya karşı mücadelesini ve kendi medyalarını, iletişimciliklerini, gazeteciliklerini yaratmalarını

selamladıklarını aktardı. İnceoğlu, yurtdışında eğitim gören kendi kızının havaalanından eve gitmeden Gezi'ye koştuğunu, gaz yediği için yarım gün hastanede tedavi gördüğünü de anlattı. Bu kuşak gençlerin gerek ebeveynleri, gerekse toplumla olan ilişkilerini anlatan İnceoğlu, "yepyeni, pırıl pırıl, zeki, afacan, korkusuz, kendi bireysel özgürlüklerine dokundurtmayan bir kuşak bu" dedi.

Gezi eylemcilerinin sosyal medyayı çok iyi kullandığını herkes biliyor. Üstelik de tedbirli. Mesela "Sosyal Medyayı Doğru Kullanma Kılavuzu"nda iletişimin sağlıklı olması için öneriler sunuluyor. Bilginin doğruluğunun

denetlenmesi, ayrıca bu teknolojiye başvuran polise karşı tedbirler de bu kılavuzda mevcut. Bilgi kirlenmesine karşı Gezi Direnişçileri, bazı bölümleri İngilizce olan kendi internet sitelerini de kurdu: istanbuldaneoluyor.com...

Başbakan Erdoğan, twitter'i "baş belası" olarak niteledi. Haksız değil. Çünkü twitter Erdoğan için hakikaten bir bela... Başbakan vekili, ki "iyi" polisi oynadı, "bakın biz aslında çok demokratız, yetkimiz de, gücümüz de var, ama interneti kesmiyoruz" mealinde cümleler sarfetti. Çakma demokrasinin tehdidi demek ki böyle oluyor. Velek ki, interneti kesti. Ne olacak? 1789'da Fransızlar Büyük İhtilali yaparken twitter mı vardı?

Direnişin başladığı andan itibaren sadece CHP'ye yakın Halk TV ile İşçi Partisi'ne yakın Ulusal TV, 24 saat kesintisiz naklen yayın yaptı Taksim Meydanı'ndan. Hem Gezi'yi hem de ülkenin çeşitli kentlerindeki polisin orantısız güç kullandığı sahneleri gösterdiler. Üç gün sonra sansür büyük ölçüde gevşedi. Anaakım medya kanalları da Gezi'yi ekranlara taşımaya başladı. Ama aşamaları tartışma programlarında yaşları 50-70 arasında değişen kontenjan yorumcuları oryantalist bir söylemle "Yeni Gezi gençliğini" keşfetti. Oysa ki bu çocuklar öyle uzaydan filan gelmemişlerdi. En az 15-20 yıldır burada yaşıyorlardı. Akrabalarımızın, komşularımızın çocuklarıydı. Onlar hâlâ anaakım medyasında yoktu.

"Bundan sonra, medya için söylüyorum, sansür filan her şey daha zor olacak. Yani Erdoğan'ın hoşuna gitmeyen haberler daha rahat yayınlanabilecek. Patronlar da ürktü bu akımdan. Hava dönüyor gibi. Ben iyimserim" diyen Ahmet Şık, son olarak hâlâ gaz kokan Gezi Parkı duvarından bir yazılama hatırlatıyor: "Tayyip, yalnızlığın kokusunu duyuyor musun?"

RAGIP DURAN

POMA: Polisiye Olaylara Müdahale Aracı

ALLAHINI SEVEN DEFANSA GELSİN: DİRENiŞİN İMGELERİ, SESLERİ, SÖZLERİ

Orantısız hayal gücü

1 Haziran akşamı Taksim'de polisin çekilmesiyle dağılan gaz bulutlarının altından İstanbul mizahının ve öfkesinin en nadide örnekleri çıktı. Bir kamusal simya hasıl olmuştu. İstiklal Caddesi'nden Harbiye'ye koca bir galeri 11 Haziran'a kadar gez gez bitmedi. Enstalasyonundan şarkısına, karikatüründen aforizmasına, İstanbul halkı sesini çıkardı, kendi sözünü söyledi. O havuz, içerden şöyle gözüküyordu..

—anons!)))

Tek bir cümlemizle kalelerini başlarına yıkabiliriz. Ve bundan korkuyorlar. Korksunlar da. Bu bir kültür devrimi. Bu daha başlangıç, sonunda biz kazanacağız.
Patti Smith

Tayyip pabucu yarım, çık dışarıya oynayalım" sloganı, Emek Sineması eylemlerinde dillere dolanmıştı. Güncel politik eleştirinin en hasını Penguen ve Uykusuz sayfalarından okuyorduk. Melih Gökçek sosyal medyada cezalandırılırken, Beşiktaş'ın taraftar grubu 1 Mayıs'a damgasını vurmuştu. İstanbul Bienali "Kamusal Simya" başlığıyla kent-sel-kamusal alanı konu almış, memlekette bir çağdaş sanat etkinliği ilk kez bu kadar tartışılmıştı. Sulukule'den gencecik Tahribat-ı İsyân, rap müzikle kentsel politikaya sövüyordu. "Sokakları hack'lemek" ne demek, henüz anlamamıştık ama, Redhack kahramanımızdı. Tüm bunlar, eşi benzeri olmayan bir ayaklanmanın habercisiymiş. Oysa biz hâlâ imkânsız istemenin gerçekçiliğine ikna olmamıştık.

Gezi Parkı direnişi öncesinde sanatın ve siyasetin kesiştiği alanda yaratıcılığın kokusunu almıştık. Bu hiçbir şeye benzemeyen, dili, bedenleri, insan ilişkilerini, kamusal alanı değiştiren eylemleri tanımlamak için "estetik politik eylem" kavramını önermiştik. 31 Mayıs'tan önce kısıtlı örneği olan bu eylemler, artık ayaklanmanın karakteristik eylem setini oluşturuyor. Yeni bir direniş estetiği doğuyor. Bedenin güçlerini harekete geçi-

ren, "anestetik" toplumsal uzlaşmaları askıya alan, dünyayı duyumsama biçimimizi değiştiren, spontane gelişen, karşıt kamusalılıklar yaratan, "sanat" olarak adlandıramayacağımız, bildiğimiz siyasî eylemlere de benzemeyen durumlar yaratılıyor. Mizah ve kolaj gibi stratejileri barındıran bir devrimci eylem biçimi bu. Özellikle '90 kuşağı kentli gençlerin kolektif belleğinden ve popüler kültürün repertuarından besleniyor. Geleneksel ile popüler, yerelle evrenseli melezleyen bir imge dünyası yaratıyor. Önce şaşırtıyor, sonra gülümsetiyor ve işte o gülümseme, zihni yepyeni duyusal, zihinsel, politik olasılıklara açıyor.

Ülkede polise gaz, eylemcilere ise spreylere boya yetmiyor. Her köşede bir performans, her duvarda bir şiir, her sokakta yerleştirmeler, kolajlar var. Ayaklanma henüz devam ederken biz de direnişin imge montajlarına, ses mikşajlarına, kelime oyunlarına bir göz atalım.

YENİ BİR DİL

Gezi Parkı'nın tetiklediği direniş özgün kılan, kendiliğinden, örgütsüz, lidersiz ve geveze oluşu. Önüne geçilmez bir söz söyleme, yazma isteği var. Taksim daha çatışmalar sırasında sözcükler ve imgelerle donanıyordu. Şimdi her köşe başı bir serbest kürsü, yanmış polis arabasının üstü bir sahne, polis barikatları dilek

ağacı. Kâğıt, karton, bez, boya alanın temel ihtiyaç listesinde. Böyle olunca ortaya çoğul, karmaşık, ideolojik karşıtlıklarla dolu bir dil çıkıyor.

Yılların Penguen ve Uykusuz okuru direnişçilerin baştan sona yazıladığı İstiklal Caddesi dev bir mizah dergisi gibi okunabilir. "Sinirlenince çok güzel oluyor-sun Türkiye" sözleriyle durumu özetleyen Metin Üstündağ, "Penguen'i hazırlarken aklımıza bir espri geliyor, 'çocuklar yapmıştır' deyip kontrol ediyoruz" diyor. Üstelik onlar boş sayfalara değil, doğrudan sokağa yazıp çiziyorlar. Yazılmalara mekânların niteliğine ve belleğine göre değişiyor. Fransız Konsolosluğu'nun giriş kapısında, Fransızca "Şiir Sokakta" yazıyor. Kelimeleri ve hayatı olası başka anlamlara açmak demek şiir: Garanti Bankası'nda "Hiçbir şey Garanti değil" yazıyor. Beşiktaş Starbucks'a ise "Yaşasın tam bağımsız Kuru Kahveci Mehmet Efendi" notu düşülmüş.

Çekilen tüm acılara rağmen ironi bu ayaklanmayı terketmedi. Mizah öncelikle eril, narsisist, kibirliliği ve silahlarını gücünden düşürmek için kullanılıyor. Tayyip Erdoğan ismi şekilden şekle girdi, Toma, tazyikli su, biber gazı bolca alaya alındı: "Bu gaz bir harika dostum!" "TOMates, biber, patıCOP!" "Abi tam olarak kaçta başlıyacaksınız gaz sıkımayla arkadaş karışından geliyo da yetişemem diye endişeli." Ayrıca mizah, direnişin savunma araçlarını güçlendiriyor: "Kız olursa Rennie, erkek olursa Talcid." Adile Naşit ve Münir Özkul defansa geçti; "Neşeli Günler" filminden bir sahne: "Limmonnn... Sirkeeee..." Psikolojik şiddetle mücadele etmekte tüm o duvar yazılarının etkisine şahit olduk.

Tribünden beslenen dilin cinsiyetçi ve eril olduğu bir gerçek. Ama uyarılar tutum değişiminin işaretini veriyor. Feministler küfürsüz sloganlara tepki gös-

teriyor ve anlayışla karşılanıyorlar: "Pardon abla, alışkanlık işte, bunu da de-
ğiştireceğiz." İstiklal'de cinsiyetçi slo-
ganlar, feministler tarafından beyaz,
mor boyalarla düzeltildi. Alanlarda ikti-
dar karşıtı söylem, farklı kesimlerin
hassasiyetlerine göre kendini yeniden
üretmeye devam ediyor.

Kendi özgün dil ve imge dünyasını
yaranan bir direniş bu. "Memur bey, bir
şey düşürdünüz" diyerek atılan gazı sahi-
bine iade eden "eldivenciler" gibi, başba-
kanın eylemciler için kullandığı
"çapulcu" kelimesi de ânında iktidara
geri fırlatıldı. Bu yaratıcı şiirsel hamle bir
halk hareketinin adını koydu. Şimdi "ça-
pulcu" kalabalığı birleştiriyor. Çapulcu-
luğun bir tanım değil, eylem olduğu
anlaşıldı ve sözcük derhal bir fiile dön-
üştü. Gösteri yapmak, hakkını aramak,
baskıya direnmek anlamındaki "çapul-
ling" uluslararası literatüre girdi: "Every-
day I'm çapulung." Bir kitap kapağı
tasarımı: "The Art of Chapulling — Intro-
duction of Turkish Sociology." Tabii ki Pen-
guen Yayınları'ndan. "Çapulung" fiili
hareketin sermaye karşıtı küresel müca-
delenin bir parçası olduğunu vurguladığı
için de önemli. Küresel direnişin mizahı,
Erdoğan'ın Kuzey Afrika gezisinde "Diren
Afrika" sloganıyla da ifade bulmuştu.

Hareketin son ürünü "Faşinismus" ise
"Faşist düşüncenin beyinde sıkışması ve
beynin başka bir 'düşünce'yle ilişkiye gire-
memesi" anlamına geliyor. Halk sadece
egemen söylemi tersine çevirmiyor, ta-
nımlama ve kavram yaratma iradesini
geri alıyor.

Eylemler sol örgütlerin yıllanmış mi-
litan dilini popüler kültürün ve sokağın
repertuarı ile melezleyerek dönüştürü-
yor. Muhafif söylemi homojenlikten ve
tekillikten çıkıyor. Ortak talepleri farklı
kentlerin, kültürlerin, cinsel tercihlerin
jargonlarıyla çeşitlendiriyor: "Diren la
Ankara!" "Diren Angara!" "İzmir'de to-
maya tomat diyorlar!" "Ay resmen devrim!"
"Her yerdeyiz ayol!"

Televizyonla büyümüş bir neslin ko-
lektif hafızası açığa çıkıyor: "Yalan
Dünya" dizisinden "Ne çektin be Tayyip".
İçki yasağından sonra sahiplenilen "Bi-
zimkiler" dizisinden Sarhoş Cemil'in
sözü "Sevil koş, katil geldi". İktidarı deli
eden anti-kahraman "Behzat Ç." için
"Ç:nin açılımı açıklandı: Çapulcu". "Game

of Thrones" dizisinden: "Tayyip winter is
comming" Siyasî tarihten değil, Amerikan
filmlerinden referanslarla açıklanan
ayaklanma direnişçi kitlesinin profiline
dair fikir veriyor: "Ulan hayatımız fight
club gibi oldu, gündüz mesai, akşam
park." "Gündüz Clark Kent, akşam Super-
man." "Lanet olası Federaller." "Polistikons
vs Dirensformers."

Sosyalist kültürün imgelem dünya-
sına yabancı olan neslin zihninde, ül-
kede yaşananlar aksiyon filmlerine,
fantastik romanlara, bilgisayar oyunla-
rına benziyor. "Taksim Komünü" sözü
direnişin 11. gününde dile getirilir oldu.
Oysa "Yıldız Savaşları" ve "Yüzüklerin

Kelimeleri ve hayatı olası başka anlamlara açmak demek şiir: Garanti Bankası'nda "Hiçbir şey Garanti değil" yazıyor. Beşiktaş Starbucks'a ise "Yaşasın tam bağımsız Kuru Kahveci Mehmet Efendi" notu düşülmüş.

Efendisi" ilk günden beri üretilen söylem
ve imgelere yansıyor: "5. günün şafağında
doğuya bakın." "7 gün oldu hala yoksun
Gandalf." Eylemciler orantısız hayal gücü
kullanıyor: Darth Vader Taksim sokakla-
rında direnişçileri selamlıyor. Üstelik
elinde Türk bayrağı var. Gündelik hayatın
perdesi polis şiddetiyle yırtıldığında fan-
tezi dünyası gün yüzüne çıkıyor. Ve
gençler izlemeyi bırakıp oynamaya başlı-
yorlar: "Güç sizinle olsun."

OYUNUN GÜCÜ

"Oynamazsan kazanamazsın dostum."
Yeni nesil bilgisayarda polis arabası ve
otobüs yakmaya alışmış, tankları bekli-
yor. "6 yıldız oldu tanklar gelecek GTA."
"GTA'da polis döven nesle sataştın." Bil-
gisayar oyunları ile büyüyen '90'lular ve
sokakta oynama şansı bulmuş '80'liler
direniş sırasında yan yana gelmiş. "Biz
sinek ilacı aracının peşinden koşmuş ne-
silleriz." Sokak arası futbol jargonu

yine '80'lilerden: "Allahını seven defansa
gelsin."

"Beşiktaş'ın şövalye ruhlu semt ço-
cukları" ele geçirdikleri inşaat maki-
nesinin adını Poma koymuşlar: "Polis
Olaylarına Müdahale Aracı." 3 Hazi-
ran'da Beşiktaş'ta Toma'yı kovalayan
Poma yaramaz çocukların elinde dev
bir oyuncak gibiydi. Oysa biz onu daha
önce Sulukule'yi, Ayazma'yı parçalarken,
Gezi Parkı'nda ağaçları sökerken görmüş-
tük. Direnişçiler onu evcilleştirmiş. İkti-
darın en önemli finansal ve politik
dayanaklarından inşaat sektörünün sim-
gesi dozer, yenik bir düşman gibi Tak-
sim'de yatıyor şimdi. Gecekondu
mahallelerine korku salan, yuva yıkan
canavarın yüzünü pembeye boyamışlar.
Üzerinde "Yanıyor bu gönüm" yazıyor.

Taksim'de çatışmalar durulduğunda
belediye otobüsü enkazları oyun alanı
oldu. Şimdi direksiyonda biz varız:
"Akbi basmadan geçme Tayyip." Heli-
kopterleri aşağı çağırdık. Taksim Mey-
danı'na daire içinde koca bir H harfi,
helikopter iniş pisti boyadık. Çarşı
Twitter'dan sordu: "Helikopter kulla-
mayı bilen var mı?" Hiç oyuncak olma-
mış sokak çocukları gibi otobüslerle,
dozerlerle, helikopterlerle, polis araba-
larıyla oynamaya doyamıyoruz. "Bizim
gibi üç çocuk ister misin Tayyip?"

Zeki, oyuncu, geveze, asi, duygusal
bilgisayar çocukları, deneyimli abla ve
abilerin yanında bir günde öğrendiler
iş. 3 Haziran tarihli bir tweet'e göre ba-
rıkatlarda "taktiksiz, kinsiz, inandığı şey
için direnen şaşkın savaşıldı". Bu sa-
vaşılar önceki nesilden farklı olarak iyi
aile çocuğu olduklarını gizlemiyorlardı.
Onlar, kendisiyle dalga geçmeyi bilen
yeni bir direnişçi kimliği yarattılar. Oto-
riter babayla çatışırken annelerini
üzmemek istemiyorlardı: "Kahvaltımı yap-
tım, öyle geldim." "Ailenize gerekirse
'Mervelerdeyim' deyin, ama evde durma-
yın!" "Bir de gazete okumuyorsunuz der-
ler." "Babanelerimizi evde zor tutuyoruz."
"Gaz sıkmana gerek yok, zaten duygusal
çocuklarız."

SES

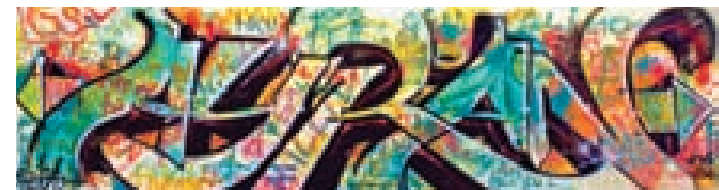
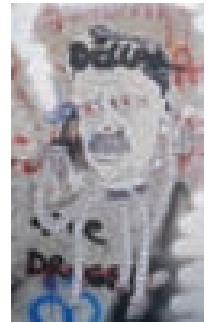
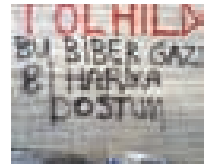
Önce sessizlik, sonra polis telsizi, To-
ma'nın sesi, atılan ilk gaz fişeginin sesi,
sonra tekrarı. Çığlıklar ve küfürler.
Buna karşın direnişin ses miksajı: Ke-

≠Ulrike Meinhof:
"Bir kişi devlete taş
atıyorsa bu adı bir suç
olabilir, ama bir toplum
taş atıyorsa bu politik
bir eylemdir!"

#Bingöl'de çocuğa teca-
vüz eden beş uzman ça-
vuşa tahliye veren
adalet Mersin'de ey-
leme katılan çocuğa 92
yıl 6 ay hapis cezası ka-
rarı verdi.

#Boykot! Boykotu cid-
diye almalı, tüketimi en
aza indirmeli, tasarruf
etmeli, avm projeleri
çöktürmeli.

—anonsi!))

Yunanistan, İspanya, ABD'de işgal hareketi... Bence tüm bu hareketler genel küresel bir tepkinin parçalarıdır. Bu tepkiler, şimdiye kadar dayatılan ve ekonomik zenginliğin büyük bir kısmını elinde bulunduran küçük bir zümrenin çıkarına hizmet ederken, dünyanın dört bir yanındaki halklar üzerinde korkunç etkiler yaratan sosyal ve ekonomik politikalara karşı başlatılmış bir mücadeledir. Başlangıçta bu direniş, İstanbul'un merkezindeki halka açık son alanın, bir yandan tarihi kışla ve cami yapımı, diğer yandan ticarileşme ve kentsel dönüşüm adına talan edilmesi ve şehrin gelecekteki karakterinin yok edilmesi girişiminin tepki olarak doğmuş

olsa da, şimdi artık daha geniş mücadele alanlarına yayılmaktadır. Bu hareket, uluslararası düzeyde, insan hakları, adalet, özgürlük ve halkların refahı için sorumluluk hisseden herkez için bir destek ve dayanışma sebebi ve fırsatı olmalıdır. Aynı zamanda Türkiye'deki bu hareket, kendisiyle dayanışma gösterenlerin kendi mücadeleleri için de bir ilham kaynağı olmaktadır. Ben de çapulcuyum! Dayanışmayla! Diren İstanbul! Noam Chomsky

sintisiz slogan, inatçı şarkılar, tencere tava havası ve alkış. Çarşı'dan çok şey öğrendik. En zor anlarda bile asla şarkı söylemeyi bırakmamayı mesela. Gaz bulutu altında gözden kaybolan Beşiktaş'ı "Biber gazıoley!" diye inleyen bu görünmez güç karşısında polisin dehşete düşmediğini söyleyebilir misiniz? Bu çoğul ses, henüz melodisini bulmamış bu gürültü, Chaplin'in sessiz filminde konuşmaya başlayan büyük diktatörün tekil sesinin tam karşıtı. İktidarın sesinin akışını kesmek ise yaratıcılık gerektirir. Polis telsizinden Çarşı anonsu: "Merkez beyaz desene..."

MELEZ İMGELER

Direnış yepyeni bir imgelem dünyası yarattı: İktidarın ölçsüz zalimliğinin sembolü kırmızı elbiseli kız, protestocu imgesini dönüştürdü. Artık tüm ağaçlar sermayenin ağgözlülüğünü temsil ediyor. V maskeli teyze, küresel ölçekte bir halk ayaklanmasını müjdeliyor. Gaz maskeli semazen "kim olursan ol gel" diyen hoşgörü kültürünün nefes almaz hale geldiğini anlatıyor. Yerelin küreselle harmanlandığı, karşıtlıklardan beslenen imge montajları, Türkiye'de yaşanan ayaklanmanın özgünlüğünü gözler önüne seriyor.

CNN Türk'ün ülke sallanırken penguen belgeseli yayınlaması ile ana akım medya tüm güvenilirliğini yitirdi. Fakat bu kez sadece öfkelenmedik. Penguenleri de direnişe kattık: "Antarktika direniyor." Penguenler "mesele eriyen buzlar değil" diye açıklama yaptı. NTV'nin AKP'nin ampulüyle birleşen logosu her şeyi anlatıyor. "Devrim televizyondan yayınlanmayacak."

Destek için son derece yaratıcı ana akım medyaya sızma eylemleri gerçekleştirildi (3 Haziran tarihli Kelime Oyunu). Fakat daha önemlisi, iletişimi yeniden tasarlamak ihtiyaç haline geldi. Temiz haber için yüzlerce blog ve internet sitesi kuruldu. Parktaki Gezi Radyo ve Çapulcu TV, yaratıcı fikirlerin akacağı mecralar olarak yayına başladı.

BEDEN-PERFORMANS

"Ah be Tayyip, o son birayı yasaklamayacaktın." Bu başkaldırı her şeyden önce iktidarın kişisel özgürlükler ve bedenler üzerinde kurmaya çalıştığı tahakküme karşıydı ve ifadesini yine bedenlerde buldu. Maskeler, deniz gözlükleri, kasklarla bedenler adeta mutasyona uğruyordu. Aç, susuz, uykusuz, nefessiz kalarak kapitalizmi tenlerinde hissetti direnişçiler. Orta sınıf yaşamının uyuştur-

"Taksim Komünü" sözü direnişin 11. gününde dile getirilir oldu. Oysa "Yıldız Savaşları" ve "Yüzüklerin Efendisi" ilk günden beri üretilen söylem ve imgelere yansıyor: "5. günün şafağında doğuya bakın."

duğu bedenler uyanmaya başladı. Sağlık ve güzellik kaygısıyla esir alınmışlardı. Özgürlüğü yoga salonlarında ararken kimyasal gaz bulutu içinde buldular. Gündelik kaygılar, alaya alınır oldu: "Haydi bayanlar, hepimiz sahaya iniyoruz. Tazyikli suyu öncelikle bacaklara ve popoya yönlendirmeye çalışın. Zira basınçlı su selülitlere çok iyi gelir... Tayyipcim canımsın ya, sayende hepimiz yaz sonunda taş gibi olucaz inşallah, kucak dolusu sevgilerimizle." "Bibergazı cildi güzelleştirir."

Eylemlerde pek çok performans izledik. En örgütlüsü, THY emekçilerinin meslek alanlarından getirdikleri koreografiydi. Bazı ofis çalışanları işe deniz gözlükleriyle gidip polis şiddetini görmezden gelen arkadaşlarına sokağın imgelemine taşıdılar. Kırmızı sutyeninden gaz maskesi yapan genç kadın, kadın bedenle mücadeleyle özdeşleştirdi.

Direnış, bedenlerimizi toplumsal-laştırarak özgürleştirdi. Hareketin içinde yer alan insanlara bakın. Nasıl kendilerine güvenli yürüyorlar, nasıl özgürce giyiniyorlar. Ve sokakta kendilerini evlerinde hissediyorlar. Çünkü artık birbirlerine güveniyorlar.

HARİTALAMA

Kentte bir haritalama çalışması yürütülüyor. Fizik mekânın koordinatları, adalet duygusu etrafında yeniden düzenleniyor. Eylemcilere destek olan mekânlar, işbirlikçi mekânlar, doğaya ve işçi haklarına saldıran sermaye grupları teşhir ediliyor, işaretleniyor.

İzmir'de ve Ankara'da tabelalar Taksim'i, Taksim'de Devrim'i işaret etmeye başladı. Tunalı Hilmi "Tomalı Hilmi", "çalışma alanı" "çatışma alanı" oldu. Yeni kentsel kamusal alanlar yaratılıyor. Boğaziçi Köprüsü yaya yolu, Gezi Parkı kamp alanı, Valide Sultan Camii'nin kristal avizesinin altı revir oldu. Barikatlara, pankartlara, çadırlara göre yapılıyor yol tarifleri. Buluşma ve direnme noktalarımızla işaretlenen bu kent şimdi "bizim".

YARATICILIK

Gezi Parkı'nda bugün mutfak, kütüphanesi, reviri, bağımsız televizyonu, radyosu, atölyeleri, bostanı, sahnesi, alternatif enerji kaynaklarıyla yeni bir yaşam örgütleniyor. Burada para geçmiyor, hiyerarşi, otorite, polis yok. Yaratılmakta olan kolektif yaşamın sembolü, parktan kente yayılan çöp toplama ritüeli. "Kiyamet koptu, gaz yediler, eli sopalı sivillerden dayak yediler, polis gitti, Akaretler Caddesi'ni temizlediler." Temiz, adil, insanca bir kent ve yaşam yaratmak için birbirlerinin çöpünü topluyorlar. Neşeyle ve keyifle yapıyorlar bu işi. Bu kolektif yaşamın bir parçası olmaktan gurur duyarak. Gezi Parkı bir salgın başlattı. Çöp torbaları, elma sirkisi, talsit ve tweet'le buluşuyor, hızla tüm ülkeye yayılıyor.

Gezi direnişiyle başlayan, Türkiye'nin her yerine yayılan bu halk hareketi daha şimdiden ağır bedeller ödedi. Abdullah Cömert'i, Mehmet Ayvalıtaş'ı, Ethem Sarısülük ve Murat Sarı'yı kaybettik. Yüzlerce yaralımız var ve süreç tüm şiddetiyle devam ediyor. Neler olacağını öngörmek zor. Yarın Gezi Parkı'nı bizden geri alabilirler. Fakat belleklerimize kazınmış bu umut imgelerini, barikatların ve parkın duygusunu geri alamazlar. Onları bizden sonraki nesillere taşıyacağız. Bundan sonra tüm iktidarların ayağı hep o barikatlara takılacak. Yaşadığımız sürece her an parktaki özgürlüğü tekrar solumak için mücadele edeceğiz. **EZGİ BAKÇAY**

Gezi Bostanı

DİRENİŞİN ÜÇ KAHRAMANI: BARIŞ, CEMAL, GENÇAY

Bunu yaşayan insan aynı kalamaz

Direnışten üç eylemci, üçü de örgütsüz... Niye oradalar, niye direniyorlar, hadiseye nasıl bakıyorlar? Kulak kesiliyoruz...

Olayların patladığı cuma akşamından (31 Mayıs) başlayalım. O zamandan beri olayların içinde misin?

Barış Baykal: (22, İTÜ öğrencisi) Evet. Cuma akşamı bir arkadaşımın istiklal'deki ofisine gidiyordum. Zaten daha o esnada polis şiddeti başlamıştı. Arkadaşımın ofisine ulaştıktan sonra da kendimizi dışarı attık. İnanılmaz bir biber gazı ve ses bombası saldırısı vardı. Bir yandan da plastik mermiler... İstiklal'in her tarafı bembeyaz bir dumana büründü. Biz de yapılan müdahaleyi geri püskürtmeye çalıştık.

Caddede nasıl bir insan profili vardı?

İlk gece birkaç gündür Gezi Parkı'nda eylem yapan kitle ve onu destekleyen sol görüşlü insanlar ağırlıktaydı.

Sonraki geceler daha mı farklıydı?

Sonraki gecelerde hayalini bile kuramayacağım manzaralar oluştu. Futbol takımlarını bir kenara bırakıyorum, BDP seçmeniyle ulusalcıların ya da sağcılarının bir arada direndiği bir durum oluştu. Apo bayrağı açılırken biraz uzağında direnişe destek veren ülkücüler oldu. Görmeden inanılacak bir şey değildi... Koyu bir Galatasaraylı olarak söyleyebilirim ki, tek örgütlü kitle Çarşı'ydı. Onun dışında toplu hareket eden örgüt yoktu. Herkes oraya kol kola geldi ve kol kola mücadele verildi. Ortak yanı AKP karşıtlığı olan bir kitleydi bu.

Senin arkadaş çevrende bu olaylar nasıl yankı buldu?

Sosyalist diyebileceğim çok fazla arkadaşım yok. Arkadaşlarım daha ziyade çeşitli nedenlerle AKP'den bıkmış insanlar, ama hiçbir örgütlü eylemlere katılan insanlar değil. Bu süreçte de meydanlarda bulundular, daha çok da Gezi Parkı'nda bekleyenler arasında oldular.

Sen hiç örgütlü siyasete katıldın mı?

Ben hep sosyalist örgütlerde bulunmaya çalıştım, ama açıkçası hiçbir benim kafama uygun olmadı. Çevre örgütleriyle mitinglere katıldım zaman zaman, o kadar.

Bu olaylar sende bir dönüşüme yol açtı mı, ne dersin?

O günleri, o dayanışmayı, o birlikteliği görmüş olan bir insan artık aynı insan olamaz. Siyasal görüşü bir tarafa bırakalım, bir kere insan olarak aynı kalamaz. Eylemler sırasında defalarca –gözlerimin yaşarmasını bırakın– hüngür hüngür ağladım. Hiçbir ayrımın gözetilmediği inanılmaz bir dostluk vardı çünkü.

Birdenbire nasıl ortaya çıktı bu dayanışma?

Bu dayanışma, AKP iktidarının yol açtığı

FOTOĞRAF: NAZİM SERHAT FIRAT

on kusur senelik birikimin sonucuydu. Tayyip Erdoğan'ın kendi seçmeni dışındaki her kesimi karşısına almasının so-

BDP seçmeniyle ulusalcıların bir arada direndiği bir durum oluştu. Apo bayrağı açılırken biraz uzağında direnişe destek veren ülkücüler oldu. Görmeden inanılacak bir şey değildi.

nucuydu. Bu kadar apolitik insanlar sokağa döküldüyse, bu bir acının işaretiydi bence. Yoksa böyle bir halk dayanışmasının ortaya çıkması herhalde ancak Latin Amerika'da görülebilecek bir şey.

SÖYLEŞİ: KEREM EKSEN

İnsanca yaşam istiyorum

Neden bu eylemdesiniz?

Cemal: (33, işçi) Başka bir dünya mümkün. Bunun için buradayım.

Yaşananları Gezi Parkı'yla sınırlandırıyor musunuz, öyle mi?

Hayır. Sırf Gezi Parkı'yla sınırlandırabileceğim bir eylem değil. Bakın, Van Erçiş'te 2500 ağaç kesiliyor. Üçüncü köprüde üç milyon ağaç kesilecek. Üçüncü havaalanında yine aynı şey. Kanlıstanbul bütün hayatı değiştirecek.

Sadece bu da değil, AVM'ler, rezidanslar, kentsel dönüşüm, örgütlenme önündeki engeller, bunlar beni buraya getirenler.

AKP sizin için ne ifade ediyor?

Direkt vatani satıyor. Nasıl satıyor? Mesela Türk Telekom satıldı, satılmadan önce kullanma bedeli 6 liraydı. Yaklaşık bir buçuk sene önce telefonu kapattığımda sadece kullanma bedeli 30 liraya çıkmıştı. Sizce bu nedir? Nasıl bir vergi sistemidir? Ben bunun için buradayım. Hiçbir örgüte bağlı değilim. Bunun bilincinde olduğum için buraya geldim. Olay bundan ibarettir.

Bu eylemin devamına, evri-leceği noktaya dair beklentiniz ne?

Ben çok açık ve net bir şekilde Kanlıstanbul'u istemiyorum, üçüncü köprüyü, üçüncü havaalanını istemi-

yorum. İnsanca yaşamak istiyorum. Akşam eve ekmek götüreceğim diye dönüşüp ödemediğim faturaların birikmiş borçları altında ezilmek istemiyorum. İnsanca yaşamak istiyorum. Galataport'u istemiyorum. Bu kadar yağmayı istemiyorum. Kentsel dönüşüme karşıyım, çünkü insan eksikli değil, para eksikli. Bunları kazanmadığımız sürece bu sadece bir halk ayaklanması olarak kalacaktır.

Direnış sonuçlarını verdi

Niye buradasın?

Gencay: (17, öğrenci) Buraya gelenlerin amaçları birbirinden farklı. Cemal abi "başka bir dünya mümkün" diye geldiğini söylüyor. Ben polisin uyguladığı şiddetle karşı insanların yanında olmak için geldim. Fiziksel gücümü kullanmak için, yardım etmek için.

Bir örgütle ilişkin var mı?

Yok. Ama burada Kaldıraç'la tanıştım, şu an onlarla beraberim. Bu ilk eylemim.

Kaç gündür buradasın?

Cumartesi sabahı Taksim'e ilk girildiğinde geldim, iki gece Beşiktaş'taydım, diğer günler buradaydım.

Beklentin ne? Bu direniş neyle sonuçlanacak, nereye doğru evriliyor?

Bu direniş vereceği sonuçları verdi diye düşünüyorum. Bu saatten sonra da çok farklılık olmayacak.

Ne olacak?

En azından halk birleşebileceğini ve bunlara en sert şekilde tepki verebileceğini gösterdi, bence bu yeterli. Çok da fazlasının olacağını düşünmüyorum.

SÖYLEŞİ: ARDA ÇİLTEPE-NİLÜFER ŞAŞMAZER

—anonsi!))

Gezi eylemcilerine yönelik polis saldırısı hakkında MonoKL dergisinin başlattığı, "Polis Şiddetine Son Verilsin" imza kampanyasına çok sayıda filozof da destek verdi. Kampanyanın metninde polis şiddetinin durması ve uluslararası kuruluşların ve dünyada demokrasi savunana herkesin Türkiye hükümetinden hesap sor-ması istendi: "İstanbul'un merkezinde, Taksim'de, bir parkın yıkımıyla ilgili protesto, birkaç gün içinde bir halk ayaklanmasına dönüştü. İdeolojik bölünmelerin ötesinde, toplumun değişik kesimleri bir araya geldi. "Bunun nedeni, iktidarın ve onun başının, başbakan R.T. Erdoğan'ın uzlaşmaz tutumu. Çoğu barışçıl olan göstericilerin karşısında polisin sergilediği şiddet aşırıdır. Kimisi ağır, çok sayıda yaralı bulunmaktadır. "Polisin şiddetinin durmasını istiyoruz. Uluslararası kuruluşların ve dünyada demokrasiyi savunan herkesin otoriter ve laiklik-karşı tavırları çoğaltan ve totaliter bir rejime doğru yönelerek Türkiye'nin geleceği için hiç iyi şeyler vaad etmeyen bir hükümetten hesap sormasını istiyoruz."

Çağrı Metnini Destekleyen ve İmzalayan Filozoflar: Marco Assenato Etienne Balibar Gerard Bensussan Guillaume S. Blanc Simon Critchley Jodi Dean Peter Hallward Ian James Rene Major Jacques-Alain Miller Jean-Luc Nancy Antonio Negri Frederic Neyrat Jacques Ranciere Jelica Sumic Riha Jacob Rogozinski François David Sebbah Bernard Stiegler Michael Taussig Gianni Vattimo Slavoj Zizek

BARİKATLAR: VIŞNEZADE / BEDRİ KARAFAKİOĞLU CADDESİ

Polis devleti olmak istemiyoruz

Gezi'de, Taksim'de herkes vardı. Yüzde 50 değil, memleketin yüzde 100'ünün temsilcileri, öyle ya da böyle, bir biçimde oradaydı. Öğrencisi, işçisi, esnafı, solcusu, ulusalcısı, dindarı, güncel politikaya yan gözle dahi dönüp bakmayanı Taksim'e aktı. Galatasaraylıyla Fenerlinin, Beşiktaşlıyla Bursasporlunun, Göztepeliliyle Karşıyakalının dayanışmasını kimse rüyada görse inanmazdı. Peki kurulan onlarca barikatta kimler vardı, o barikatları sadece tecrübe sahibi devrimci örgütler mi kurdu? "Marjinal" denenler kimlerdi? Barikatlara bağlanıyoruz. İlk durak Beşiktaş'ın Vişnezade semtindeki Bedri Karafakioğlu Caddesi...

Neden buradasınız?

Alican: (21, öğrenci) Halkımız için. Bizi kandırdıkları için. Roboski'yi kürtaajla kapattıkları için. Reyhanlı'yı alkol yasasıyla kapattıkları için. Biz marjinal değiliz, biz halkız. Bir partiye mensup değiliz.

Ercan: (30, esnaf) Tayyip İstanbul'u satıyor. Üçüncü köprü için bilerek ormanları yok ediyorlar, onun için buradayım. Burama geldi artık. Buradaki insanların burasına kadar geldi. Üçüncü köprü niye olsun? Ormanlar niye yok edilsin? Direneceğiz.

Davut: (32, işsiz) Topçu Kışlası bardağı taşıran damla oldu. Buradaki insanlar terörist değil, cumhuriyetin bekçileri. Eğer cumhuriyet için terörist olacaksak, evet, bu cumhuriyetin bekçileri olarak teröristiz.

Bedri: (20, öğrenci) Bana çapulcu diyen, Ata'ya ayyaş diyen bir adam halkımdan olamaz. Biz Ata'mızı da savunuyoruz, milletimizi de, halkımızı da. Hiçbir halka sert bir müdahalede veya kırıncı bir sözde bulunmuyoruz.

Cengiz: (22, öğrenci) Çocuklarımız, torunlarımız için buradayız. 11 gündür buradayız. Eve üç günde bir uğruyoruz, burada yatıp kalkıyoruz. Bu artık Gezi'deki ağaçlar meselesinden çıktı. Herkes için bu böyle.

Bedri: Yarın sınavım var, sınavıma gidip yeniden buraya geleceğim. Direnmek bizim amacımız. Halktan bizim yanımızda olmalarını, tencelerini tavaralarını alıp gelmelerini istiyoruz.

Cengiz: Cahil insanlar değiliz. Burada hepimiz okumuş, belli bir bilgi seviyesindeki insanlarız. Bu insanlar böyle bir tepki veriyorsa, on gündür burada yatıp kalkıyorsa, ciddi bir sorun var demektir. Bilkent'te okuyorum. Bütünlemelere gitmedim, buradayım. Okulum bir sene uzadı, ama feda olsun. Yeter ki rahat ve özgür bir ortamda okuyalım, üniversitelerimize polis girmesin, polis müdahalesi olmasın.

Daha evvel örgütlü müydünüz?

(hep bir ağızdan) Hayır!

Cengiz: Ben Çarşı taraftarıydım.

Davut: Ben Galatasaraylıyım.

Bedri: Ben Bursalıyım, Bursaspor taraftarıyım. Gerçekten holiganım, holigan olarak tabir ediliyoruz. Çatışmalara da gidiyorum, maç zamanları Beşiktaş'taki olaylara da geldim. Bursa'daki bütün olayların içindeydim. Bu arkadaşların da hepsi taraftar. Atkımı atıp yanlarında ra-

hatlıkla gezabiliyorsam, hiçbiri bana laf atmıyorsa, demek ki bu bölge özgürleşmiştir.

Cengiz: Arkadaşım demin gönül koydu, "her yerde Çarşı yazıyor, bir yere de Tek-sas yazalım" diye. Ben kendi ellerimle Tek-sas yazdım otobüsün üstüne. Bursa taraftarıyla Beşiktaş taraftarının ne durumda olduğunu herkes bilir. Hatta arkadaşlara takıldım, "kardeş, bugünleri de mi görecektik" dedim. (gülüyor)

Davut: Rüyamda görsem inanmazdım. **Cengiz:** Bu arkadaşta burada bir şey olsa, Beşiktaş taraftarı olarak ilk ben kaparı-rım üstüne. Ama lig başlayınca tribün-deki yerimizi alacağız, onda bir sıkıntı yok. Ama dost olacağız, küfür etmeyece-giz. Kimse kimseye zor kullanmayacak. Biz marşlarımızı söyleyeceğiz, onlar kendilerininkini söyleyecekler. Böyle dostluk kardeşlik içinde devam etmesini istiyoruz biz. Sağ görüşlüsü de var, sol görüşlüsü de var, burada her türlü insan var. Dindar devrimciyim diyenler de var, milliyetçiyim diyenler de var, sol dev-rimci de var. Ama hepsi bu cephe de beraber savaşıyorlar. Belki buradan çıktuktan sonra yine karşı karşıya gelip çatışacaklar, ama önemli olan burada tek bir amaç için beraber savaşılabilmek.

**Son çare olarak bile
orduya güvenmiyoruz.
'60'ta da, '80'de de çok acı
yaşattılar. Erken
seçimle bu hükümetin
değişmesini istiyorum.**

Bunu çok iyi gerçekleştirdik. Umuyorum ki bu dostluk ortamı hep devam eder.

Alican: Biz Galatasaray ve Beşiktaş taraftarı olarak elli Fenerliyi polislin elinden kurtardık. Medyada şu an çok kirlilik var. Burada otobüsler yakıldı, ağaçlar yakıldı, bunları bizim yaktığımız söyleniyor. Ama bunlar sivil polisler tarafından yakıldı. Biz söndürmeye gittiğimizde de aşağıdan TOMA'lar geldi, bize saldırmaya başladı. Bir arkadaşımız ellerini kaldırarak ağaçları söndürmek için yardım istemeye yanlarına gitti. O çocuğu aldılar, dövüp gönderdiler. Bu bilgi kirliliğini önlemek istiyoruz. Biz yakmıyoruz. Ağaçlar için buradayız biz. Halkımızın şunu bilmesi lâzım: Biz terörist değiliz. Nasıl Millî Müdafaa döneminde Lazı, Çerkezi, Türkü, Kürdü birleştirse, biz de aynı şekilde birleşmiş durumdayız. Bunu halkın görmesi lâzım artık.

Cengiz: Yanımdaki arkadaşımın gözle-rinde korku görmüyorum hiç. Umut gör-üyorum, ışık görüyorum, kardeşlik görüyorum gözlerinde.

Bu eylemin devamı için beklentiniz nedir? Nereye evrilecek sizce?

Cengiz: Erken seçim bekliyorum.

Alican: Biz son çare olarak bile orduya güvenmiyoruz. Çünkü '60'ta da, '80'de de çok acı yaşattılar. Askere karşı antipati-gim. Benim ailemde de Diyarbakır Ceza-

evi'nde yatmışlar var, idam cezasından dönenler var. Ben askeri istemiyorum. Sadece erken seçimle bu hükümetin de-ğişmesini istiyorum. Her darbe bizi ge-riye götürüyor. Türkiye Cumhuriyeti şu anda gelişmekte olan ülke gibi görünü-yor, ama aslında geriliyor. Çünkü her şeyimiz satılıyor. Ben Ankara'dan geliyo-rum; Tekel işçileri için orada bir hafta yatma eylemi vardı, yattım. Polisin bize çok kötü müdahalesi oldu. Metro zam-ları için de eyleme katıldık. Ankara da şu an çok zor durumda. Benim bir aklım orada, bir aklım burada.

Cengiz: Biz aslında semtimizi, şehrimizi bırakıp buralara geldik. İstanbulluyum, ama Ankara'da yaşıyorum. Ankara'yı bı-rakıp buraya geldim. Semtim dediğim, Beşiktaşlılarda semt aşkı başkadır. Artık bir çözüm bekliyoruz. Ne olacaksa olsun, ne kopacaksa kopsun.

Alican: Siz de gözlemlemişsinizdir, bu-rası artık özgür bir alan. Burada para ge-çerli değil. Halkımız bize öyle yardımlar yapıyor ki, evimizde yemediğimiz yiyecekleri, giyemediğimiz kıyafetleri gön-deriyorlar. Ayakkabılarımız yırtılmıştı, bize yeni ayakkabı alıp gönderiyorlar. Burası özgür bir alan, biz burayı savunu-yoruz. Alanımızı daha da genişleteceğiz, buna eminiz.

Gezi Parkı'nın içinde kuvvetli bir koor-dinasyon var. Yemekler geliyor, ihtiyaç-lar hemen karşılanıyor. Barikatlara da yansıyor mu bu?

Cengiz: Evet, ilk önce bize geliyor. Po-lisle ilk karşılaşacak öncü gruplar oldu-gumuz için ilk bize geliyor.

Davut: Günlerden beri buralarda yatan-lar, evine gitmeyenler var. Ben 11 gündür buradayım. Evliyim, üç çocuğum var, 11 gündür göremiyorum onları. Bu olaylar sonuçlanana kadar da gitmeyi düşün-müyorum. Niye buradayız? Ben çocukla-rıma daha güzel bir gelecek bırakmak için buradayım. Hiçbir partiye bağlı de-ğilim. Ben Ultraaslan'dayım. Bir Galata-saraylı olarak bir Fenerliyi yerde gördüğüm zaman bir tekme de ben vura-

bilirdim, ama şimdi bir Fenerlinin canı için kendi canımı atarım ölümüne.

Cengiz: Burada gece yatıyoruz; sabah kalkıyorum, yine onların yüzünü gör-üyorum. Yani burada kocaman bir aileyiz aslında. Bunun farkına varmalı insanlar. **Barikatlarda nerede yatıyorsunuz?**

Ercan: Çadırlar var. Battaniyemiz var, her şeyimiz var.

Davut: Halkımız bizi yalnız bırakmadı, her zaman yanımızda oldu. Çünkü Tür-kiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa böyle bir ayaklanma oluyor. Yüzyılın ayaklanması, yüzyılın başkaldırısı oldu bu. İnsanlar artık "yeter" dedi. Benim ailem iki sezondur AK Parti'ye oy veri-yordu, bu sezon annem artık "elim kırıl-saydı da vermeseydim" diye isyan etti. Ya halk kazanacak ya halk kazanacak.

Cengiz: Buradan yaşlı teyzeler, amcalar geçiyor, "bizim '80'de yapamadıklarımızı siz burada yapıyorsunuz, biz hayatı-mızda böyle barikatlar kuramadık, böyle bir güçle karşılık veremedik" diyorlar. Bizden önceki neslin bunu gerçekleştire-memesinin nedeni olarak sosyal med-yayı görüyorum. Sosyal medya bu olayda çok büyük bir rol oynadı. Bela dedi ya! Bir Başbakan "Facebook'un iletişimini kesin" dediğinde, Facebook'un iletişimi kesilmez, Twitter'ın iletişimi kesilmez.

Davut: Başbakan ne derse o yapılıyor. Biz artık polis devleti olmak istemiyoruz. Özgürlükler ülkesi olmak istiyoruz, bu yüzden buradayız.

Alican: Sabahları hep birlikte bir temiz-lik yapıyoruz. Bu beni duygulandırıyor, çünkü gencinden yaşlısına herkes eline eldivenini çekip buradaki çöpleri toplu-yor. Çok büyük bir yardımlaşma var. Bu-rada kolektif bir yapı var. Eline taş alan bizim barikata getiriyor ve barikatımızı güçlendirmeye çalışıyor. Herkes burada bizi destekliyor. "Halkımızın yüzde 50'si" deniyor ya, o yüzde 50 kesimin eminiz bizden olanları da var. Artık bir-birimizi anlamış durumdayız. İnşallah zafere ulaşacağız.

SÖYLEŞİ: ARDA ÇİLTEPE - BERKAY ULUĞ

#Gezi eylemlerinin bilançosu açıklandı: 79 ilde 2.5 milyon insan eylemlere katılmış.

#Siz de fark ettiniz mi, bir süredir sokakta insanlar birbirine daha saygılı, hatta gülümsüyor.

#Cenevre Anlaşması, biber gazını kimyasal silah saydığı için savaşa kullanımını yasaklıyor!

#Sağlığa zararlı olan bütün bu gaz falan değil, bütün bu yalan dolana maruz kalmak! Yalancılar ülkesinde, iyi ki sokaktakiler var.

#Recep Tayyip Erdoğan: İster Yahudi sermayesi olsun, ister Batı sermayesi olsun, oper başımın üstüne koyarım.

#Neden faiz lobisinin lordlarını gözaltına almıyorsunuz da, cebinde halk otobüsü parası bile çıkmayan gençleri toplayıp duruyorsunuz?

#TRT'de yayınlanan bayrak yakma görüntü-leri iki yıl öncesine aitti. Camiye konan biralı foto operasyonu. Bin ajan cirit atıyor.

BARİKATLAR: TAKSİM / KAZANCI YOKUŞU

Özgürlüğün, demokrasinin peşindeyiz

İkinci durağımız Kazancı Yokuşu... Bu durakta barikatçılara ayrı ayrı mikrofon tutuyoruz... Neden buradalar, ne yapmak istiyorlar, beklentileri ne?

—anons!)))

Türkiye'deki protestolar İstanbul'un göbeğindeki küçük bir parkın ticari amaçlarla tahrip edilmesi ile ilgili yerel meseleden kaynaklı gibi görünse de, aslında açıkça çok daha derin bir öfkeye işaret ediyor. Yaygın bir şekilde "ılımlı İslâm" ülkesi modeli olarak algılanan ve ekonomisi hızla gelişen bir ülkede bu öfkenin patlak vermesi, hastalığın nedenlerini de açıkça ortaya koyuyor. Bu tepkinin nedeni, vahşi neoliberal ekonomi ile dinî-milliyetçi otoriterliğin kaynaştırılması girişimidir. Bu iki sürecin de kurbanları aynıdır: Dayanışma ruhuna ve kültürel hoşgörüye sahip bağımsız sivil toplum anlayışı. Bu protestolar, serbest piyasanın toplumsal özgürlük anlamına gelmediğinin, ancak, otoriter politikalarla gayet güzel bir arada bulunabileceğinin canlı kanıtıdır. İşte bu nedenle bu protestolar dünya çapında kurulu düzeni sarsan aynı küresel galeyanın bir parçasıdır. Özgürlüklere ve özgürleşmeye önem veren tüm insanlar, Türkiye halkına şöyle seslenmelidir: "Hoşgeldiniz! Artık hepimiz aynı küresel mücadelenin parçalarıyız. İspanya, İsveç, Yunanistan, Türkiye... Ve ancak birlikte savaşırsak bir şansımız olabilir!" Slavoj Žižek

Diktatörlüğe son!

Nedim: (İşçi, 20'li yaşların sonlarında)
Barikatlar polislere, özellikle TOMA'lara karşı korunma amaçlı yapıldı. Barikatların temel sebebi polisin biber gazı kullanımı. Gezi Parkı bardağı taşıran son damla. Halkın bir birikimi var, çünkü ortada diktatörlük var. Diktatörlük başlığı altında 50 tane madde var. Biz burada hükümete bir uyarı niteliğinde duruyoruz. Ben önce protesto amacıyla buradaydım, ama artık olay isyana ve şiddete dönüşmeye başladı. Bunun da temel sebebi şu: Polisin işkencesi var, buna şahidiz. Yeri geldi muhabbet de ettik polisle, "Neden bunu yapıyorsun, abartıyorsun" diye sorduk. Adamın ağzından çıkan şu: "Ben emir kuluyum." Doğru, ama bana on cop atma, iki tane at. Elli tane biber gazı değil de yirmi tane at. Yaralılarımız da oldu, sakat kalanı da, bunlara şahit olduk. Bunu polis yaptı, biz yapmadık. Beni buraya getiren esas şey geleceğe dair kaygı. Net bir şekilde görüyoruz, Taksim yok edilmek isteniyor. Suriye'ye müdahaleye de karşıyım. Hâlâ çöpten ekmek toplayan vatandaşlar varken, bizim vergilerimizle Suriye'deki muhaliflere yardım ediyorsun. Reyhanlı da onların parmağının işin içinde olduğu olaylar. Bu halk artık onların sandığı kadar saf ve geri kalmış değil. Diktatörlüğe son versinler. Burada Alevisiyle,

Kürdüyle, Sünnisiyle, Lazıyla, Çerkeziyle tanışıyoruz, sohbet ediyoruz. Her ırktan, dinden insanlar var. Provokasyonlar yok değil, toplumu farklı alanlara taşımak isteyenler de var. AKP'nin sandığı gibi, cahil ve geri kalmış bir toplum olsaydık bu olay çok daha farklı gelişirdi. Artık karşılarında bilinçli insanlar olduğunu görsünler. Biz direneceğiz.

Kısıtlamalara karşıyız

Ziya: (İşçi, 20'li yaşların sonlarında)
Kamu malına zarar vermek değil amacımız. Sadece özgürlüğümüzün, demokrasinin peşindeyiz. Modern ülkelerdeki gibi yaşamak istiyoruz. Kısıtlamalara karşıyız; alkol kısıtlamasına, insanların rahat gezememesine, polisin şiddet göstermesine. Bunları istemiyoruz. Camiye karşı değilim, elhamdülillah hepimiz Müslümanız, Herkes rabbini sever, namaz kılsın kılmasın. Her şeyde bismillah der. Taksim'in ortasına camii yaptırmanın manası var mı? Okul yaptır, kültür merkezi, tiyatro, sinema yaptır. Öğrencilerin ya da bizim gibi insanların daha çok bilgi alabileceği, gelişebileceği, sosyal aktivitelerde bulunabileceği güzel bir şey yaptır. Camii yaptırmanın anlamı var mı? Barikatlere gelirsek, caydırıcı anlamı var, TOMA'ların girmesini engelliyorlar. Burada sadece bir şeyleri dile getirmeye çalışıyoruz. Cam kırmak,

mekân dağıtmak, kamera patlatmak, bankalara zarar vermek değil amacımız. Sadece özgürlüğümüzü, bazı şeylerin tekrar masaya getirilmesini ve normalleştirilmesini istiyoruz.

Barikat zaman kazandırır

Salih: (Öğrenci, 20'li yaşların başında)
Burada iktidarın diktatörlüğüne karşı bir direniş var. Türkiye Cumhuriyeti tarihi ilk defa böyle bir direnişle karşı karşıya. Burada olmamanın sebebi iktidarın git gide diktatör olmasına, Büyük Ortadoğu Projesi'ne, Amerikan emperyalizmine karşı durmak. Savaş politikalarına da karşıyız. İktidarın halk için iktidar olduklarını ve bu halk bir şey istemediği zaman yapılıp yapılmaması gerektiğini anlaması lazım. Halk istemiyorsa, bu iş olmaz. Barikatlar insanlara zaman kazandırıyor, TOMA içeri giremiyor. Barikat sembolik bir şeydir, cesarettir, güçtür. Büyük bir müdahale olsa meydandakilerin dağılmasına zaman kazandıracak bir işlev görür. Çok işe yaradı barikatlar. Biz de burada militanlar olarak barikatları tutuyoruz, bununla mükellefiz.

Barbarca uygulamalar

Serdar: (Öğrenci, 20'li yaşların başında)
Öncelikle Gezi Parkı için buradayız. Tekellerin ve burjuvaların oradaki ağaçlara ve meydanlarımıza verdikleri zarardan dolayı alanlardayız. Taksim yıllardan beri işçi sınıfı mücadelelerinin verildiği,

Taşkırla

Gümüşsuyu

tarihsel gerçekliği olan bir yer. Onun korunması için buradayız. Doğa talanına karşı buradayız. Doğayla insan iç içedir, ayrılmaz bir bütündür. Biz sosyalist gençleriz, Marx'ın dediği gibi "Kapitalizm gölgesini satamadığı ağacı keser." Bunun farkındayız, doğa mücadelesi, alan mücadelesi, işçi sınıfı mücadelesi bir arada sürmelidir. İnsana değer veriyoruz, insan tarihin öznesidir, değişir, değiştirir. Meydanlar insanlarındır, parklar ve sokaklar insanların eylemlerini ortaya koyduğu ve konuştuğu, kendini serbestçe ifade edebildiği yerlerdir. Onların korunması insanın insan olması için önemlidir. Barikatlarımızı da polislin orantısız ve barbarca uygulamasından dolayı kuruyoruz. Barikatlar onurumuzdur, kendimizi ve birbirimizi burada savunuyoruz. Siyasi düşünceler bazen geride kalıyor, öncelikle insan diyoruz ve omuz omuza mücadele veriyoruz. Gezi direnişinin ilk gününden beri sokaklardayız, eve gitmedim, banyo yapmadım, ama mühim değil. Banyo yapmasak da olur. Kazanımlarımız gerçekleşene kadar alanları savunmaya devam edeceğiz. Taleplerimiz var, hükümetin, emniyet müdürünün ve valinin istifa etmesi lazım. Gezi Parkı yıkılmayacak, AKM yıkılmayacak. Taksim 1 Mayıs alanıdır, bunu kabul edecekler. Orayı kazananlar kararı verir, biz kazandık, biz direndik, bu alana da ismimizi vereceğiz. Emperyalist yağmaya ve kapitalizmin alçakça saldırılarına karşı

duracağız, bunları bertaraf edeceğiz. Burada çok değişik fikirlerden insanlar var, ulusalcılar var, devrimciler var, bunlar omuz omuza çatıştı, bu önemli bir şey. Bir noktadan sonra siyaset farklılıkları ortadan kalkıyor. Karşı kaldırımdan buraya kadar insanlar omuz omuza, el ele vererek taşları taşıdı, barikatları kurdu.

Saygı şart

Orhan: (İşçi, 20'li yaşların sonlarında) İş doğadan başladı, ama sadece doğadan kaynaklanmıyor. Tayyip Efendi'nin bizi diktatörlükle yönetmesi, halka hiçbir şey sormaması esas sebep. O zaman da olanları görüyoruz. Bu sefer de gaz bombası, plastik mermi; kaç arkadaşımın suratı paramparça. On beş gün sonra düğünü olan bir arkadaşım var, suratının yarısı yok şu anda. Bu yüzden buradayız. Sabah 7'de işe giden bir adamım, 6'ya kadar buradayım, bir saat sonra işe gidiyorum. Akşam 6'da çıkıyorum, tekrar buraya geliyorum, sabaha kadar direniyorum. Bir-iki gün olaylar duruldu, o günler dinlenme molası oldu, onun dışında çok sert geçti çatışmalar. O yüzden 50 metre arayla diktik barikatları ve başlarında durmaya başladık. Buradaki çalışmalar 50 kişi toplana toplana, elden ele taşları geçire geçire oldu. Tek sebep diktatörlük, Tayyip'in kendini padişah zannetmesi. Bir birikim var ortada. 17 yastındaki kızlar burada, türbanlı kadınlar burada. Bir de tutturmuş CHP. Ben CHP'li

değilim ve burada bir tane CHP bayrağı göremezsiniz. Tutturmuş "Kılıçda-roğlu kızıştırıyor, milleti galeyan getiriyor". Hiç alâkası yok. Burada örgütsüz, hiçbir partiye üye olmayan bağımsız insanlar var, her kesimden halk var. En çok oy aldığı kendi memleketi Rize'de bile AKP ilçe binasına yürüyorlarsa, demek ki ortada orantısız bir şiddet, orantısız bir haksızlık var. Zaten polisler de bu durumdan şikayetçi, işi bırakanlar var. Gittik konuştuk, onlar da şikayetçi. Ama şimdi biri sana yumruk atsa sen de geri yumruk atarsın. Ben gaz bombası yiyorsam tepki vermek zorundayım. Bazı polislerin tek yaptığı şey insanların kafasına gaz bombası sıkmak. Her şey tek bir yere çıkıyor: Benim alkölüm, kaç çocuk yapacağım kimseyi ilgilendirmez. Senin bunu söylemeye hakkın yok. Bunlar toplana toplana buraya vardı. Gençler sadece özgürlüğünü istiyor. Bu benim özgürlüğüm, kendi kişiliğim, onu ilgilendirmez. O namaz kılar, ben alkol içerim. Bana saygı duymak zorunda. Tekel bayii de senin halkın. O adam evine ekmeğini götürüyor, oradan geçiniyor, sana vergi veriyor. Madem böyle bir kanun geçiriyorsun, o adama da bir olanak sunacaksın. Adamın işini neden bitiriyorsun? Ben bir haftadır buradayım ve kendimi halkımı savunmakla yükümlü görüyorum. SÖYLEŞİ: **YİĞİT ATILGAN**

#Parka hırsız, bira satıcısı gönderen, cam kırıp binip kaybolan, dergah basarken yakalanınca duran ben görevliyim diyen hep aynı odaktır.

#2 saat sonra dağılacak, ellerinde karanfiller olan insanlara hangi vicdanla saldırdınız? Tomaya karanfil bırakan insanlara nasıl su sıkıyorsunuz?

#Yalana besmele ile başlayana, inşallah diye küfürler savurana, hamdolsun diye iftira atana muhafazakâr denir.

#Bizi Halk TV'ye mahkum edenleri asla affetmiycem.

GEZİ DİRENİŞİNİN “BLOKLAR ARASINDAKİ” DÖRT DÖRTLÜK BAĞLANTISI: ÇARŞI

Semt bizim, aşk bizim, isyan bizim

“Sık bakalım, sık bakalım, biber gazı sık bakalım. Kaskını çıkar, copunu bırak, delikanlı kim bakalım...” Günlerce dilimize pelesenk olan, Çarşı tribününden alanlara inen, direnişin sembollerinden marşla Beşiktaş’tan Teşvikiye yokuşunu çıkıyoruz. Pencerelerden tencere-tava çalanlar, kornasıyla ses verenler, sokaktan kalabalığa karışanlarla kalabalık hızla büyüyor. Çarşı çığ gibi Gezi’ye akıyor. Fenerbahçeli, Galatasaraylı, hatta Bursasporlu taraftarlar Çarşı yürüyüşünde. Agos’un önünden geçiyoruz. En son Hrant Dink’in anmasında bu cadde böyle dolup taşmıştı. Taksim Meydanı’nda Çarşı’ya ilgi büyük, alkışlar, gelip tebrik edenler, fotoğraf makineleri, kameralar... Üç takımın taraftarıyla, direnişe destek vermek için İstanbul’un, yurdun dört bir yanından gelenlerle meydan hıncahınç dolu. Ve karşımıza Fenerbahçeli taraftarların pankartı çıkıyor: “Çarşı’ya her şey feda”... Peki, neden Fener veya Galatasaray taraftarı değil de, Beşiktaş’ın Çarşı grubu damgasını vurdu direnişe? Ayrıca neden evleri basıldı, tutuklamalarla bunca üzerine gidildi, neden AKP mitinglerinde çakma flamalarla Çarşı ruhu ele geçirilmeye çalışıldı? Çarşı’nın sıradışılığı (duruşu, koparıcı mizahı, gözükaralığı) biliniyor. Ama semti direnişe hazırlayan etkenler vardı: Başbakanlık binasının Beşiktaş’ta olması nedeniyle semtteki sıkıyönetim, kördüğüm trafik, güvenlik gerekçesiyle kaldırılan üstgeçit ve çay bahçeleri... Son olarak da kapanan iskele yolu... Tabii bir de İnönü’ye veda maçında polisle çıkan çatışma, yerin göğün biber gazı olması... Taksim Meydanı’ndaki direniş kutlamalarından semte indik, Çarşılıların arasına karıştık, direnişi ve Çarşı’yı onlardan dinledik.

İnönü Stadı’nın yıkım çalışmaları için getirilen iş makinesini ele geçirip polisin TOMA’larını kovalayan

Çarşı hangi noktada direnişe dahil oldu?

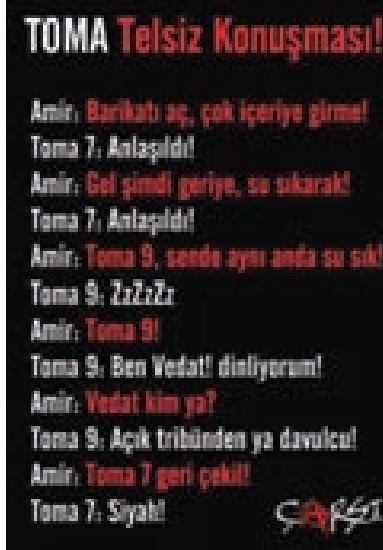
İlk gecedan itibaren oradaydık. Pankartlara, flamalara ya da bayraklara gerek yok. Formasını üstüne geçiren, işinden okulundan dönen, işini gücünü, okulunu, sınavını bırakan ve Taksim’de bulunan arkadaşlarımız gece-gündüz Gezi’deydi. Müdahaleler başlayıp iş çığırından çıkınca Taksim-Beşiktaş arası mekik dokumaya başladık. Boşu boşuna “Çarşı her yerdedir” demiyoruz. Semtte herkes kulaktan kulağa “Beşiktaşlılar Gezi Parkı’na” diye fısıldıyordu zaten. Organize bir şekilde gidebilmek içinse, taraftarlara ilk çağrımızı 29 Mayıs Çarşamba günü “Kapitalizm gölgesini satamadığı ağacı keser. Gezi Parkı için Taksim’e” dedik ve bütün

Parkı’nı geri alalım” diyecek kadar kararlıydık zaten bu süreçte.

Gelelim 31 Mayıs’ı 1 Haziran’a bağlayan geceye. Beşiktaş, Galatasaray, Fener taraftarları kol kolaydı. Neydi sizi bir araya getiren?

Bizi bir arada tutan şey tek cümleyle şuydu: Haksızlığa karşı direniş. Cumartesi (1 Haziran) saat 13:00’de Kazan’da toplanıp Harbiye’den Taksim’e yürüyüşe geçecektik. Sanıyorduk ki sadece Beşiktaşlı kardeşlerimiz gelecek. Ama o gün Kazan’da Fenerlisi, Cimbomlusu, Trabzonlusu, Adana Demirlisi, Bursalısı –ki bir tane siyle günlerce beraber her şeyimizi paylaştık, birbirimizi de ötekileştirmedik–, Es-Es’lisi, Göztepelisi, Karşıyakalı, hatta Yunanistan’dan AEK’lisi bile vardı. Omuz omuza verdik, direndik, kazandık. Hepi-

tidarını stadlara müdahale etmeye davet eden, sözde spor ve futbol yorumcularına kapak olur umarım bu birlik ve beraberliğimiz... Bir Fenerli gazdan etkilenip krize giriyor ve bir Galatasaraylı “dayan kardeşim, daha Kadıköy’de bizi yeneceğiniz çok maç var” diyorsa, gerisini siz getirin. Bu kahrolası kapitalist düzen bizi her ne kadar ayırmaya çalışsa da, direnişimiz bütün renkleri birleştirdi. Aslında işin özü burda. Haksızlığa karşı vicdanıyla direnen insanın rengi olmaz, sadece isyanı olur. Temennimiz, bu dostluk hep sürsün. Emekten, adaletten, haktan ve halktan yana olan, birbirini ötekileştirmeyen insanlar direndiği ve dünyaya başka bir gözle baktığı sürece bu dostluk da sürecektir. Yeter ki bizler para, kâr hırsı, sözde fair-play adı altında yasaklamalara ve baskılara karşı birlik olalım. Bu direnişle beraber Fener taraftarları da bir çağrı yaptı: “Süper Kupa maçında polis güçlerini istemiyoruz. 31 Mayıs itibarıyla daha güçlü şekilde ortaya konan birlik beraberlik resmini Olimpiyat Stadı tribünlerine yansıtmak istiyoruz. Gezi Parkı’nda gösterilen direnç ve kardeşliği bir adım daha taşıyarak, Süper Kupa’da karışık şekilde tribünlerde yer almaya davet ediyoruz. Polis olmadan, yöneticileri aramıza almadan, beraber direndiğimiz, renk farketmeksizin tek çatı altında kucaklaştığımız insanları bekliyoruz. Süper Kupa ile oynayacağımız maça, gerekirse Beşiktaş taraftarlarını da davet ederek, Türk futbolundaki kötü tabloya son vermek istiyoruz.” Beşiktaş taraftarları bu çağrıya uyacaktır. Bize uzatılan hiçbir dost elini geri çevirmedik biz. Kısacası anaakım medya, yöneticiler, iktidar, para babaları ve onların yalakalarının oyunlarına gelmediğimiz sürece bizi kimse bölemez, bu dostluk da devam eder. Renklerimizden bağımsız olarak tuttuğumuz yegâne takım “Emekspor”dur. Çarşı zaten sokaklarda doğdu. Biz sokakların dilini konuşarak varolduk hep. Hayata hiçbir zaman localarda, lüks araba-

Çarşı’nın çağrısıyla 8 Haziran günü Taksim Meydanı’nı dolduran taraftar gruplarını AKM üzerinde dev bir pankart karşıladı: 2007’de, henüz 38 yaşında hayata gözlerini yuman, şimdi artık Taksim kitesini kucaklayan Optik Başkan (Mehmet Işıklar), Çarşı’nın kurucu isimlerinden, ona ruhunu üfleyenlerdendi. Deniz Gezmiş, Mahir Çayan ve İbrahim Kaypakka-ya’nın arasında, sanki doğal ortamındaydı

Beşiktaşlıları Gezi Parkı’na sahip çıkmaya çağırdık... 30 Mayıs Perşembe “Halkın Takımı Gezi Parkı Direnişi’ni kazanacaktır” diye duyurduk. Bütün Beşiktaşlılara sürekli çağrı yapıyorduk zaten. Çarşamba ve perşembe de pankartlarımızla oradaydık. Bazılarımız yer bulamadığı için Şairler Parkı’nda sabahladı. Bu arada sinirlerimizi bozan bir olay yaşandı Şairler Parkı’nda. Sivil polisler elleriyle parkı yakmaya kalktılar, ama gereken cevabı verdik, sivilleri engelledik. Hepimizin uykusu vardı, ama vicdanımız uyumadı. Direnişimizde hiç geri adım atmadık. Mesela cuma günü Beşiktaş Çarşı Gezi Parkı’na gelmesin diye Taksim-Beşiktaş arası polisler tarafından kapatıldı, ama Harbiye’den çıkmayı başardık ve hep bir ağızdan “Eşkiya dünyaya hükümdar olmaz” sloganlarıyla tepkimizi gösterdik. “Bize 100 gaz maskesi verin, Gezi

Çarşı sokakta mendil satarken akan burnunu koluyla silen bir çocuğun yaşadığı hayata isyanı kadar siyahtır. Hayatı boyunca ezilmiş, itilmiş, kakılmış, ancak yine de düzene boyun eğmeyen bir çocuğun umudu kadar da beyaz. Bizim renklerimizi sokaklarda ezilen insanlar özetler.

mizin aklına, fikrine, yüreğine, mücadelesine sağlık. Birkaç hafta önce anaakım medyada, futbol taraftarlığını holiganlık, çapulculuk, boş iş olarak gören ve AKP ik-

larda, yatlarda, villalarda oturanların gözünden bakmadık. Çarşı, sokakta mendil satarken akan burnunu koluyla silen bir çocuğun yaşadığı hayata isyanı kadar siyahtır. Aynı zamanda, hayatı boyunca ezilmiş, itilmiş, kakılmış, cebinde beş kuruş parası olmayan, ancak yine de düzene boyun eğmeyen bir çocuğun umudu kadar da beyaz. Bizim renklerimiz sokaklarda ezilen insanlar özetler. Hayatın her alanında haksızlığa ve adaletsizliğe karşı direnmeye çalışan insanların bu sürece uyum sağlamakta zorlandığını düşünmüyoruz. Biz de sözümüzü her zaman söyledik. Direnmek Çarşı'nın ruhunda var. Çarşı, esas itibarıyla "Aman siyaset yapma. Sus, kendi cebini doldur, isyan etme, otur oturduğun yerde, maçı izle, bol bol alışveriş yap, tüket, sakın üretme; senin derdini anlatmana gerek yok, localarda oturan zenginler her şeye karar verir, üsttekinе yalakalık yap, alttakini ez" diyen bu düzene karşı Beşiktaş taraftarının temel bir itirazıdır.

Ve cumartesi (1 Haziran) Gezi açıldı, tam bayram havası derken Beşiktaş patladı. Niye öyle oldu, iki gün boyunca neler yaşandı?

Hep savunduğumuz bir şey vardı. Meşru müdafaa hakkımızı kullanmamızı gerektirecek bir durum olmadığı sürece, kaba kuvvet kullanmamaya karar vermiştik. Gezi Parkı'nı hep beraber geri kazandıktan sonra akşamüstü Beşiktaş'a yürüyüp itirazlarımızı orada dile getirmek

istedik. Kazan'da toplanıp isteklerimizi haykıracaktık. Aklımızın ucunda ne polise taş atmak ne de herhangi bir yere zarar vermek vardı. Ancak ortada hiçbir sebep yokken polis terör estirdi, gaz bombaları ve coplarla saldırdı. İnsanlara nişan alarak gaz bombalarını ateşlemeye başladılar. Birkaç arkadaşımız gözünü kaybetti, insanların kolu bacağı kırıldı, Tomalarını halkın üzerine sürdüler. O gün yanımda olan arkadaşım hâlâ hastanede. O gün sabaha kadar semtteydik. İnsanlara, esnafa, semte zarar gelmesin diye mücadele ettik. Hiçbir yeri yakıp yıkmadık, inanmayan semte

gider bakar. Aynı olayları "Şeref Stadyumu"ndaki son Beşiktaş - Gençlerbirliği maçında da yaşamıştık. Polis ortada hiçbir sebep yokken ve yol açıkken havaya ateş etti; insanları tahrik etti. Zaten haftalardır herkesin öfkesi malûmdur. O gün haykırdı-

ğımız tek şey "polis, halkına ihanet etme, hükümet istifa"ydı. Polis, sırf Başbakanlık ofisi orada diye, hükümete olan yalakalığını halka zulmederek gösterdi. Başbakanlık ofisinin yanbaşımda haksızlığa isyan eden insanları görmek istemediler. Olayların Beşiktaş'a sıçramasının tek nedeni budur.

Ve pazar gecesi TOMA-POMA mücadelesi... Ele geçirdiğiniz iş makinesine "Polisiye Olaylara Müdahale Aracı" adını koydunuz...

Beşiktaşlı kardeşlerimizle hep beraber oradaydık. Başbakanın ofisinin yanbaşımda hükümeti protesto eden insanları görmeye dayanamayan güçler yine saldırdı bize. O gün de olaylar sabaha kadar sürdü. Amacımız, semtte protestolarımızı devam ettirmek ve semte sahip çıkmaktır. Hiç kimsenin masum insanlara ve yaşadığımız yere gaz bombalarıyla, Tomalarla zarar verme hakkı yoktur. Hava karardıktan sonra polis Tomalar ve sivil kıyafetli, eli sopalı, silahlı sivil polislerle üstümüze gelmeye başladı. Biz sadece onları geriye püskürtüp halkı korumaya çalıştık. Stadi yıkmak için getirilen dozer oradaydı; yeni açık tribünününe yakındı. Aramızdan bir arkadaşımız kullanabileceğini, ancak ehliyetinin olmadığını söyledi. Biz de problem olmaya çağını söyledik, üstümüze gelen ve öldürme kastıyla süren Tomaları geri püskürtmeye çalışalım, yeter dedik. Kısmen başarılı olduk. Başbakanlık ofisinin

—anons!))

Türkiye'deki bütün dostlarım, baskı ve otokrasiye karşı direnmekte çok haklısınız. Sizi, özgürlük mücadelenizi destekliyoruz. Unutmayın, mücadele-niz dünyanın geri kalanı için de çok önemli. Ne zaman ki bir kadın, erkek, çocuk sokağa çıkıp insan hakları için, demokrasi için, kendi kaderini kendi belirlemek için, özgürlük için ayağa kalksa, dünyanın geri kalanı ona borçludur. Fiziken yanınızda, tazyikli sular, gaz bulutları içinde değiliz ama, ruhen sizinle. Direnişinizi alkışlıyoruz ve kolay olmadığını biliyoruz. Harika ülkeniz batı ile doğu arasında konumlanmış. İstanbul, uygarlık tarihinin efsanesidir. Bugün direnişiniz hepimiz için bir dönüm noktası olabilir. Bugün sizin yaptığınızdan daha önemli olan hiçbir şey yok!
Roger Waters

FOTOĞRAFLAR: NARPHOTOS

ÇARŞI'NIN TEŞEKKÜR MEKTUBU

Rövaşatanın âlâsı

Çarşı, bir mektupla Gezi direnişçilerine teşekkür etti.

"Bir bahçeye giremezsen / Durup seyrane eyleme / Bir gönül yapamazsan / Yıkıp viran eyleme..." Gördüğü şiddet yüzünden yaralanmış tüm insanlarımıza geçmiş olsun der, yaşamını yitirmiş olan insanlarımızın ailelerine ve yakınlarına başsağlığı dileriz. Mekânları cennet olsun, hatıraları yaşasın...

İstmeden de olsa kimilerine bir zararımız dokunmuşsa... Geride bıraktığımız tek bir çöp için dahi halkımızdan ve dünyanın en onurlu işini en az ücret karşılığı yapan tüm temizlik işçilerimizden özür dileriz...

Bilenler bilir bizi: Gerekliği zaman özür dileyenleri severiz. Hayatı futbol değil, futbolu hayata feda edenler olarak, yaşadığımız bu süreç zarfında, çocukluğumuzdan beri vurmali çalgıların ustası analarımıza...

Kapısını arkadan sürgülemeyen semtimizin güzel sakinlerine... "Direnmeye gittim, gelicem" diyen esnafına... "Semt bizim, aşk bizim" şarkısının hakkını verirken, yere düşen insanlara korkusuzca kalkan olan delikanlılarımıza... Seccadesini sedye yapan cami imamına, su taşıyan kilise papazına... Başka renklere gönül verip rekabetini maneviyata saklayanlara...

Dualarını, iyi niyetlerini bizden esirgemeyen Antarktika'daki penguenlere... Şerefini patronlarına devreden medyaya karşı kalemini kırıp onurlu tavrı sergileyen basının tüm emekçilerine... Duyarlılıklarını esirgemeyen sanatçı, yazar/şair ve düşünürler... Emekçi ve emeklilere... Starbucks'ın alnının ortasına "Yaşasın tam bağımsız Kurukahveci Mehmet Efendi" yazan zekâyâ... "Sinirlenince çok güzel oluyorsun Türkiye" diyen dikkate, haksızlığın, kibrin fırlattığı taşlara karşı göğsünü siper eden kadınlarımıza...

Gönüllü doktor ve avukatlarımıza... "Bi başına çoraplarını bile giyemez, eksantrik kitaplar dışında kitap, dergi okumaz; etliye, sütlüye, dertliye, asgari ücrete, evin ekmeğine karışmaz, yanında bomba patlasa umurunda olmaz" denilen, herkese çalımını atıp rövaşatasını yapan gençliğimize... Selam veren tüm dostlara... Yolda bize eşlik eden Beşiktaş sahilinin martılarına ve gölgesini bizden esirgemeyen ağaçlara teşekkür ederiz..."

oraya kadar iki Tomayı kovaladık ve yol birazcık açılmış oldu. Ancak, polis attığı gazın oranını artırınca geri çekilmek zorunda kaldık. Polis sinirden deliye dönüşüne dozeri yaktı, sonra da suçu bizim üzerimize attı. Biz kendi dozerimizi neden yakalım ki, o dozer (Poma) daha bize lâ-

zımdı. Orada o hareketi yapmasaydık, polis daha da vahşice saldıracak ve tahmin edilemeyecek zararlar verecekti insanlara.

Pazartesi (3 Haziran) akşamı semt durgundu. Çarşı olaya nasıl el koydu?

Kısmen durgundu. Dolmabahçe'de ve ara sokaklarda ufak çaplı olaylar yaşansa da, biz semte ve orada yaşayan insanlara sahip çıkmaya çalıştık. Polislere sadece "insanları provoke etmeyin, gaz sıkmayın, önünüze gelen her yere Tomayla su sıkmayın; bira-

"Çarşı parti kursun, oy verelim" diyen çok insan oldu. Öyle bir düşüncemiz hiçbir zaman olmadı, olamaz. Ancak AKP'ye bir teklif yapabiliriz: Holosko artı bir miktar para verelim, hükümeti bize versinler.

kın insanlar tepkisini göstereyin" dedik. Sözüme de geldiler.

Salı (4 Haziran) ve cumartesi (8 Haziran) Başbakanlık ofisini teğet geçip Nişantaşı üzerinden Gezi'ye çıktınız. Yolda katılanlarla birlikte, kalabalığın bir ucu Nişantaşı'ndayken diğer ucu Taksim'e ulaşmıştı neredeyse.

Çarşı aslında günlerce Taksim'e çıkış yolu olarak Akaretler-Teşvikiye-Harbiye'yi kullandı. O yolu kullanmaktaki amacımız, semti baştan aşağıya gezerek insanların katılımını sağlamak ve Taksim'e güçlü bir şekilde çıkabilmek. Dönüşte de genellikle ağaçlı yolu kullanıyoruz. Zaten çıkan olaylar da hep bizim semte dönüşümüzle başladı. İçlerine sindiremediler o yolu kullanmamızı, ama biz geri adım atmadık. Bundan sonra da atmayacağız. Semt bizim, aşk bizim, isyan bizim.

Çarşı hayranları, fanları çoğaldı. Çarşılı erkeklerle evlenmek isteyen kızlar var artık... Açıkçası, popüler olmak bizi biraz korkutuyor. Biz popülist bir taraftar grubu değil-

liz, genellikle ezilen insanların isyanlarını ve umutlarını sahiplenerek yol alıyoruz. Bu ilgi artsa da, anti-popülist ve düzene karşı bir tavrımız olduğu gerçeği yadsınmaz. Hiçbir zaman da yüreğimizde barındırdığımız erdemlere bir ad koymadık, insanların gözlerine sokmadık. Sadece hayat görüşümüzü sokaklara yansıtmaya çalıştık, o kadar. Burada değinilmesi gereken esas konu Çarşı'nın popüler olması değil, Gezi Parkı eylemlerinin güçlü bir şekilde herkes tarafından dillendirilmesi idi. Bu o kadar büyük bir ayaklanmaydı ki, kıyısından köşesinden kim bu ayaklanmanın içindeyse, adı geçmeye ve konuşulmaya başladı. Dedğiniz doğru tabii ki, ama sadece bize olan sempati değil, bizim de birçok takımı taraftarına olan sempati arttı. Özellikle şu süreçte "Çarşı parti kursun, oy verelim" diyen çok insan oldu. Öyle bir düşüncemiz hiçbir zaman olmadı, olamaz da. Ancak AKP'ye bir teklif yapabiliriz: Holosko artı bir miktar para verelim, hükümeti bize versinler. **Başbakanın "Tencere tava, hep aynı hava" açıklamasını yaratıcı buluyor musunuz?**

Valla sayın başbakanımıza, Ankaralı Turgut'tan "Kaymak Lâzım" isimli şarkıyı armağan ediyoruz. Bol bol dinlesin. Halkla dalga geçeceğine, o tencere-tavaların neden içi boş, bence biraz onun üzerine kafa yorsun. Yoksa biz daha çok başını ağrıtmaya devam edeceğiz. Biz Ekrem Dağ'a soluyla gol attırdık; AKP de kimmiş! Ancak, bize marjinal demekte haklılar. Sayelerinde Beşiktaş sokaklarında gecenin 1'inde deniz gözlüğü, maske ve limonla geziyoruz. Marjinalin allahı olduk.

Gelecekte Gezi eylemleri konuşulduğunda Çarşı'dan nasıl bahsedilecek, gelecek nesile nasıl anlatılacak? Çarşı nasıl yer alacak bu tarihi direnişte?

Herkesle beraber bu işin bir parçası olduğumuzun bilinmesi bize yeter. Kimse tek başına kahraman değil, ama hep beraber tarihe geçecek bir direnişe imza attık. Asıl kahramanlık, bütün renkleri bir araya getirebilmektir. Başlı başına bunun bir parçası olmak bile güzel. Vicdanımıza ihanet etmediğimiz süreç, insanların bizden nasıl bahsedeceğinin önemi yok.

SÖYLEŞİ: NESLİHAN AKDAŞ - CEM SEMERCİOĞLU

İnsan birbirini yaralarından tanır

Önder Abay, birçok eylemde olduğu gibi, Gezi direnişinin ön saflarındaydı. Tanıklıklarına kulak kesiliyoruz...

Protestolar başladığında neredeydin?

Önder Abay: İlk saldırının olduğu sabah, Gezi Parkı'ndaydım. Tek başıma gitmiştim, ama oradaki çoğu insanı tanıyordum. Sonra Beşiktaş'tan arkadaşlarımız geldi, Çarşı ve Halkın Takımı. Ben Halkın Takımı'yla birlikteyim. Bazı ideolojik farklardan dolayı ayrıldık, yine de Çarşı'yla birlikte hareket ediyoruz. Ama çatışmada en önde ve en örgütlü Çarşı davrandı.

Kaç kişiye çatışmalar boyunca?

En ön cephede 40-50 kişiydik. Çatışma bu-
raya cuma akşamı sıçradı. Ortaköy'den bir
grup Beşiktaş'a geldi. Beşiktaş'tan da büyük
bir grup Dolmabahçe'ye indi. Taksim'e çık-
caktık. Beklerken Başbakanlık Ofisi'nin
önünde büyük bir kalabalık oluştu. Polis
müdahale etti. Cuma akşamı saat 10'da baş-
layan çatışma sabah 7'ye, 8'e kadar sürdü.
Birçok barikat vardı. Biz bir barikatta iki saat
kadar çatıştık, öyle ki arkadaşımız mola işa-
reti yapmak zorunda kaldı. Çünkü çok yo-
rulduk. Polis de durdu, sonra geri geldi.
Birçok arkadaşımız yaralandı. Beşiktaş'ta bu
olaylara alışkınsınız. 1 Mayıs'ta da en şiddetli
çatışma orada oldu. 1 Mayıs'tan 31 Mayıs'a
kadar zaten dört-beş çatışma olmuştu.

Başka kimler vardı?

60-70 yaşındaki teyzeler dahil, bütün semt
halkı oradaydı. MHP'liliğiyle övünen bir abi
var, o bize limon, sirke getirdi. Maskesini
verdi. Herkes vardı yani.

Sokak çocukları da senin yanındaymı. Onlar nasıl katıldı eylemlere?

Onlar zaten çatışmaya yabancı değil, polisle
geçmişe dayalı hesapları var. Polis onların
en büyük belası; birikmiş bir öfke var. Maç-
lara da onlarla birlikte gidiyoruz. Aslında,
Gezi'nin gerçek sahipleri olan çocuklar par-
kın durumundan rahatsız, çünkü yaşam
alanları ellerinden alınmış durumda.

Tarlabaşı'ndan eyleme katılım oldu mu?

İlk gece Tarlabaşı'nda barikattaydık. En iyi
durduğumuz barikatlardan biridir. Saatlerce
bir adım geri gitmedik. Bu çok kozmopolit
bir eylem. Polisten çok eylemciler müdahale
etti bize. Kafalarındaki polis algısının dı-
şında bir polisle karşılaştılar. Kürt çocuklara
terörist diyenler, "barikat kurmayın" diyen-

ler vardı. Kafaları karıştı. Ama Beşiktaş için
bu geçerli değil. Beşiktaş ne zaman ne yap-
cağını, ne zaman duracağını bilir.

Bundan sonrası için ne öngörüyorsun?

Kazanım olması için gidişatı tartışmak
gerek. 78 günlük Tekel direnişindeki altı ki-
şilik komitedeydim. Sonlara doğru bir zafer
havası estirilmişti. Ve eylem bitirildi. Sonra-
dan 4C'li işçilerin bir kısmı intihar etti. Ora-
daki zafer sarhoşluğunu bugün burada da
görüyorum. İç örgütlenmenin bir bildiri ya-
yınlaması, bütün grupların imzalaması, bir
yürütücü komitenin seçilmesi gerek.

Taksim Dayanışması'nın talepleri ve açıklamaları bunları karşılamıyor mu?

Altı talep var, ama bu durum Gezi ve Tak-
sim'i aştı. Taşeronlaşmadan bıkmış işçinin
de söyleyeceği söz var, kocasından şiddet
gören kadının da. Sadece Gezi değil, An-
kara'nın, diğer yerlerin de sorunlarını ortak-
laştıran bir bildiri olmalı. Sadece fiziksel
dayanışma değil, beyinsel dayanışma da
gösterilse ortak maddeler bulunulabilir.

Bir direniş onca talebi karşılayabilir mi?

Karşılayamaz, ama en azından bundan son-
rasına dair hedefi belirler. Bizim insan ola-
rak ne gibi taleplerimiz var? Devlet şunu her
zaman yapar: "Tamam, ağaçlar sizin olsun,
hatta Divan otelini yıkayım, oraya da ağaç
dikeyim." Ama sorun demokratikleşmenin
önünün açılması, işçi kıyımlarının son bul-
ması. Yoksa AVM'leri yıkar, yeniden yapar.
İşçilerin taleplerinin buranın daha fazla
parçası olması için daha fazla işçinin
buraya gelmesi gerekmez mi?

Çekmeköy'deki inşaat işçisi gelemiyor ola-
bilir, ama buradakiler de işçi statüsünde. Yaş
ortalaması 25 üstü. Üniversite mezunu, ama
iş bulma şansı olmayan işsizler de var. Bun-
ların da geneli işçi sınıfı. Burası bir emek
atölyesi, bir ekonomi atölyesi kurulmasına
çok müsait. Buradaki tartışmalardan böyle
talepler çıkabilir. Kabul edilip edilmemesi
başka konu. Biz net olmalıyız.

Kaç yaşından beri eylemlerin içindesin?

15 yaşından beri.

Örgütlü müydün?

Kısa dönemlerde oldum, ama daha çok geri
dönüşüm işçileriyle çalışmalar yaptım.

Sokak çalışmasını karşılayacak örgüt anla-
yışı olmadığı için örgütlü kalamadık.

Örgütlenmede neler değişmeli ki, böyle isyan anlarında kararlı ve iradeli davranan, talepleri net bir kitle oluşsun?

Örgüt kişilerle oluyor. Kişilerin kendilerini
ifade edebilecekleri bir örgüt olması gerek.
Beşiktaş bizim üst-kimliğimiz değil, onu
devleştirmiyoruz ya da ütöpik hale getirmi-
yoruz. Onunla birlikte hareket ediyoruz. Ha-
yatın içinde çünkü. Beşiktaşlılık, içerken
"Şerefine Tayyip" dedirtecek kadar rahat. Ör-
gütlerin eleştiri-özeleştiri mekanizması
kadar sıkboğaz eden bir durum değil. Zarar-
ları da var tabii, ama yararlarını bu eylemde
gördük. Bu defa herkes gördü.

Sence örgütlenme nasıl olmalı?

Yatay ilişkilerle olmalı. Beşiktaşlılar ara-
sında hiyerarşi yok. Beşiktaş'ta semt kültü-
rıyla yetişirsin. Barikattan kaçmak
arkadaşını satmaktır, o da bize ağır gelir.

Tarlabaşı da öyle mi?

Beş-altı yıldır Tarlabaşı'ndayım. Hiçbir kav-
gada ne dayak yedik ne de geri çekildik. Tak-
sim çatışmasından Tarlabaşı'na giderim, en
az yüz ev kapısını açar. Güvene dayalı ilişki-
lerin varsa, sokağı hareket ettirebilirsin.
Ama öğretmen tavrıyla "ben öğretmeye gel-
dim" dersin, kültürel olarak sana saygı duy-
ması gerektiği için dinler, sonra da unuttur.
Gerçek bir güven ilişkisi kurabilirsen arkan
sağlamdır. Öğretmen tarzından çıkan örgüt-
lenme göremiyorum.

Yoksulluk üzerinden bir sınıf hareketi yaratılabilir mi doğru örgütlenilirse?

Bu işin kaçınılmaz olduğunu biliyorum. Şu
anki ayaklanma biraz daha bilinçli orta sınıf,
ama yoksulların ayaklanması bu kadar ses-
siz sakin, müdahaleye açık olmaz. İnsan en
çok birbirini yaralarından tanır. Bir yoksulla
bir yoksulun yarası birbirine benzer. Bunu
tanıdıktan sonra, başka türlü bir ayaklanma
çıkarmesele, bunu hızlandıracak neler ya-
pabiliriz? Yıkıcı bir ayaklanma olmalı, ama
şu eksiklerimiz var: Yıktıktan sonra ne kuraca-
ğız? Beni en çok korkutan, buranın kendi
kendine sönmülmesi. Bu çok umut kırıcı
olur. Ama polis burayı yıkıp evlerimize gön-
derirse, o muhteşem olur. Çünkü bir kez
daha savaşmak için bir nedenimiz olur.
Bizim amacımız "polis gelse, şiddet uygu-
lasa, biz de yanıt versek" değil. Ama bizi
boğmak isteyen, beyni yıkanmış polisler
var. Gezi Parkı'nın gerçek dayanışmasını ba-
rikatın önünde yaşadım, yemek dağıtarak
değil. Panzer bize su atıyor, ama bizim geri
çekilmememiz lazım. Bizi arkadan itenler
var, geri gelmeyin diye. İşte bu dayanışma.
Hiç tanımadığın insanlarla dayanışma.

Yazdığın hikâyeler çocukluktan beri biriktirdiklerinin ürünü mü?

Evet. Sokakta büyüdüm. Bilinçli olduğum
zamandan beri de yazıyorum. Tiyatro
yaptım, sinemayla ilgilendim. Sokakta
kavganın içindeyken Fransız sinemasını
da tartışabiliyordum. Sokak örgütlenme-
lidir diye değil, kendimi sokağın içinde
rahat hissettiğim için oradayım.

SÖYLEŞİ: DEMET DİNLER

—anons!)))

#occupygezi Kalbim
sizinle. **#direnbesiktas**
Yalnız değilsin.
Yaşasın Çarşı!
Manuel Fernandes

Arkadaşlarım
Necati Şaşmaz'dan
daha iyi Türkçe
konuştuğumu söylüyor.
Pascal Nouma

Bütün Beşiktaş Çarşı
grubuna ve orada bulu-
nan diğer bütün insan-
larımıza da helal olsun.
Ersan Adem Gülüm

"Taksim'deki Drogba
çığırını kelimeler
veya kitaplar açıklaya-
maz. Bu futboldan daha
önemli. Burası Türkiye."
Didier Drogba

Kalbim hakları için
mücadele eden Türkiye
halkıyla. **#occupygezi**
#direngeziparki
#direnaksim
#direnankara
Wesley Sneijder

Bu, kendi halkını
sırtından vurmaktır!!!
"Cehennemin en
karanlık yerleri, buhran
zamanlarında tarafsız
kalanlara ayrılmıştır."
#direngeziparki
Yekta Kurtuluş

Demokratik eylemlere
her zaman destek
veririm. Gezi Parkı için
başlayan eylemlerin
sebebin merak ettim
ve çevremdeki insanlara
sorduktan sonra bu
eylemin ne kadar haklı
ve doğru olduğunu
anladım.
Dirk Kuyt

Önder Abay sağdan üçüncü

LGBT BLOK: GÖKKUŞAĞININ ÇOCUKLARI

Velev ki ibneyiz, alışın her yerdeyiz

Direnişin ilk ânından itibaren gökkuşağı bayrağı Beyoğlu sokaklarında, Gezi Parkı'ndaydı. Barikatlara yardım malzemesi taşıyan "etekli oğlan" direniş sırasında hiç tacize uğramadı. Direnişe katılan LGBT bireylere "helaller" okundu, erkek diliyle iltifat edilip "adamdan daha adamsın" dendi. Lambda'cılara bağlanıyoruz...

—anonsi!!!)

LGBT Onur Haftası yürüyüşü bu sene 30 Haziran Pazar günü 17.00'de Taksim'de: "Aşk örgütlenmektir bebeğim!"

#Ortadoğu'ya model olacaktık, yanlışlıkla Brezilya'ya model olduk.

#Bambi ve Burger King polislerin dinlenme mekânları. Kaçarken bile bu ikisinden uzak durun. İçerisi sivil polis dolu!

#Homofobik çocukları!

#Güya halka açıkları parka ancak özel izinle girilebiliyor; güya yaya-laştırdıkları meydanı trafiğe açmak için halkı sürüyorlar.

#Göztaltına alınırken yanınızda olanlara adınızı ve soyadınızı bağırarak söyleyin. 444 52 71'e göztaltıları lütfen bildirin.

Gezi Parkı'nı dönüştürme projelerine karşı uzun süredir mücadele veriliyor. LGBT Blok bu büyük mücadelenin neresinde duruyor?

Boysan Yakar: LGBT Blok uzun zamandır Taksim Dayanışması'nın destekçisi ve bileşeni. Taksim Meydanı'nda 1 Mayıs'ın yasaklanması ve İstiklal Caddesi'nin gösterilere kapatılmaya çalışılması üzerine 21. LGBT Onur Yürüyüşü'nün İstiklal'de yapılmama ihtimali de ortaya çıktı. İlk kez İstanbul'da yürüyememek demekti bu. Geçen seneki Onur Yürüyüşü'ne 20 bin kişi katıldı. Bir kez olsa bile yürüyememenin bize ve Anadolu'ya, yani örgütlü mücadelemize yapacağı kötü etkinin ne kadar büyük olacağını bildiğimiz için Taksim ve çevresi birinci gündemimizdi. Sadece Taksim Dayanışması'yla değil, diğer hareketlerle de ilişki kurduk. Ayrıca Gezi Parkı çok uzun zamandan beri bizlerin parkıdır. Bu parkın LGBT bireylere ait olduğunu, geceleri bu parkı bizlerin kullandığını unutan ve unutmak isteyen çok insan var, fakat bu park bizlerin partner bulduğu, transların çarka çıktığı bir yer. Gündüz nüfusu çekildiğinde bu park geceleri bizlerindi. Bu yüzden kepeçler girdi, biz de ânında parkımıza gittik.

Levent Pişkin: Onur Haftası'nın bütün etkinlikleri Beyoğlu'nda yapılıyor. Onur Yürüyüşü bu haftanın en önemli parçası. İlk kez sokağa çıkan, çıkabilen ve "velev ki ibneyiz" dövi taşıyabilen LGBT bireyler için kendilerini olumlayabilmenin en önemli yolu. Onur Yürüyüşü'nün İstiklal'de yasaklanması durumunda, alana çıkmak ve engellemelerle karşılaşılırsa pasif olarak direnmek kararı almıştık. Beyoğlu, LGBT bireyleri için çok önemli. Burası bizim çark alanımız. Biz bu anlamda da "Taksim bizim, İstanbul bizim" diyoruz.

Boysan: Zeki Müren Maçka Parkı'ndan söz ederdi, bu alanlar bizlerindi, şimdi bunlar elimizden alınıyor. Şehir merkezinden sürülüyor.

Zeliha Deniz: Bundan seneler evvel bir onur haftamızın teması "mekân"dı. Kent-sel dönüşüm ayyuka çıkmadan önce bunları konuşuyorduk. Bizler için kamusal alanlar çok önemli ve hepsini sahipleniyoruz. Bu seneki Onur Haftası temamızı ocak ayında "direnış" olarak belirlemiştik. Bu temada kentsel dönüşüm önemli bir yer tutuyor. LGBT bireylerin görünürlüğü tek başına bir direniş, örgütsüz olsa bile bir direniş. Gezi Parkı direnişine hiç tanımadığımız LGBT bireyler geldi ve örgütlenmek istediklerini söylediler. Gökkuşağı bayrağını görür görmez geldiler. Gezi Parkı'ndaki örgütlenmede daha önce tanımadığımız LGBT bireyler büyük rol oynadı.

Boysan: Taksim Dayanışması bileşenlerine daha önce söylemiştik, dilinizde LGBT söz-

cüğü olsa çok daha fazla kişi gelir diye. Bizlere direnmek için çok geç kaldınız denmişti, kentsel dönüşüm aldı başını gidiyor dediler. Fakat bizler kaybın farkındaydık ve bu kayba karşı ne yapsak devlet terör gibi üzerimize geliyordu. Emek Sineması eyleminden beri her protestoda gaz yiyoruz. Artık en kişisel noktalardan karar vermemiz gerekiyordu. Son dönemde olanlar kadar ağır uygulamalara, '80'lerde Türkiye'nin batısında doğmuş birisi olarak maruz kalmamıştım; Türkiye'nin doğusunda çok daha ağırları yaşanıyor elbette. Kürt bileşenler bizlere "biz o gazlardan çok yedik" diyorlardı. Fakat eşcinsel bir erkek olarak bu şiddetle karşılaş-tığımda en alt sınıftan olduğumu anladım.

Biz her zaman "ne yalnız ne de yalnızsın" sloganı üzerinden örgütlendik. Komün hayatını da hep yaşarız. Gezi direnişinde örgütlenmemizi hızlandıran ve bizleri dik tutan bir özelliğimiz bu.

Levent: Gündemimiz kentsel dönüşüm. '96'da Ülker Sokak, 2001-2002 Eryaman Ankara, şimdi Avcılar, Bayram Sokak. Kentsel dönüşümü yapanlar, "çöplüğü süpürmeye" çalışıyor -yani bizleri. Onlara göre, dönüşümün ilk çıkarması gereken, seks işçiliği yapan translar ya da ibneler, lezbiyenler. Toplumun en alt tabakası olarak, ilk önce trans bireylere dokunuyor bu uygulamalar, sonrasında diğer kesimlere doğru ilerliyor. Translardan sonra, eşcinseller, lezbiyenler, sokak çocukları ve köpekler geliyor. Kent-sel dönüşüm politikası bunların hepsini çöplük olarak görüyor.

İş makinelerinin parka girişi haberini duyunca LGBT Blok ne yaptı?

Levent: İlk günden beri gökkuşağı bayrağı Gezi Parkı'nda, diğer muhalif gruplarla birlikteydi. Gezi'de çadırların kurulduğu ilk gece bazı "erkek" gruplarla küçük sür-tüşmeler yaşandı. Bize jöle dediler, biz de hemen sahiplenip biz jöleyiz dedik. Zaten sloganımız "velev ki ibneyiz, alışın her yerdeyiz". Fakat Taksim Dayanışması o grubu dışarı çıkardı, çünkü Gezi Parkı direnişinde cinsiyetçi, homofobik, transfo-bik, lezbiyenfobik söylemlere yer verilmeyeceği, bunların hoş görülme-yeceği hep söylendi.

Boysan: Gezi direnişinde, hep filmlerde gö-rülen, uzakta olan şeyler artık birçok insan için yakın oldu. Burada iki erkeği ya da ka-dını öpüşürken görebiliyorlar. Kafaların-daki kareler kırılıyor. Hiçbir örgütlülük içinde görmeyi düşünemeyeceğim LGBT arkadaşlarım da şimdi burada.

Zeliha: LGBT hareketinin her zaman büyük bir dayanışma arzusu var. Biz her zaman "ne yalnız ne de yalnızsın" sloganı üzerin-den örgütlendik. Komün hayatını da hep yaşarız. Gezi direnişinde örgütlenmemizi hızlandıran ve bizleri dik tutan bir özelliği-miz bu. Biz yaşamı böyle görüyoruz. Diğer hareketlerle eylem birlikteliğimiz vardı, ama ilk defa bir direnişin içinde hep birlik-teyiz. Önce direniş sembolikti, ama şimdi bir alanda birlikte yaşamaya başladık. Ete-gimizdeki her şey döküldü ve herkes birbi-rini daha iyi tanımaya başladı. Önceleri homofobik tavırlar oldu, lezbiyenler var-mış denildi. Fakat ne zaman ki biz 31 Mayıs gecesindeki saldırılarda geri çekilmedik, o zaman daha iyi gördüler. "Bunlar ibnedir, en önce kaçarlardı" önyargısı hep vardı. Ege-men söylem LGBT bireyleri kadınlık ve yu-muşaklığın aşağılanmasıyla okuduğu için riya, döneklik olarak görüyordu. Fakat bari-katlarda gördüklerinde, yine delikanlı söy-lemiyse "vay be, adammış" diyenler oldu.

Levent: Çarşı "ibne" diye sloganlar atıyordu ya, sonra bizden özür dilediler. "Biz ibne di-yoruz ama, size demiyoruz, siz başkasınız, onlar başka türlü ibne" dediler. (gülüyor)

31 Mayıs'ta Lambda sabaha kadar açtı...

Zeliha: Sabah şafak operasyonunda buluşa-madık, dağıldık. Kimimiz sokaklarda kal-dık, kimimiz de Lambda'yı bir an önce açalım istedik. Müthiş gaz vardı. İnsanlara yardımcı olmamız gerekiyordu. Hızlı bir şekilde Facebook, Twitter ve kişisel iletişi-mimiz üzerinden organize olduk. Lambda'ya yardımlar gelmeye başladı. So-kağa çıkıp gazı yiyoruz, sonra yine Lambda'ya dönüyoruz. Sadece LGBT'lere değil, herkese açtık, duyurusunu da yap-mıştık. Baktık ki evine günlerce gidemeye-cek insanlar var, Lambda'yı yatıya da açtık. Bir fotoğraf çekimi için aldığımız iki yatak vardı, o yataklar büyük önem kazandı. Onur Yürüyüşü'nde kullandığımız 40 met-relik bir bayrak var, insanlar onun üzerine yatmış, diğer yarınsını yorgan gibi üzerine çekmiş. Bu süreci gökkuşağının altında ya-

—anons!)))

Türkiye'deki saldırılara son verin! Bir sevgi devrimi başlatın! Hoşgörü = İnsan onuru ve saygı! **Madonna**

İstanbul'un merkezinde kalan az sayıda yeşil alandan birinin, Taksim Gezi Parkı'nın yıkımını protesto ediyorum. **Neil Gaiman**

Herkes bilsin: Türkiye medyası işini yapmıyor. Sokaklarda insanlar mı ölüyor? Türkiye acı çekiyor! Tweet'leyin lütfen: **#dayangeziparki Bruce Willis**

#prayforturkey KALPPPP Miranda Kerr

Sevgili dünya vatandaşları, şu anda polis İstanbul'da vatandaşlarına şiddetle saldırıyor. **Tilda Swinton**

#Metroda el ele tutuşan çiftlere ahlak anonsu yapan devlet 16 yaşındaki kıza tecavüz eden 4 iğrenç insanı serbest bırakır.

#Tomanın su sıkıktığı büyük bir kalabalık Hüloğğ diye bağır-maya başladı. Bu şart-larda bile espri üretebilen zekâ, sen yenilmezsin...

#Demokrasinin göz ya-şartıyor. Nefes kesiyor.

#Özür dileriz! Karanfilin sizi bu kadar korkutacağını düşünemedik!

SÖYLEŞİ: **GÖKSUN YAZICI**

FOTOĞRAF: SANER ŞEN / NARPHOTOS

şamak herkes için unutulmaz bir şey. Örgütlü olmayan LGBT de bu süreçte örgütlenmenin değerini anladı.

Boysan: Bir kültür merkezinin varlığı o kadar önemli ki. Yıllardır üç kuruşu bir araya getiremediğimiz için kirasını veremediğimiz, maddi destek bulamadığımız için kapatılan yerler oralar. Olağanüstü bir halde herkesin gidebileceği bir mekânın ne kadar önemli olduğunu gördük.

Lambda'nın İstiklal'in ortasında olması kolaylaştırıcı oldu mu?

Zeliha: Tabii. Arkamızda Mor Çatı, hemen yanımda SFK (Sosyalist Feminist Kolektif), sokağı dönünce İHD var. Diğer örgütlerle dayanışma halindeyiz, birbirimize uğruyoruz. Ama karakola da çok yakınız, bu bizi korkuttu. İstiklal'de 100 binin üzerinde insanın meydanı zorladığı o gün ve o günün gecesi, camlar bantlı, perdeler inik, içerisi karanlık... Karartma yapıyorduk. Her şey bittiğinde, üzerimizden akan o gaz sonrasındaki sabahlardan biri çok güzeldi.

Herkes uyandı. "Haydi arkadaşlar, hep birlikte meydana" dedik. Hiç tanımadığımız insanlarla birlikte meydana geldik. Çocukların biri gitmiş bir masa bulmuş, diğeri kırık dökük sandalyeler. Bayraklar asıldı ağaçlara. Bir baktık, orada bir şey var artık.

Boysan: Türkiye ayılarının inanılmaz emeği var bu süreçte. İstanbul'da seferberlikte gibiler, her şeyin peşinden koşuyorlar. Yemekler, dolmalar, börekler, çörekler... En sert çatışmaların yaşandığı yer Dolmabahçe'ydı, cumartesi gecesi. Polis Beşiktaş'ı ikiye ayırmıştı, grupların bir araya gelerek Taksim'e çıkmasını engellemeye çalışıyordu. Ne yapacağımızı bilemez haldeydik. Bir süre sonra çok sert bir gaz kullanmaya başladılar. Kalabalıkta beş-altı kişiyiz, elimizde LGBT bayrağı var. Bu bayrağın işlevinin bu kadar önemli olacağını düşünmemiştik. Bayrak bir görünürlük meselesi tabii, ama galiba hayattan çekmiş insanı öne atan bir şey. Bizler daha ilgisizinde de sürekli polisle karşı karşıya

gelen insanlarımız zaten. Gezi'de olsun, başka yerlerde olsun, kamusal alanların hemen hepsinde. Örgütlüseniz zaten polisle daimi bir ilişkiniz hep var. Trans komşunun başında bir bela var, polisle karşı karşıya gelmek zorundasın, bu durumlarda nasıl konuşacağını, ne yapacağını biliyorsun. O yüzden öne atılıp barikatların dibine gittik. Grup için çok erkekçe bir şey o savaş hali, ama bir taraftan bizim için çok onurlu da bir durum var. O bayrak tonlarca insanın buluşma noktası oldu. Birbirlerinin nerede olduğu öğrendiler, o bayrak sayesinde buldular birbirlerini. Benim üstümde etek vardı. Bir laf yayıldı ortalığa, "etekli oğlanda ilkyardım malzemesi var" diye, o da çok işe yaradı. Soğutucularla falan inmiştik aşağıya yardıma. Çok güzel bir dayanışma hali sergiledik. Defalarca bize helal olsun dendi.

Levent: Cumartesi gecesi Çarşı Lambda'da kaldı. Barikatta küfrediyorlar ibne diye, sonra dönüp kusura bakmayın diyorlardı. Bence bu eylemin en güzel tarafı bu etkileşim. Bu direniş üzerine çok yazılıp çizilecek, ama en çok konuşulacak mesele, bu beş benzemizin bir araya gelmesi. Burada mükemmel bir temas var, ibnesinden Kürdüne, Kürdünden ulusalcısına, anarşistinden sosyalistine, anti-kapitalist Müslümanına. AKP'li de burada, bir sürü insan bir arada. Bir patlamaydı bence 31 Mayıs direnişi. AKP'nin durduğu neoliberal muhafazakâr ve kendine demokrat yerden ve yüzde 51'i arkasına aldığı varsayarak kimseye sormadan uyguladığı politikaların patlaması gibiydi. Bizler bir ağacın gölgesinin nelere kadir olduğunu bir kez daha gördük. Şu alana bakıp da duyulanmamak mümkün değil. 23 yaşındayım, şimdiye kadar gördüğüm tek direniş Tekel direnişi.

Boysan: Böyle dev bir parti veriyor olsak Taksim'de, o gün giydiğim etekten neler çekirdim, kafa sağlam evime dönemezdim. Öyle bir kalabalığın içindeyiz ki, hayat boyu kendimizi onlardan sakındık, uzaklarında kalmak için elimizden geleni yaptık, evleri-

mize tıklandık, aynı apartmanlarda yaşamaya gayret ettik, domatese iki katı para verip, iki kat kira ödeyip belli mahallelerde oturmaya çalıştık, iki işte çalıştık, kimimiz bu pahalı hayata dayanabilmek için seks işçiliği yapmak zorunda kaldı. Direnmekse bu da bir direnme; kiraya direnmek, pahalı şeye direnmek... Beyoğlu'nda öğrenilmiş bir ahlak var, birçok insana ev veriliyor, kapı açılıyordu zaten, ama şimdi mevzu toplumsal bir boyuta yayıldı, tahmin etmediğimiz kalabalıklarla helalleştik. Tokalaşmanın hayal olduğu yerde birbirimizin sırtını sıvazladık. Böyle şeyler inanılmaz güç verdi bize. Hepimiz devrimci babaların hikâyeleriyle büyüdük, ama insanın kendisinin hikâye yazması ne kadar mütevazı ve çok tatlı.

Daha çok direniş sizden öğreniyor gibi...

Levent: Karşılıklı öğreniyoruz.

Boysan: Biz bir de mahallemizi tanıyoruz. Bu mahalle de, bu park da bizim. Sabah işine gidene, akşam sokağa çıkana biliyoruz yıllardır. Buranın ruhunu, o alfabeği zaten biliyorduk, şimdi anlatıyoruz. Hacettepe Üniversitesi'nin yaptığı "kimi komşu istemezsin" araştırmasında yüzde 84 eşcinsel cevabını yüzde 70'e indirmişizdir. Sadece İstanbul'da değil, her yerde. Ankara, İzmir, Adana'da da indiler LGBT'ler alanlara. Kayseri de inmiş. Çocuk annesini aramış, demiş "al gökkuşağı bayrağını, in aşağıya". Teyze de 2 bin kişilik kasa-bayı gökkuşağı bayrağıyla kasa-ba meydanına indirmiş. Teyze ne kadar farkındadır, bilmiyoruz ama, o bayrakların hepsi meydanlara indi.

Levent: Elinde Türk bayrağıyla BDP'li grubu linç etmeye çalışan grup bugün burada "faşizme karşı omuz omuza" sloganı atıyor. Burada büyük bir kınılma var. Bence özne olmayı anladı insanlar. Bu daha başlangıç, mücadeleye devam diyoruz. 30 Haziran'da, saat 17'de herkesi Taksim Meydanı'nda Onur Yürüyüşü'ne bekliyoruz.

FEMİNİSTLERİN GÖZÜYLE GEZİ DİRENİŞİ

AKP elini bedenimden çek!

Gezi Parkı direnişi kalıcılaştıkça temizlik faaliyetleri de arttı, yüzlerce duvara yayılan cinsiyetçi küfürler tek tek mor boyalarla silindi. Bu hassasiyet tezahüratlara, sloganlara da yansdı, feministlerin ikazları parkta hâkim oldu. Sadece parkta değil, ilk günlerin gaz bulutları altında da feministler vardı...

#Emma Goldman: Hayatlarımız çalınmadan hayallerimiz buluşmalı.

#Cadı avında gözaltına alınanlar kemalistler / flamasız direnişçiler / apolitikler olsaydı, SDP'liler / ESP'liler asla sessiz kalmazdı.

#Direnişte en çok atılan slogan "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz"di, ama o HEP sosyalistleri kapsamıyor demek ki.

#Devlet Kürtlerin anadilini yasakladığında karşı çıkarsanız, devlet ne içeceğinize karışma cesareti bulamaz kendinde!

#Gezi direnişine katılan dev kalabalık Çarşı'dakilerin gözaltına alınmasına haklı olarak karşı çıkıp sesini çıkardı. Aynı kalabalık nedense gözaltına alınan/tutuklanan devrimcilere dair çıtını çıkarmıyor. Sosyalistler Çarşı kadar "esprili" değil diye mi?

Feministler ilk gecedan itibaren Gezi'de. Neden?

Mehtap: Bu hepimizin yaşam alanına bir müdahale. Gece 12'de dozerlerle yıkıma başladılar, hepimizin kullandığı bir yolun işgali söz konusuydu ve elbette ki feministlerin de orada olması gerekiyordu.

Tanja: Parka müdahaleden önce de süreci izliyordum, ilk gece de Müşterekler, Direnişin Ritimleri, Lambda gibi gruplar arasında hızlıca haberleşildi ve hemen koştum, çünkü bu bizim yaşam alanlarımıza müdahaleydi.

Kadınların katılımının çok yüksek olmasına ne diyorsunuz?

Selin: Kadın meselesinin toplumsal meseleleri yatay kesen bir mesele olduğu demek hâlâ tam bilinmiyor ki, "kadınlar neden var?" diye sorulabiliyor. Çok söylendi: Kamusal alanın otoriter yönetimi, yargıdaki hukuksuzluklar, cinsiyetçi düzenlemeler, üst üste gelen üçüncü köprü, Kadıköy iskelesinin kapatılması, Beşiktaş'taki çay bahçelerinin ortadan kaldırılması, Taksim projesi... Bardağı taşıran damla Gezi'deki polis müdahalesi. Elbette bu konuların hepsi kadınları da ilgilendiriyor; doğal olarak kadınlar da orada. Dozerin önünde kadın ve erkek eşit olarak durduk, geceledik en başından beri. Belki temsil düzeyinde çok fazla kadın göremedik ve bu da bir tartışma konusu oldu, ama aslında başından beri olayı örgütleyenler arasında pek çok kadın vardı. Gittikçe arttılar diye bir durum yok, gittikçe görünür oldular, medyanın ilgisini de o çekti. Kadınların varlığı ile feministlerin görünürlüğü ayrı ayrı düşünmek gerekiyor. Geçtiğimiz cumartesi, yani meydan alındıktan sonra, feministler örgütlü olarak yer aldılar, çadır kuruldu, bildiriler yazıldı.... Sonra da dövizler, sticker'lar, konuşmalar aracılığıyla feministlerin sözü parkın sözünün bir parçası haline geldi. Yürürken taşıdığımız dövizlerde ya da çadıra astığımız sözlerde kadınlardan çok büyük bir destek gördük.

Kadınların bu kadar çok olmasının ne gibi sonuçları oldu?

Selin: Olay kamusal alan üzerinden gidi-

yor, ama iktidarın sadece kamusal alana müdahalesi yok, kadın-erkek ilişkilerini düzenleme biçimine karşı da insanlar tepki duyuyor. Erkekler kadar çarpışmaya meraklı olmamalarına rağmen kadınların burada kalmalarında bunun bir etkisi olduğunu düşünüyorum. Bu alanın bu hale gelmesinde kadınların nasıl bir katkısı oldu diye düşünürsek, hem kitlesel anlamda hem bireysel anlamda kadınların varlığının gerilimi azaltıcı yanı var. Ulu-salcılar Kürtlere saldırdığında, kadınların bizzat orada olmaları gerilimi azalttı. Bireysel anlamda da, erkeklerin gaz atıldığında maskesiz, gözlüksüz direnebilme inatlarını da kırdı kadınların ellerinde spreyle, eşarplarla varolmaları. Polise karşı çarpışan, delikanlı, gerekirse korumayan, gerekirse çıplak giden erkek figürünü biraz daha yumuşattı.

Tanja: BDP bayrağı indirilmişti bir gece, hemen kadınlar gitti, ortam sakinleşti, "yaşasın halkların kardeşliği" sloganı atıldı, beraber halaylar çekildi.

Öznur: Kadınlar politik özne olmaya başlıyor bu süreçte.

Mehtap: İlk yıkım gecesinin ertesi günü birçok insan geldi Gezi'ye. Kürsüden konuşmalar yapılıyor, tanınmış simalar da var, feminist çevrede hiç görmediğim kadınlar vardı, erkekler vardı, cinsiyetçi ya da homofobik konuşma yapıldığında "bunu düzeltmeniz lâzım, bunu kabul edemeyiz" diyorlardı. Başından itibaren feminist anlayış yer buldu Gezi'de.

LGBT'ler de çok görünürdü. Mesela Çarşı grubu cinsiyetçi küfürler ediyordu, ama onların dahi anlamaya çalışır bir tavrı vardı. Kürsüden de sürekli uyarılar geldi. Oluşan bir ortama feministler sonradan dahil olmadı yani, zaten oradaydılar.

Selin: Yıllardır sürdürdüğümüz mücadelenin toplumsal muhalefette bir karşılık bulduğunu gösteriyor bize bu deneyim. Bu mücadelenin etkisini belki ilk defa bu kadar net bir biçimde Gezi Parkı protestosuyla görüyoruz.

Alanda taciz hikâyesi de pek duymadık.

Tanja: Taciz hikâyelerini Gezi Parkı'nın, alanın dışında duydum. Erkekler parkta

daha hassas gibi geldi bana.

Seher: Tacizin Gezi Parkı'nda da olmadığını düşünmüyorum. Belki kadınlara karşı çok temkinliler, ama başından beri orada olan LGBT'lere karşı elle kaba taciz yoksa da, psikolojik taciz var. Rencide edici bakışlarla, sözlerle çok fazla taciz ettiler. LGBT gruplar bizim varlığımızı destek olarak görüyorlar, rahatlıyorlar. Toplumsal muhalefet kurumları ise işlerine geldiğinde farkına varıyor. Biz buradayız diye çok fazla tırmalamak zorundayız bizi görmeleri için. Milliyetçiliğe, ırkçılığa karşı oradaki tüm kurumlar, biz de dahil, hep birlikte tek yumruk olabiliyoruz. BDP'ye saldırıldığında, sol gruplar orada, feministler orada, Platform orada. Cinsiyetçi söylemlerin, küfrün ortadan kalkması için bizim dışımızda kimse elini taşın altına koyamıyor. Orada tek yumruk olamıyoruz. Kurumlar için itici güç biziz, çok söylemizden de rahatsızlar, "tamam, feministler burada, ne söyleyeceklerini de biliyoruz" halindeler, baymış durumdayız onları, bir yandan da bu iş bizim onlara göre. Ankara'ya destek, her gün anmalar yapıyoruz, ama bunlar görünmez, çünkü bunlar diğer toplumsal muhalefet alanları. Bizden farklı bir laf duyduklarında, toplantılara da gidiyoruz, irite oluyorlar. Toplumsal muhalefeti bu konuda dönüştürebileceğimiz konusunda umutsuzum.

Öznur: Ben farklı düşünüyorum. Yıllardır Türkiye'de varolan feminist mücadelenin kazanımlarını görüyoruz gibi geliyor bana. Normalde İstiklal'de asla güvende hissedemezken kendimi, burada yine muhakkak taciz, şiddet, her türlü şeyi yaşaya-

FOTOĞRAF: NALAN YIRTMAC

biliriz ama, farklı bir hava, farklı bir güven var. Asla yan yana duramayacağımız gruplarla yan yana olmaktan kaynaklı belki de. Akıllarında şu var: Kadınlar burada, feministler burada, burada taciz, şiddet olması bu mücadeleye zarar verecek bir şey. Bu bir kazanım bence.

Mehtap: İlk başlarda, bir yandan gazla uğraşıyorsun, bir yandan da bu sloganlardan müthiş rahatsızlık duyuyorsun. Geçenlerde, gece dörtte, bizim kadınlar uyuyorlar, tek başımayım. Yan tarafta bir grup erkek şarkı söylüyordu, sözlerle küfür de eklemişlerdi, müthiş de eğleniyorlardı. Normalde, öyle bir durumda gidip de “ya arkadaşlar, siz n’apıyorsunuz?” diyemem. Hele gecenin dördünde, içkili, erkek özgüveniyle bağıra çağıra küfür edip müthiş keyif alıyorlar. Gidip “şurada bir yazı yazıyor, bir okuyun lütfen” dedim sadece, o kadar. Hepsini hemen özür diledi, şarkı da bitti; keyiflerini de bitirmiş oldum, ama hiç itiraz etmediler. Normal koşullarda olamayacak bir şey yaptık ve birilerinin bunu sorgulamasını sağladık. Biri “feministleri ciddi şekilde eleştiriyorlar, slogan atamaz hale geldi insanlar” dedi. “Biz yıllardır bu küfürlere maruz kalıyoruz” dedim, “biz şimdi anlıyoruz” dedi. Bu bana önemli geliyor.

Selin: Burası aslında bir siyasî vakum, bir laboratuvar ortamı, gündelik hayatımızın biraz dışında bir ortam ve burada ettiğimiz tohumların meyvelerini hemen ertesi gün göremeyebiliriz. Feministlerin cinsiyetçiliğe şu anki gibi rahat müdahale edebiliyor olması, feministlerin sözünün daha çok kaale alınıyor olmasını

da gerektiriyor. Tırmalıyoruz diyorsun sen, bu da biraz “sen konunun sınırında kal, başka konuda söz etme” hali. Halbuki feminizm aslında bir dünya görüşü, her konuda söz üreten bir ideoloji. Henüz böyle görülemiyor belli ki. Bu sosyal vakum ortamı aslında feminizmin sözünün çok daha geniş olduğunu kabul ettirmek için iyi bir fırsat. İşimizin çok zor olduğunu teslim ediyorum, ama senin kadar umutsuz değilim.

Seher: Gece istediğimiz saatte, istediğimiz kadar rahat olabilmek hepimizin ideasıydı, on gündür hayatımız böyle, ama 15 gün sonra bu olmayacak. Nihayetinde, bu hareket biraz delikanlılık ve ti’ye alma hareketi oldu, bunu tribünlere borçluyuz. Slogandaki gibi: “Bu daha başlangıç.” Önmüzü pek göremiyoruz.

Kadınların gündelik hayatı açısından başka neler var? Feministler çadırı kuruldu, geleni gideni çok, kadınlar burada oturuyor, sohbet ediyor...

Öznur: Yüzlerce çadır var, kadınlar oturmaya, dinlenmeye bizimkine geliyor.

Tanja: Feministler ve LGBT çadırının olması hayatı kolaylaştırıyor. Kendimden söyleyeyim, evim gibi neredeyse! Tak-

“AKP elini bedenimden çek” diyoruz, park taleplerinden ötesi bu. Biz kamusal ve özeli ayrı ayrı gören bakış açısını da yıkmaya çalışıyoruz. Bütün toplumsal hayatın AKP tarafından baskılanmasına bir karşı çıkış bizimkisi.

sim’de, gece, çimlerde uyuyabilmek, korkmamak, rahatsız edilmemek, LGBT arkadaşlarla birlikte olmak güzel bir güven duygusu yarattı.

Seher: Çok merak ediliyor. Solcuların ne dediği az çok biliniyor, feminizme tepkili kadınlar bile gelip oturuyor, soru soruyor.

Mehtap: “Kadınlar ne ister” diye bir pano yaptık. Oraya yazılar yazıldı, bir sürü erkek geldi, okudu. Kadınlarla temas açısından iyi oldu, feminizme dair bazı önyargıları kırdı. Mail adresleri bırakanlar, soru soranlar, bizi slogan yazarken görüp havuzun orada bu yok, bana sprey verir misin, ben de yazayım diyenler...

Öznur: Feminizm nedir, neler okuyabilirim diyenler oldu. Ama bizim çadıra en çok uluslararası basın geldi, sürekli yazı istediler. Slogan atölyesi oldu, “küfürle değil, inatla diren” çok yaygınlaştı mesela, “ibneyim, dönmeyim, lezbiyenim, seks işçisiyim, Gezi’de direniyorum” da. Stencil yapıldı, herkes tişörtünü getirdi, tişörtlere baskı yapıldı. “Gezi’de tacize yer yok” sticker’ları tüm Gezi’ye dağıtıldı. Cinsiyetçi yazılamalara stencil ve karşı yazılamalarla müdahale edildi. En çok ilgiyi ise “küfür atölyesi” gördü, cinsiyetçi ve homofobik olmayan alternatif feminist küfür nasıl

olabilir diye tartıştık, çok kalabalıktı, bolca öneri geldi, atölyelere devam etmeyi düşünüyoruz.

Seher: Anmalarımız da çok ilgi çekti. Bizden beklenmeyen bir hareketi, bizim sürekli “Kadınlar vardır” marşıyla dans etmemizi bekliyordu herhalde insanlar! **Öznur:** Bizim için de değişik bir tecrübe, “konforlu” evlerimizden çıkıp günlerdir çadırlarda bir hayat sürüyoruz, orada burada yatıp sabahları şarkılarla uyanarak... Evim yok gibi hissediyorum şu ara, evle kurduğum ilişki değişti.

Selin: Feminizmin öcü olma hali kırıldı. “Tacizsiz ve Tayyipsiz hava sahası”, “Benim gibi üç çocuk daha ister misin” gibi sözler feminizmin gündelikleşmesi gibi.

Seher: Adamların çadıra en fazla bir metre yaklaşması da çok ilginçti!

Gezi’den yola çıkarak bu hareket genel bir AKP protestosuna dönüştü, herkes bir birikimden söz ediyor. Feministler neye karşı çıkıyor?

Selin: Kamusal alan Türkiye’de gitgide daralıyor ve bu daralan alan da büyük oranda erkeklerle kalıyor, alanlar daha erkek oluyor. Türkiye’de kamusal alanlar hiçbir zaman kadın dostu değildi, ama şimdi kadın düşmanı bir kamusal alana dönüş var. Gezi Parkı gibi, kadınların sadece so-kağa çıkmaları için değil, kadın-erkek bir arada olabilecekleri yerlerin geri kazanılması kadınlar açısından erkeklerle göre biraz daha hayati, çünkü erkekler sonunda belki sokakta içki içemiyor, ama varolabiliyor. Kadınların daha büyük bir çıkarı var kamusal alanların geri kazanılmasında. İkincisi, biz mesela başörtülü kadınlara yönelik tacizleri protesto etmek için ortak eylem yaptık, kadınlar olarak büyük bir yürüyüş yaptık. “AKP elini bedenimden çek” diyoruz, park taleplerinden ötesi bu. Biz kamusal ve özeli ayrı ayrı gören bakış açısını da yıkmaya çalışıyoruz. Bütün toplumsal hayatın AKP tarafından baskılanmasına bir karşı çıkış bizimkisi. Kürtaj düzenlemesiyle, kadınları aileye hapsedme çabasıyla, “üç çocuk doğurun” söylemiyle, tüm uygulamalarıyla Gezi Parkı düzenlemesini aynı bütünün parçaları olarak gören bir perspektif bizimki.

SÖYLEŞİ: CEMRE BAYTOK

—anonsi!)))

Bu, Türkiye’deki protestocuların dün gece çekilmiş bir fotoğrafı. Erdoğan dışında herkesin kalbini kazanıyorlar. **Massive Attack**

#Hayat bi acayip. İstiklal karman çorman, Nevizade’de müzik tam gaz.

#Hulogggh diyerek kaçıyor herkes. Yemin ederim gülmekten ağlıycam koşarken.

#İstiklal Caddesi’nde halk “Polis simit sat, onurlu yaşa!” sloganı atıyor.

#Midye satan bir çocuğun midyeleri devrildi, insanlar yere dökülen, dağılan midyelerin parasını ödüyorlar, çarpmamış olsalar bile. umut :)

#Galatasaray Lisesi civarındaki 1000 kişi slogan atıyor, çocuklar gibi şen: “Polis gaz sık-tıkça kafa yapıyor.” :)

#Atatürkçü, laik bir Türk olarak, demokrasi isteyen halka uygulanan şiddet, Kürtlere olan önyargımı yıktı.

#Polisin anonsu: “Halka açık alanı işgal ediyorsunuz, boşaltın.” Halkın tepkisi: “Nasil yani?”

#İtiraf ediyoruz, okyanus ötesinden destek alıyoruz. Bugün Brezilyalı 2 kişi direnişi desteklediler. Bayraklarını açtılar.

ANTI-KAPİTALİST MÜSLÜMANLAR: EMEK VE ADALET PLATFORMU

Fatih-Harbiye'nin yapısökümü

Gezi'de Miraç Kandili... "Müslüman çocuklar" abilerini, ablalarını, babalarını şaşırtmakla kalmadı, onları hiç tanımayan siyasetleri de kendileriyle ve İslâm'la iletişime teşvik ettiler. Onları lüks otel iftarlarına karşı düzenledikleri simitli iftar eylemleriyle tanıdık. Sonra 1 Mayıs Meydanı'na Fatih yönünden dahil oldular. Emek Ve Adalet Platformu'ndan Mustafa Emin Büyükcoşkun'u dinliyoruz.

#"Polis sadece suyla müdahale ediyor" derken caddeden gelen biber gazıyla öksürmeye başlayan NTV muhabiri medyanın acınacak halinin özetiydi.

#Artık gazdan mutan vatandaş türeyecek. Yeterrr!

#Şimdi yurdun her yeri Taksim, Her yer Direniş! Sokaklar bizim Evimiz!

#İmtiyaz kaybeden, eşitliğe, barışa alerjisi olanın derdiyle; imtiyazı reddeden, eşitliğe saygılı, barışı özleyen derdi başka.

—anons!)))

Sevgili Türkiye halkı, kültüründeki çokrenkliliği, toprağınızdaki güzelliği, insanınızdaki iç zenginliğini canlı tutmak için verdiğiniz barışçıl ve yürekli mücadeleyi sürdüren vatandaşlara, avukatlara, doktorlara, gençlere, ailelere, öğrencilere, inançlı insanlara olan desteğimi tüm kalbimle ifade etmek istiyorum. Dünya sesinizi duydu ve ben de buradan sizleri selamlıyorum.

Joan Baez

Gezi'ye nasıl geldiniz?

Mustafa Emin Büyükcoşkun: Hep Gezi'deydik. İki sene evvel gelmiştik. Lüks otel iftarlarına karşı İstanbul'daki çeşitli otellerin önünde bir dizi iftar gerçekleştirdik. Bunlardan biri de Gezi Parkı'ndaydı. İslâmî bir ibadet olan iftarı aslına rücu ettirmek üzere bir çaba gösterdik. Menüsu bilmem kaç yüz liraya iftar yemeklerine karşı mütevazı bir sofrada, parkta bulunan herkesle bir simidin etrafında buluştuk. Hurmayı, zemzem suyunu paylaştık. Parkın evsizleri, tinercileri bizimle aynı sofraya oturdu. İşçiler, bahçıvanlar çaylarını paylaştılar. Gezi Parkı'yla mazimiz buraya dayanıyor. Bu son olayların başladığı, çatışmaların ortaya çıktığı dönemde sürecin çok içinde değildik. Zira, kentsel dönüşüm meselesi ve buna dair muhalefet belli bir bilgi türüne ihtiyaç duyuyor. Sürecin kendisiyle ilgili, bu konuda belli bir teknik birikim, teorik tartışma yapılmış olması gerekiyor. Kentsel muhalefet genelde şehir plancılığı, mimarlık, mühendislik gibi teknik bilgiler gerektirdiği için, halihazırda bagajınızda yoksa ve siyasal tedrisatınız da buna müsait değilse, katılmak kolay olmayabiliyor. Bununla birlikte, gündemimizde olan, ufak girişimlerde bulduğumuz meselelerden biriydi. Gene de olayların inanılmaz hızına müdahale etmekte yavaş kaldık. Çünkü o kadar hızlı ideolojik refleksler üretebilen bir ekip değiliz. Bir örgüt de değiliz. Başından itibaren bileşenlerimizin bir kısmı alanda varılmaya çalıştı. Öte yandan, Gezi direnişinin kimi sonuçları, özellikle Türkiye ve toplumsal muhalefetin bir kısmında, İstanbul, İzmir, Ankara gibi kentlerde görüldüğü bir kısım hal, Türkiye siyasetinin bir yarısını tedirgin ettiği gibi, bizde de bir miktar soru işareti yarattı. Ama bunu aşmamız gerektiğine inanıyoruz.

Ne türden soru işaretleri?

Mevcut siyasal iktidar mahir bir şekilde bu kalkışmayı CHP'ye ve Kemalistan, ulusalcı, darbeci bir girişime indirgedi. Burada haksız noktalar çok, fakat mevcut reflekslerin başka bir düzleme çekildiğini de görüyoruz. Son on seneki siyasal değişim Kemalizmin bir kısım aktörlerini tasfiye ettiyse de, toplumsal anlamda bu gerilimi, bu siyasal kültürü başka bir şeye dönüştüremedi. Barış yaratamadı. Bu da nasıl olup da insanların bir anda sokaklarda "Mustafa Kemal'in askerleriyiz" sloganları atabildiğini, kimi zaman asparagas, kimi zaman bizim de şahit ol-

duğumuz başörtülü kadınların taciz edildiğini açıklıyor.

Böyle tacizler oldu mu?

Şahit olduklarımız da var, birinci elden aktarılanlar da.

Kimler taciz edenler?

Ulusalcı, bayraklı teyzeler... Gençler de vardı.

Gene de orada kaldınız...

Kalmayı tercih ettik. Biliyoruz ki, kalmak bize dönüştürme potansiyeli tanıyor ve açıkçası, bu potansiyelden başka da inabileceğimiz bir şey yok. Biz başka türlü bir şey yapmaya çalışıyoruz. Emek ve Adalet Platformu'nu inşa eden, oluşmasına imkân tanıyan siyasal tecrübe de bu cesaret ve inançla edinildi. Dolayısıyla, elimizdeki tek sosyal ve siyasal sermaye

"İslâmcılıktan, neoliberal düzenin Türkiye'de kendi kodlarıyla yeniden üretilmesini anlamıyoruz. Adil üretime, bölüşüme ve paylaşımaya dayanan bir siyasal ekonomiyi anlıyoruz. İslâmcılığın toplumsal özgürlük alanında kendisini dayatmayan, kültürel çoğulculuğu benimseyen bir mantığı olduğunu düşünüyoruz."

buna dair bir şeyler yapmak. Onun için, alanda bulunmanın dönüştürücülüğüne, insanların yan yana gelmesinin ve hakiki tecrübeler yaşamasının imkânına inanarak burada olmaya karar verdik. Bundan hoşnutsuz sayılmayız.

Kapitalizm ve emperyalizm karşıtı Müslüman kafası nasıl bir kafa?

Yeni bir kafa, ama o kadar da yeni değil. Böyle bir damar vardı. Belediye deneyimlerinden sonra iyice unutuldu. Sosyal, sayısal olarak marjinal durabiliriz, ama geleni hatırlatmak gibi bir iş yapıyoruz. Bu itibarla muhafazakar bile sayılabiliriz. Bu bize düşmemeliydi. Bir sürü cemaat var. Onlar söyleyemediği için bize kaldı bu laf. İnsanlar aktif olarak iştirak etmeseler de, bu sözün güçlü olduğunun farkındayız. Şu konjonktürde bu söz sahipsiz kaldı, biz sahip çıkmak zorunda kaldık.

Neden abiler, ablalar değil de siz?

Radikal İslâmcı abiler bir anda aks değişti. Etnografinin gücüyle iktidar olduk, iş bitti biraz. Komünizm korkusu çok majör. Komünizm korkusundan kapitalizme yapışmak gibi bir durum var. Bu anlamda, kapitalizm ile İslâm'ın uyumlu olmadığını anlatabileceğimiz bir evreye giriyoruz.

İslâmcılığın AKP sonrasında söyleyebileceği bir söz, bir umut kaldı mı?

Hem İslâmcılığa hem de İslâm'a en büyük darbeyi AKP vurdu. Bugüne kadar üretilmiş siyasal mirasın gelecek kurma, vaatte bulunma kapasitesini yok etti. Bununla birlikte, İslâmcılık kendini başka vaatlerle, sözlerle kurabilir. AKP tecrübesinin de bir sonluluğu var ve bu sonluluk kendi eleştirisini üretme imkânı taşıyor. İsmi İslâmcılık da olmayabilir. Ama İslâmcı talepler kendini tüm nesillerde, tüm çağlarda yeniden üretebilecek taleplerdir. Temel İslâmî kaidelerle, ayakları yere basan içtihatlarla bu siyaseti sürdürebileceğimizi düşünüyorum.

AKP'nin ürettiği türden İslâmcılıkla mücadele nasıl olacak?

Belli bir zamana kadar sağcılık vardı, İslâmcılık onun altında bir yerde kodlanmıştı. Oysa İslâmcılık kendini hep üçüncü bir yol olarak önermişti. '80 öncesinde "Ne emperyalizm ne komünizm" diye bir tekerlemeyle ifade ederdi ken-

FOTOĞRAF: GÖKHAN AKÇURA

FOTOĞRAF: MUHSİN AKGÜN

dini. Ama sağ gelenekten koptu, ayrıştı. Bu kopuşçu tavır, bu radikal siyasal çaba her zaman İslâmcılığa içkindir. AKP tecrübesiyle bir kopuş imkânı daha çıktı ortaya. Bugün de bunu yaşıyoruz. On yıldır kendimize ve etrafımıza AKP'li olmadığımızı, ama İslâmcı olduğumuzu anlatmaya çalışıyoruz.

Burada Taksim'e sahip çıkıyorsunuz. Ama bir de Beyazıt Meydanı ve Fatih var. Beyazıt ile Taksim arasında iletişim kurulması ihtimali var mı?

Aslında bir ilişki var. Aradaki kopukluğun eridiğini düşünüyorum. Belki de Taksim artık Fatih'e gidiyor. Bu bariyerler, mesafeler dönüşüyor ve kırılıyor. Son on yıldır mütedeyyin insanlar biraz buna alıştı. Bütün bu talepler, arzular bunun emareleri. Siyasal olarak bunun izdüşümünün yaşandığı kimi alanlar var. Mesele kişisel hikâyelere geliyor. Ben bir tür kolejde, sonra iyi bir üniversitede okudum. Siyasî maceram deplasmanda şekillendi. Hiçbir zaman kendi mahallemde siyaset yapma imkânı bulamadım. Hep başkalarına kendimi nasıl ifade edebileceğimi, kendi ilkelilerimden vazgeçmeden başka insanlarla beraber nasıl hareket edebileceğimi düşünmek zorundaydım: Ne yapabilirim, nasıl eylerim, bu meseleleri nasıl çözeriz? Kimi zaman kendimi Taksim'de

daha fazla mahallemde hissettim, ama sonunda döndüğümüz, ait olduğumuz bir yer var. 1 Mayıs'ta Taksim Meydanı'na Fatih'ten çıkan kortej, Fatih-Harbiye'nin yapısökümü gibi. Tabii ki, halen Taksim var, halen Fatihler var. Onlar da sembolik kapasitelerini sürdürüyor. Mesele nasıl iletişim kuracağımızla ilgili. İslâm fıkıhının yapısı gereği çoğul bir bilgi türü olduğunu ve bu çoğul bilgi türünün de, bugün anladığımız türden bir kültürel çoğulculuğu içermese de, başka türlü içtihatlarla imkân tanıyan bir yapısı olduğunu düşünüyorum. Bundan hareket eden bir fıkıh usûlüyle üreteceğimiz bilgi, birbirimizle ne yapacağımız konusunda da yol gösterecektir. Nasıl bir toplum, nasıl bir cemaat olabileceğimizi böyle bulabiliriz. Bunun farkında olursak, Fatih'le Taksim arasında kurulacak bağlantıların daha az kırılğan, daha mutedil bir hale dönüşebileceğini düşünüyorum.

Emek ve Adalet Platformu ne zaman, nasıl kuruldu?

Yaklaşık üç sene evvel, bir grup sosyalist ve bir grup İslâmcının yan yana gelmesiyle kuruldu. Dikotomik siyasal yelpazeyi kırmak, sosyal adalet mücadelesinde solun tecrübesini ve birikimini, İslâmi hareketin ise bu topraklardaki karşılığını, köklerini, de-

ğerini ve kitlelerle olan ilişkisini buluşturmak ve buradan bir tecrübe yaratmak amacıyla yola çıkmış bir arayış Emek ve Adalet Platformu. Üç yıldır, özellikle emek mücadeleleri etrafında kendi çeperini örgütlemeye çalışan, bu meseleyle ilgili teorik arayışını sürdüren, bir yandan da toplumsal muhalefetten, sokaktan ayağını çekmemeye çalışan, kendisini salt teorik, akademik bir çevre olarak tanımlamayan bir oluşum. Emek ve Adalet bileşenleri olarak, yalnızca İslâmcılığın siyasal alandaki temel iddialarını hatırlıyor ve hatırlatıyoruz. İslâmcılığın siyasal iktidardaki tecrübesinin taşıyamadığı bir siyasal miras bu. İslâmcılıktan, neoliberal düzenin Türkiye'de kendi kodlarıyla yeniden üretilmesini anlamıyoruz. Adil üretime, bölüşüme ve paylaşıma dayanan bir siyasal ekonomiyi anlıyoruz. İslâmcılığın toplumsal özgürlük alanında kendisini dayatmayan, kültürel çoğulculuğu benimseyen bir mantığı olduğunu düşünüyoruz. İslâmcılığın, bulunduğumuz coğrafyada, hem barışı ve kardeşliği temsil edecek, hem de insanlara küresel kapitalizmin yıkımına ve talanına karşı başka bir imkân ve ihtimal sunacak, bunun yolunu açabilecek bir mirası olduğunu düşünüyoruz. SÖYLEŞİ: AYŞE ÇAVDAR

#Kask numarası silinmiş polisler, basından arındırılmış sokaklarda halka saldırıyor.

#Şu an İstiklal Caddesi'ne Sarı basın kartıyla giremiyorsunuz! Artık İstiklal'de neyi gizli-yorsa polis.

#Var ya Allah'tan korkmuyorlar, Tayyip'ten korktukları kadar.

#Numarasız kask ne zamandan beri yasal? Değilse, hukuk devleti buna şey yapsın.

#Polis terörünü görüntüleyebilen herkes çekim yapsın ltf!

#William S. Burroughs: Bir polise çiçek vermenin en güzel yolu, yüksek bir pencereden sakırsıyla birlikte bırakmaktır.

#Bundan böyle dindarlar "dindarım ama vicdanım temiz" demek zorunda kalacaklar AKP'nin onlara yığıtış şu suçlardan arınmak için.

#Taksimde CNNTürk Radyo "polislin dağılın uyarısına zamanında cevap vermeyen topluluğa..." dedi. Binlerce insan ısınlanacak mıydık? Bu neyin kafası?

#CNNTürk: "Polis gaz kullanmıyor, ama bir bulut var..."

#NTV muhabiri canlı yayında "Polis sadece suyla müdahale ediyor" derken biber gazından etkilenip öksürdü.

CHP'Lİ GENÇLERİN GÖZÜYLE GEZİ DİRENİŞİ

Hayatımızın en güzel günleri

Ambulansın peşine takıldılar dense de, Gezi'de CHP'nin amblemleri yoktu. Altı ok olmadığı gibi, Erdoğan'ın "balkonlarınıza asın" dediği "resmî" bayrak da, kalpaklı versiyonu da parkta baskın değildi. Erdoğan Gezi Direnişi'ni "CHP zihniyeti"ne mâletse de, o zihniyet parkta ancak diğerleri gibi bir unsurdu. Gezi'deki genç CHP'lileri dinliyoruz...

#Vatandaş önlemini alır, bareti takar, rakı sofrasına oturur.

#Why gassing bars & restaurants on a Saturday night?

#Son birkaç haftada gördüklerimizle, ayrı ayrı her birimiz faşizm üzerine kitap yazabilir hale geldik. Ortak kitap ismi: Kuduran Faşizm.

#İSKİ'den rica etsek, TOMA'lara talcidli su yüksele olmaz mı?

#Ayakkabılarla Taksim Meydanı'nda girdik diye mi acaba bugünkü eziyet?

—anons!)))

"Taksim protestolarını, Ankara ve tüm Türkiye'deki eylemcileri destekleyin. Özgür ve bağımsız haber gereklidir. Türkiye'de polis şiddetini durdurun."

Manu Chao

Kusura bakma İstanbul! Cumartesi günü konserimiz ülkenizdeki mücbir sebep neticesinde ertelendi. İktidara boyun eğmeyin!!! Modeselektor

Gezi direnişine nasıl dahil oldunuz?

Aytaş Kolçak: (23, CHP Beyoğlu Gençlik Örgütü Başkanı) Başından beri takip ediyoruz. Taksim Platformu'nun toplantılarına katıldık, sürecin parçası olmaya çalıştık. İki ay önce Gezi Parkı Festivali yapılmıştı, CHP Gençlik Örgütü olarak destek olduk. CHP'li hiçbir birey Gezi'de yaşananlara uzak kalmadı. Diğer partilerle de elimizden geldince bir araya gelip sorunun çözümü için çalıştık. İlk müdahale sabah 5 sularındaydı, çadırda uyuyorduk. Sonraki olaylarda partili arkadaşlarımızın kimi parkta, kimi Gümüşsuyu'nda, kimi Beşiktaş'taydı. Şahsi tepkiyle eylemlerin her yerinde olduk.

Atatürk'ü bayrak yanında Öcalan posterini sallanıyor. Bundan rahatsız mısınız, yoksa birlikte mücadele ettiğiniz insanlar olarak mı görüyorsunuz?

Aytaş: Apo kısmından rahat değilim, ama BDP'lilerin gelmesine, bayrak taşımasına da karşı değilim. Biz demokrat insanlarız, söylemlimizle yaptıklarımız bütünlük oluşturmamalı.

Cüneyt Eşberk: (27, CHP Beyoğlu Gençlik Örgütü) Buraya sivil bir vatandaş olarak geldim. Sürecin başından beri hiçbir siyasi kuruluşun, STK'nın, Türk bayrağı hariç bayrak dalgalandırmasını istemiyorum. Bu bir sivil direniş ve o şekilde kalmalı. Arada teyzelerimiz, amcalarımız CHP bayrağı taşıyor, engelleyemiyoruz, ama partinin kararı kesinlikle bu yönde.

Polisin ilk saldırısında ne düşündünüz?

Aytaş: İlk dozerin müdahalesini twitter yoluyla duyurduk. O sırada yanımdaki arkadaşşıma "Taksim düştü" dedim.

Derya Erbaş: (25, CHP Beyoğlu Gençlik Örgütü) O gazdan, seslerden etkilenince pozitif düşünceye geçtim. Arkadaşımın silah doğrultuldu. Bizi Harbiye'ye doğru sürdüler. Gençlik Muhalefeti'nden bir arkadaş Hilton'a doğru gidip polisle söz dalaşına girdi. Daha sonra iki arkadaşımız video kaydı almaya başladı. İşte o esnada polis silahını çıkardı, arkadaşlarımıza yöneltti. O sabah dozerleri Sırrı Süreyya durdurdu, sonra da polis attığı gaz bombasının kartuşuyla omzundan yaralandı.

Sırrı Süreyya'ya nasıl bakıyorsunuz?

Aytaş: Sırrı abi bence çok iyi iş çıkardı. CHP'li milletvekilleri o iki-üç saatlik süreçte biraz uzak kaldı. **Derya:** Sırrı Süreyya'ya oy vermedim, ama destekledik. Son günlerde CHP'ye karşı yapmış olduğu konuşmalardan ötürü pek desteklemiyorum. **Aytaş:** Sırrı Süreyya'yı insan olarak çok seviyorum, ama CHP'ye karşı haksız tutumlar

sergiledi. Bunun sebebi CHP'nin barış sürecindeki tutumu olabilir.

CHP milletvekilleriyle ilişkiniz nasıl?

Aytaş: Şafak Pavey, Aykut Erdoğan, Mahmut Tanal'la ilişkimiz çok iyi. Birlikte Cumartesi Anneleri etkinliğine katılıyoruz. Her hafta birlikte oturduğumuz için ilişkilerimiz geliyor. Saldırı olduğu sabah, gelinler diye mesaj attım. Bir saat içinde 15 milletvekili geri dönüş yaptı; Gürsel Tekin, Umut Oran ve Çetin Soysal geldi.

Cüneyt: Son dört-beş yılda milletvekilleriyle ilişkilerimiz çok değişti. Eskiden onları göremezdik, bugün cep telefonundan rahatça ulaşım görülebiliyoruz, arkadaş gibi konuşabiliyoruz. Kılıçdaroğlu'nun başa gelmesiyle alâkalı bir gelişme.

Ne zaman, nasıl CHP'ye girdiniz?

Aytaş: Dört sene önce girdim. Atatürk'e, İnönü'ye ve Ecevit'e çok büyük sevgim var. Üniversiteye girdiğim seneydi, 19 yaşındaydım, partinin önünden geçen bayrakları gördüm ve "bir şeyler yapmam lazım" diyerek ani bir kararla içeri girdim. Ailemde siyasetle uğraşan yok, ama ailem de sosyal demokrat ve Kemalist.

Cüneyt: Ben de ülkede bir şeylerin iyi gitmediğini hissettim. Altı ay önceydi. Nasıl yararlı olabilirim, ne yapabilirim, tek bir kişiyi bile aydınlatabilsem bir faydadır diye düşündüm. Sosyal medya aracılığıyla tanışıp arkadaş olduğum kişi o dönem Gençlik Kol- ları başkanıydı, onunla irtibata geçtim. Ailem CHP'li değil, ama sosyal demokrat.

Derya: Ben 2005'te Atatürkçü Düşünce Derneği'yle (ADD) başladım, 17 yaşındaydım. Ortaokuldayken "Darağacında Üç Fidan"ı (Nihat Behram, 1976) okuduktan sonra siyasetle ilgilenmeye başlamıştım. Lisede, ADD'yle birlikte, Eyüp'te Cumhuriyet gazetesini dağıtıyordum. Bunu yapmamızı dernekte kimse istememişti. Cebimizden para vererek dağıtmaya kalkmıştık. Polis de ilk o zaman, "dağıtamazsınız" dediklerinde tanışmış olduk. Sonra 1 Mayıs'a gittim, 2006 sanırım, lise bitmişti. Kafama pet şişe gelmişti. Bir an affalayınca polise yakalandım. Hatta okulumdaki hademenin sivil polis olduğunu öyle öğrendim. Ahi Evran Ticaret Meslek Lisesi'nde öğrendim. Karakolda bir baktım, bizim hademe. "Burada ne işin

var?" dedi, beni çıkarttı. Sivil polislerin her yerde olabileceğini o zaman öğrendim. Ailem CHP'li, sosyal demokrat. İlk önce okumayı tercih ettim. Biraz araştırıp okuyunca, birkaç parti dolaştım, MHP, SDP, ÖDP ve TKP'ye gittim. En son CHP'ye uğradım. Eyüp'teydim o zaman. Orada daha gençlik örgütü kurulmamıştı. Çok azdı. Büyükleminin yaklaşım tarzı çok hoşuma gitti. O kadar dolaştım da neden CHP'ye üye oldum diye çok düşündüm. Önce kardeş, sonra yoldaş, en son CHP'li oldum. Örgütlü mücadelenin temel noktası kardeşlik ve arkadaşlıktır. Çok arkadaşım var, üniversiteden, dershaneden, ama partidekiler gibi değiller. Hiçbir yerde partide gördüğüm arkadaşlık ve dostluğu görmedim.

Kılıçdaroğlu'ndan sonra çok değişiklik olduğunu söylediniz...

Derya: Baykal'a saygımız sonsuz, iyi yaptığı birçok şey var, ama Kılıçdaroğlu'na bizim ulaşmamız daha kolay. Kapısını her an çalabilirsiniz. Baykal'a ulaşmak zordu.

Cüneyt: Daha önce, gençlik örgütlerini tanıyıp da gelmiş milletvekili pek yoktu. Şimdi gençlik örgütlerinden gelme insanlar var, onlara her an ulaşabiliyoruz. Gece baskın yediğimizde de ulaştım mesela.

Aytaş: Ben tam Baykal istifa ettiği zaman geldim partiye. Baykal laiklik ve cumhuriyetçilik noktalarına takılmıştı. Tabii bu bizim özümüz, ama halkın beklentisi elini sıkamak, parti içi demokrasi...

Cüneyt: Kılıçdaroğlu'nun partiyi sosyal demokrat bir yapıya götürmeye çalıştığına inanıyorum, bazılarının dediği gibi laiklik ve cumhuriyetçiliği es geçtiğini düşünmüyorum. Partinin eskileri bunu engellemeye çalışıyor maalesef. **Derya:** Baykal döneminde çoğu ilçe gençlik kolları yönetimi yoktu. Bazı dönemler çok fazla ulusalcı oldu. Buradaki gençler pek ulusalcı değildi, onları küstürdü. Kılıçdaroğlu geldikten sonra bir gençlik patlaması oldu.

Direnişin devamını nasıl görüyorsunuz?

Aytaş: Çözümün talepler doğrultusunda ilerleyeceğini, Erdoğan'ın geri adım atacağını düşünüyorum. Şunu gördüler: Bu halk talepler gerçekleşmediği sürece geri çekilmeyecek. Bu süreç Gezi Parkı talepleriyle sınırlı değil. Bu süreçte AKP çok oy kaybetti; yerel seçimlerde kayba uğrayacak diye düşünüyorum.

Cüneyt: Sürecin sonunda direnişçilerin taleplerinin büyük ölçüde karşılanacağını düşünüyorum.

Derya: Bu halkı ayaklandırmak da, susturmak da kolay değil. Kırk derece ateşle buradayım, çünkü evde duramıyorum. Bu halkın yenilip oturacağına inanmıyorum. **Taksim Dayanışması'nın altı maddelik talep**

Aytaş Kolçak, Cüneyt Eşberk ve Derya Erbaş

listesinin arkasında mısınız?

Derya: Halk yalnızca özgür olmak istiyor. Olay içki, Gezi Parkı, AVM değil. Üniversitelerde, sokakta, kamusal mekânlarda, sosyal hayatta özgürlüğümüz kısıtlandığı için buradayız. Türk milleti sıkıya gelmez. Farkında değil, ama bu yüzde 50'ye çapulcu demesi, diğer yüzde 50'den kaybetmesine sebep oluyor. Beşiktaş'ta bir teyzenin "parmaklarını kırılıysaydı da sana oy vermeseydim" dediğini duydum.

Sizce çözüm sandıktan mı beklenmeli, sokakta mı kazanılmalı?

Aytaş: Erdoğan'a en güzel cevabın sandıkta verileceğini düşünüyorum. Bunu başarabilirsek, isyandan, darbeden söz etme şansını da kalmayacaktır.

İstedığınız cevap sandıktan çıkar mı?

Derya: Bence çıkar.

Cüneyt: "Yetmez ama evet" diyenlerin döndüğü görülmüyor. Orhan Pamuk gibi hükümeti destekleyen biri bile ona "despot" dedi. Pamuk'u benimsemesem de, dünyanın tanıdığı bir yazar; bunu dile getirmesi Türkiye muhalefeti için kazanımdır.

Pamuk'u neden benimsemiyorsunuz?

Cüneyt: "Bir milyon Ermeni, 30 bin Kürdü kestik" açıklaması bir sebeptir.

Soykırım olmadı mı diyorsunuz?

Cüneyt: Şahsen var diyemiyorum.

Derya: O konuyu çözebilmiş değilim. Üzerine çok okudum, düşündüm, ama bir çözüme varamadım.

Diğer illerdeki eylemlerde CHP'nin desteği nasıl?

Aytaş: Gençlik, kadın kolları, ilçe örgütleri hareketin içinde. Hatay gençlik kolları üyesi Abdullah Can Cömert'i kaybettik. Onu acıyla anıyoruz. Parti bayraklarımız olmadan her birey halk direnişine destek veriyor. Hem yiyecek, ilaç ve lojistik olarak destek veriyoruz, hem de hepimiz birey olarak için içindeyiz.

"Ordu görevi" sloganına ne demeli?

Aytaş: Maske, ecza dağıtmasına, yardım etmesine sözümüz yok, ama olaylara kesinlikle karışmaması taraftarıyız. Bu olay demokratik yollarla çözülmelidir.

Derya: Onun yanımda olduğunu hissetmemiz bizim için yeterli.

Cüneyt: Buna katılmıyorum. Maske de dağıtmamalı. Bulunduğu yerden çıkmamalı.

Ordu müdahalesine halk izin vermez. Orduya da direniriz. Genel başkanımızın da bu yönde beyanatları var: "Tankların önüne ilk çıkan olurum" dedi. Darbelerden en çok çeken parti belki de biziz. Neden destek olalım ki?

Aytaş: Biz bu şekilde mutluyuz. Yalnızca özgürlük ve demokrasi istiyoruz.

Cüneyt: Biz burada polis darbesine karşı mücadele ediyoruz. Onlar hâlâ bizim polisimiz, ama sivil halka karşı inanılmaz orantısız bir güç kullanıyorlar.

Aytaş: Bizim polisimiz olduklarına inanmıyorum. Bizim polisimiz olsaydı, istifalar başlardı. Gaz bombasını kafa yarmak için özellikle kafaya nişan alarak ateşleyen polis benim polisim olamaz.

Polis neden buradaki insanlardan nefret ediyor?

Aytaş: Birincisi, polis devletin polisi. İkincisi, topluluğun içinde polise baş belası olan örgütlerin bayraklarını görüyor. Ayrıca, "suratlarına nişan alın" diye emir aldıklarını düşünüyorum. Polis emir almadan böyle davranamaz. Beşiktaş'ta göstericiyi göğsünden vuran polis kollarını kaldırıp "nasıl da vurdum, 10 puan bana!" der gibi bir hareket yapıyor, videolarda var.

Bu kadar parti, örgüt, grup bir araya gelmişken, seçimlerde ya da başka bir ortamda birlikte iş yapmaya nasıl bakarsınız? Yerel seçimlerde BDP ya da MHP ile işbirliğine gider misiniz?

Apo kısmından rahat değilim, ama BDP'lilerin gelmesine, bayrak taşımasına da karşı değilim. Biz demokrat insanlarız, söylemimizle yaptıklarımızı bütünlük oluşturmali.

Aytaş: MHP'yi kesinlikle kabul etmiyorum. BDP'yi, teröre bulaşmayanlar hakkındaki konuşacaklarsa, daha yakın görüyorum.

Derya: İkisini de yakın görmüyorum.

Cüneyt: Böyle bir işbirliğine girileceğini sanmıyorum, ama belediye meclis üyesi olarak TKP'li birisini görmek isterdim.

Barış süreci için ne düşünüyorsunuz?

Aytaş: Meclis'teki iki partinin sürece dahil edilmediği, STK'ların fikrinin alınmadığı, yalnızca iktidara yakın akıl insanların seçtiği bir sürecin başarıya ulaşacağını düşünmüyorum.

Derya: Barışsa, herkesin barışması gerekiyor. Bizim de bu sürecin dışında tutulmuyarak barışa dahil edilmemiz gerekiyordu.

Anadilde eğitime ne diyorsunuz?

Cüneyt: Anadilde eğitim konusunda "acaba bölünmeye gidebilir mi, gelecekte bir ayrılmaya yol açar mı" gibi çekincelerim var. Eski zamanlarda köylere eğitim gitmediği için Türkçe bilmezlerdi. Eğitim olanakları-

nın artmasıyla insanlar Türkçeye kolay ulaşabiliyor. Kürtçe tabii ki konuşacaklar, ama yanında Türkçe de bilecekler. Mahkemeye çıktıklarında kendi dillerinde kendilerini savunmak istiyorlar. Buna karşı değilim. Babam Amasya'da ilkokulda okurken kimse Türkçe bilmiyormuş. Öğretmenlerin de yalnızca Türkçe bildiği bir ortamda zor Türkçe öğrenip eğitime devam etmişler. Şimdi oraya gittiğinizde Kürtçe bilen yok.

Bunun adı asimilasyon değil mi?

Derya: Biraz öyle, ama onlar dillerini tamamen unutmuş değil. Hiç kimseye kültürünü, dilini yasaklayamayız.

Ulusalçılığı nasıl tanımlıyorsunuz?

Derya: Baykal döneminde biraz baskı vardı. Bir kere şunu sordum: Bizim seçim otobüsümüzde neden türbanlı bir arkadaşımız yok? Ama şu anda var. Baykal zamanında aşılamayan belirli bir kitle oyu vardı. Erdoğan'ın baskısı başladıktan sonra ve Kılıçdaroğlu'nun gelmesiyle başka kesimler de CHP'ye yönelmeye başladı, kitle çoğaldı.

CHP tabanının üst sınıftan ve elitist olduğu izlenimi var...

Derya: CHP'li insanlar bilinçli. Biz isteriz ki, bütün halkı bilincledirelim ve halk bazı şeyleri görsün.

Aytaş: Kılıçdaroğlu döneminde bir şeylerin değiştiğinin farkındayız. Neden aramızda türbanlı insanlar olmasın, mutluluk duyarız.

Simge olarak da değil. Bilgi'de okuyorum, üniversitede türbanlı arkadaşlarım var. CHP'nin eskiden onlara karşı sert bir duruşu vardı, ama artık değiştiğini düşünüyorum.

Derya: CHP sadece başı açık, aydın insanları kabul eden bir parti değil, adı üstünde, Halk Partisi. Burada herkesin olması gerekiyor, kara çarşafının, türbanının, şortlunun, pantolonlunun...

Cüneyt: İnsanların sivil yaşamında giyimine kuşamına karışacak değiliz. Ama şu var: Devlet dairelerinde laiklik ilkemize aykırı bir durum söz konusu olamaz.

Devlet dairesinde türbanlı bir kadının çalışması laikliğe aykırı mıdır?

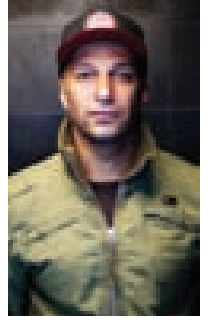
Derya: Çalışabilir tabii ki. Ama artık neredeyse sadece türbanlılar çalışıyor. Mesela Küçükçekmece Belediyesi'nde sadece türbanlılar var. Kesinlikle başı açık hiç kimseyi almıyorlar. Zaten türban dini bir emir değil. Kuran-ı Kerim'i okudum. Kur'an sadece şunu söyler: "Karşı tarafı tahrik etmeyecek şekilde örtününüz."

Gezi direnişi sizde nasıl bir duygu uyardırdı?

Aytaş: Hayatımın en güzel günlerini yaşıyorum. Türkiye Cumhuriyeti'nin gençleri büyük bir iş başarıyor. 68 hareketi gibi hareketler yurtdışında başlayıp Türkiye'nin dahil olduğu hareketlerdi. Türkiye'nin kendi içinde bağımsız olarak başladığı bu hareketin yüzde 80'ini gençler oluşturuyor. Buradaki her görüşten arkadaşımın gurur duyuyorum, teşekkür ediyorum.

Derya: Nöbet tutuyoruz, yorulan gidiyor, yerine yenisi geliyor. Arkadakiler kendini hazırlayabilsin diye kendini öne atıp "bana sık" diye bağırarak vardı barikatlarda.

SÖYLEŞİ: FEVZİCAN ABACIOĞLU

—anonsi)))

Dünya basınına çağrı: Polis terörüne ve kimyasal saldırıya karşı İstanbul'un uluslararası desteğe ihtiyacı var. KESK'i de devlet terörünü açığa çıkardığı ve direnişçilere grevle destek olduğu için selamlıyorum. Dayanışma budur. Tom Morello

#Reports of self-censorship of tonight's events in Turkey on NTV, CNN Turk and Haberturk, to name but three. Reporting gas use is a "no no."

#Polislerin kasklarında numaralar yok, yayıncı kuruluşların kameraları yok. Sonucu çıkarabildik mi?

#Nereyi boşaltmamızı istiyorsunuz sayın Vali Mutlu? Meydanı mı, İstiklal'i mi, Tünel'i mi, Cihangir'i mi, evimi mi? Nereyi?

#Şu an Taksim'de ezan okunuyor diye slogan atmayan bir halk, ezan dinlemeden gaz atmaya devam eden bir polis var.

#Tankın yerine Toma koyunca acayip özgür ülke filan olunmuyor.

#Türk medyasının yatacak yeri yok.

#Gezi, barış sürecini yavaşlatmış. Allah aşkına daha çok demokrasi, özgürlük talebinin sürece ne zararı oldu? Akiller, bi akıl akil anlatın.

#Tecavüz sanığı başsavuşlar "kamu görevlisi" oldukları için tutuksuz yargılanacakmış. Tutuklu yargılanan KESK'liler, öğretim üyeleri ne peki?

Her yer Taksim, herkes Süpermen

Gezi direnişinin fitilini ateşleyenlerin, Taksim'e akan milyonların kim olduğu tartışılarsun, direniş daha ilk andan itibaren bankaların, şirketlerin, plazaların önünde, hatta içinde, Kanyon gibi AVM'lerin tüm katlarında yankısını buldu. İşten çıkan ceketini kravatı çıkarıp Gezi'ye koştu, öğle tatilleri gösteri saatine dönüştü. "Rekabet ve performans gezegeni"nin Clark Kent'lerini dinliyoruz...

—anonsi!!!)

BBC Breaking News: Taksim Meydanı projesine yönelik protestolar dördüncü gününe girerken İstanbul'da polis "orantısız güç" kullanmakla eleştiriliyor. Thom Yorke

#Bireysel yapılan hatalara enayilik diyorlar; toplu yapılarına ise millî irade!

#Burger King geçmişte işçilere, memurlara saldırdığı gibi şimdi de çapulculara saldırıyor! Tarihin hatasını yapıyor!

#Şu an meydandaki Burger King sığınmaya çalışan insanları dışarı atıyor.

#Katliam sanıklarının avukatları hangi partiden milletvekili oldu?

#Oley! CNN Türk "gaz olabilme olasılığı olan bir şey" atıldığını söylemek zorunda kaldı, ama aynen böyle dedi: "gaz olabilme olasılığı olan..."

#Yüz binlerce "tüketici"nin günlerdir çok az para harcamış olması piyasalara, borsalara, bonolara nasıl yansdı acaba?

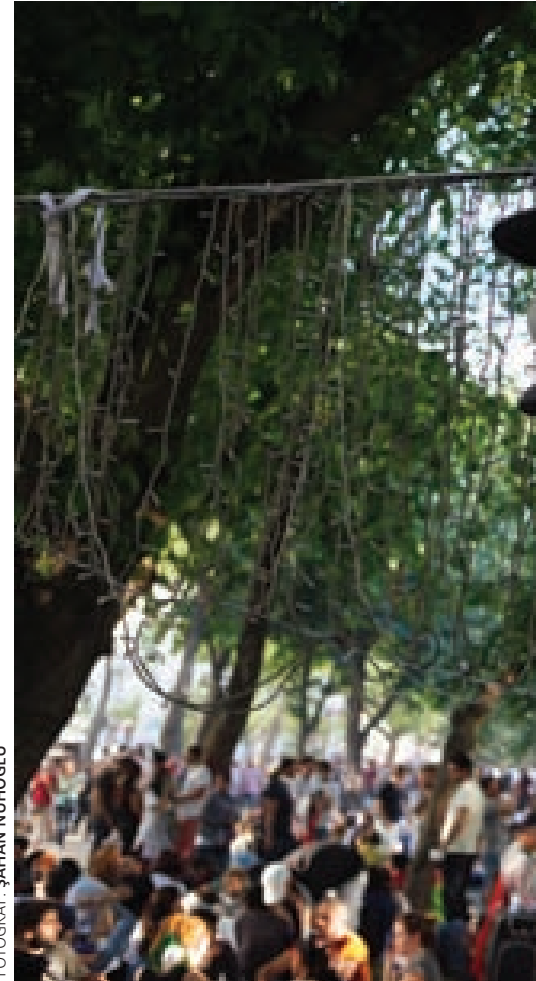
1 Haziran'da hem NTV binası önünde, hem de Kanyon AVM'de protesto olayları oldu. Bu olaylar çalışanların öncülüğünde kendiliğinden mi gerçekleşti, yoksa tepeden mi örgütlendi?

Plaza Eylem Platformu: Bunlar sadece bildiğimiz yerler, başka birçok yerde de protestolar oldu. Birçok arkadaştan işyerlerinde yemekhanelerde ya da öğle arası buluştukları yerlerde kendiliğinden eylemler olduğunu duyduk. Duyuruları ilk biz atmadık, ancak zincire hemen girdik. Arkadaşlarımız Plaza Eylem yazan dövizlerle katıldıkları eylemlere. Sosyal medyadan da takipçilerimize, işyerlerinden A4 kağıtlarını kapıp, üzerlerine isyanlarını yazıp gelmeleri çağırısı yaptık. Protestoların başlaması ise, direnişe zaten katılmış olanların işe gittiklerinde mail'leşmeleri ve diğer plazalarda çalışan arkadaşlarına da duyurularıyla oldu. Bir haftadır deneyimlediğimiz ve öğrendiğimiz şu: Gezi Direnişi ile başlayan isyan, eskiden beri alışageldiğimiz örgütlenmiş eylem kalıplarını yıktı. "Her Yer Taksim"e mekân ile birlikte zaman boyutu da eklenmiş durumda. Direniş artık herhangi bir yerde ve herhangi bir zamanda. Mesela Kanyon AVM'de günde en az üç kez spontane eylem olabiliyor. Katılımcılar değişebiliyor, toplumun geneline yayılan bir eylemcilik/eylemlilik halinden bahsedebiliriz. Böyle bir şeyi örgütlemeye ülkedeki herhangi bir örgütlü güç yetmez. **İnsanların çalıştıkları kurumlara duydukları, ancak dışavuramadıkları öfkelerini NTV'den çıkardığını söylemek ne kadar doğru olur?**

Elbette bunun da etkisi vardır. İnsanlar uzun süredir susuyor, ses çıkarmak lüks görüyor. Akıldışı, insanlıkdışı çalışma şartlarına karşı herkes için bir nefes alma imkânı sundu bu direniş. Sanki hayattan mola aldık ve yaşadıklarımızı gözden geçiriyor gibiyiz. Bir araya gelemez veya zor gelir denen bir kesimden bahsediyoruz. Ancak orta sınıf için de durum hiç parlak değil. Beyaz yakalının içinde yaşadığı rekabet ve performans gezegeninde yaşamının ödüllü artık iyi bir maaş, iyi bir gelecek değil. Birçok beyaz yakalının çalışmasının karşılığında alabildiği şey güvencesizlik ve asgariye öykünen bir maaş. Örneğin, direniş başlamadan bir hafta önce grubumuzda dolaşan mail'in konusu, son toplantıyı Maslak'ta yapmaktı. Biriken ve bizi bıçak üzerinde yürüten bu süreç müdahil olabilmek acil bir ihtiyaç haline gelmişti. Bununla birlikte, bu kadar geniş katılımı, meşru ve dayanışmacı bir eylemin nasıl harıl edilebildiğini, haber alma hakkımı-

zın nasıl engellendiğini görmek de insanları NTV'nin önünde buluşturdu. NTV ya da Garanti'den demokrat bir tavır beklemiyorduk zaten. Ama NTV ve Garanti'nin beyaz yakalılar açısından sembolik bir anlamının olduğunu söylemek mümkün. Genellikle beyaz yakalıların tüketim evreninde yer alıyorlar. Dolayısıyla, tepkilerin mesela Habervaktim'e değil, bu şirketlere yönelmesi normal... Beyaz yakalılar şimdiye kadar tatmadıkları bir şeyi tattılar, kolektif tavır aldıklarında sözlerinin ve eylemlerinin doğrudan ve güçlü bir karşılığı olduğunu farkettiler. "Okumuş" işçiler olarak her ne kadar mavi yakalılardan daha güçlüymüş gibi görünseler de, aslında oldukça kırılgan konumlarda, yoğun bir baskı ve denetim ortamı içinde çalışıyorlar. Sözüm ona toplumsal statü, bu tarz psikolojik ezilmişliğin ve konumunu kaybetme tehdidinin önüne geçemiyor. İronik olarak, bu direnişle birlikte, beyaz yakalılar ancak mütevazılıkla gerçek güçlerine ulaşabileceklerini farkettiler. Komşularıyla, esnafla, herkesle birlikte barikatlar kurdular, gaz verdiler. Kararlılıkları sayesinde şirket yönetimleri, çalışanları üzerinde baskı uygulayamadıkları gibi, onların siyasî varlıklarını ve eylemlerini de tanımak, "onlardan biri" olarak görünmek zorunda kaldılar. Garanti CEO'su "ben de çapulcuyum" dedi mesela. Her ne kadar konuşmanın en çok bu cümlecigi üzerinde durulsa da, tamamı bu değildi. "Bu bankayı çalışanlar yaratıyor. Çalışanlar da akşam iş çıkışında Gezi Parkı'na gidiyor" dedi CEO. Aslında bu, herhangi bir direnişin işyerine sızmasını, işyeriyle ilgili konuları dert eder hale gelebilmesini savuşturmanın çok incelikli bir yoludur. Ancak, öyle bir süreçteyiz ki, bir araya gelebilmenin, çalışma koşullarımızı düşünmemizi ve tartışmamızı sağlayacak bir zemin oluşturabileceğini varsaymak hiç de aşırı iyimserlik değil. Bunlarla birlikte 1 Mayıs'ta yediğimiz gazın öfkesi de vardı, performans değerlendirmenin kapı duvar kuralları da. Kentsel dönüşümde evi yıkılanın öfkesi de var, taşeron işçinin, güvencesizliğe mahkûm edilmiş inşaat işçisinin isyanı da, ODTÜ'de öğrencilerin yaşadıklarının yükü de. Gezi bize "içinde ne varsa söyle, içine atma" dedi. **Gezi direnişi her ne kadar sınıfsal bir temele otursa da, sokağa heterojen bir kitle döküldü. Kimileri Gezi direnişini orta sınıf kalkışması olarak nitelendiriyor. Bunu neye bağlıyorsunuz?** Bu zor ve tartışmalı bir soru. Gezi Parkı'ndan direnişin ilk ateşinin yanmasına yol açan olayların direnişçileri orta sınıftı,

ama genel kitlenin sadece orta sınıf olduğu argümanı iddialı. Orası bir kapıyı açtı. Otoriter ve despot davranışlara karşı heterojen bir kitle bir arada. Herkesin itirazı farklı olsa da, maruz kaldığımız despotizm hepimizin ortak paydası. Bu, orta sınıfın "bunu bana nasıl yaparlar" duygusu değil. Bu direniş, orta sınıfın güvencesizlik, kaygan zeminde çalışma nedeniyle kaybettiklerinin de öfkesi aynı zamanda. Bu anlamda eskisi gibi bir orta sınıftan da bahsedemeyiz. Durduğumuz zemin daha kaypak, ücretlerimiz kırılıyor. Maslak gibi plazalarda çalışıp karnını etraftaki restoranlarda doyuracak parayı denkleştiremeyen birçok beyaz yakalı var. Acı bir örnek, polis şiddetinin kurbanı olan Ethem Sarısülük'ün Ostim işçisi olduğu yazıldı. Mavi yakalılar da yaşadıkları mahallelerden eyleme destek veriyor. Taksim'e gelemiyor olabilirler. Uzun süredir Taksim'e gelemiyorlar, bu direnişin sebebi biraz da bu. Kentlerin, kent meydanlarının soylulaştırılması, emekçiye üç-beş beden büyük gelen alanlar haline getirilmesi... Rasyonel bir kafayla düşünersek, bir emekçinin dört kişilik ailesini alıp Taksim'e gelmesi nasıl mümkün olabilir? 2 liradan 16 lira gidiş-dönüş yol parası, acıktılar, tuvalete gittiler, canları dondurma çekti derken 50 de onlara gitse, yuvarlak hesap 70 liraya mâl oluyor direnişe katılmak. Emekçinin böyle bir açığı tolere edebilecek bütçesi yok. Ve Taksim projesi zaten ütöpük olan bu geziyi imkânsızla havale etmek

FOTOĞRAF: ŞAHAN NUHOĞLU

amacında. Yeri gelmişken şunu da söyleyelim: "Beyaz yakalı" söylemini çalıştığımız işyerlerinde iletişim kolaylığı sağladığı için kullanıyoruz. Yoksa hepimiz "işçi" olduğumuzun bilincindeyiz. Ancak işçilik plazalar çevresinde pek itibar gören bir meslek değil. Sonuç olarak bizim de, "orta sınıf egemenliği" söylemini yaygınlaştırarak bu direnişi benzer bir soylulaştırma işlemine tâbi tutmamamız gerekiyor. Zaten iktidarın açıklamaları da bu yönde. Aramızdan akıllı, uslu çocukları seçip yarası daha derin olanları ötekileştirmek istiyorlar. Böyle yorumlayanlar elbette kötü niyetli değil, yansıyan bu. Ama mercekten geçen her şey kırılır. Mercek ayarını değiştirmek, tüm ücretlilerin önündeki üçüncü mevkileşme tehlikesini görmek gerekiyor.

Eylem esnasında ne tip sloganlar atıldı, kâğıtlara ne tip talepler yazıldı?

Kâğıtlara yazılanlar daha çok medyayı hedef almıştı: "Kaç paraysa verelim", "satılmış medya" gibi. Gezi Parkı ile kendi konumu arasında kurduğu ilişkiyi tarif eden "beyaz yakalı çapulcular", "ağaçlar kalacak, Maslak Taksim olmayacak" gibi dövizler de vardı. NTV önünde atılan sloganlar "Satılmış medya, canlı yayın kaç para" ve direnişe damgasını vuran "Her yer Taksim her yer direniş" gibi sloganlardı. Ayrıca slogan arasında "Gel, gel, gel" denerek bina içindekiler de eyleme çağırılıyordu. NTV önündeki ilk protestoda önde büyükcü bir Türk bayrağı açılmıştı ve arada bir 10. Yıl Marşı da söylendi. Aslında eylem yapma konusunda çok da deneyim sahibi olunmadığı için ve de işten öğle arasında geldiği için hazırlık da azdı. Politik repertuarın dar olması da ilk akla gelen şeyleri söyledi. Ama Garanti önünde binadan "Diren Gezi" pan-

kartı sarkıtıldı. Çeşitli büyük firmalardan örgütlendikleri belli olan arkadaş gruplarının hazırlıklı geldiklerini gördük.

Eylemde daha çok hangi pozisyonlardaki beyaz yakalıları vardı? Eylem geniş bir tabana yayılabilir mi, yoksa uzak durup tepki gösterenler oldu mu? Neler yaşandı, kulak verdiğiniz tanıklıklardan gözünüze çarpan şeyler neler oldu?

Şu an içinde yaşadığımız durum bir hafta öncekinden ne kadar farklı. Gerçek diye yaşadığımız bizi ne kadar sıkıştırmış, bağırır-

Aramızdan akıllı, uslu çocukları seçip yarası daha derin olanları ötekileştirmek istiyorlar.

Mercek ayarını değiştirmek, tüm ücretlilerin önündeki üçüncü mevkileşme tehlikesini görmek gerekiyor.

ken ürkek, slogan atmada acemi, tribünden devşirme sloganlar, kenardan girip girmeme arasında kalma, ilk bağırma olmama, hafif bir suçluluk duygusunun daha dik duruşa dönüşmesi gözlemlediklerimiz. Pozisyon çeşitliliği uzmandan yöneticiye kadar değişiyor, ama görünür olanlar daha çok gençlerdi. On yıl ve daha az süredir iş hayatında olanlar gibiydiler. Her pozisyon-dan insanlar gelmişti, çünkü doğrudan iş

hayatı üzerinden örgütlenen eylemler değildi. Ortaklaşarak ise, en azından iş dışı hayatta kontrolü elden kaybetmeme talebi. İş hayatında baskı mekanizmaları, performans, kamera, sıkı iş takibi, iş dışı hayatının bile gözetlenmesi, işin cep telefonu ve internet yoluyla tüm hayatımızı işgal etmesi ve bunun çok olağanmış gibi görülmesi iş dışı hayatı daha da önemli kılıyor.

Maslak'taki eylem hafızalarda yer ediniyor gelecekteki eylemlerin yolunu düşeyebilir mi? Yoksa bu bir seferlik bir şey miydi? Geleceğe dönük beklentileriniz ne, plazalarda sonuç almak için ne tip stratejiler uygulanmalı?

Kesinlikle bir şeyler değişti. Başkaları da söyledi: Bu bir haysiyet direnişiydi. Haysiyetini geri istemek, aslında onu bir yerlerde kaybettiğini görmek, üzerindeki baskı ve aşağılamanın farkına varmak, ama reddetmek ve direnmek anlamına geliyor. Tüm toplum gibi, beyaz yakalıları da unutamayacakları bir deneyim yaşadılar. Hedef ne olursa olsun birlikte hareket edebilme deneyimi, kolektif davranmak, suskunluk sarmalının kırılmış olması, Maslak'ta, kuşların bile pes perdeden öttüğü bir yerde, ürkekçe de olsa ses çıkarabilmek bizim yolumuzu döşer. Direnmek prestijli bir mesai haline geldi. Eylemler başlamadan önce, iki kişiyi bir araya getiremeyeceğimiz, haklı olduğumuzu, ama işlerin böyle yürüdüğünü söyledik, bunlar sürekli çarpıtığımız duvarlardı. Ama gördük ki, işler böyle yürümeyebiliyormuş. O iki kişi buluştu, hayat da başka türlü aktı. Tabii ki bu bizim için birdenbire olmadı. Biz ve bizim gibi yapılanmalar uzun süredir çalışma koşullarımız ve neler yapabileceğimiz, nasıl dayanışma içinde olabileceğimiz üzerine kafa yoruyoruz. Deneyim paylaşımı, iş hukuku atölyeleri yapıyor, özellikle sık sık plaza bölgelerinde bildiriler dağıtıyoruz. Bugün içimizin içimize sığmaması uzun süre çevrelenmişliktir. Ama bizim için gündem hep yoğun: Tekel, IBM grevi, ATV-Sabah grevi, Casper direnişi, THY grevi, kıdem tazminatlarına el konulması, işsizlik fonunun sermayeye aktarılması, yoğun işten çıkarmalar, hizmet alımı adı altında taşeronlaşma, işçi kiralama ofislerini yasallaştırma planı, çağrı merkezlerindeki baskı... Aciliyeti olan başlıklarımız var, ama bunun uzun soluklu bir mücadele olduğunun farkındayız. Her yer Taksim ise, kendi bulunduğumuz alanlara da bu isyanı taşıyacağız. Şu anda herkes işten sonra Gezi'ye geliyor. Geçen gün bir arkadaşımız, gündüz Clark Kent, gece Süpermen olduğumuz benzetmesini yaptı. Biz biraz daha iyimser davranalım. Bir kez Süpermen olan, bir daha Clark Kent olmak istemez ki. Hadi sular duruldu, oldu diyelim, içindeki Süpermen ile tanıştı artık. Dertleri ortak, birlikte direneceklerini umabiliriz. Elbette alışılmış günlük hayattan çıkıp yeni bir hayatın yaşanabileceğini görmek bir tedirginlik yaratabilir, ancak özgürlük kavramının bir deneyime, bu deneyimin de gururlu, vakur bir hikâyeye dönüştüğü bir dönemden sonra her şeyin aynı şekilde sürmeyeceğini, aynı dille konuşulmaya devam edilmeyeceğini tahmin etmek mümkün.

SÖYLEŞİ: YİĞİT ATILGAN

—anons!)))

Aklım ve umudum Türkiye'de direnişçilerle birlikte. Dayanışma için ben de elime tencere tava alabilirim. Umarım Erdoğan ve AKP farkındadır: Türkiye bir teok-rasi değil, demokrasidir. #occupygezi #direngeziparkı Mobey

#NTV reporter stated there was no police violence, just some water... until he started coughing because of tear gas. Same old.

#Polisin halka hücum ederken Alah Allah nidalarıyla koşması, devletin halkı nasıl gördüğünün delilidir.

#İstiklal'de müdahale eden polise kalabalık "hüloooooğğ" diye bağırarak cevap veriyor :) görülmeye değer!

#Toplumsal müdahale aracı TOMA'nın adı dün geceden itibaren artık KİMA. Yoldan geçen tek tek kişilere bile su sıkı Kişiyi Müdahale Araçları.

#Erdoğan'dan çok itiraf: "Ben top oynamam, penaltı atarım." (2004)

#Ekonomik büyüme diktatörlüklerin varlığına karşı bir olgu değil. Aksine, büyüme rakamı fetişizmi bütün diktatörlüklerin alameti farikasıdır.

SENDİKALAR VE GEZİ DİRENİŞİ

Öğretici Gezi pratiği

31 Mayıs günü DİSK'in de katıldığı basın açıklamasına saldırının ardından çatışmaların hızı kesilmeyince sendikaların devreye girmesine yönelik talepler de arttı. KESK'in 5 Haziran için aylar öncesinden saptadığı grev kararı böylece bir gün önceye çekildi. DİSK'e bağlı Sağlık İşçileri Sendikası ve KESK'e bağlı Eğitim-Sen üyesi çalışanlar zaten alanlardaydı. Sendika cephesine bakıyoruz...

—anons!))

Bayrağımız, Taksim Meydanı'ndaki, Beşiktaş'taki, Ankara Kızılay Meydanı'ndaki mücadele ve dayanışmanın hemen yanında dalgalanıyor. Nasıl ki nehirler denizlerde birleşiyorsa, yeryüzünün yoksulları olarak bizler de direnişte birleşiyoruz. Dayanışma seslerimiz haklarını savunan yoldaşlarımıza, cesaretlendirici sesimiz davaları uğruna cezaevlerinde yatanlara, kardeşçe sesimiz, baskı altında yaralarını sarmaya çalışanlara ve zafer seslerimiz bu uğurda yaşamlarını feda edenleredir. FARC-EP Barış Delegasyonu

Alaattin Kesim, 19 yıllık hekim, 18 yıldır Sağlık Emekçileri Sendika'sına (SES) üye (solda); Aziz Çelik Şişli Şube Sekreteri, yedi yıldır çalışıyor, beş yıldır sendikalı (sağda)

Sendikanız ve konfederasyonunuz bu sürece nasıl dahil oldu? Gezi Parkı direnişini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Alaattin Kesim: Hükümetin politikalarına karşı kurulmuş onlarca platform, bu platformlarda yüzlerce örgüt var. KESK'in bulunmadığı platform herhalde yoktur, Taksim Dayanışması'nın içinde de yer alıyor. Genelde bu bir orta sınıf hareketi deniyor, sendikalar katılırsa işçi sınıfı hareketi de bu sürece dahil olacak deniyor. Bu tablonun çok doğru olduğunu düşünüyorum. En başta buna ağırlıklı olarak orta sınıf hareketi diyemeyiz. Önümüzdeki yıllarda işsizliği yaşayacak olan umutsuzlar, geleceksizler, güvencesizler, gelecekte işçi olacak kesimlerin geçmişteki gibi iş bulamayacakları gerçeğiyle yüzleşmeleri... Güvencesiz çalışan beyaz yakalıların da içinde olduğu İspanya'daki Öfkeli hareketi gibi. Varolan sendikaların son günlerde sokağa çıkan işçileri temsil ettiğini söylemek de çok doğru olmaz.

Grev kararı nasıl alındı?

Aziz Çelik: KESK'in bir buçuk ay öncesinden alınmış bir uyarı grevi kararı vardı. Devlet Memurları Kanunu'nda 657. madde ile ilgili yapılan düzenlemeyi protesto etmek içindi. Gelişen olaylar üzerine bir gün önce başlatıldı. Daha önce bu uyarı grevini çok örgütlemeyi düşünmüyorduk.

Neden?

Kesim: Son zamanlarda grevler genellikle tepeden alınan kararlarla yapıldı. Tabana sorulduğunda da tabanın önerilerini içermiyordu. Sokakta varız, ama işyerinde eksiliyorduk. İşyerindeki acil sorunlar hep arka planlara itiliyordu ve bu yaklaşım insanları sendikadan uzaklaştırıyordu. İşyerinde güçlü olmayan bir sendika, sokakta da çok etkin olamaz.

Çelik: Bu grevler kazanım olmadan bitiyordu. Haliyle üyeler sendikadan soğumaya

başlamışlardı. Grevin 4 Haziran'a çekilip Gezi talepleriyle buluşması da teşvik edici olunca, grevi örgütlemeye başladık. Başarılı olduğunu düşünüyorum. KESK 4 Haziran'da Unkapanı'ndan yürüyüşe geçti. İşyerimiz Şişli'de olduğu için biz de DİSK'in arkasında Şişli'den yürüdük. Alanda KESK'le buluşunca gayet kalabalık ve coşkulu bir kortej gördük. Herhalde Gezi Parkı eyleminin bir yansıması olarak öyle oldu.

Bu eylem günlerini nasıl geçirdiniz, aktif olarak çalıştınız mı?

Kesim: Yaralıların tespiti ve ilk müdahaleler, ihtiyaç olan yerlere malzeme ve sağlık personeli sevkı gerçekleştirildi. Bu işleri sendika çatısı altında değil, bireysel olarak yaptık. Çatışmalar Şişli, Okmeydanı, Taksim çevresinde olduğu için ister istemez

ARZU ACAR EĞİTİM-SEN ÜNİVERSİTELER ŞUBESİ

Devlet terörüne hızlı refleks

Olaylarının başından beri Gezi'deydiniz, değil mi?

Arzu Acar: İlk müdahalenin ertesi günü, sabah geldim. Şube olarak bütün üyelerimize çağrı yaptık. O gün öğlen tekrar saldırı oldu, oturma eylemi sırasında. İTÜ Taşkışla'daki pek çok üyemiz sürecin içindeydi. Reuters'da yer alan fotoğraftaki Ceyda mesela, bizim üyemiz ve asistan dayanışmasının aktivistlerinden. O günden sonra hep buradaydık, şubeyi sürekli açık tuttuk. Sadece üyelerimiz değil, direnişteki bütün insanların ihtiyaçları için şubeyi açık tutuyoruz.

Eğitim-Sen'in genel olarak bu eylemlere katılımı nasıl oldu?

Taksim Dayanışması'nda olduğumuz için üyelerimizde bu konuda bir duyarlılık vardı. Uzun zamandır bu konu hakkında bilgilendirmeler yapıyorduk. 5 Haziran grevimiz, '90'lardan beri yapılan en kitlesel grevimiz oldu. Üyemiz olmayan pek çok çalışan da katıldı. Yeni üye olmak isteyen, Eğitim-Sen'e yüzünü dönen çok fazla çalışan var.

Üniversitede kaç üyeniz var?

İTÜ'de 600, şubede toplam olarak 2500 üyemiz var. Ama bu süreçten sonra bu sayı hızla artıyor. Direnişin yarattığı coşku ve umut, birtakım beklentilerin daha somutlaşmış olması bunda etken. Son yıllarda kamu sendikaları çalışanlar tarafından biraz işlevsiz gibi algılanıyordu. Gerçek bir toplu sözleşme düzeni olmayışından kaynaklı olarak somut kazanımlar elde edilemeyişi ve genel olarak politik atmosferdeki ilgisizlik yüzünden, üyelere, çalışanlarda katılım oldukça düşük oluyordu. Ama bu süreç katılımı etkiledi.

Grevi erkene çekme kararını nasıl aldınız?

Çok büyük bir devlet terörü uygulandığı için üye-

olayların içindeydik.

Sendikalar Gezi Parkı direnişiyle taleplerini ortaklaştırabilecek mi?

Çelik: Gezi Parkı'nın dışında onlarca yerde çatışmalar oluyor. Gazi Mahallesi'nden ağır yaralı haberleri geliyor. Bu kargaşa içinde ortak talepleri oluşturmak pek mümkün değil gibi şimdilik. Gezi Parkı'na korteji-mizle girdiğimizde attığımız slogan "halka gaz değil, ücretsiz sağlık"tı. Oradakilerin bir kısmı olayı sadece Gezi Parkı, Taksim çevresi ve olaylarla sınırlı tutsa da, ortak talepleri tartışıp genişletmek gerekiyor.

Her şeyin parayla elde edildiği bir sisteme doğan genç bir kuşağa "ücretsiz sağlık" talebini anlatabilecek mi sendikalar?

Çelik: O kadar kolay değil. Ama bunun mümkün olabileceği bir pratik görünce insanlar taleplerini büyütebilir. Gezi, bu pratiğin sergilendiği bir alana döndü.

Sendikalar bu sürece nasıl daha aktif olarak katılabilir?

Çelik: Kortej olarak Gezi'ye girerken ufak bir yangın çıkmış, birisi "doktor yok mu" diye bağırdı, bizim kortej birden dağıldı. Olay yerine vardığımızda doktorluk bir durum yoktu. Örgütsüzlük ve plansızlık, enerji ve malzeme israfına sebep oluyor. Kurulacak komisyonlarla bu plansızlığı hep beraber aşabiliriz. Taleplerimizi ortaklaştırmalı, olayı sadece meydanı kazanmaktan öteye götürmeliyiz. Sendikamızın yirmiyeye yakın komisyonu var. Sağlık çalışanlarının sağlığı komisyonundan cezaevlerini izleme ko-

lerimizde çok büyük bir öfke oluştu. Hızlı bir refleks verilmesini istedi üyelerimiz. Ayda bir ya da ihtiyaç duyulduğunda toplanan temsilciler meclisimiz var, oradaki eğilimlere göre karar alıyoruz. Ama böyle durumlarda hızlıca yürütme kurullunda da karar alabiliyoruz.

Bazı üyeleriniz kentsel dönüşüm mücadelesinde aktif olarak yer alıyor, değil mi?

Üniversiteler şubesinin özgün bir tarafı var. Genel olarak şubelerin inisiyatif var, ama genelde genel merkezin kararları doğrultusunda işler yapılıyor. Genel grev gibi kararlar genel merkez tarafından alınıyor. 3-4 Haziran'da iş bırakma kararımız genel merkeze sorulmadan alındı. Hem tepki vermek hem de 5'indeki greve hazırlanmak için bu kararı aldık. KESK'te bu anlamda daha demokratik bir işleyiş var. Şubelerin inisiyatif çok, yeter ki yaptıkları işe sahip çıksınlar ve açıklasınlar. Genel

misyonuna kadar geniş bir yelpaze. Önemli olan, o komisyonlarda çalışabilecek bilgi, beceri ve yeteneğe sahip insanlarla bu komisyonları kurmak.

Kesim: Gezi Parkı'nda çoğulculuk var, bu çoğulculuğun örgütlerin bürokratik atıl yapısına da bir etkisi olabilir. Demokratik ve katılımcı bir işleyiş bütün kitle örgütleri için elzem. Yatay işleyiş özellikle geliştirmek gerekiyor.

Bu direniş günlerinde hastalarınız veya hastanelerin ilginç tanıklıklarınız oldu mu?

Çelik: Göğüs Hastalıkları uzmanı olduğum için, "hocam, gaz yedim geldim" diyenler vardı. Haliyle muhabbet açıldı. Hatta bir tane hastam, ağzında sigara, yoldan bulunduğu metal küllükleri birbirine vurarak bizimle Taksim'e kadar yürüdü. Bu olaylar bizim dışımızdaki sendikacı personeli de ayırtırdı. Daha önce üyemiz olan, ama hükümet yanlısı sendikalar kurulduktan sonra diğer sendikalara geçen sağlık çalışanları tekrar yüzünü bize döndü. Bu genel özgürlük ortamı insanları etkiliyor. Üyelerimizin içinde Kürt sorunuyla ilgili bir tartışma vardı. Konfederasyon başkanımızın Akil İnsanlar heyetinde olmasını istemeyen üyelerimiz çalışmalardan uzaklaşmıştı, istifa edenler bile olmuştu. Gezi Parkı direnişinden sonra tekrar aktif olarak aramıza geldiler. Üyelerimizin birçoğunun bir ayağı işyerinde, bir ayağı Gezi Parkı'nda ve kurulan revirlerde.

SÖYLEŞİLER: DEMET DİNLER-ENDER ERGÜN

merkezle zaman zaman muhalefete düşüyoruz, bazen siyasi dengeler üzerinden sorunlar olabiliyor, ama biz üniversiteler şubesi olarak bağımsız duruşumuzu korumaya çalışıyoruz.

Eğitim-Sen'de son yıllarda bir kan kaybından söz edilebilir mi?

Bunun asıl nedeni, kamuda gerçek bir toplu sözleşme düzeninin olmayışı. Bu, çalışanlarda sendikalara yönelik bir güvensizlik yaratıyor. Kamuda sendikalar da çok bölünmüş durumda. Kamu çalışanlarında yüzde 70'e yakın bir örgütlülük var, ancak üç sendikaya bölünmüş durumda. KESK de sayısal olarak artık üçüncü sırada. Nicelik olarak çok fazla temsil gücü kalmadı.

Gezi eylemlerinden sonra süreç değişecek mi sizce?

Bence sendikalar açısından değişecek, çünkü artan bir ilgi ve talep var. Katılımlar sendikal çalışmalarını motive edecek ve canlandırıcaktır. Daha üretken olacaklardır, sendika yönetimleri de kendilerini buna uydurmak durumunda olacaklardır.

Öğrencilerin ilgisini gözlemleyebiliyor musunuz?

Öğrenciler direnişe çok büyük oranda katıldılar. Sınav dönemiydi, sınavların ertelenmesi yönünde talepleri oldu, ama çoğu üniversite buna yanıt vermedi. Bireysel olarak öğretim üyelerinin inisiyatif ve çabaları oldu. Öğrencilere sınav hakkı verilmesi ve not girişlerinin ertelenmesi yönünde bir basın açıklamamız olacak.

Meydanla ilgili planınız var mı?

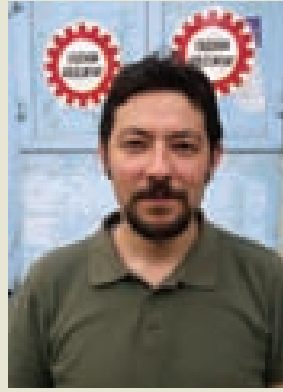
Üyelerimizle birlikte bu süreçte daha etkin ve aktif neler yapabiliriz, birlikte planlayacağız. Ayrıca üniversite dayanışma platformu var, üniversite cephesini bu platform aracılığıyla da taşıyabiliriz. Mutlaka daha etkin bir şekilde direnişin içinde yer almak, daha görünür olmak, sözümüzü söylemek istiyoruz.

SERKAN ÖNGEL DİSK ARAŞTIRMA DAİRE MÜDÜRÜ

Fetih algısına karşı emek perspektifi

DİSK Taksim Dayanışması'na ne zaman, nasıl dahil oldu?

Serkan Öngel: Direkt olarak bu işin muhataplarından biri DİSK'tir. Taksim Meydanı DİSK'le neredeyse özdeşleşmiştir. '77 1 Mayıs'ında Kemal Türker "burası artık 1 Mayıs Meydanı" derken meydanın taşıdığı simge daha da cisimleşmiştir. Taksim Dayanışması'nın ilk açıklaması Mart 2012'deydi. DİSK açısından özellikle 1 Mayıs 2012 sonrasında gündeme geldi. Yüz binleri barışçıl bir şekilde oraya toplayabildiğimiz son 1 Mayıs'tı. Geçtiğimiz 1 Mayıs son derece olumsuz bir tabloya sahne oldu. Hükümetin yaptığı şey orayı bir merasim alanına çevirmek, meydan vasfından çıkarmak üzerine kurgulanan bir projeydi. Hükümetin Taksim Meydanı kurgusu bir yaya-
laştırma değil de, insansızlaştırma projesi olarak değerlendirilmişti. DİSK zaman zaman daha kitlesel bir şekilde buraya katkı vermeye çalıştı, ama İstanbul'daki yoğunluğunun görece daha zayıf olması süreci zorlaştıran bir unsur olarak değerlendirilebilir. Cumartesi günü saat 12'de eylem koyduğunuzda DİSK'in oraya ciddi bir katkı sağlamasını beklemek mümkün değil. Buna rağmen Taksim Meydanı'nı koruma amaçlı zincir oluşturmaya, ağaçları korumaya yönelik etkinliklere katılmaya çalıştık. Ama özellikle son 1 Mayıs süreci, Taksim tartışmasının ısınmasına neden oldu. Hükümet "burası inşaat alanı, burada 1 Mayıs yapmak mümkün değildir" derken, biz de Taksim Meydanı'nın neden bizim için önemli olduğunu anlatmaya çalıştık. 1 Mayıs '77'nin yanında, son dönemde emekle sermaye arasındaki çatışmanın temel simgesi haline gelmiş durumda olan Taksim Meydanı'nı, Emek Sineması tartışmalarını bütünlüklü olarak ele aldık. Taksim Meydanı sadece bir meydan değildir. Taksim'e sahip çıkmak İstanbul'a sahip çıkmaktır, emeğimize sahip çıkmaktır. Başbakan, buranın artık eylem alanı olmayacağını, İstanbul'da eylem mekânlarının belli olduğunu ifade etmişti. Hak-İş'in eski genel başkanı Salim Uslu da Taksim Meydanı gibi bir meydanın olmaması gerektiğini açıkça ifade etti. Taksim Meydanı'nın simgesel anlamı açısından bir rahatsızlık yarattığını gördük. Tarihin genel akışını gerçeklikten kopartarak yeniden inşa etmeye yönelik bir algı var. Yine simgesel olarak bakarsak, Gezi Parkı'na müdahalenin ertesi günü 29 Mayıs'tır, İstanbul'un fethidir ve üçüncü köprü'nün ilanıdır, tıpkı Yavuz Sultan Selim isminin orada açıklanması gibi. AKP hükümetinin kente yaklaşımı bir fetih algısı şeklinde. Sokak sokak, meydan meydan, her alanı kendi düşünceleri çerçevesinde, o fetihçi algı etrafında şekillendirmeye çalışıyorlar. Taksim projesi de bununla bağlantılı. Oranın sermayenin çıkarları çerçevesinde bir meta olarak yeniden sermaye birikimine dahilini sağlayabilecek bir mekanizma kurulmaya çalışılıyor. Kentin merkezinde yer alan her boş alan sermaye birikiminin yeni odakları haline gelebilir. Algıyı emek perspektifinden kurmadığımız takdirde, kentte nefes alacak bir alanın kalmaması çok mümkündür. Bu süreç aynı zamanda kentin merkezinden emekçilerin dışlandığı bir döneme de denk geliyor. Kentsel dönüşüm başlığı altında kentin bütününde yapılan uygulamalar, hatta direkt mülkiyet hakkını elden alan, bu hakkı egemenler lehine yeniden şekillendiren, kaynak transferini yoksuldan zengine doğru yapan bir düzenlemeyle karşı karşıya kalındı. Kentin hem ideolojik hem sermaye birikim ihtiyaçları çerçevesinde yeniden şekillenmesine AKP'nin kente yönelik düşlerini ekleyeceği bir zemin bu. O anlamda Emek sineması da, Kadıköy'deki tarihi Salı Pazarı alanının AVM yapılması da bundan bağımsız değil. Hasanpaşa gazhanesinin 18 yıldır verilen mücadeleyle herhangi bir dönüşüme tâbi olmamasını sağlayan, yerel halkın katılımıyla oluşmuş alternatif bir model de var. Demokrasi algısıyla ilgili temel bir problem var aslında. Bunu açıkça

söylüyor Erdoğan. "Demokrasi, sandıktan sandığa kurulan bir şeydir" diyor; bu, katılımcı demokrasinin baştan aşağı reddidir. Onun kente dair düşleriyle insanların yaşadığı, emek verdiği, şekillendirdiği kent arasında ciddi bir fark oluşmuş durumda.

Konfederasyon olarak şehirlilik hareketiyle, çevre hareketleriyle bağını nasıl?

Konfederasyonun yönetim kurulunun temel yönelimi önemli. Gelen talepler de çok belirleyici. Taksim Platformu'nun DİSK'i buraya katma noktasında çok daha fazla gayret ve çabaları oldu. Ama DİSK bir konfederasyon, kadro sayısı belli, yapacağı işler

belli. Bazı sendikalarımızın bu alandaki mücadele pratikleri çok daha öne çıkıyor. Diyelim Hasankeyf'te bir şey yapılyorsa, bölgedeki Genel-İş'in, yani bizim belediyeler alanında örgütlü olan sendikamızın daha güçlü olmasını bekleyebiliriz. Gebze'de, özellikle Dilovası bölgesinde ciddi problemler yaşandı, orada Gebze sendikalar birliğinin yaptığı etkinliklere sendikalarımız katılabiliyor. DİSK genel merkezinin Şişli'de olması, tarihsel olarak Taksim'le kurduğumuz bağ, buradaki pratiği daha çok öne çıkarıyor.

Grev kararı nasıl alındı, katılım nasıldı?

Direnişin çapına baktığınızda büyük bir genel grev beklentisi olduğunu görmek mümkün. Biz de bu süreçte dair bir tepki geliştirme ihtiyacı duyduk. KESK'in zaten daha önceden almış olduğu bir grev kararı vardı, yarım gün öne çektiler. DİSK de bu karara katıldı. Tabii DİSK'in etkisi, örgütlü olduğu yerlerdeki gücüyle ve yapısıyla bağlantılı. İzmir'de mesela hayatı kilitleyebildi, çünkü DİSK'in örgütlülüğünün önemli bir kısmı Ege bölgesinde, özellikle İzmir'de. Ama etkin olduğu bir diğer bölgede, Kocaeli'nde o denli etki yarattığını söylemek mümkün değil. Hem bölgesel hem sektörel birtakım farklılıklar var. Kamu sektöründe KESK açısından da böyle. İş güvencesi olan üyeleri var, daha avantajlı olduklarını söylemek mümkün. Ama bizim örgütlü olduğumuz metal sektörü zaten grev sürecinde ve bunu bir dayanışma grevine taşıyabilecek durumda değiller. Çok sert giden bir grev süreci var, Türk-Metal faktörü var. Türkiye'deki en sert çatışmanın olabileceği, sermayenin en örgütlü organizasyonunun olduğu bir sektör bahsettiğimiz. DİSK açısından da en büyük sendikalar belediye örgütü Genel-İş ve metal sektöründeki Birleşik Metal-İş sendikası.

DİSK'e bağlı bir sendika işyerinde toplu iş sözleşmesi imzalamışsa, orada rahatça dayanışma grevine çıkabiliyor mu?

Sonuçta dayanışma grevi kanunsuz grev olarak geçiyor. Dolayısıyla işverene tazminatsız iş hakkını feshetme yetkisi tanıyor. Bu tip durumlarda tabii ki bir olanak var, o işyerinde çok örgütlüsünüzdür, bırakırsınız, işveren iş feshini göze alamaz. Örgütsel gücünüz önemli. Ya da, işçilerin ne kadar böyle bir şeye bütünüyle destek veriyor? Birden fazla değişken olduğunu söylemek mümkün.

Alana baktığımızda çoğunlukla genç insanları görüyoruz.

Büyük bir çoğunluğu belki yarının işsizleri, örgütsüz işçileri yahut örgütlü işsizleri olacaklar. DİSK'in de Genç-Sen diye bir sendikası var. DİSK'in Gezi Parkı'ndaki şu anki duruma dair bir öngörüsü, planı var mı?

Genç-Sen DİSK'in kuruluşuna öncülük ettiği bir kurum, ama tabii kendi iç dinamikleriyle yürüyor, kendi yönetimi, yönetim biçimi var. Sonuçta DİSK bir üst örgüt, bir koordinasyon kurulu. Sendikalar varsa DİSK var, DİSK'in üyesi olan sendikaların sayısı kadar üyesi var. Tabii alanda çok ciddi bir genç kitlenin olduğu açık. Bu kitlenin önemli kısmının da artık işçi sınıfının bileşeni, unsuru olacaklarını biliyoruz. Üniversiteyi bitiren gençlerin önemli bir kısmı, yüzde 80'i, 90'ı ücretli olarak çalışma hayatına katılıyor. Genç-Sen'in en baştaki kuruluş gerekçelerinden biri de onlara hitap etmek. Orada daha kitlesel, daha büyük bir katkının sağlanması önemli.

GEZİ'YE UZANAN ŞARKILAR: BANDİSTA

Artık hepimiz yeni biriyiz

Yıllardır direniş ve isyan şarkıları yazıp söyleyen Bandista kolektifi, bu sefer Gezi'deki ilk çadırlardan itibaren parkta, sokaklarda, meydanlardaydı...

"Haydi Barikata" şarkısıyla bu yaşananları mı kastediyordunuz?

Kızıl: Bir taraftan da bunu kastediyormuşuz demek ki. Albüm içindeki metinde "yeni barikatlar değil, bize kurulan barikatları yıkmak için" diye yazıyordu.

Yıktık galiba. (gülüyor)

Kara: Hem bizim kurduğumuz barikatlar, hem polisin barikatları kastediliyordu. Yani, yerine göre, "hadi polisin barikatlarına yüklenelim", yerine göre "hadi kendi barikatlarımızı kuralım, o barikatları savunalım". İkisi birden oldu geçtiğimiz pazar-tesi gecesinden bu yana. Ama ne kastedtiğimizin biz de çok farkında değiliz. Yaptık, yaşıyoruz.

Kızıl: Kendi hayatlarımız için bunu kastediyorduk zaten. Bandista kolektifi olarak 27 Mayıs gecesinden beri buradayız. Bu alanın lojistik işlerine gömülmüş durumdayız. Zaten derdimiz buydu: Barikata gidilecekse, sözle, bedenle, gırtlakla, kalabalıkla, konuşarak, eğlenerek, öfkelenerek, coşkunun-ğumuzla yaşayarak yapmak gerekiyordu. Herhalde böylesi çok nadir denk gelinen anlardır.

Bandista sırf müzik yapmakla yetinen bir ekip değil. Gezi Parkı da fiili mücadele alanlarınızdan biri, değil mi?

Kızıl: Evet. Bandista kolektifinin tüm üyeleri başka bir politik alanda iş yapmaya çalışsın istiyoruz. Bandista'nın oluşmasına neden olan da, örgütlü ya da örgütsüz, ama sokakta olan bireyler olmamızdı. Alanlarımızı boş bırakmayacağımız, alanlardan besleneceğimiz ve alanları besleyeceğimiz bir hayat. Günün sonunda bir ajitasyon-propaganda grubuyuz. İyi ya da kötü anlamıyla.

Normalde devrimci bir grup için "Taksim'e sıkışmış olmak" olumsuz bir durum sayılırdı...

Kızıl: Yapabileceğimiz bir şey yok. Taksim

çok "hip" olduğu için burada değiliz. Taksim mahallemiz, zaten burada yaşıyoruz. Bu sokaklarda sosyalleşiyoruz, bu parkta otuuyoruz, bu marketlerden alışveriş ediyoruz, bu etrafta çalışıyoruz. Bu bizim mahalle mücadelemiz.

Kara: Türkiye'de çok uzun zamandır bir direniş kültürü yoktu maalesef. Sokağa inmek, sokakta eylem yapmak eyleminin işiydi. Ama artık, bunu söylediğime inanmıyorum ama, bir direniş kültürü var. Yozgat'ta bir eylem yapıyorsa Gezi Parkı ile ilgili ve bütün bu direniş kentsel ekolojik bir mevzu üzerine çıkıyorsa, hele ki böyle bir ülkede, oturup yıllarca niye böyle olduğunu anlamaya çalışacağız. Daha yolumuz çok uzun.

Kızıl: Sanıyorum buna dair söylenebilecek en doğru söz Müsterekler

dinasyon yok. Sağlıkçılar mesela, kendi içlerinde örgütleniyorlar ve çok iyi başarıyorlar. Genel koordinasyona destek atmak için iki-üç ekip sürekli kendini örgütüyor. Tuhaf bir tecrübe sürüp gitmekte.

Bandista şarkılarıyla Türkiye'de ve yurtdışında bir sürü konser verdiniz. Gezi'nin kokusunu alıyor muydunuz, en yakın benzerini nerede gördünüz?

Kara: En yakın Syntagma'yı gördük, ama o da tam böyle bir şey değildi. İnsanlar orada yaşamıyordu. Her gün devrindaim olma durumu vardı. Buradaki başkanlık konutuna yüklenmek gibi, parlamentonun karşısında baskı yapan bir kitleydi Syntagma. Occupy Syntagma hareketi değildi. Başlangıcı itibarıyla 68 tane ağacın yok edilmesi için parkı terk etmeme eylemi bizimki. Aslında bir nevi occupy eylemiydi, ismi böyle konmasa da. Aslında biz koymadık, başkaları koydu aslında.

Kızıl: Tüm bir Arap coğrafyası ayaklanmasının halkası mı? Öyle okunabilir. Syntagma mı? Ekonomik kriz sonrası yükselen bir hareket değil. Öfkeli'lerin bir halkası olarak görülebilir mi? Evet, öyle de görülebilir. Ekonomik bir sıkışma olmasa da, bir taşeron cumhuriyeti içinde olmaya dair bir ekonomik kaygının, bir gelecek kaygısının da içinde olduğunu söyleyebiliriz. Aslında bu üç hareketin iç içe geçtiği, ama bambaşka bir yerden, çok kentsel bir yerden patlak veren bir hareket bu.

Kara: Buna en yakın hareketler, ekolojik mevsimlerde ayaklanmalar bundan çok daha küçük şekillerde Bolivya ve Hindistan'da vardı. Ne Syntagma'da ne İspanya'da ne Tahrir'de kentsel dönüşüm ya da ekolojik kıyımla ilgili başlamadı. İstanbul'da alanlara çıkan insanların, grupların, örgütlerin ya da orta sınıfın birçoğu, neden sokakta olduğunun farkında değildi. Orada olmasının tek sebebi, polisin kullandığı inanılmaz şiddetti. Aslında, hareketi yaratan polisin kendisi oldu. Burada ilk başta

metnin girişidir: O günden itibaren artık hepimiz yeni biriyiz. Şu cümlede de uzlaşabiliriz: "Bundan sonra her muktedir, bunun korkusuyla yaşayacak." Kimsenin beklemediği bir şey oldu. Örgütlü solun buna refleks vermesi, barikatlara inmesi de zor oldu. Daha önce biri indi barikatlara. O biri, o karmaşık, apolitik bütün, bura-ı özgürleştirdi. O gençler kimlerdi, neredeydiler, kendilerini nasıl ifade ediyorlar veya edemiyorlar, ya da kendilerini ifade etme tarzları var mı, ne müzik dinliyorlar, bilmiyoruz. Duvar yazılarından anlıyoruz, aşağı yukarı nasıl bir kültürün içinde yaşadıklarını. Bizim de içinde yaşadığımız bir kültür aslında. Çok acayip bir otonomi yürüyor meydana. Toplu koor-

#çapulcuşarkıları

GEZİ PARKI'NA ilk müdahalenin hemen ertesinde, insanlar akın akın Taksim'e ilerlerken, köprüyü geçmeden hemen önce düştü Duman şarkısı, YouTube üzerinden kalbimize: "Biberine gazına / Copuna sopasına / Tekmelerin hasına / Eyvallah..." Ertesi gün hep birlikte Gezi'de bu şarkıyı söylüyorduk. İkinci hamle, Grup Yorum'dan geldi: Yeni albüm için hazırlanan "Yeni Baştan", Gezi direnişine armağan edildi. Boğaziçi Caz Korosu'nun bizzat Gezi'de seslendirdiği "Çapulcu musun vay vay" tutunca, şarkılar çoğaldı, Gezi'dekiler hızla kendi şarkılarını yarattı. Kardeş Türküler'in "tencere-tava" eşliğinde seslendirdiği şarkıdan Nazan Öncel'in "ayyaş-çapulcu" hattından ilerleyen "Güya"sına, "Angara'nın Gazları"ndan "TOMA Şarkısı"na her yerden şarkı aktı Gezi'ye: Müzik kulüpleri, amatör müzisyenler, Marsis'ten Kara

Güneş'e sevdiğimiz gruplar, gaz bombalarına ve TOMA'lara karşı ayaklandı; isyanları kimi zaman özgün şarkılar aracılığıyla ulaştı bize, kimi zaman bildik şarkılar güncelleştirildi: Pink Floyd şarkılarını Lizst tadında yorumlayan Ayşe Deniz Gökçin, "Another Brick in the Wall"a "We Don't Need No Gas Bombs" adıyla gaz maskeli bir klip çekti, memlekete gönderdi. New Yorklu "çapulcular", Şanar Yurdatapan'ın "İstanbul'da Olmak"ını yorumladı: "Şimdi İstanbul'da olmak vardı anasını satayım / Püfür püfür bir Toma'nın ön tarafında..." Çağlayan Yıldız, The Police şarkısını Gezi'ye uyarladı: "Chapulation Song / We'll Be Watching You". Örnek çok, külliyat şimdi-lik 100 şarkı civarında, ama hızla artıyor. Gezi'deki o "hınzır" grubun şakaları şarkılara sinmiş, hemen hepsi gülümsetiyor. Yıllar sonra Gezi direnişini bu şarkılar üzerinden okuyacak, anlamaya çalışacak olanlar, "çapulcu"ların ne kadar eğlendiğini görecek, kıskanacak. **MURAT MERİÇ**

20 kişiyken bir güç kullanıldı, 200 kişi olduk. 200 kişiyken güç kullanıldı, üç bin kişi oldu. Üç bin kişiye güç kullandı, 15 bin kişi oldu, 15 bin kişiye güç kullandı...

Kızıl: Medyanın yayın yapmadığı, kamusal bilginin kesik olduğu bir ortamda böyle oldu, ki o da ateşleyen bir şey zaten. Tekrar dönüp teori ile pratik arasındaki okumalarımıza bakmak, bunu sürekli tekrarlamak gerekiyor. Arada güzel laflar duyuyoruz: Biraz daha Lenin, biraz daha Bensaid, biraz daha otonomculuk okumak lazım.

Öte yandan, neşeli ve kahkahalı, hatta şarkılı, tezahüratlı bir hareket bu, değil mi?

Kızıl: Olması gerektiği gibi. Devrim provası böyle olur. Tahrir de bir taraftar mücadelesidir. Orada da aynı şey oldu, meydanı taraftar grupları savundu.

Kara: '90'larda, Öğrenci Koodinasyonları zamanında da "Dünya yerinden oynar, YÖK'ten adam çıksa" sloganı bir tezahürat uyarlamasıdır. Son yirmi yıldır tezahüratvari sloganlar atma kültürü oluşmaya başlamıştı meydanlarda.

Kızıl: Aslında biraz kazıp şöyle düşünebiliriz: Örgütlenme için sistemin bıraktığı tek alan tribün. Bir kültür merkezi açsan, basılmayacağını garantisiz yok. Kitlesele bulunabileceğin, kitlesele üretebileceğin, kitlesele eyleme geçtiğin bir alan tribünler. Politika dışı bir alan olduğu düşünülür, ama nasıl dönüştüğünü görüyoruz. Stada baskı da buraya getirdi bizi. Tüm taraftarlar gaz yiyor.

Bir de direniş esnasında yazılan şarkılar var. Duman, Kardeş Türküler, Boğaziçi Caz Korusu...

Kızıl: Kulağını sokağa, isyana açtığın müddetçe üretmek kadar kolay bir şey yok. Kendi iç ve dar hayatından dışarı baktığın müddetçe üretmek kolay. Bu hayata dahil olmak kolay zaten.

Kara: Benim için bugünlerin en kıymetli tarafı, artık bu topraklarda bir direniş kültürünün yeşermiş olması. İktidarda, muhalefette, parlamentoda kim varsa, artık beyninin bir yerinde bunu düşünerek hamle edecek. Hiçbirimiz bundan önce olduğumuz insanlar değiliz, ama parlamentodaki hiç kimse de bir önceki kişi değil artık.

Kızıl: En azından şimdi biliyoruz ki ne o kadar yalnızız, ne de yanlış işler yapıyoruz. Devam etmemiz gerekiyor. Çok basit terimlerle söylersek, bu bir kendini ifade etme, umursanma patlaması hareketi. Daha bununla birlikte onlarca umursanmadığımız alana, meseleye, sömürü mekanizmasına dair söylenecek söz var ve sanıyorum şimdiki iklim, o sözlerin daha meşru, daha halk tarafından dillendirilebileceği bir iklim olacak. Ne kadar basılanmaya çalışılsa da.

Sizce son günlere en çok uyan Bandista şarkısı hangisi?

Kara: "Gâvur İmam İsyanı": Köylüler birlik oldu / Paşaya karşı durdu / Gâvur imam vurdukça / Osmanlı kaçır oldu / Halk isyanı coştukça / Askerler kaçır oldu...

Kızıl: Benim için "Aşk Şarkısı": Aşk mücadeledir, aşk doğrudan eylem, aşk İstanbul'da bir sokak, aşk örgütlenmektir...

SÖYLEŞİ: **MERVE EROL**

NEKROPSİ'DEN CEVDET EREK

Kamusal minimalizm

Evlerde vurmalarıyla, sokaklarda tezahüratlarla ifade bulan Gezi Direnişi'nin ses manzarasını Nekropsi'nin doğal ve "buluntu" seslerle de müzik üreten davulcusu Cevdet Erekle konuştuk...

Tencere tava seslerinin ortaya çıkışına şahit oldun mu?

Cevdet Erekle: Unutmuşum, dönüp baktım, ilk fotoğraflarım salı günü öğlenden. O günlerde bu sesler yoktu. Bilmeden, yorgun argın, kafa da bir sürü soru işaretiyle eve gittiğin bir akşam, bir anda sokaktan sesler geliyor. Penceredekilerin hepsi kadındı. Evdeyim, pencerede-yim demek, evde hazır olan ses yapma aletlerini kullanarak perküsyon üretmek, soyut bir şey yapmak demek. Kod haline getirilmiş bir şey söylemiyorsun, üç kez vurunca "ata" anlamına gelmiyor. Sonra bazı şeylere dönüşüyor tabii: Çat, çat, çatçatçat, çatçatçatçat! Arada bir "hükümet istifa" da çıkıyor, ama temelinde bu ritimler bir şey söylemiyor. Fakat şu anlama geliyor: Biz mahallemizde on kişi penceremizden çıktık, akşamın sessiz bir saatinde hep beraber bir şeylere vuruyoruz.

Susurluk protestolarında görüntüyle mesaj veriliyordu, şimdi sesle. Durumun aciliyetinden mi?

Galiba. Kamusal alanda müzik deniyorsa, bundan daha fazla bir müzik ya da ses sanatı olmaz. Cihat Aşkın twitter'da şöyle yazmış: "Şu anda burada süren eylemin oldukça ritmik ve mimimalist müzikal olduğunu söylemeliyim. Tencere, tava, çatal, kaşık, cezve ve gaz. Binler çalıyor, gaz kokuyor, Beşiktaş'ta arbeye var." Konser salonunda yapılanın aynısı oluyor orada. Bir ritim de yok, bazen oluyor, değişiyor, araya müzisyenler giriyor. Bir teyze elli dakika boyunca tıktıktıktıktıktı... diye çalıyor. Bana bile fazla geliyor. (gülüyor) Camı kapattığım da oldu, o kadar uzun sürdü ki ilk günlerde. Çok enteresan, cumhurbaşkanının açıklamasından sonra yine yapıldı, kısa süre sonra durdu. Kandil Gecesi kibar bir şekilde yine yapıldı, durdu. Nabza bağlanmış gibi. Dört tane kayıt yaptım. Fakat yaşamayanın bunu anlaması mümkün değil. Yine de dinleyen akademik konseptlere bağlı kalmamış bir Steve Reich müziği duyabilir. Tamamen kontrol edilemez, tamamen rastlantısal. Bir de, masandaki, mutfağındaki alet edevatla yapıyorsun, müzisyen değilsin. Vurmalarının gerçek ruhu bu. Kokoreççinin, çay bardaklarıyla kahvecinin yaptığı gibi. Bundan daha doğal katılımlı başka bir ses etkinliği olamaz herhalde.

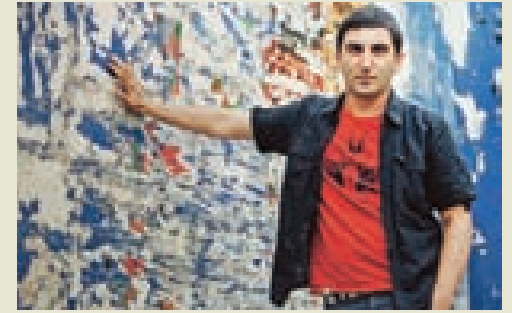
Aslında enstrüman olmayan vurmaları kullanarak müzik yapan pek çok insan var, değil mi?

Tabii, çağdaş müzik dediğimiz bunun tarihi zaten. John Cage'in enteresan bir televizyon programı var, mutfak aletleriyle bir konser yapıyor. Biz bunları yaşamış bir yer değiliz, fakat aynı zamanda tarihimizde her yerde var. Kokoreççi de var, Kahramanmaraş dondurmacısında da. Bazı kültürler daha ritimli, hiç şüphesiz bunlardan birinin de merkezi İstanbul. Arap da burada,

Roman da burada. Darbukanın iki merkezinden biri Mısır'ısa, diğeri de burası.

Sulukule başta olmak üzere İstanbul'un kendi içinde de çeşitli müzik merkezler var, Taksim - Beyoğlu bunlardan biri sayılabilir mi?

Yüzde yüz. Popüler müziğin merkezi burası değil, stüdyolar şehre dağılmış vaziyette, ama sokakta müzik burada çalınır. Beğen ya da beğenme, müzik okulları, konservatuarlar buradadır. Mevlevihaneler de yakındır. Bütün serseri müzisyenler buradadır. Dışlananlar, barlarda çaldığı için değeri bilinmeyenler, bohem sayılanlar, parasız pulsuz çalgıcılar, ister Roman olsun ister rock'çu, buradadır. Taksim son za-

manlarda bu kimliğini kaybetmek üzereydi. Hepimiz burada büyüdük. En zengin çocuğu da, en fakir çocuğu da.

Hem çatışmalar esnasında hem de parka ve meydana yerleşince şarkılar da hiç eksik olmadı, değil mi?

Evet, bir yanda Grup Yorum'undan Edip Akbayram'ına politik şarkılar var, bir yanda maçlarda binlerce kişinin bir ağızdan söylediği sloganlar var. Bir de, eskiden ağıt gibi söylenen şeyler hızlanmış. Bir de tabii Beşiktaş yaratıcılığı var. (gülüyor) Türkiye'deki futbol izleyiciliğinde zaten bir mücadeleye gitme mimiği var. Konserle dışında o topluluk hazzını başka bir yerde yaşamadım. Tehlikeli olabilecek bir şey, ama estetik açıdan muazzam bir olay. Maç davulu seyretnmek çok güzel, kökeni muhtemelen savaş davullarına, ama aynı zamanda oyuna dayanan bir şey. Çocukken davulla bir maça gitmişim, hemen elimden almışlardı, topluluktan olmadığım için. (gülüyor)

Öte yandan, bağlama ağırlıklı protest müzikler bu hareketin baskın niteliğini tam yansıtmıyor gibi...

Evet, ama mesela Moğollar'ın "Bi Şey Yapmalı"sı gayet tutuyor. Öte yandan, gitar burada çok uzun zamandır var, ona "Amerikan aleti" diye-mezsın. Evet, hepimiz özentilerle başladık müziğe, San Francisco'daki metalcilere, Almanya'daki progressive rock'çulara özendik, ama bunları başka yöne çekmeye çalışan Moğollar'a da özendik. Türk musikisi de öyle değil mi, o da Arap müziğine, Bizans müziğine özenmemiş mi?

Bu direniş Türkiye'de pek çok müzisyeni bir araya getirdiği gibi, dünya desteğini de arkasında buldu. Roger Waters mektup yazdı mesela...

Radiohead, Patti Smith, Moby, Modeselektor, Tom Morello, Madonna... O kadar büyük bir destek ki. Ama U2 Egemen Bağış'la yan yana geldiğinde pek de ilgilenmemiştik. SÖYLEŞİ: **M.E.**

İmre Azem, 2006'dan bu yana başta İstanbul olmak üzere Türkiye şehirlerinde kent hakkı mücadeleleri yürüten Toplumun Şehircilik Hareketi İMECE'nin çalışmalarına da aktif olarak katılıyor. İMECE hakkında bilgilere, problemleri kent alanları hakkında rapor ve dokümanlara toplumunsehirclilikhareketi.org adresinden ulaşılabilir.

FOTOĞRAF: ŞAHAN NUHOĞLU

“EKÜMENOPOLİS”İN YÖNETMENİ İMRE AZEM

Birikmiş öfke patladı

Sinemalarda gösterime de giren “Ekümenopolis” belgeseli, üçüncü köprüyle birlikte İstanbul’un gelecek distopyasına bakarken mahallelerdeki kentsel dönüşüm mücadelelerine de odaklanıyordu. “Ekümenopolis”in yönetmeni İmre Azem en başından itibaren Gezi Parkı’ndaydı...

Gezi “Ekümenopolis”in neresinde?

İmre Azem: “Ekümenopolis”te karşı çıktığımız, uzun süredir AKP’nin dayatmacı bir tavırla uygulamaya çalıştığı bir kent tahayyülü. Bunun birçoğunu da yaptı, birçok noktada projeleri başlattı, ihalelerini yaptı ve hatırı sayılır bir tepki görmedi. Üçüncü köprü projesi, havaalanı, mahallelerdeki yıkımlar... Gezi’de buna dur dendi, biriken itiraz bir anda patladı. Ama bunu sadece kent meselesine indirgemek de doğru değil. Gezi direnişinin ilk üç gününde belki çok az insan haberdardı. 29 Mayıs’ta Erdoğan’ın üçüncü köprü açılışındaki tavrı, bunlara eklenen polis şiddeti tepkilerin bir anda katlanmasına neden oldu. On senedir AKP’nin bütün politikalarında görülen dayatmacılık ters tepmeye başladı. Hepimizin hayatını ilgilendiren projelerin on senedir dayatılıyor olması, bu öfke birikiminin sebebidir. Bu dayatmaların çoğu da kent üzerinden, mekân üzerinden hayata müdahaleyle ilgili. “Ekümenopolis”te anlattığımız tam da bu: Bu kent tahayyülünün, kimsenin fikri alınmadan, herhangi bir kamuoyu tartışması yapmadan, bilimsel bir açıklamaya başvurmada dayatılması ve bunun yarattığı öfke. Bu dayatmaların en önemli örneklerinden biri de Afet Yasası. Bir Bakanlar Kurulu kararıyla, hiçbir bilimsel veriye dayandırmadan ülkenin her metrekaresini afet riskli bölge ilan edebiliyorlar ve buna hukukî yoldan itiraz mekanizmalarını tamamen kapatıyorlar. “Ekümenopolis”te anlatmak istediğimiz bunların demokrasiyle, siyasî ve ekonomik sistemle olan ilişkisi. Gezi olayı, bu dayatmacı politikalarla ilişkisi bakımından “Ekümenopolis”in anlatmaya çalıştığı şeyin tam ortasında yer alıyor.

Taksim, meydan ve İstiklal Caddesi’yle

bu şehrin kalbi sayılamaz mı zaten?

Taksim Meydanı, fiziksel olarak da, siyasî ve kültürel anlamda da kentin meydanı. İşçi hareketinin merkezi, taraftarın kutlama meydanı, sinema ve müziğin merkezi, millî bayramların meydanı. Kamusal alanı çeşitli toplumsal sınıfların bir araya geldiği yer olarak düşünürsek, Taksim Meydanı’ndan daha kamusal bir meydan yok Türkiye’de.

Üçüncü köprülülük ve Kanal İstanbul’lu İstanbul tahayyülü nasıl bir şey?

Bütünlükçü bir tahayyülden yola çıkıldığını söylemek mümkün değil. Proje bazlı ve rant odaklı bir gelişme söz konusu. Asıl çıkış noktası emlak değerini artırmak, yabancı para akışını sağlamak. Zaten şu anda emlak üzerinden dönen bir ekonomi var, bunu devam ettirmeye yönelik yeni alanlar açılmaya çalışılıyor. Genel olarak İstanbul’un kuzeyinin yapılaşmaya açılması tüm bunlar. Üçüncü

David Harvey’nin bir sözü var: Bundan sonra kapitalizme karşı mücadele kent meseleleri üzerinden yaşanacak. Gezi bunun birebir hayata geçmiş halidir.

köprü de, üçüncü havaalanı da. Bütün Arnavutköy’ü içine alan yeni imar planı açıklandı, o da bunun bir parçası.

Erdoğan’a göre, şehrin en büyük ihtiyacı otel ve rezidans. Öyle mi hakikaten?

Bu, temelde İstanbul’un ne olmasını istediğinize bağlı bir soru. Eğer İstanbul

İstanbul’da yaşayanların kenti olacaksa, ne otele gerek var ne de rezidansa. Ama eğer İstanbul’un küresel sermayenin kenti olması düşünülüyorsa, o zaman rezidansa da ihtiyaç var, otele de. İstanbulluların kenti olarak tahayyül edilen bir kentte İstanbulluların ihtiyacı olan şeylerin yapılması lâzım. Toplu ulaşımın iyileştirilmesi, raylı sistemlerin yapılması, mahallelerin güzelleştirilmesi, İstanbulluların refah düzeyini artıracak sosyo-ekonomik düzenlemelerin devreye sokulması, eğitim ve sağlık sisteminin ihtiyaçları karşılayacak şekilde düzenlenmesi lâzım.

İlk müdahalenin yapıldığı gece oradaki on kişiden biriydiniz. O gece ne düşündüyordunuz? Ne kadar sürer diyordunuz?

Ertesi gün elli kişi olursak iyi olur diye düşünüyorduk. İstanbullu bu kent mücadelesiyle ilgili umursamaz bir tavır sergiliyordu. Ne üçüncü köprü mücadelesine insanları katabildik ne de mahallelerdeki kentsel dönüşüm hakkında kitlesel bir tepki doğdu. Taksim Dayanışması bir buçuk sene önce, yayalaştırma projesi açıklandığında kuruldu. O zamandan beri hiç böyle bir kitlesellik yaratamadık. Çadırları ilk kurduğumuz gece bu kadar büyük bir kitle eylemine dönüşeceği de hiç aklımıza gelmedi. Demek ki, insanların içinde bu dayatmacı siyasete öfkesi on senedir birikmiş ve bir anda, çok meşru bir yerden, kuvvetli bir kıvılcımla patladı. Olayın çıkış noktasıyla ilgili komik bir şey söyleyeyim. Bu yayalaştırma projesinde, Divan Oteli’nin yanındaki battı-çıktıların yanına kaldırım çizilmemiş, yani yayalaştırma projesinde kaldırım unutulmuş! Ve inşaat şirketi, Kalyon İnşaat —Emek sinemasının müsebbibi olan şirket— bunu farkedip diyor ki, “bir gecede parkın kenarından dört metrelik bir yer traşlarım, parkın duvarını dört metre içeri kaydırırım, nasılsa orası şantiye alanı, kimse farketmez, parktan sekiz-on ağacı götürürüm ve bu işi hallederim.” Gece saat 10’da bunu yaparken yakalanıyorlar ve olay oradan patlıyor. Çok trajikomik bir durum: Yayalaştırma projesinde kaldırımın unutulmasından çıkıyor olay!

Bu tepki başka alanlara, mesela üçüncü köprü konusuna doğru ilerleyebilir mi?

Bence bu tepkinin bütün dayatmacı kentsel politikalarla karşı büyümesi lâzım. Üçüncü köprüye itirazımızı da, mahallelerdeki kentsel dönüşümüne karşı itirazımızı da Gezi Parkı üzerinden yapabiliriz. Gezi bütün bu dayatmacı kentsel müdahalelere karşı, bu otoriter siyasete karşı tüm itirazlarımızı ifade edebileceğimiz bir merkez. Bu işler hiç büyümenden önce, 28 Mayıs’ta yaptığımız basın açıklamasında bunun sadece Gezi Parkı’yla, oradaki ağaçlarla ilgili olmadığını, tüm bu kentsel müdahalelerle ilgili bir itirazımız olduğunu söyledik. Keza Emek’le ilgili yapılan bütün basın açıklamaları da böyledir. David Harvey’nin bir sözü var: Bundan sonra kapitalizme karşı mücadele, kent meseleleri üzerinden yaşanacak. Gezi Parkı bunun birebir hayata geçmiş halidir. SÖYLEŞİ: **M. E.**

“ÇOĞUNLUK”UN YÖNETMENİ SEREN YÜCE

Özgürlük fotoğrafları

“Çoğunluk”un yönetmeni Seren Yüce de Gezi’deydi. Kalabalıkların ortasında, filmiyle Gezi’deki sahneler arasındaki ilişkiyi sorduk...

“Çoğunluk”taki karakterler bugünlerde sokakta. Ve çoğu, hayatlarında ilk defa eyleme geliyor. Bu çoğunluk kim?

Seren Yüce: Ortak bir vicdan oluşuyor, bu onun dışavurumu. Güzel bir şey yaşıyor. Bu hareketi güzel, özel yapan tarafı, yeşil bir noktadan başlamış olması. İnsanlar ağaçlara sahip çıktı. Haklı bir itirazın sopayla, gazla, dayakla bastırılmaya çalışılması sonucunda bu hareket büyük bir direnişe dönüştü. Çevre bilinci, yaşadığın yere sahip çıkma, kent bilincinin patlaması... İnsanların içlerinde hissettikleri, ama dışarıya çıkartamadıklarının bir organizasyona dönüşmesi gerekiyormuş demek ki. Bir ortak bilinç oluştu. Bütün meselelerin ne kadar iç içe olduğu görüldü. Bu bilinci paylaşan herkes bu direnişin bir parçası şimdi; azınlık değiliz, bunu da görmüş olduk. Müthiş barışçıl bir ortam var, dayanışmanın ne demek olduğunu hatırladığı, insanların derinden gelen bir huzura erdiği ortamdayız. Rüyada gibiyiz. Ne kadar devam edecek, ne kadar gerçekçi, bir fikrim yok. Ama yaşanan güzel ve insanî; insanların birbirini sevebileceği ihtimalini ortaya çıkardı. İnsanların egoları düştü, birbirlerine bakışı değişti. Burada kimse birbirine zarar vermiyor, saygısızlık etmiyor. Bunları unutmuştuk; sağolsun, Tayyip Erdoğan hatırlatmış oldu. Çocuklar hayatta güzel şeylerin de olduğunu görüyor, dayanışmayı öğreniyor. Mertkan da burada olabiliirdi. Beklediğimiz buydu.

“Çoğunluk”un başkahramanı Mertkan’ın, onun temsil ettiği gençlerin hayatı değişebilir mi?

Bu bir vicdan meselesi. Mertkan’ın bir vicdanı olduğuna inanıyorum. Bu hareketin yayılması engellenemez. Mertkan gibi gençler korkudan sıyrılıp özgürleşebilir. Bu bir süreç ve daha yeni başlıyor. Bana hâlâ gerçeküstü geliyor. Bir yandan, her şey berraklaştı da. Kimin haklı, kimin haksız olduğunu görmeye başlıyorsun. Kürt meselesinin ne demek olduğunu anladık. Medyanın tavrıyla Kürtleri izole edip savaşı sürdürmenin, orada hayatları kayan insanların çığlıklarının ne demek olduğu da anlaşıldı.

“Çoğunluk”u çekerken meselen neydi?

Faşizmin ne kadar sıradan, basit bir yerden çıktığını göstermek gibi bir derdim vardı. Hepimizin içinde olduğu, gıkımızı çıkartamadığımız noktalar var, o nereden başlıyor, onu deşifre etme gerekliliğinden ortaya çıktı “Çoğunluk”. Müthiş

bir şey anlatmak, büyük çözümler yapmak değildi niyetim. Ayrımcılıktan duyduğum rahatsızlığın sonucunda ortaya çıkan bir fikirdi.

Mertkan hem ayrımcılığa maruz kalan hem de maruz bırakacak olan...

Mertkan babasının eseri. Babasının yarattığı, güçsüz olanın yok sayıldığı dünyanın uygulayıcısıydı.

Her şey berraklaştı. Kimin haklı, kimin haksız olduğu görüldü. Kürt meselesinin ne demek olduğu, orada hayatları kayan insanların çığlıklarının ne demek olduğu da anlaşıldı.

Emek Sineması’ndan bu yana bir şeyler oluyor, çok daha geniş bir kesim kent hakkı mücadelesinden, yaşadığı alanları sahiplenmekten bahsediyor...

Topçu Kışlası’nın yapılmak istenmesi, buraya belli bir ideolojinin dikilmek istenmesi demek. Bunu tarihin her ânında gördük, her iktidar kendi iktidarını temsil etmek üzere bir bina yapmıştır. Taksim’in, Beyoğlu’nun bir temsiliyeti var, bu temsiliyet yıkılmak istendi. Tayyip Erdoğan o yüzden bu kadar hırslandı.

Bu direnişi farklı kılan neydi?

Cumartesi günü polislerin geri çekildiği an. Müthişti! Bizim algımızda normal olan, polisin şiddetin dozunu sürekli artırmaması; Taksim Meydanı’nda kalkanlarının ardında çekildikleri ânı görünce bir şeyler değişti hissine kapıldım. Üzeri-

mizde bir kabuk oluşmuştu; Taksim’e birlikte yürürken herkesin aynı bilinç, gurur, inat ve inançta olması bu kabuğun kırıldığını hissettirdi, orada patladı. **Bu aralar en sevdiğin slogan ne oldu?** Çarşı’nın “sık bakalım...” sloganının başka bir versiyonu var, “kes bakalım, ağaçları kes bakalım...” diye başlıyor, seksist bir içeriği var, ama seviyorum, af buyurun.

Duvarların ses perdesi de yüksek.

“Tayyip inş. cnm ya!” ile “Slogan bulamadım” var. Kolunu açmış Tayyip var, direniş hatırası; altına geçip fotoğraf çektiyorsun. Bir tweet gördüm: “Yanımdaki çocuk polise gaz bombasını geri atarken dirseği bana çarptı, dönüp pardon dedi.” Hareketin temeli işte bu.

AKM’nin cephesini nasıl buluyorsun?

Mükemmel. Ütopik değil mi? Her yer bir anda çok güzelleşti. Devleti hissetmediğinde her şey güzelleşiyor. Vicdan ortaya çıktı, herkes paylaşıyor ve mutluyuz. Bu hareket hepimizin ciğerine girdi. Antropolojik, sosyolojik çözümler yapmaya gerek yok; kursağımız sıkılıyordu, şu anda o koştur, özgürlüğü yaşıyoruz.

Bugünlerden zihninden katilen silinmeyeceğini düşündüğün bir an var mı?

Gezi’de, içimizde ağır bir yük oluşturan, polislerin kurduğu bir kale vardı, onların gözetimi altında parka girip çıkabiliyorduk. O kale yıkıldı, yakma eylemi şiddet içeriyor, doğru bulmuyorum, ama orada ortaya çıkan

enkaz bu direnişin bir sembolü oldu. İnsanların o enkazı benimsemesi, önünde fotoğraf çektiği gerçeküstü. O manzarayı hiçbir zaman unutamayacağım. Şiddet yüklü bir mekânın enkaz haline dönüşmesi, insanileşmesi, özgürlüğü temsil etmesi; sanırım yaşadığım en güçlü manzara oydu. Gezi’ye yakın oturuyorum ve sürekli istiklâl’den geçiyorum. Ortalıkta polis yok. Polis görmemek insanı çok rahatlatıyor. Kimse zarar görmüyor. Polisin şiddetinden eser kalmadı. Herkes çok huzurlu.

“Çoğunluk”u yeniden çeksen...

Çekemem! Bilinç başka bir şeye dönüştü. Mertkan Gezi Parkı’nda belki de. **İki hafta öncesine dek hayatınla ilgili ne düşünüyordun, ne hissediyordun?**

Mutlu değildim. İnsanın aklına buralardan gitmek geliyor, ama gitmek istemiyordum. Gitmeyecektim. Bir şekilde mücadele etmeye devam edecektim. Sonuçta, elimden gelen iş bir şeyleri gösterebilmek; göstermeye devam edecektim. Şu anda Gezi’de bir model yaşıyor. Yakın gelecekte her şey buradaki kadar ideal olmayacak. Ama burası bir kapıyı açtı ve o kapı kapanmayacak. Baskı kurmak asla eskisi gibi kolay olmayacak.

On yıl sonra bugünleri nasıl anarsın?

Müthiş bir tecrübe. Bunu yaşadığımız için çok şanslıyız.

SÖYLEŞİ: AYŞEGÜL OĞUZ

“Çarşı’nın ‘sık bakalım...’ sloganının başka bir versiyonu var, ‘kes bakalım, ağaçları kes bakalım...’ diye başlıyor, seksist bir içeriği var, ama seviyorum, af buyurun.”

Erdoğan "millî irade" mitinglerinde dinî propaganda klişelerine yaslanırken birinciliği Dolmabahçe Bezmiâlem Valide Sultan Camii'ne verdi: "Camiye ayakkabıyla girdiler, içki içtiler." Vaat ettikleri görüntüler ortaya çıkarılamazken Habervaktim sitesi çıtayı "camide grup seks yaptılar"a kadar yükseltti. Caminin imamı ve müezzini hakkında soruşturma açıldı

DOLMABAĞÇE VALİDE SULTAN CAMİİ'NDEKİ HEKİMLERİN GÖZÜYLE 1-2 HAZİRAN

Polis vahşeti polikliniği

15 Haziran akşamı Gezi Parkı'na yapılan yoğun saldırının ardından doktorlar kelepçelenerek gözaltına alındı, revirlere ve hastanelere gaz bombaları yağdırıldı. Ancak daha önce de revirler ve sağlık çalışanları vahşi bir karşı-propagandanın konusuydu: Özellikle, en sert çatışmaların yaşandığı yerde bulunan ve revire dönüştürülen Dolmabahçe Bezmiâlem Valide Sultan Camii için akla hayale gelmedik söylentiler çıkarıldı. O gece orada olanlara bağlanıyoruz...

Dolmabahçe Camii'ne neden gittiniz?

Canan: 1 Haziran gecesi orada bir revir açılmıştı. Çatışma olduğunu duyunca Gümüşsuyu'na indik, stadı geçemedik.

Elif: Bir yerde yardıma ihtiyaç olduğunda ya da revir oluşturulduğunda, merkeze duyuruluyor, hekimler de öğreniyor. Tabip Odası'ndaki merkezden Bahçeşehir Üniversitesi'nin orada yardıma ihtiyaç olduğunu öğrendik. Oda'dan malzemelerle çıktık. Kimimiz çalıştığımız hastanelerden malzeme aldık, camideki ilkyardım ekibine katıldık. Altı doktor, on tıp öğrencisi vardı. İlk gece daha sakindi. Kapsül yaralanması gelmiyordu pek. Gazdan etkilenenler vardı.

2 Haziran gecesi neler oldu?

Elif: Camiye ilk ulaşanlardan biri bendim. Çatışma yoğunlaşmıştı, yaralılar artıyordu. Kapı açık değildi. Cami görevlileri aracılığıyla rica ettik, açıldı.

Canan: Asistanlar ve öğrencilerle birlikte yaklaşık otuz kişi olmuştuk. Yanımızda getirdiğimiz tıbbi malzemeleri çıkardık. Tabip Odası'ndan malzeme istedik. Gönüllü getirenler de oldu.

Mekânı nasıl organize ettiniz?

Fırat: Caminin dış kapısıyla iç kapı arasında küçük bir koridor ve devamlı kapalı duran bir muşamba örtü var. Görevlilerden caminin içinde nelere, nelerle dikkat edeceğimizi öğrendik.

Elif: Ayakkabıları çıkarttık. Ben kendi ellerimle ayakkabıları çıkartıyordum.

Fırat: Ayakkabıların durduğu bölümde iki-üç doktor vardı. Yaralılar dışında kimseyi içeri sokmuyorduk.

Canan: Durumu çok ciddi olmayan yaralılar kapı önünde tedavi ediliyordu.

Elif: İç kapıdan önce, muşambayla ayrılan bölümde bekleyen birinci doktor yaralının nesi olduğuna bakıyor. Diğer

ayakkabıları çıkarıyor. Üçüncüsü sprey sıkıp damla damlatıyor.

Fırat: İçerideki ekip yaralıyı devralıyor.

Elif: Astım gibi solunum yolu hastalıkları olanlar, dikiş atılması ya da gözetimde tutulması gerekenler, ağır durumdakiler içeri alınıyor.

Canan: Ağır durumdakileri cerrahi ve dahiliye olarak ikiye ayırdık. Bir bölümü yoğun gözetime ayırdık, oraya en ağır yaralıları koyduk.

Fırat: Avizenin altını açık yaralı olanlara, dikiş atılması gerekenlere ayırdık. Ama gelen travmaların sayısı giderek arttı.

Ne gibi travmalar?

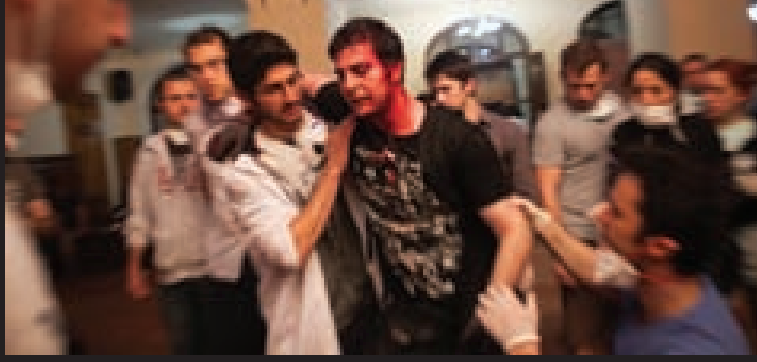
Fırat: Göz travması, yüz travması, kafa travması; kapsülle doğrudan nişan aldıkları için... Göğüs ve bacağı da geliyordu. Aynı anda içeri giren yaralı sayısı 10'u bulunca durum zorlaştı.

Elif: Ambülanların camiye ulaşmasında sorun yaşanıyordu. Burnunda yanık olan ağır bir vaka vardı. Onu epey bir süre transfer edemedik. Kötüleşenlerin hepsini transfer edemiyorduk, önceliği olanları seçmek gerekiyordu.

Böyle olağanüstü hallerde hekimlik yapma tecrübeniz var mıydı?

Fırat: Hiçbirimizin böyle bir ortamda, yani neredeyse savaş ortamında hekimlik tecrübesi yok. O yüzden, hastane acil servis pratiğine benzetmeye çalıştık, acil poliklinikmiş gibi hareket ettik.

Elif: Çoğumuz '99 depreminden sonra tıp fakültesine başlamış insanlarız. Bir prob-

FOTOĞRAF: MEHMET KAÇMAZ / NAR PHOTOS

lem de, çalışan sağlık ekibinin sürekli değişmesiydi. Bir grup geliyor, sonra başka bir yere desteğe gidiyordu.

Fırat: Bir ara cerrahımız vardı, sonra gitti.

Elif: O nedenle acil servisteki gibi bir disiplin sağlayamadık. Bir süre sonra, kontrolümüzden çıktı. Ayakkabı hassasiyetini ilk günden çok iyi anlamıştık. Fotoğraflarda da görüyorsunuz, herkes ayakkabısız.

Fırat: İlk iki saatte cami görevlileri de içeri deydi. Sonra o kadar arttı ki yaralı sayısı, bir ara, kapının önüne gaz atıldığında, 80 yaralı vardı.

Elif: Biz turist değiliz, camiye nasıl girilmesi gerektiğini biliyoruz. Orada içki içilmedi. Hepimiz Hipokrat yemini etmiş insanlarız. Kimliğini önemsemeden herkesin sağlık durumunu iyileştirmeye gittik. Yeminimizin hakkını vermek zorundayız.

Fırat: Cami direnişçiler için bir üs haline getirilmiş gibi bir algı var. Bu doğru değil. Cami yaralıların tedavisi için açıldı, stadi geçemediğimiz için yaralıların gidebileceği başka yer yoktu. Hastaların kayıtlarını tutmak için uğraştık. Medyanın girmemesine özen gösterdik. Hastanın şuuru bulanık olduğu için röportaj yapılmasını kabul etmedik. El Cezire ve New York Times'a bile izin vermedik. Ama gözlem yapmalarına izin verdik. Hasta yakınlarını da içeride tutmadık.

Elif: Büyük bir yoğunluk vardı. Bazı hekim arkadaşlarımız düşüp bayıldı.

O gece bu kadar çok yaralı olmasını neye bağlıyorsunuz?

Canan: Şiddet çok fazlaydı. Etrafta kaça-

cak yer yoktu. Orası dar bir tünel gibiydi.

Fırat: Her zamankinden daha şiddetli bir çatışma vardı. Kapının önüne ara ara gaz atılıyordu. İç bölgedeki ayakkabı çıkarma kısmında gaza maruz kaldık. Kapının önünde, öğrenci ağırlıklı, hafif yaralılarla ağır yaralıları ayıran bir grup vardı. Hafif yaralıları orada tedavi ediyorlardı; bir ara yirmi-otuz kişi birikmişti. Oraya da gaz atılınca onlar da içeriye doluşmak zo-

Biz turist değiliz, camiye nasıl girilmesi gerektiğini biliyoruz. Orada içki içilmedi. Hipokrat yemini etmiş insanlarız. Yeminimizin hakkını vermek zorundayız.

runda kaldılar. Bir yandan yaralılara müdahale etmeye çalışıyoruz, bir yandan gaza maruz kalıyoruz. Aramızdan biri "arkadaşlar, şu an polisin etrafı çevirdiğini anladık, hep beraber oturuyoruz" dedi. O sırada diz çöktü, çünkü bir saldırı anında her şey daha karmaşık olabiliyordu.

Elif: Diğer revirler hep ya kapalı binaların içinde ya da Gezi'deydi. Camininse büyük kısmı camdan oluşuyordu. En ufak bir saldırının içeride büyük bir etki yaratması muhtemeldi.

Fırat: Filmlerdeki savaş ortamında gibiy-

dik. Teslim alınmayı bekliyorduk sanki. Hem bir korku ortamı, hem de bir yandan güven vardı.

Canan: Yaralıların acil olanlarının hepsini o arada hastanelere göndermiştik.

Elif: Hastamın ve kendimin can güvenliğimden aynı anda endişe etmek hekim olarak hiç alışık olmadığım bir durumdu.

Fırat: Ağır bir hastayla ilgileniyordum. O sırada arkadaşlar polisle pazarlık etmeye çalışıyordu.

Canan: "Burada yaralılar varken revire müdahale etmeyin" dedik.

Caminin imamıyla iletişiminiz nasıldı?

Elif: Yaralı geldiği müddetçe içeride olmamız gerekiyordu. Bu nedenle imama güvenmeyi doğru bulduk.

Fırat: İmam hastaların ve doktorların can güvenliği için yardım etti. "Bana güvenin" dedi. Biz de ona güvendik. Son noktaya geldiğimizde yorulmuştuk. Beş saattir çalışıyorduk.

Elif: İmam bize herkesin güvenli bir şekilde çıkmasını sağlayacağını söyledi.

Canan: Polis 15 dakika içinde küçük gruplar halinde camiye terketmemizi, yoksa müdahale olacağını söyledi. Toplayabildiğimiz kadar malzeme topladık.

Fırat: En son biz çıktık.

Canan: 15 dakika verildiği için her şeyi toplayamadık.

Elif: Dışarısı hâlâ çok gazlı olduğundan maske takıp çıkmak gerekti. Maske takmamız eylemcilerden olduğumuza dair delil olarak gösterilmiş. Amacımız yüzümüzü gizlemek değildi. Gazdan nefes alamıyorduk. Bir şey göremiyorduk.

SÖYLEŞİ: DEMET DİNLER

PSİKİYATRİST CEMAL DINDAR

Mitosun çöküşü

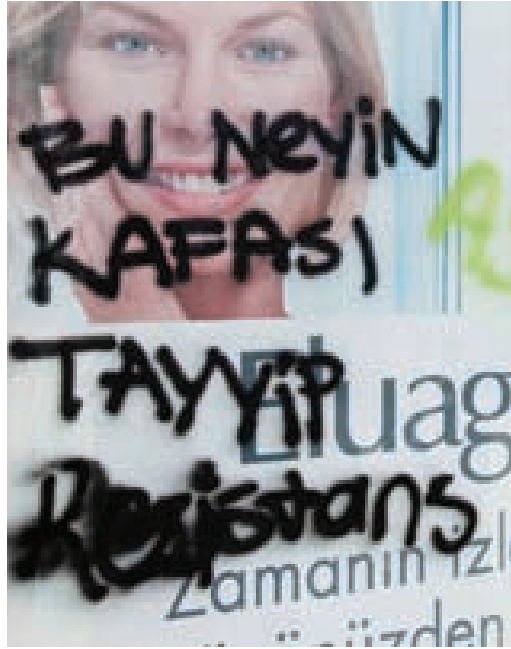
Duvar yazısının dediği gibi: Bu neyin kafası? Siyaseten ne olduğu malûm, ruhen ne? Ruhbilimi bu vakaya ışık tutabilir mi? Cemal Dindar'a bağlanıyoruz.

Psikiyatrist Cemal Dindar uzun süredir 12 Eylül ruhu üzerine çalışıyor. Kenan Evren ve 12 Eylül'ün ruh halini anlattığı "Darbeci", Tayyip Erdoğan'ın psikobiyografisi "Bi'at ve Öfke", yeni sağ zihniyetin yapıtaşlarını anlattığı "Öfke Dili" adlı kitapları var.

"Bi'at ve Öfke" kitabınızdan yola çıkarsak, Erdoğan'ın dinmeyen öfkesinin bi'atla nasıl bir ilişkisi var?

Cemal Dindar: Boyun eğme ile bağlanma arasındaki fark önemli. İlki, yani boyun eğme, kişiyi sıklıkla öfkelenmeye çeken iksircikli bir duygu haline hapseder. Bir şeyden emin olabiliriz: Erdoğan'ın siyaset biçimini en çok öfke patlamalarıyla anacak bu toplum. Yakın tarihimizde siyaset sahnesini kişilik özellikleriyle bu denli boyamış başka bir lider var mı? "Öfke belâgat sanatıdır" sözünü hatırlayalım. Bu sözün Erdoğan'a uygunluğu konusunda toplumun her iki yüzde ellisi de şüphe duymayacaktır. Kitapta, bi'at ve öfke diyalogunu Erdoğan'ın çocukluk anılarından yola çıkarak kurmuştum. Birçoğu zaten kendisinin kamuoyuyla paylaştığı anılardı. Erdoğan'ın çocukluğunda babası tarafından epey sert cezalandırıldığını biliyoruz. Tavana asılma ve dayısınca kurtarılmaya öyküsü, mesela. Öfkesini yatıştırmak için babasının ayakbacaklarını öpmesi... Bu bi'at ilişkisinin önce Erbakan'la, 28 Şubat'la birlikte Millî Görüş gömleğinin çıkarılmasıyla birlikte küresel sermaye ve Amerika ile devam ettiği aşikâr. "Öfke Dili"ne de almıştım, 2010'da Washington'da yapılan Dünya Zirvesi'nde, Erdoğan'ın Obama ile bir fotoğrafı var, el sıkışırken. Obama, Erdoğan'a bakıyor,

ları şaşırtıcı değil. Necip Fazıl da kullanmış. Sosyo-kültürel bir devamlılık söz konusu. Sağ ne zaman krize girse, bu temel karakteristikleri hedef alan suçlamalarla karşı tarafı ayırıp kendini daha belirgin hale getirmeye, krizini aşmaya çalışıyor. Çapulcu da daha çok göçebeliğin simgesi ve bin yıllık bir ezber devreye girmiş oluyor. Gezi'deki çadır-

lardan kurulu obayı, ağaç merkezli direnişi düşününce hele... Sağ için bozkır göçebe birikimi hep bir bela kabilinden görüldü. Temsilcisi gruplar da, mesela Aleviler, nefretin yansıtılacağı potansiyel düşmanlar olarak. 28 Şubat mağdurları başlarına gelenden hiç ders çıkarmamış olmaları ki, aynı şeyi diğer yaşam biçimlerine yaptılar. Yavuz köprüler inşa etmekten altın nesil peşine düşmeye dek. Sonuç ortada. Bastırılmanın bir kez daha güçlü bir şekilde döndüğünü görüyoruz.

Erdoğan'ın danışmanı Akdoğan'ın sarfettiği, giderek yaygınlaşan "Erdoğan'ı yedirtmeyiz" sözü, Erdoğan'ın da "polisi yedirtmeyiz"i nasıl yorumlanmalı? Akdoğan'ınla Erdoğan'ınla aynı söz. Şef saf güç ise, polis de o gücün bir parçası, Erdoğan'ın cezalandırılan eli. Dolayısıyla, yine kendisine işaret ediyor. Şefliğe yaklaşan güçlü lider için en büyük tuzaklardan biri de bu. Freud'un kavramıyla, herkesin "ben ülküsü", yücesi olmak, aslında yüce olmadığınızda dair bir işaret fişegi çakıldığında herkesin kurbanı olmanız anlamına da gelir. Ünlü totem ve tabu hikâyesi: Yedirtmeyiz, dokundurmuyoruz! Bir toplumu vasa sata mahkûm ettiğinizde, yönetenler de

ne kadar ilkel toplumsal bağ varsa hepsinin temsilcisi oluyor, hele de lider. Şef olmanın riskli bir konuma denk düştüğünü öğrendi Erdoğan. Gezi direnişi ile 12 Eylül'de Evren tarafından nüveleri atılan "lider ve yüce milleti" mitosu çöktü. Burjuvazinin güçlü lider mitosuna yaslanarak halkı sürüleştirebileceğine, güdebileceğine dair yanlış anlaması da çöktü. Bana öyle geliyor ki, tam da Lider'in yasakladığı, "artık toplanma yeri olarak unutulmuş" dediği alanda totem kurbanı çoktan gerçekleşti.

Erdoğan'ın "Bir anne baba kızının birilerinin kucağında oturmasını ister mi?" deyişine, İslâmî basının "camide grup seks bile yapmış olabilirler" iddiasına ve benzeri cinsel içerikli yorumlara ne demeli? Bunların Erdoğan'ın belediye başkanı iken "Ben aynı zamanda bu şehrin imamıyım. İnsanların günah işlemesine engel olmak da görevlerim arasındadır" deyişiyle ilişkisi var mı? Cinsellik, kişinin en önemli arzu yatırım alanı. Bu arzu ve enerjinin kişisel

Erdoğan'ın bu kastrasyonu onarması zor. Tüm iktidarı boyunca bu ilk örselenme.

alandan Lider'in hedeflerine çekilmesi ve o doğrultuda yönlendirilmesi, sağ düşüncenin temel özelliklerinden. En tipik örneği, üç çocuk talebi. Üreme ile cinsellik arasındaki mesafeyi iptal eden bir talep. Cinselliği üremeyle özdeşleştirip Lider'in keyfine göre yaşamamız talep edildi. Kürtaj, alkol düzenlemelerinde de aynı talep var. Tam bunun püskürtüldüğü yerde sağın aklına bu sözlerin gelmesi şaşırtıcı değil. Sağ düşüncenin tâbi olduğu ahlâkın ikiye bölünmüşlüğüne deşifre etmesi de hayrımızdır.

31 Mayıs öncesinde, yazılarınızda diktatörlük psikolojisinden ve otoriter yönetimden bahsediyordunuz. Bunların Erdoğan'daki karşılığı 31 Mayıs'tan beri bir değişikliğe uğramış olabilir mi? Erdoğan'ın yaşadığı bu kastrasyonu onarıp seflikten babalığa geçmesi zor. Tüm iktidarı boyunca bu ilk ciddi örselenme. Ve çok hazırlıksızdı. Bunu taşımaya becerisi siyasî geleceğini belirleyecek. Son günlerde geliştirdiği söylem bir tür siyasî intihar gibi. Şunu da söyleyelim, Erdoğan'ın şahsına yönelen tepkinin bir siyasî muhalefete dönüşmesinin ön koşulu bu ketlenmeden kurtulup 35 yıldır devam eden neoliberalizmin eleştirisine yönelmekten, alternatifler üretmekten geçiyor. Yoksa, her sistem, özellikle de sağ karakterli olanlar için kurban edilemeyecek değer ya da kişi yoktur. Her şey ve herkes potansiyel kurbandır. Akdoğan'ın "yedirtmeyiz" açıklaması da, en yakındaki danışmanın bile, bu hikâyedeki potansiyel kurbanın kim olacağına işaret etmesiyle ilginç değil mi?

SÖYLEŞİ: ULAŞ ÖZDEMİR

Cunta-sulta, hep aynı hava

Erdoğan da bize. El aldığını, bu el almanın bizi de bağladığını ve ayağımızı denk almamız gerektiğini bildirir gibi. Bir otoriteye boyun eğen yönetici, bu boyun eğmenin öfkesini otoriteden değil, yönettiklerinden çıkarır. Başımıza gelen de bu oldu.

Erdoğan'ın "çapulcu" tepkisi hangi ruhsal durumla açıklanabilir? Evren'in de zamanında aynı ifadeyi kullanmıştı. "Çapulcu" nitelemesinde de buluşma-

Yapı Kredi Yayınları'ndan

Selçuk Demirel'den bir "büyük yalnızlıklar kitabı"

Kâğıttan Kediler, Kalemiti ve Kaleydeskop gibi eserleriyle çizginin en edebi halini sunan Selçuk Demirel, yeni çalışması *Başka Bir Yerde* ile varolmanın bütün hallerini sergiliyor... Portekizli şair Fernando Pessoa'dan bir iki kısa alıntı dışında hiçbir metnin bulunmadığı *Başka Bir Yerde*, Selçuk Demirel'in yalnızlık/birliktelik, tedirginlik/huzur arayışı, cennet/cehennem gibi izlekler üstüne çalıştığı, kendi deyimiyle bir "büyük yalnızlıklar kitabı".

208 sayfa, 18 TL

Bilimin ışığında kefeni yırtmak...

19. yüzyıl İngiltere'sinde, insan yaşamının bedensel ölümden sonra da sürdüğünü kanıtlamaya çalışan bir grup aydın ve Sovyetler'in kuruluş yıllarında, bilimin ölümü yenebileceğine inanan "Tanrı Yapıcılar" adlı Bolşevik seçkinleri... İngiliz siyaset felsefecisi ve akademisyen John Gray, *Ölümsüzleştirme Kurulu* ile yeniden Cogito Dizisi'nde: İnsanoğlunun ölümsüzlük saplantısının iki farklı coğrafyada, farklı güdülerle ortaya çıkan iki sözde bilimsel versiyonu mercek altında.

Çeviren: Nurettin Elhüseyni
206 sayfa, 16 TL

